

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

20'nci Toplantı

12 Şubat 2016 Cuma

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- SUNUMLAR

1.- Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu'nun, 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/529) ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/297) hakkında sunumu

2.- Ekonomi Bakanı Mustafa Elitaş'ın, 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/529) ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/297) hakkında sunumu

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/529) ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı hakkında (1/297) ve Sayıştay tezkereleri

- Orman ve Su İşleri Bakanlığı
- Orman Genel Müdürlüğü
- Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü
- Meteoroloji Genel Müdürlüğü
- Türkiye Su Enstitüsü

e) Ekonomi Bakanlığı

IV.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- Komisyonun alıŐma usul ve esasları hakkında görüşmeler

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Zonguldak Milletvekili Faruk aturođlu'nun Ekonomi Bakanlığı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 3

12 Şubat 2016 Cuma

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.02

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: İbrahim Mustafa TURHAN(İzmir)

SÖZCÜ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

(Oturum, Başkan Vekili İbrahim Mustafa Turhan tarafından açıldı)

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, çok kıymetli Bakanımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli bürokratları, basın yayın organlarımızın çok değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ve Komisyonumuzun 20'nci Birleşimini açıyorum.

Gündemimizde Orman ve Su İşleri Bakanlığı ve bu çerçevede Orman Genel Müdürlüğü, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü, Türkiye Su Enstitüsünün bütçe kesin hesap ve Sayıştay raporları bulunmaktadır. Şimdi, sunumunu yapmak üzere değerli Bakanımız ve benim de, “hemşehrim” diyeceğim müsaade ederseniz Sayın Bakanım, Sayın Profesör Doktor Veysel Eroğlu Beyefendiye söz vermek istiyorum.

Sayın Bakanım, buyurun lütfen.

Süreniz yarım saat, izah etmeniz gereken hususlar kalırsa ilave süre veririz.

Buyurunuz efendim.

II.- SUNUMLAR

1.- Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu'nun, 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/529) ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/297) hakkında sunumu

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli Başkanı, Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli milletvekilleri ve kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri, değerli basın mensuplarımız; hepinizi, böyle güzel bir günün sabahında saygıyla selamlıyorum efendim. Hayırlı olmasını diliyorum bütçemizin.

Özellikle, ben, Bakanlığımızın yaptığı çalışmalar hakkında sizlere bilgi arz edeceğim. Takdimde önce, bütçenin teklifi, ormancılık ve çölleşmeyle mücadele çalışmalarımız, daha sonra tabiatı koruma ve biyolojik çeşitlilik çalışmaları, suyla ilgili faaliyetlerimiz ve meteoroloji faaliyetlerimiz olmak üzere takdim bu şekilde olacak efendim.

Tabii, temel vazifemiz var Bakanlığımızın. Koruma kullanma ilkesiyle bütün canlıların hayat standartlarını yükseltmek maksadıyla orman ve su kaynaklarının geliştirilmesi için gayret ediyoruz. 70 bin civarında personelimiz var. Bu yıl, 2016 yılı bütçemiz 17,7 milyar TL. Bakanlığımız, genelde, bilhassa, DSİ, Orman Genel Müdürlüğü ve diğer meteoroloji ve doğa koruma ve parklarla yatırımcı bakanlıklardan birisi ülkemizin. 2016 yılı bütçe teklifimiz, efendim, görüldüğü üzere, bakanlığımızın 667 milyon TL, DSİ yaklaşık 11 milyar TL, OGM 6 milyar TL civarında, MGM 352 milyon TL, Türkiye Su Enstitüsü de takriben 5 milyon TL olmak üzere toplamda 17 milyar 680 bin 233 TL'dir.

Arz ediyorum.

Tabii, biz, gerçekten yatırımcı bir bakanlığız. On üç yılda 123 milyar TL'lik yatırım gerçekleştirdik. Bunlardan 320'si baraj olmak üzere 3.107 tesisi aziz milletimizin hizmetine sunduk. Özellikle ve ayrıca ağaçlandırmaya çok önem verdik. Yani şu ana kadar 3 milyar 500 milyon fidan toprakla buluşturuldu. Hakikaten bu bakımdan, dünyada ilk 3'e giren bir ülkeyiz. Ayrıca, korunan alanları arttırdık yani bazen korunan alanlar azaltılmış görünüyor ama korunan alanları yüzde 100 oranda arttırdık son on üç yılda. Ayrıca, daha önce meteoroloji elle ölçülüyordu yani şu anda 1.450 adet otomatik meteoroloji ölçüm istasyonu ile bütün hava durumu Türkiye'de anlık olarak hatta üç günlük ve haftalık tahminleri yüzde 90'ın üzerindeki isabetle tahmin edebiliyoruz.

Kısaca, ormancılık ve çölleşmeyle mücadeleden bahsetmek istiyorum efendim. Şimdi, ormancılığa yeni anlayış getirdik özellikle. Daha önce orman teşkilatı sadece ormanlık alanlarda faaliyet gösterirken 2011 yılında yapılan mevzuat değişikliğiyle artık orman teşkilatı bütün Türkiye'de hizmet yapabilir hâle geldi. Özellikle şunu gururla ifade ediyorum: Pek çok ülkede orman varlığı azalırken ülkemizde orman varlığı hem alan olarak hem de odun serveti olarak artmakta, bunu gururla ifade ediyorum. Nitekim, 2002 yılında 2,8 milyon hektarken şu anda 22,3 milyon hektara yükselttik. Yaklaşık 1,5 milyon hektar orman alanımız arttı, alan olarak. Ayrıca, tabii, alanla birlikte ormanlara çok iyi bir bakım ve ağaçlandırma çalışması gerçekleştirdik ve odun serveti dediğimiz ormanlardaki ağaçların toplam hacmini ifade eden bu servet de yüzde 30 nispetinde arttı. 2002 yılında 1,2 milyar metreküpken işte, geçen yıl sonunda 1,6 milyar metreküpe yükselttik. Bu da gerçekten güzel bir çalışma oldu.

Ayrıca, fidan üretimi çok önemli. Fidan üretimimizi aşağı yukarı 4-5 misli arttırdık. Daha önce, ortalama, yılda 75 milyon adet fidan üretilirken biz bazı yıllar 400 milyona kadar çıktık ama 2015 yılında 333 milyon adet fidanla gerçekten bir rekora imza attık. Özellikle şunu ifade edeyim, daha önce fidanlar satılırdı, hatta satmak için fidan dahi bulunamazdı ama şimdi biz bütün fidanları isteyen bütün belediyelere, proje getiren, kamu kurum ve kuruluşlarına, hatta vatandaşlara dağıtıyoruz. Neticede, bunun çok büyük faydası oldu ağaç sevgisi açısından.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 4

Ayrıca, fidan borsası yoktu. Sakarya'da, hemen Sapanca Gölü'nün civarında bir fidan borsası kurduk. Böylece özel sektörün fidancılığını destekliyoruz. İnşallah, ilk defa Türkiye'den fidan ihracatı yapıldı. İnşallah, artık Türkiye fidan üreten, ihraç eden bir ülke konumuna gelecek.

Önümüzdeki yıllar için de bir plan yaptık. Önümüzdeki dört yılda, 2019 yılı sonuna kadar 1 milyar adet fidanı toprakla buluşturacağız. Hatta, Birleşmiş Milletlerin, biliyorsunuz, Ankara'da büyük bir toplantısı oldu, Çölleşme ile Mücadele 12'nci Taraflar Konferansı'nda onlara söz verdik. İnşallah 2023'e kadar orman teşkilatı bir plan yaptı, dünyadaki her insan için yani 7 milyar fidanı toprakla buluşturmuş olacağız.

Ağaçlandırmada, daha önce ortalamalara bakarsanız, yılda yaklaşık 68.500 hektarlık alanda çalışırken biz ortalama 342 bin hektarlık alanda ormancılık çalışmaları, fidan dikimi, rehabilitasyon, iyileştirme, gençleştirme ıslah çalışmaları yapıyoruz.

Ayrıca, bizim bir seferberliğimiz var. Her yıl belli bir şehir için mutlaka bir ağaçlandırma yılı, o şehre has bir ağaçlandırma yapıyoruz. Misal olarak, İstanbul'da, tabii en büyük şehrimiz, 2012 yılını da "Erguvan Yılı" ilan ettik, 100 bin adet erguvan toprakla buluşturduk. Ayrıca 2013 yılını da "İhlamur Yılı" ilan edip 100 bin ihlamuru toprakla buluşturduk. 2014'ü "Fıstık Çamı Yılı", 2015'i de "Ulusal Toprak ve İstanbul'u Ağaçlandırma Yılı" ilan ettik. Bu yıl sizleri de davet ediyorum, inşallah Mart ayında -özellikle 20-21-22 Mart günleri bizim sırasıyla Dünya Ormancılık Günü, Dünya Su Günü, Dünya Meteoroloji Günüdür- Marmara Bölgesi'nde, eski Osmanlı coğrafyasında "Çınar Yılı" ilan ederek büyük bir çınar seferberliği yapıyoruz. 500 bin adet çınarı toprakla buluşturacağız.

Ayrıca, daha önce orman teşkilatı ormanlar dışında bir faaliyet yapmazken biz özellikle 2008 yılından bu yana okul bahçeleri, mezarlıklar, mabetlerin etrafı, sağlık ocakları, hastane avluları, yol boyunca, yol kenarlarında ve ayrıca bunun dışında pek çok fidanı vatandaşa ücretsiz dağıtıyoruz.

İlk defa Her İilde Bir Şehir Ormanı Projesi yaptık. Gerçekten bu çok önemli oldu. Artık her şehrin yanında bir şehir ormanı var. 133 tane şehir ormanımız var. Bazı büyük ilçelerde de kurduk.

Mesire alanlarımız arttı bakın. Mesire alanlarımızı 1.311'e yükselttik ama inşallah 2019'a kadar 1.750 adet mesire alanı kuracağız.

Değerli Başkanım, saygıdeğer milletvekillerim; ayrıca şunu özellikle vurgulamak istiyorum: Biz artık ormanlarda sadece ağaçların bakımı, dikimi, kesimi, yangından korunmasıyla uğraşmıyoruz, aynı zamanda kırsal kalkınma için kullanmaya başladık. Bu bakımdan, tam 26 adet eylem planı hazırladık. Ne zaman, kim, nerede, nasıl diyecek ve ne kadar diyecek, bunların hepsinin sayıları belli. Kitapçıkları arzu edenlere verebiliriz. Her yıl da kontrol ediyoruz. Bunların arasında Ceviz Eylem Planı, Badem Eylem Planı, bal ormanları, trüf mantarı, salep, sakız, hatta yabani meyvelere varıncaya kadar 26 tane eylem planı var.

Misal olarak, bal üretiminde özellikle bal ormanları kurmaya başladık. "Bal ormanı" deyince, özellikle... Daha önce arıcılara ormana sokulmazdı ama şu anda biz bütün arıcılara ormanları açtık. Hatta onlara zirai mücadele ilaçlarından azade, özellikle gübrelerden vesaire azade, tamamen ekolojik bir ortamı da hazırlıyoruz. Kovanların konacağı yerleri, suyu, isteyene kestane balı, isteyene çam balı ne istiyorsa onu hazırlıyoruz. Neticede, şu anda 249 adet bal ormanı kurduk. Şunu gururla ifade edeyim bal ormanı ile ilgili: Arıcılara ormanları açınca 6'ncı sıradan şu anda, geçen yılın sonunda dünyada bal üretiminde 2'nci sıraya yükseldik. Daha da önemlisi, üretilen balların kalitesi arttı çünkü tabii ortamda, o ekolojik ortamda üremeye başladı.

Mesela, Ceviz Eylem Planı'nı az önce arz ettim. Şu anda 10.287 hektar alanda yaklaşık 2,8 milyon adet cevizi toprakla buluşturduk. İnşallah bu seferberlik devam edecek.

Badem Eylem Planı'nda biz 2015 yılı sonuna kadar 5,5 milyon fidan diktik. Ayrıca vatandaşlara fidan dağıttık.

Mesela yabani zeytin aşılama... Burada şu müjdeyi de vermek istiyorum: Maalesef geçmişte bir sivil toplum kuruluşu "Zeytin orman ağacı değildir." diye böyle bir karar almıştı yargıdan. Dolayısıyla zeytinlere bakılmıyordu. Ancak orada şöyle düşündük: Yargı kararına hem uymak hem de zeytinlerden istifade etmek maksadıyla, yüzde 80'i zeytin olacak ama yüzde 20'si diğer ağaçlar olmak kaydıyla, böyle bir çalışma yaptık. Bu yüzden ormanlar içindeki, bilhassa zeytin yetişecek alanlardaki "yabani zeytin" dediğimiz deliceleri aşıyoruz ve bunları vatandaşlara, en yakın mahalle veya köydeki vatandaşlara kura çekerek, eşit bir şekilde dağıtıyoruz. Ben mesela 2015 yılında Ödemiş'te bir zeytin ağacını aşılamışım. Ağustosta, bakın o aynı zeytin ağacı -biraz büyütülmüş- hemen filiz vermiş. Ayrıca yabani zeytin ağacı (delice) o bölgenin iklimine uygun olduğu için zeytin verimi de çok daha iyi oluyor, hastalıklara karşı da daha mukavimi oluyor, onu da arz ediyorum.

Keza, şu anda da kırsal kalkınma için 5 bin köye 5 bin tane gelir getirici orman kuracağız. Badem, ceviz veya ne istiyorsa, fıstık çamı, hatta defne ne arzu ediyorsa, 26 tane eylem planı var. "5 bin köye 5 bin gelir getirici orman" Ama eşit bir şekilde, kura çekerek ve de tamamen taksim ederek böyle bir çalışma yapıyoruz.

Bir de ormanlarda odun dışı üretimi artırdık. Bakın, grafikte, yansıda görüyorsunuz. 31 bin tonken şu anda odun dışı ürünler 350 bin tona çıktı. Bunlar çok önemli yani gelir getirici hususlar bu "Odun dışı" dediğimiz, defnesinden ada çayına kadar, cevizinden bademi ne kadar.

Ayrıca şunu ifade edeyim: Sayın milletvekillerim, dünyada bu tıbbi ve aromatik bitkilere büyük bir revaç var. Dünyada 115 milyar dolarlık bir pazar var ama biz bu pazardan istifade edemiyoruz. Ancak 650 milyon dolarlık bir ihracatımız ve ekonomiye katkı var. Bu bakımdan, bunu geliştirmek için ilk defa Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Merkezi kurduk. Şu anda üretim başladı. Üniversitelerle çalışıyoruz. Geçen yıl Mart ayında bir çalıştay yaptık. Bu sene de gene Mart ayında bir çalıştay yaparak bu konuda Türkiye'deki 60 dünyaca tanınmış bilim adamıyla birlikte bu "şifalı bitki" dediğimiz bitkilerin pazarlanması, ihracı konusunda bir çalışma başlattık.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 5

Hedefimiz, inşallah 2019 yılına kadar en azından 2-3 milyar dolarlık bir ihracat, 2023'e kadar 5 milyar dolarlık bir ihracatı hedefliyoruz.

Ayrıca, orman köylümüzün yanındayız. Özellikle, bakın, son on üç yılda 11,5 milyar TL ilave gelir sağladık. İnşallah önümüzdeki yıllarda da 7 milyar TL civarında gelir temin edilmesini sağlayacağız.

Odon ham maddesine Türkiye'de aşağı yukarı 30 milyon ton ihtiyaç var ama biz bunun ancak 20-22 milyon metreküpünü karşılayacak durumdayız, gerisi ithal ediliyor. Ama zaman içinde 13 milyon metreküpten biz 20 milyon metreküpe çıkardık. İnşallah 22'ye çıkaracağız.

Orman ürünleri gelirlerini artırıyoruz şu anda. Özellikle, bakın gelirler yaklaşık 2,6 milyar TL'ye yükseldi.

Bir de uluslararası toplantıya... Bu çok önemli. Daha önce Türkiye'deki ormancılık tanınmıyordu ama biz özellikle Birleşmiş Milletlerdeki Dünya Ormancılık Forum ve Zirvesi'ne katılıyoruz. Özellikle, daha önce 2011 yılında katıldığım bir Birleşmiş Milletler Dünya Ormancılık Forumu ve Zirvesi'nde "Bu hep Amerika'da New York'ta yapılıyor, Birleşmiş Milletlerin merkezinde. Bunu Türkiye'de yapalım." dedim. Türkiye'de yaptığımız çalışmalarını Genel Kurulda anlatınca, aşağı yukarı bütün ülkelerin oy birliğiyle 2013 yılında Dünya Ormancılık Zirvesi ilk defa New York dışında, Amerika dışında, yirmi yedi yıl sonra Türkiye'de yapıldı. Bu gerçekten gurur verici bir hadise. Bunu dikkatlerinize arz ediyorum.

Ayrıca, çölleşmeyle mücadele yapıyoruz. Yani biliyorsunuz, küresel iklim değişikliği sebebiyle dünyada çölleşme alanları artmaya başlamış. Şimdi, biz 2015 yılında 750 bin dekar alanda erozyonla mücadele çalışması yaptık. İnşallah önümüzdeki yıl 2,4 milyon dekar alanda bir çalışma yapılacaktır. Bu bakımdan biz Çölleşmeyle Mücadele Ulusal Stratejisi ve Eylem Planı hazırladık. Bu da yayınlandı. 2023 yılına kadar, dolayısıyla her yıl ne yapacağımız belli, hedeflerimiz belli.

Bakın, şu anda şunu da özellikle vurgulamak istiyorum: Hakikaten orman teşkilatı erozyonla ve çölleşmeyle mücadele ediyor. Nitekim toprak kaybına bakarsak, 1970'li yıllarda yılda 500 milyon ton toprağımız, hatta mumbit topraklar denizlere akarken, biz bu rakamı 2014'te 168 milyon tona indirdik. İnşallah 2019'da bunu 140 milyon tona indireceğiz. Hatta bu konuda dünya lideri olduğumuzu söyleyebilirim. Bunu ben söylemiyorum, OECD Genel Sekreteri Angel Gurría geldiği zaman çalışmalarını gördü, "Türkiye erozyonla mücadelede ve ağaçlandırmada dünya lideri." diye söyledi.

Ayrıca şunu da gururla ifade edeyim: Dünya Ormancılık Zirvesi Forumu'ndan sonra biliyorsunuz taraflar konferansları oluyor. Çölleşmeyle Mücadele Taraflar Konferansı, bu da Türkiye'de hiç yapılmamış. Biz "12'nci Taraflar Konferansı'nı Türkiye'de yapalım, bu konuda çok çalışmalarımız var. Hatta komşu ülkelere, Afrika'ya destek veriyoruz." diye söyleyince Birleşmiş Milletler bunun Ankara'da yapılmasını kabul etti ve biliyorsunuz 12-24 Ekim 2015 tarihleri arasında bu Ankara'da gerçekleşti; 195 ülkeden 6.700 kişi katıldı. Gerçekten bu muhteşem oldu. Hatta Türkiye'yi 12'inci Taraflar Konferansı COP12'nin dönem başkanı olarak seçtiler. Hatta biz orada dünyada çölleşmeyle mücadelede bir dönüm noktası olacak "Ankara Girişimi" adıyla bir girişimi başlattık. Bu da ileride "Kyoto" gibi anılacaktır.

Ayrıca Kuzey Akdeniz bölgesi koordinasyon merkezinin İstanbul'da kurulması için özellikle ev sahibi ülke anlaşması imzaladık. Ayrıca iki yıllığına dönem başkanlığını Türkiye olarak biz yürütüyoruz, bütün dünyada Birleşmiş Milletler adına.

Orman yangınlarından kısaca bahsetmek istiyorum.

Efendim, orman yangınlarında -hakikaten gururla söylüyorum, orman teşkilatımızla övünüyorum- bizim 15 saniye içinde dumanı görüp yangına müdahale eden dünyada olmayan bir teknolojimiz var. Bu sistem e-Türkiye, ödül aldı hatta şu anda Amerika Kaliforniya'da bunlar test edilmeye başlandı. Kara ve hava araçlarımız son teknolojiyle donatıldı. Yani özellikle bu gözetleme kuleleri var, 776 tane kuleden ormanlar yirmi dört saat gözetleniyor yangın mevsiminde. Ayrıca, yangına hassas bölgelerde 107 kameramız var, gözetleme kulesinde 214 kamera var, buradan da dumanı gördüğü zaman gözetliyor. Hatta, ben, yangın mevsiminde odamdan aşağı yukarı bütün ormanlarımızı kontrol edebiliyorum. Hatta, dahası var, bir helikopter ve yangın uçağı o anda nerede, koordinatları nedir, odamdan göreceğim bir teknolojiye sahibiz. Tabii yangınla mücadelede en önemli sektör erken müdahaledir. Ne kadar erken müdahale edersek yangını büyümeden söndürmüş oluruz. Şu anda biz bunu kırk dakikadan on beş dakikaya kadar indirdik. Ama şunu ifade edeyim: Biz 2015 yılında gerçekten kurak olmasına rağmen, 1937'den bu yana en başarılı bir yılı yaşadık Allah'a şükür. Yangın başına 1,5 hektar yandı ve 3.219 hektarlık alanla kapattık yılı ve şunu da ifade edeyim: Bakın, son on yıllık değerler burada, son on yıllık verilere göre ülkenin yanan alanları ortalaması, on yılın ortalaması burada belli. Bakın pek çok ülkede yüzde 3'e yakınsın bizde yaklaşık olarak binde 4 mertebesinde. Yani şu anda Akdeniz bölgesinde en başarılı ülkeyiz son on yıla göre.

Ayrıca bazen basın mensupları yanlış bilgi veriyor efendim "Ormanlar yakılıyor. Bu ormanlar peşkeş çekilecek." diye. Bu tamamen yanlış. Hatta ben dedim ki: "Hodri meydan, varsa buyurun gösterin." Bizim dönemimizde 1 metrekare dahi alan başka bir maksatla tahsis etmedik, etmeyeceğiz ve bir yıl zarfında kesinlikle ağaçlandırıyoruz. İşte daha önce 2006 yılında İzmir Meryem Ana'nın yangından sonraki hâli bu, şu anda aynı yer 2015 yılında tamamen orman hâline geldi. Aynı yerden çekilmiş resim. Yani daha istenen her yeri de gösterebiliriz.

Maden sahalarını rehabilite ediyoruz. Bakın, bilhassa, ben Çevre ve Orman Bakanı olduğum dönemde madencilere şu şartı koştum, dedim ki: "Madenler için ormandan izin almak için mutlaka bir rehabilitasyon projesi hazırlayacaksınız." Hatta önce kaba bir çizgi getirmişler, bunları çöpe atınca, onlar, orman ve maden mühendisleriyle birlikte düzgün proje hazırlamaya başladılar, ayrıca biz de bugüne kadar 1.055 hektar, yani aşağı yukarı 10.550 dekar alandaki maden sahasını rant ettik. İnşallah 2018 yılının sonuna kadar da 5.800, 5 hektar maden sahasını da ıslah ederek tekrar ormanlık alana kazandıracağız. İşte, bakın, şurada, Kemerburgaz'da eski maden ocağı, şimdi yeni maden ocağı, gerçekten ben kendim de katıldım çalışmalara.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 6

Bir diğer husus olarak da şunu arz edeyim: Eskiden ormanların tapusu diye bir şey yoktu. Orman kadastro var, ihtilaf olur, ülke koordinat sistemine uygun değil. Biz, özellikle, tapu kadastroyla orman kadastro müştereken çalışmak suretiyle artık ormanların tapusunu almaya başladık. Tapuya tescil işlemleri başladı. Çünkü ihtilaf bundan doğuyordu. Allah'a şükür şu anda ben bundan iki yıl önce Orman Genel Müdürlüğüne tapu kastrodan aldığım yaklaşık 17 milyon hektarın, yani yüzde 75'inin tapusunu bizzat kendi elimle verdim. İnşallah, bu yıl sonuna kadar bütün ormanların ülke koordinat sistemine ve kastro yönetmeliğine uygun bir şekilde tapuları alınacak, az bir şey kaldı. Nitekim şurada yansıda görüyorsunuz, daha önce tescil edilen orman alanı sadece yüzde 19'du, bu altmış yılda ancak bu noktaya gelebilmiş. Biz inşallah 2015 yılında bunun yüzde 80'e, kastro yapılan orman alanını yüzde 98'e çıkarmak istiyoruz. İnşallah bu yıl sonunda muhtemelen yüzde 99'a ulaşacağını tahmin ediyorum. 2019 yılında da yüzde 100'ü tamamen tapulu hâle gelecek. Bunun şu faydası oldu: Çünkü 2/B'yi çözmek için başka bir yol yoktu. 31 Aralık 1981 tarihinden önce orman vasfını kaybetmiş alanların 2/B olduğunu biliyoruz, Anayasa'ya ve kanuna göre. Ama bunlarla ilgili orman kastro yapmış, fakat orman kastro bir alan gösteriyor, ama bunun içinde kim, nereye kullanıyor, özellikle bunlarla ilgili tapuya tescil işlemleri vesaire hak sahipleri belirlenmemiş. Biz, gerçekten üç yıl gece gündüz çalışarak -orman teşkilatımız bunu belirledi- 2/B meselesini çözdük.

Bunun dışında, biz tabiatı koruyoruz. Biyolojik çeşitliliği koruma çalışmalarımız devam ediyor. Bakın millî parklarımızın sayısını 43'e yükselteceğiz; şu anda 40, 2019 yılında 43'e yükselteceğiz. Tabiat parklarımız da 17'yi 204 tane tabiat parkımız var. Tabiat anıtlarımız var. Ayrıca tarihî parklarımıza, millî parklarımıza sahip çıkıyoruz. Biliyorsunuz daha önce Gelibolu Yarımadası Millî Parkı vardı. Biz buradaki bütün şehitlikleri ihya ettik. Orada muhteşem bir Çanakale Destanı Tanıtım Merkezini ve diğer tesisleri tamamladık, daha sonra Kültür ve Turizm Bakanlığına teslim ettik. Şimdi de Afyonkarahisar'da istiklal tanıtım merkezi kuruyoruz. İnşallah -sizleri davet ediyoruz- bunu 26 Ağustos 2016 tarihine yetiştireceğiz. Biliyorsunuz 25 Ağustos'u 26 Ağustos'a bağlayan gece Atatürk ve silah arkadaşları Şuhut'tan, benim memleketim Şuhut'tan Kocatepe'ye doğru yürümüş ve 26 Ağustos sabahı büyük taarruz başlamıştı. Dolayısıyla, kahraman ordumuzun Afyonkarahisar Sinanpaşa Ovası'nda indikleri noktaya bir istiklal tanıtım merkezi kuruyoruz ve böylece muhteşem bir tanıtım merkezi olacak.

Ayrıca Sakarya Meydan Muharebesi Tarihî Millî Parkı'nı ilan ettik ve orada şu anda çalışmalar başladı.

Bunun dışında Sarıkamış Allahuekber Dağları Millî Parkı ve Erzurum'da Nene Hatun Millî Parkı'nı ilan ediyoruz. Bunlarla ilgili çalışmalar başladı.

Şimdi Kop Dağı millî parkıyla ilgili de bir teklif çalışması hazırlıyoruz.

Bunlardan işte Çanakale'de gerçekten muhteşem bir Çanakale Destanı Tanıtım Merkezini tamamladık. Yani mutlaka görmenizi arzu ediyorum. Ayrıca en son olarak da yaptığımız, Kültür ve Turizm Bakanlığına devretmeden yaptığımız da Ağadere Ağır Mecruh Hastanesi ve Şehitliği'ni de aynen ihya ettik. Gece Çanakale'den böyle gözüküyor, muhteşem bir şey. 13 adet şehit kabristanını tespit ettik, şehitlik düzenlemesini de orada ayrıca yaptık.

Sarıkamış Kafkas çevresi tanıtım ve araştırma merkezini kuruyoruz. Bu sene kaba inşaatı sürüyor ama önümüzdeki yıl başına inşallah bunu da tamamlayacağız.

Az önce arz ettiğim, 26 Ağustos İstiklal Tanıtım Merkezi, gerçekten muhteşem olacak, bu da 26 Ağustosta tamamlanıp açılacak. Başkomutanlık Meydan Muharebesi panoramik sunum şeklinde görülecek. Hatta, sadece o değil, tarihimiz ta Orta Asya'dan, 1071 yılından itibaren bir zaman tüneli içerisinde burada gelecek nesillere ve şimdiki gençlere anlatılacak.

Bunu yeni aldık, Sakarya Meydan Muharebesi Tarihî Millî Parkı. Bu Eskişehir Sivrihisar tarafından Polatlı'ya gelirken dikkat ederseniz orada bir asker heykeli var. Onu şu anda biz aldık, orada kaba inşaat olarak bekleyen başka kurumlara ait olan yeri de aldık, ilan ettik, şu anda muazzam bir çalışma yapıyoruz bakın. O kaba inşaat var ya, orada görmüşsünüzdür şöyle olacak. Her şeyi hazır, şu anda ihalesi yapılıyor. O meydan işte kanla yazıldı. Yani, muhteşem bir tanıtım merkezi. Yani içinde her türlü imkân var, orası muhteşem bir merkez hâline gelecek efendim. Evet, kendi tarihimizi ta Orta Asya'dan itibaren getiriyoruz, bunlar tamamen orada görülecek. Bir tanıtım merkezi bunlar bu şekilde hazırlandı.

Keza, KOP'la ilgili bir hazırlık yapıyoruz şu anda. Nene Hatun Millî Parkını ilan ettik, bir marka olacak. "Erzurum Sokağı" projemiz var orada.

Uludağ'da şu anda 75 tane orman köşkünü tamamladık. Oradaki iptidai her şeyi tamamen kaldırdık. Orada yapılar vardı, bu yapılara maalesef tuvalet diye ruhsat alınmış, oraya otel dikilmiş, bunların hepsini yıktık, yani kaçak yapıları. Tabii Bakanlığım da orada yapıları vardı, başta onlardan başlayarak -önce kendimizinkini yıkacağız ki, başkalarını da yıkabileim- kamu kurumlarına ait bütün yapılar yıkıldı. Allah'a şükür, şu anda bu şekilde dönüşüm başladı, herhâlde muazzam bir çalışma olacak.

Bir de Manisa'da Spil Dağı var. Bu hakikaten muhteşem bir dağ ve hastalıklar için şifa olan bir dağ, bol oksijen var, kanser hastaları için de bir tedavi merkezi gibi. Biz orada 42 tane orman köşkü kurduk, ziyaretçi merkezini yaptık. Yani, orada muhteşem bir çalışma yapıldı. Teleferik inşası için hazırlıklar yapılıyor. İnşallah teleferik hem İzmir'e hem Manisa'ya hizmet edecek, yurt dışına hizmet edecek muhteşem bir merkez.

Tabiat turizmini geliştiriyoruz. Şimdi, efendim, Türkiye'de deniz turizmi var ama deniz turistleri artık fazla para bırakmıyor "her şey dâhil" adıyla; esas para bırakan "yayla turizmi", "tabiat turizmi", "doğa turizmi" adlarıyla yapılan turizm. Dolayısıyla, şu anda biz 81 ilimizle ilgili tabiat turizmi, doğa turizmi master planını tamamladık ve şu anda 355 tane tabiat turizmine uygun alanı tespit ettik. Bunlar gelir getirici. İşte, paraşüt, yürüyüş alanları, vesaire.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 7

BAŞKAN – Sayın Bakanım, yarım saat doldu.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Başkanım, müsaade ederseniz ben biraz daha hızlanayım.

BAŞKAN – Tabii, müsaade edeceğim çünkü su işleri var, meteoroloji işleri var. Bunun için, sizin için de uygunsa bir yirmi dakika daha bir süre versek onlar için de?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yarım saat olursa efendim, esas su da önemli. Ormandan çıkıyorum.

BAŞKAN – Peki, tamam.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Ben o zaman hızlı geçerim.

BAŞKAN – Zaten, herhâlde sizden başka sunum yapacak bir arkadaşımız yok.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yok, sadece ben sunacağım.

BAŞKAN – Peki, o zaman bir yarım saat daha size süre veriyorum.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN – Buyurun.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, mağaralarımızı tabiat turizmine kazandırıyoruz. 17 adet mağara özel statüyle koruma altına alındı şu anda. Ayrıca, ziyaretçilerin sayısı arttı hakikaten. Şu anda 12,5 milyon kişi bu tabiat parkları, millî parkları ziyaret eder hâlde geldi.

Biyolojik çeşitliliği korumak için 33 adet tür koruma eylem planı hazırladık, inşallah 2016 yılında da 15 adet tür eylem planı hazırlayarak türlerimizi koruma altına alıyoruz.

Envanter çalışmaları yapıyoruz. Şu anda 26 ilde tamamlandı, 2018 yılı sonuna kadar 81 ilde envanter çalışmalarını tamamlayacağız. Hatta biz “Nuh’un Gemisi” diye muhteşem bir veri tabanı hazırladık. Bütün verileri işliyoruz -bu aynı zamanda uluslararası açıdan çok önemli- şu ana kadar 970 bin adet veri tabanı Nuh’un Gemisi’ne işlendi, onu da arz edeyim.

“Tabii hayata destek.” diyoruz biliyorsunuz. 2015 yılında ceylan, geyik, alageyik, özellikle Keklik tabiata salındı. 97 bin 200 adet sülün ve kekligi tabii ortama bıraktık yani. Bunların, keklıkların süne mücadelesine çok büyük faydası var. Artık kimyasal mücadele yerine, biyolojik mücadeleyi teklif ediyoruz.

Ayrıca, şu anda, bilhassa, ormanlık alanlardaki derelere alabalık yavrusu üretiyoruz. 1,5 milyon adet alabalık yavrusu ürettik ve orman içi sulara bıraktık.

Sokak hayvanlarını korumak için büyük bir çalışma yaptık, hatta pek çok şehirde isteyen belediyelerle ortaklaşa -yüzde 40’i bizden hibe olarak belediyeye aktarılıyor ama kendisi proje getiriyor- hayvan bakım merkezleri kuruyoruz. Bunlar öyle ki, 6 tane eylem planımız var. Bunların birisi, kısırlaştırma, aşılama, küpeleme, sahiplendirme gibi 6 eylem planı var. Bu bakımdan, onların vücutlarına mikroçip takarak onları okuyoruz “Aşılması, küpelemesi yapılmış”, “Bu hayvan nedir?” diye. Sahibi varsa sahibi, her şeyi oraya işleniyor. Bu bakımdan, 122 bin 500 adet mikroçip dağıttık belediyelere. Kulak küpesi verdik. Bunları gerçekten bütün belediyelere ücretsiz olarak veriyoruz. Hayvanları korumamız lazım. Sokak hayvanlarına gerekli su kaplarını, mama kaplarını dağıtıyoruz. Hatta ilk defa otomatik yem ve su makinesi ürettirdik ve bunları çeşitli yerlere kuruyoruz.

Ayrıca, yaban hayatı için rehabilitasyon merkezleri kuracağız. 12 tane bölgesel yaban hayatı kurtarma ve rehabilitasyon merkezi kuracağız. Mesela, şu anda bizim Bursa’da böyle bir merkezi biz var, orada bütün yaban hayvanlarını koruyoruz, tedavi ediyoruz.

Yem bırakıyoruz kış aylarında ve netice itibarıyla ormancılık ve diğer tabiatı korumayla ilgili çalışmalarımız bunlar. Müsaade ederseniz bir de su yatırımlarından bahsedeyim.

DSİ en büyük yatırımcı kurum Türkiye’de. Son on iki-on üç yılda 101 milyar yatırım yapmış. Burada ama şunu ifade edeyim: Bizim DSİ yatırımları genelde su temini, sulama suyu temini, baraj, gölet, dere ıslahı, vesaire. Bu yatırımlar beş ila on yıl arasında kendisini geri ödüyor. Yani, ekonomik yatırımlar. Bunu özetle vurgulamak istiyorum.

Peki, ne yaptık şu ana kadar? 3.107 tesis milletimizin hizmetine sunduk, bunun 320’si baraj, 301 adet büyük gölet -bentler hariç- 377 sulama tesisi. 98 büyük yerleşim yerinde su yoktu. 81 vilayet ve 98 diğer büyük ilçeler olmak üzere 179 yerleşim yerine 2040-2050 yılına kadar su temin ettik. Son üç yılda ilk defa DSİ atık su ileri biyolojik arıtma tesisleri inşa etmeye başladı.

1.909 tane dere ıslah ettik. Bunlardan baraj inşaatında dünyada ilk 3’e giriyoruz. Mesela, şu anda, Türkiye’nin en yüksek barajı daha önce Çine Adnan Menderes Barajı’ydı, onu 218 metre yükseklikle Ermenek Barajı’yla aştık, daha sonra 249 metreyle Deriner Barajı’yla aştık. Şimdi, Türkiye’de en yüksek baraj olan ve daha yüksek yapılamayacak olan Yusufeli Barajı’nı da inşallah iki yıl içinde bitiriyoruz; o da, 284 metre.

Tamamladığımız büyük, dev projeler var yani. Bunlar yansıda görülüyor, detayına girmeyeceğim. 1.001 tane göleti -bentler dâhil- onları tamamladık. Suluç tüneli, Zamanti tüneli gibi büyük tünelleri tamamladık.

Kıbrıs’a biliyorsunuz su götürdük. Kıbrıs’ta şu anda hakikaten 80 kilometre denizde, karada da 27 kilometre olmak üzere toplam 107 kilometre, Mersin’deki Alaköprü Barajı’ndan Kıbrıs’taki Geçitköy Barajı’na kadar suyu iletiyoruz. Esasen, Kıbrıs ile Türkiye arasındaki anlaşmada sadece Alaköprü Barajı’ndan Geçitköy Barajı’na kadar suyun iletilmesi söz konusuydu, diğer yapıların, Kıbrıs içindeki arıtma tesisi, pompa istasyonları, depolar, ana dağıtım hatlarının yapımı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti tarafından yapılacağı ama ben, çok hızlı ilerliyorduk, bunların yapılamayacağını anlayınca, bunların da bilhassa arıtma tesisinin -çok ileri bir arıtma tesisi-

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 8

depoların, terfi merkezlerinin ve 477 kilometre ana dağıtım hattının Türkiye tarafından yapılmasını teklif ettim. İyi ki yapmışız, yoksa su orada, barajda bekleyecekti. Bunu da özellikle vurgulamak istiyorum.

Şimdi, belki sorulabilir, cevap vereyim: Biz dedik ki: "Bunun işletilmesi zor. Nasıl işleteceğinizi belirleyin." ama tabii koalisyon hükümeti, çeşitli sesler var, tam karar veremediler, en son buraya ekipler geldi, bir noktaya gelindi, yoksa biz hazırız. Şu anda, Lefkoşe'ye su vermek için hazırız.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Su pompalanmıyor mu şu anda?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Pompalanıyor. Şöyle: Hem Geçitköy Barajı doluyor. Bu arada, orada, biliyorsunuz, ovalarda yer altı suyu çekile çekile çok aşağı düşmüş, tuzlanma başlıyor. Biliyorsunuz, eğer yer altı suyu düşerse deniz suyu girişi oluyor. Bu, çok tehlikeli, toprağın tuzlanması demek. Ben arkadaşlara dedim ki: "Onlar karar verinceye kadar -suyumuz akıyor şu anda, bir problem yok- hem Geçitköy Barajı tam dolsun hem de oradaki arazilere su verelim ki yer altı su seviyesi yükselsin." o şekilde ama şu anda isterlerse, hemen şu anda Lefkoşe'ye su verecek bütün isale hatları bitti -Lefkoşe tarafı, Girne tarafı- depolar, hepsi bitti, hiçbir problem yok. Onlar, belediyeler kendi aralarında Hükümetle anlaşamadılar, meselenin özü bu.

Bu, gerçekten muhteşem bir tesis. Dünyada ilk defa uyguladık. Çünkü, ben, hakikaten, bana böyle bir vazife verildiği zaman, özellikle bunu sanki denizin tabanına boruyu döşeyerek kolayca döşeriz diye düşünüyordum fakat, baktım ki, orada denizin en derin yeri de 1.453 metre, o basınca dayanacak boru hattını döşemek mümkün değil, bunun üzerine, ilk defa, birdenbire Müsteşarımızla birlikte aklımıza geldi, dedik ki: "Bunu deniz içinde asarak götürülm." Deniz Kuvvetleriyle görüştük "Kaç metreye indirelim?" diye, dediler ki : "150 metre olursa denizaltılarının etkisi falan olmaz, daha derine inmezler." Dolayısıyla, biz, orada denizin içine asarak bu boruları oraya götürdük, dünyada ilk, hakikaten tabii yüreğim hop hop ediyordu, ilk defa tatbik ediyoruz, riskli ama Allah'a şükür, büyük bir başarıyla tamamlandı. Dünyada örnek bir proje. Onu arz ediyorum. Bu suyu ilettik işte, bu muazzam, ilk ve tek özelliğe sahip. Şu anda 75 milyon metreküp su iletiyoruz.

Ayrıca, Mersin Milletvekilimize de arz ediyorum: Anamur'daki bütün münbit topraklar sulanacak, onun miktarı da burada var, 83.600 dekar arazi o bölgede sulanacak. Yılda da 80 milyon TL, kısa zamanda ödüyor, bakın, çok kısa zamanda 80 milyon TL bir gelir getirecek o bölgeye. Şu anda, ona da başladık. Esas faydası da Anamur'daki çiftçilerimize.

İlisu Barajı'nı yapıyoruz inşallah. Dolgu hacmi bakımından Türkiye'nin 2'nci büyük barajı, kurulu güç bakımından 4'üncü büyük barajı, yüzde 80'i bitti, inşallah önümüzdeki yıl bunu bitiriyoruz.

Yusufeli Barajı da dünyanın en yüksek... Bunu gururla ifade edeyim: Bunu yabancılar yapmak istedi, Hazine garantili; bunları biz kabul etmedik, hakikaten, şu anda altıda 1 maliyete biz kendimiz öz kaynakla, kendi mühendisimiz, kendi müteahhidimizle bitiriyoruz. Barajın yüzde 50-55'i tamamlandı. Hakikaten muhteşem. Orası, tabii, şey olduğu için iş makinelerini falan havadan taşıyoruz.

Silvan Barajı, devam ediyor. Bakın, Silvan Barajı'nın bitmiş hâli. Muhteşem bir baraj, o bölgeye hayat verecek. Atatürk Barajı'ndan sonra o bölgeyi gerçekten en çok sulayacak olan, 335 bin hektar alanı sulayacak olan muhteşem bir baraj. İnşallah, bu bitmiş hâli.

Tabii, içme suyuna da çok önem veriyoruz yani su varsa hayat var, su yoksa... Biliyorsunuz, geçmişte, Türkiye çok büyük sıkıntılar çekti ama biz, su kesintilerine, su sıkıntısına son verdik. Başta İstanbul olmak üzere, hatta İstanbul'da ben İSKİ Genel Müdürüyken, 2040 yılına kadar su kesintisi yok, suyu var, hazır etmiştik ama daha sonra şu anda Melen Projesi devreye girdi. İlk defa, Asya'yı Avrupa'ya bağladık dev bir tünelle, işte, içinden tırlar geçecek bir tünel ve 5.551 metre denizin 135 altından ilk defa tüneli, Marmaray'dan önce o tüneli biz inşa ettik Allah'a şükür. Şimdi, Melen'den İstanbul'a su akıyor.

Gerede sistemi, inşallah bu da bitecek. Işıklı regülatörü var Gerede'de, oradan tek bir tünel, dünyanın en uzun isale tüneli, yaklaşık 32 kilometre -31,592 metre- uzunluğunda tek bir tünel, Allah'a şükür, bunu Çamlıdere Barajı'na aktarıyoruz ve böylece yılda 226 milyon metreküp su iletilecek, yüzde 78'i tamamlandı. Önümüzdeki yıl da bunu bitiriyoruz.

2016 yılında da çok sayıda tesis açacağız. Özellikle 130 büyük tesis ama 300-400 tane de küçük tesis olmak üzere 500-600 tesis.

Sulamalara çok önem verdik çünkü Türkiye yarı kurak iklim bölgesinde, sulama yoksa yeteri kadar verim almak mümkün değil. Benim yaptığım hesaplara göre, sulama yapıldığı zaman, 4 misli ile 14 misli arasında gerçekten bir zirai gelir artışı oluyor. Bu da çiftçiler için önemli. Yüzde 73'ünü şu anda suluyoruz, geri kalanı da inşallah sulayacağız.

Sulama defterimizi görüyorsunuz, şu anda 62 milyon 300 dekar alanı suladık. Zaten, bizim ekonomik sulanabilir alanımız 8,5 milyon hektar yani 85 milyon dekar. İnşallah, onu da tamamlayacağız.

Sulamada bin günde 1001 tane gölet ve bent inşa ettik. Bu çok faydalı oldu. İnşallah, şimdi de 2019 yılı sonuna kadar tam 1071 göletin projesini hazırladık, 1071 tane gölet ve sulamasıyla bir rekora imza atacağız.

İşlerin bitiş süreleri: Bakın, sizlere şunu örnek vereyim: Biz, artık zamanla yarışıyoruz. Bizim Bakanlığın sloganı şu: "Orman ve Su İşleri Bakanlığı zamanla yarışıyor." Mutlaka her temel atışta, açılış tarih ve saatini veririz, yalnız çok sıkı takip ederiz. Allah'a şükür, şimdiye kadar, bir Mavi Tünel'de atılmış bir saat bir dakika geciktim, ondan dolayı Konyalılardan özür diledim ama dev bir tünel ama diğerleri tam zamanında açıldı Allah'ın yardımıyla. Mesela, burada, geçmişte temelden yüksekliği 30 metre olan bir gölet on iki yılda 43 milyon TL'ye bitmiş yani o zaman 43 trilyon. Ama biz, bakın, 30 metre yükseklikte, sulaması dâhil 6 milyon TL'ye, ayrıca yine 34 metre daha yüksek bir barajı -bir baraj aşında- sulaması dâhil 4.6 milyon TL'ye bitiriyoruz ve süreler de on beş ay, on sekiz ay gibi. Hatta Ağzıkara Barajı'nı da üç yüz altmış beş gün altı saatte tamamlayarak, dünyada bir rekora imza attık. Böyle çalışıyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 9

İptidai sulama sistemlerini terk ettik, basınçlı sulama sistemleri var. Ayrıca, 41 milyon kişiye, şu anda ilave içme suyu sağladık. Çünkü neden? Biz, büyük düşünüyoruz. Ben, hemen, gelir gelmez 81 şehrimiz için eylem planı hazırladım ve 2040, 2050 yılına kadar, hepsini de, İstanbul'da 2071 yılına kadar içme suyu ihtiyacı planları yaptık. Nereden karşılayacaksınız? Bunların yatırımlarını yapıyoruz. Peki, niçin yapıyoruz bunu? Şu grafik çok enteresan. Bakın, Türkiye, özellikle bazı yıllar büyük bir kuraklık yaşıyor. Bakın, şu alttaki kısımlar, çizgiler büyük kuraklıkların yaşandığı yıllar, 1972 o siyah olan, daha sonra, son zamanlarda 1994, 2000, 2007, 2014 bu şekilde kuraklıklar yaşanıyordu. Dolayısıyla biz bu kuralılıkları da dikkate alarak en kötü şartlarda suyu verecek çalışmalar yapıyoruz. Nitekim, son kırk beş yıllık dönemde 12 defa kuraklık yaşanmış, bunların 6'sı şiddetli kuraklık, bu yılları görüyorsunuz. Şu şehirlerde, maviyle gösterilen şehirlerde su yoktu ve bunların tamamını su ile buluşturduk 2040 yılına kadar.

3.216 kilometre isale hattı yaptık, dev borular. Bunlar mesela, Van içme suyu 2 metre çapında, İzmir içme suyu 2 metre, tünel çok daha büyük, Antalya 2 metre 85 santim. En ileri teknolojileri kuruyoruz artık, kendi teknolojimiz bu. Yani şunu gururla ifade edeyim: Bunları eskiden yabancılar yapıyordu, Allah'a şükür şimdi bütün içme suyu arıtma tesislerini ve atık su arıtma tesislerini kendimizi yapıyoruz, projelendiriyoruz, maliyetler de altı da 1 indi.

75 adet çok ileri modern içme suyu arıtma tesisi yaptık ve yılda 7,7 milyon metreküp suyu Avrupa Birliği standartlarında üretiyoruz, vatandaşlarımıza sunuyoruz. Dikkat ederseniz, 2014 yılında şiddetli kuraklıkta hiçbir şehir su sıkıntısı yaşamadık.

Afrika'da da varız Allah'a şükür, şu ana kadar 1 milyon 700 bin kişiye içme suyu temin ettik, şu ülkelerde, TİKA'yla birlikte.

Taşkınlarla çok etkili mücadele yapıyoruz ama bunlar estetik. Eskiden dere ıslah edilirdi kabaca, ama şu anda bakın, gidin Tokat merkezde Yeşilirmak -Tokatlılar vardır içimizde mutlaka- muhteşem oldu. Gidin, Trabzonlular varsa aranızda Solaklı Vadisi, muhteşem bir vadi oluyor. Tekirdağ İnceik Vadisi... Afyonkarahisar'da kokar çaydı, orayı da akar çay hâline getirdik, yani sizleri davet ediyorum.

Bir de hidroelektrik santrallerden müsaadenizle bahsedeyim. Efendim, bakın şunu söyleyeyim: Hidroelektrik santraller elektriğin Türkiye'de sigortasıdır, çevrecidir, yenilenebilirdir ve bütün dünyada teşvik ediliyor. Hatta bizde sular boşa akarken Finlandiya yüzde 100 HES potansiyelini kullanmış, Amerika, Avrupa, Almanya, vesaire bütün ülkeler yüzde 85, yüzde 100'ünü kullanmış. Ama bizde maalesef 2003 yılında aldığımızda yüzde 15'di. Yaklaşık olarak 180 milyar kilovatsaatlik enerji üretim potansiyeli var, bunun ancak 26 milyar kilovatsaatini kullanabilmişiz elli yılda. Şimdi, biz buna çok büyük önem verdik, şu anda bunu 191 milyar kilovata çıkardık, bu da çok değil, daha yüzde 50'sindeyiz. Ama hedefimiz inşallah 2019 yılına kadar 127 milyar kilovatsaata yükseltmek, bunda kararlıyız.

Ama enerjide milat özel sektörün devreye sokulması oldu. Şu anda devletin sırtından 60 milyar dolar civarında yük kaldırdık. Hatta daha önce ikili iş birliği anlaşmaları imzalanmış, yani hazine garantili "Yap, pazarlıkla size verelim." diye, bunların maliyeti çok yüksekti, bunların biz bir şekilde -başlayanlar dışında- 28 tanesini yap-ışlet-devrete çevirdik, böylece hazinenin hiçbir yükü yok, kendisi yapıyor, inşa ediyor, satıyor, dolayısıyla zamanı gelince de 1 lira bedelle devlete teslim edecek. Çünkü biz o tarihe kadar yapamazdık. Şu anda 60 milyar dolar civarında yatırım yükünü kaldırdık. Mesela şurada göstereyim, Boyabat Barajı ve HES'i yıllarca beklemiş bu.

İşte, ikili iş birliği anlaşmalarını tasfiye ettik tamamen, büyük yükü, çok pahalıya mal oluyordu. Yani aşağı yukarı bir sulama tesisi, bu barajlar... Sulama mesela, ikili iş birliği anlaşmasıyla bir sulama tesisi yapılmış, yayla sulaması, inanın, onu yedide 1 maliyetle şimdi biz onu çok daha kısa sürede yapıyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama elektrik alım garantileri olduğu için HES'ler, yine o yük devam ediyor.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Ama çok düşük yani, onu almasak doğal gaz, rüzgâr ve güneş çok daha yüksek. Kaç kuruşa, kaç dolara kaç sente?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, şey var ya, enerji arz fazlalığı var.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Arz fazlalığı yok, onu da izah ederim, arz fazlalığı yok efendim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Maalesef Enerji Bakanlığı planlama yapamadı orada.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu isterseniz soru-cevap kısmında.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) - Sorularınızda cevap vereyim ben.

Bakın, özel sektör şu anda 422 HES'i işletmeye aldı, peki bunun ne faydası var? 40 milyar kilovatsaat, bunu yapmasaydık, yaklaşık 11 milyar TL'lik bir doğal gaz ithal etmiş olacaktık. Doğal gaz ithalatından kurtuluyoruz. Ve siz biliyorsunuz, en son Sayın Cumhurbaşkanımız 99 baraj ve HES'in açılışını tek bir kalemde yaptı, 10 milyarlık yatırım ve bunun da üretimi 7,4 milyar kilovatsaat. Ama 7,4 milyar kilovatsaat nedir, onu kısaca arz edeyim: Ta, Artvin'den başlayarak, Artvin, Rize, Trabzon, Giresun, Ordu, Samsun ve Sinop dâhil olmak üzere bütün bu illerin elektrik ihtiyacını karşılayan bir miktar.

Bir de efendim, gelişim projelerimiz var, onu kısaca arz edeyim: Bütün Türkiye'de gelişim projelerimiz var. Daha önce GAP vardı, kim başlatmışsa, emeği geçen herkesten Allah razı olsun. DAP vardı, pek yürümüyordu bu, KOP vardı, unutulmuştu. Sadece GAP söz konusuydu. Ama şimdi biz bütün Türkiye'de AKDENİZGEP, EGEGEP, MARMARAGEP, TRAGEP –kitapları var, isteyene verebiliriz- Batı Karadeniz Gelişim projesi, DOKAP, Orta Anadolu Gelişim Projesi'yle projeler hazırladık. Hedef de 2019 yılı sonu. Hatta arkadaşlarımız eylem planı hazırladılar saatine kadar, 31 Aralık 2019 saat 16.59 diye, Bakanlıktaki bütün 70 bin personelin zihnine bu kazındı.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bu proje yalnızca Orman Bakanlığının projesi mi, diğer bakanlıkların da etkisi var mı?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 10

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Bu gelişim projelerini biz Orman Bakanlığı olarak belirledik. Zaten biliyorsunuz, arazideki yatırımların büyük kısmı –yollar, limanlar, havaalanları hariç- bize ait arazi. Yani su, baraj, gölet, içme suyu, sulama, dere ıslahı ve ormancılık faaliyetleri bizim, dolayısıyla bu gelişim projeleri bize ait. Ama TRAGEP'te Ergene'nin kurtarılması da dâhil. Bunları isterseniz geçeyim, kitap var, isteyen kitaptan baksın.

EGEGEP, ne kadar yapılacak? Yani 4.547 proje tamamlanacak, AKDENİZGEP'te 3.724 proje, İç Anadolu'da 3.306 proje, Marmara'da 1.649 proje, Batı Karadeniz'de 1.250 proje var. Hangi ilde ne yapacağımız belli kitapları da var isteyene özet olarak.

Güneydoğu Anadolu Projesi'ni bitireceğiz, hedef 2019. Şu anda barajların büyük bir kısmını, göletleri bitirdik, içme suyu tamamen bitti, 4.475 bin hektar alanı suladık ama hedefimiz, büyük ana kanallar filan bittiği için şebekeyi hızlı bitireceğiz. 1 milyon 58 bin hektar alanla inşallah bunu tamamlayacağız. GAP önemli tabii.

KOP bekliyordu biliyorsunuz, muhteşem bir proje, bunu da büyük ölçüde Allah'a şükür tamamlıyoruz. Bakın, burada Akdeniz'e boşa akan, Derebucak'taki Yılmaz Muslu Barajı, Suğla depolaması, Bağbaşı Barajı ve dev Mavi Tünel, 17.034 metre uzunluğunda. Akdeniz'de boşa akan suları Konya Ovası'na sevk ettik. Gerçekten, işte görüyorsunuz, artık Konya Ovası'yla hem Beyşehir Gölü'nü kurtardık hem de Konya Ovası'na yılda yaklaşık 700-750 milyon metreküp ilave su veriyoruz. Konya'ya da Torosların yılda 100 milyon metreküplük memba suyunu veriyoruz, şu anda inşaat bitmek üzere.

DOP ile yapılacak şeyler... Doğu Anadolu Projesi, keza bu da ilerliyor şu anda, ona da çok büyük önem verdik. Burada da şu ana kadar yaklaşık 600 bin hektar alanı suladık, inşallah bunu 1,2 milyon hektar alana yükselteceğiz.

Ergene... Tekirdağ, Kırklareli, Edirne, Çanakkale, Gelibolu'yu ihtiva eden büyük bir proje, 10 milyar TL'lik yatırım, 2019 yılı. Bakın, burada Ergene'yi kesinlikle kurtarıyoruz, bunu biz üstlendik. Koordinasyonu ben yapıyorum, hatta mevzuatta değişiklik yaptık, belediyenin yapması gereken atık su biyolojik arıtma tesislerini de biz yapıyoruz. Bakın, şu anda şu gördüğünüz yeşille yanan bütün arıtma tesislerini yaptık, çok ileri, modern bir şekilde, benim kendi uzmanlık alanım. "Bardenpho Proses" denilen en ileri arıtma tesisleri. Üç tane kaldı sadece, Muratlı, Çorlu, Çerkezköy, bunları da bu yıl sonunda bitireceğiz. Bunları tamamen Devlet Su İşleri yapıyor.

Efendim, dereler ıslah edildi. Mesela, bakın şunlar muhteşem, şu arıtma tesisi, giriş suyu böyle, pis, çıkış suyu arkasındaki sarı renkli gözüküyor, böyle tertemiz bir hâlde. Bunları sulamada kullanacağız.

Doğu Karadeniz Projesi: Bu turizm odaklı bir proje. Netice itibarıyla tesisleri öyle hızlı açıyoruz ki topluca açıyoruz yani, gün ve saat vererek. Büyük tesisleri Başbakanlar açıyor, 10 milyon TL'den küçükleri de açmak bu kardeşinize düşüyor.

Suyla ilgili uluslararası faaliyetler, Türkiye Su Enstitüsü var, devam ediyor.

Başkanım, bitiyor.

Meteorolojide de çağı yakaladık. Efendim, daha önce otomatik meteoroloji ölçüm istasyonu sayısı çok cüziydi, ama şu gördüğünüz noktalar var ya, o küçük küçük noktalar, Türkiye'deki her bir otomatik meteoroloji ölçüm istasyonları. Öbür tarafta radarlar var, yüksek atmosfer gözlem istasyonları var, yıldırım takip sistemleri var, bunları kurduk Allah'a şükür. Hava tahmininde de isabet oranı yüzde 90'a yükseldi. Meteorolojik ikazlar gönderiyoruz, don olacağı zaman çiftçilerimize ziraî don uyarısı... Taşkınlar, ani taşkınlar, riskli alanları belirliyoruz.

2016 yılında da 228 yeni gözlem sistemi kuracağız, 215'i otomatik meteoroloji ölçüm istasyonu.

Havaalanlarında uçuşlar bizim raporlamamız olmadan mümkün olmuyor, dolayısıyla her havaalanında mutlaka otomatik meteoroloji ölçüm istasyonu raporlama sistemi var.

Meteoroloji radarımızı 2 tane daha kuracağız, yüksek atmosfer gözlem sistemi 1 tane, yıldırım takip sistemi 6 tane daha kuracağız, böylece meteoroloji ağıımız genişliyor, tahmini de yüzde 92'ye yükseltmeyi planlıyoruz.

Biz şu anda bir hedef koyduk kendimize, hedefimiz 2023 yılında Orman ve Su İşleri Bakanlığını dünyadaki muadil bakanlıklar arasında ilk 7'ye yükseltmeyi hedefledik. Yani Allah'a şükür bazı kurumlar yakaladı, mesela şu anda meteoroloji dünyada ilk 7'de, DSİ kendi açısından ilk 7'ye yükseldi, orman teşkilatımız büyük hedeflere imza atıyor. Dolayısıyla, inşallah bunu yakalayacağız.

Ayrıca, sizlere birer fidan diktik, kabul buyurursanız, her sene yapıyoruz bunu, yeri de burada efendim, Ankara'da birer fidan, onların sertifikasını da takdim edeceğiz, artık Ankara'da birer fidanınız var efendim. Sertifikayı dün gece geç saatte imzaladım.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Olmaz, bizim dikmemiz lazım.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Ama isterseniz size Trabzon'da da dikeriz.

Evet, ben çok teşekkür ediyorum. İnşallah, Bakanlığımızın 2016 yılı bütçesinin milletimize hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Dinlediğinizi için sizlere de gönülden şükranlarımı arz ediyorum efendim.

Hayırlı olsun, uğurlu olsun.

Hepinize en derin saygılarımı sunuyorum efendim.

Çok teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Çok teşekkürler Sayın Bakanım.

Değerli milletvekilleri, Sayın Bakanın sunumu tamamlandı.

Şimdi görüşmelere başlıyoruz.

Sayın Bakanım, Sayın Erhan Usta -bilmiyorum başka değerli milletvekillerimizden de talep edenler olabilir- sunumunuzun bir örneğini isterler.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Tamam, CD olarak verelim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 11

ERHAN USTA (Samsun) – Mail olarak da atabilirsiniz.

BAŞKAN – Tamam, sunumun bir örneğini size iletinler Sayın Usta.

Değerli milletvekilleri, bugünkü planımız çerçevesinde saat 11.45’te ara vereceğiz, o aradan sonra tabii ki müzakerelere devam edeceğiz ama planlamayı sizin de yapabilmeniz için önceden bu bilgiyi sizlere de arz edeyim istedim.

Efendim, ilk söz Sayın Kuşoğlu’nun.

Buyurun Sayın Kuşoğlu.

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/529) ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı hakkında (1/297) ve Sayıştay tezkereleri

a) Orman ve Su İşleri Bakanlığı

b) Orman Genel Müdürlüğü

c) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü

ç) Meteoroloji Genel Müdürlüğü

d) Türkiye Su Enstitüsü

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet, Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, değerli arkadaşlarım, değerli bürokratlar ve basın mensupları; hepimize saygılar sunuyorum öncelikle.

Sayın Bakanım, şahsım adına bu konunun uzmanı değilim, yaptığınız güzel çalışmalardan dolayı memnuniyet duyuyoruz tabii ki öncelikle onu ifade edeyim, ama siz bir taraftan bu yatırım faaliyetlerini yaparken bizim de denetim görevimiz var; tabii ki yaptığınız harcamaları, çalışmaları bir taraftan da denetleyeceğiz, ne kadarı mevzuata uygundur, değildir, onlara bakacağız mali yönden denetleyeceğiz.

2014 yılına hiç girmediniz, 2014 yılında yaptığınız çalışmalarla ilgili, harcamalarla ilgili hiç bilgi vermediniz, daha çok yaptığınız çalışmalar anlattınız, projelerinizi anlattınız, ne kadarı baliğ olacak onlarla ilgili pek bilgi vermediniz.

Ben konunun uzmanı olmadığım için farklı kaynakları kullanıyorum, tabii, çok net bir çalışma yapmamışlar ama bu 2015’in AB İlerleme Raporu sizin alanınızla ilgili olarak şöyle diyor: “Devam eden yatırımların neticesi olarak suyla ilgili atık su arıtma kapasitesi artmıştır. Kentsel Atıksu Arıtımı Direktifi gibi çevre mevzuatının uygulanmasını iyileştirmesi beklenen 2014 tarihli Büyükşehir Belediye Kanunu yeniden gözden geçirilmelidir.”

Büyükşehir Belediye Kanunu çok yanlış oldu, bu konuyla ilgili olarak hakikaten yeniden gözden geçirilmesi, yeniden ele alınması gerekiyor.

“Doğa korumayla ilgili çevre mevzuatı Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Stratejisi ve Eylem Planı henüz kabul edilmemiştir, sulak alanlarda, ormanlarda ve doğal sit alanlarında imara izin veren düzenlemeler hâlâ AB müktesebatına uygun değildir.” Böyle bir eleştirisi var.

Sayın Bakanım, Sayıştay raporlarına da geleceğim ama şu her sene benim söylediğim bir konu var, siz buna cevap vermiyorsunuz, geçen sene de söyledim. Şimdi, burada yine sunumunuzda -geçen yılda olduğu gibi- diyorsunuz ki: “1973 yılında orman alanımız 20,2 milyon hektardır. 2002 yılında 20,8 milyon hektar olan orman alanımız 2015 yılında 22,3 milyon hektara ulaşmıştır.”

“Ormanlarımız büyüyor, artıyor.” diyorsunuz. “Son on üç yılda yapılan gayretli çalışmaların neticesinde orman alanlarımız 1973 yılından bu yana 2,1 milyon hektar artmıştır.” diyorsunuz.

Şimdi, İnternet’e giderseniz görüyorsunuz, bir Global Forest Watch isminde bir kuruluş var. Siz daha önce dediniz ya, “Yangın uçaklarını bile takip ediyoruz.”, bunlar da takip ediyorlar.

Bunların hesaplarına göre, 2001 ile 2014 arasında 331.715 hektar kaybedilmiş, 178.374 hektar alan da kazanılmış. Yani 178 kazanılmış, 331 kaybedilmiş alan var. Yani geriye gidiş var. Önemli bir alan bu. Ve onlara göre mevcut orman alanlarımızın yüzde 8’i doğal, yüzde 63’ü yeniden ıslah edilen, “regenerated”, yüzde 29’u da fidanlık, böyle bir tespiti var.

Şimdi, bu da bilimsel bir tespit, siz de bazı iddialarda bulunuyorsunuz, “arttı” diyorsunuz, bununla ilgili de cevap vermiyorsunuz. Bu, bütün dünyada bu işi yapan bir kuruluş, çok da net gözlemleri var. Bir orman alanının artıp artmadığı bile bilimsel yoldan artık tespit edilebilir dünyada, bununla ilgili olarak bile tartışmamız abestir herhâlde. Bu konuyla ilgili ne diyorsunuz? Geçen sefer de cevap vermediniz buna, artıyor mu azalıyor mu? “Artıyor” diyorsunuz, artarsa memnun oluruz, mutlu oluruz ama gözlemlerimiz de onu pek göstermiyor, azalıyor gibi görünüyor ve bu Global Forest Watch’ın çalışmaları da onu gösteriyor. İnternet’ten girin, bakın, çok net olarak fotoğraflarını da koyuyorlar, ayrıca anlık olarak görüntülerle de bunları ispat edebiliyorlar. Biliyorsunuz, bütün bitkilerle ilgili olarak, tahıllarla ilgili vesairede bu çalışmalar yapılabilir, her şey tespit edilebilir artık.

Bunu da söyledikten sonra Sayıştay raporlarına gireyim. Sayın Bakanım, bu, Ulaştırma Bakanlığında da var, sizde de var; mühendislerin yönettiği yatırımlarımızla ilgili bakanlıklarda maalesef, değerli arkadaşlar, düzgün kayıt tutulmuyor ya da mali konuları, mevzuat konularını çok önemsemeden hızlı bir şekilde yatırım yapıyorlar, bir şeyler üretmeye çalışıyorlar ama mevzuatı ihmal ediyorlar, işin maddi boyutunu ihmal ediyorlar. Orman ve Su İşleri Bakanlığında da böyle bir durum söz konusu. Bakanlık ve kuruluşlar bu bakımdan dökülüyor Sayın Bakanım. Sizin Bakanlığınızla ilgili olarak da 3 bulgu var, performans raporunda 9 bulgu var; önemli bunlar hakikaten. Ama özellikle, çok vakit almasın, bazı... Mesela Türkiye Su Enstitüsünde yine çok önemli tespitler var. Şöyle mesela: “Personel giriş sınavlarında aranacak özelliklerin eşitlik ilkesi doğrultusunda düzenlenmemesi.” Bununla ilgili bilmiyorum

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 12

soruşturma açtınız mı ama böyle önemli konular var. "Yıllara sâri hizmet alımı usul, izin ve onay süreçlerine uyulmaması." Bunlar önemli konular, bunlar yolsuzluklara da yol açabilecek konular. Bunları önemsemek gerekiyor.

Orman Genel Müdürlüğü Sayıştay denetim raporuna giriyorum. Sayın Bakanım, mesela 1'inci bulgu: "Genel Müdürlüğün öz gelirleri için tahakkuk esaslı muhasebe sisteminin kurulmaması ve bu nedenle gelir tahakkuk hesaplarının mali tablolarda tam ve doğru olarak yer almaması." Burada arkadaşlarımız var, bu işleri bilirler, büyük işletmelerde muhasebe sistemi yoksa, ne alıp verdiğini, ne olduğunu, ne bittiğini kayıtlara yansıtamıyorsanız hiçbir şey yapamıyorsunuz demektir. Orada her türlü usulsüzlük söz konusu olabilir. Bir muhasebe sisteminin kurulamamış olması büyük bir sıkıntıdır.

Yine Orman Genel Müdürlüğünün Sayıştay tarafından 10'uncu bulgusu: "İzin ve İrtifak İşlemleri Yönetiminde Karşılaşılan Mevzuata Aykırı Uygulamalar" diye bir başlık var. Orman Kanunu'nun 16'ncı maddesi kapsamında madencilik faaliyetleriyle ilgili bazı değerlendirmeler yapılmış, bazı alanlar, orman alanları madencilere veriliyor, büyük sıkıntılar var. Alan şirketler muhtelif yıllara ait ek devlet haklarını ödemiyorlar, saha aşımalarının olması söz konusu oluyor, izin bedellerinin takip ve tahsilinde yaşanan mevzuata aykırı uygulamalar var. Bunlar tek tek ele alınması gereken konular. Vaktimiz olsa, 2014 için bunları tek tek ele alsak diğer kurumlarla beraber, epey bir sıkıntıyı hep beraber gözler önüne sereriz. Aslında bunun normal olarak yapılması lazım. Bir kesin hesap komisyonu olsa oturacağız, beraber, birlikte, bunları, bunların yol açtığı sorunları, sıkıntıları tek tek tespit edeceğiz ama maalesef bunlara vakit ayıramıyoruz.

Devlet Su İşleriyle ilgili olarak da aynı şeyler söz konusu Sayın Bakanım. Devlet Su İşleriyle ilgili olarak çeşitli bulgular var, eleştiriler var. Mesela "DSİ Genel Müdürlüğüne ait taşınmazların tümünün kayıt altına alınmaması." Ama sonuç olarak şöyle diyor denetim görüşü: "Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2014 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan mali rapor ve tabloların 'denetim görüşü dayanakları' bölümünde açıklanan nedenlerden dolayı gelirlerden alacaklar ve maddi duran varlıklar hesap alanları hariç tüm yönleriyle olumlu." "Gelirlerden alacaklar ve maddi duran varlıklar hesap alanları hariç..." ama kısmi bu. Yani önemli bir sorun olduğunu gösteriyor, ona göre kabul ediliyor. Normalde bizim Sayıştay bunu kabul ediyor ama diğer sayıştaylar inanın kabul etmezler, ibra edilmez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, ilave süre veriyorum.

Buyurunuz efendim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, 64'üncü Hükümet Programı Eylem Planı'nda da sizinle ilgili bazı konular var, onları da sizinle konuşmak istiyorum. Şimdi, 92'nci Eylem Planı'nda diyor ki: "Su kanunu çıkarılacak." Bununla ilgili hazırlıklar yapıldı mı? Bir de: "Tabiatı ve biyolojik çeşitliliği korumaya yönelik yasal düzenleme gerçekleştirilecek." Bu ilk altı ayda çıkarılacaktı, bununla ilgili hazırlıklar tamamlandı mı? Yani Meclise gelmesi, çıkması epey zaman alacak, bunların her ikisi de önemli konular.

Bir de bir yıl içerisinde gerçekleştirecekleriniz arasında "Hayvan hakları en geniş hukuki çerçevede korunacak." diyorsunuz. Ankara'da özellikle Çankaya bölgesinin en önemli sorunu nedir biliyor musunuz? Kamuoyu yoklamaları yapıyor, en önemli sorun köpekler. Bir kısım vatandaş köpeklerin korunmasını istiyor, beslenmesini istiyor, bir kısım vatandaşta sabah çıkıyor ya da akşam karanlığında eve geliyor, saldırılara uğruyor. Büyük bir sıkıntı var. Belediye en fazla bundan şikâyetçi, vatandaş en fazla bu konuyu gündeme getiriyor. Gerçekten büyük bir sıkıntı oldu, bunlarla ilgili bir şeylerin yapılması lazım. Büyükşehir "Benim alanıma girmez." diyor, kimse kabul etmiyor. Gönüllü olarak bazı belediyeler var, Çankaya Belediyesi, Gölbaşı Belediyesi bir şeyler yapmaya çalışıyor ama böyle yürümez bu iş. Büyük bir sorun oldu hakikaten.

Sayın Bakanım, 2014'e girmişken taşıt meselesine de geleyim. Şimdi, 341 taşıt var Bakanlığınızda 2015 sonu itibarıyla. 106 tane bu sene alıyorsunuz. Yani üçte 1'lik bir taşıt talebiniz var. Bunların bir kısmı binek otomobil. 19'da motosiklet ihtiyacınız varmış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, tekrar ilave süre veriyorum.

Buyurunuz lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu yıl böyle bir taşıt seferberliğine mi giriştiniz bilmiyorum.

Bir de "42 orman köşkü yaptık." dediniz, orman köşklerinin hiçbiri envantere görünmüyor ya da Maliye Bakanlığına bildirdikleriniz arasında yok, hiçbiri yok. DSİ'nin 3.976 tane tesisi var; 3.838 lojmanı var, 138 de sosyal tesisi var ama orman köşkleri bunlar arasında değil herhâlde? Çünkü bu DSİ'nin. Sizin Bakanlığa ait olanlar arasında da görünmüyor, Maliyeye bildirenler arasında. Öyle bir eksiklik var.

Şimdi, değerli arkadaşlar, seçimden önceydi -geçen sene de özellikle söyledim- Ankara Polatlı'da Gökpınar Barajı'nın temelini Sayın Bakanla birlikte attık; beni de davet ettiler, sağ olsunlar. Gittik. Şunu anlatacağım: Yani güzel bir ortamdı, bir hastane açılışı yaparken aynı zamanda Eskişehir-Ankara sınırındaki Gökpınar Barajı'nın da temelini attık. Ama şöyle bir şey oldu: Sayın Bakan çıktı, Gökpınar Barajı ihalesini alan genel müdürü çağırdı, ona hemen o anda bir imza attırdı, 2018 yılı Ekim ayında bitecek olan Gökpınar Barajı'nı 2017'ye çekti, bir yıl önceye çekti. Bizler de alkışladık. Bir de okul yapım taahhüdünü aldı şirketten, hall oldu.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Gecikirse...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, yalnız şöyle bir şey var: Bu güzel görünüyor, bir yıl önceye alınmış görünüyor ama devlette bir usul var, erkân var, bir yıl önce... Şimdi ihale ediyorsunuz, diyorsunuz ki: "2018'de bitecek." Ona göre para koyuyorsunuz,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 13

teklif verenler de ona göre veriyorlar, giriyorlar. Ondan sonra da ayaküstü bunu bir yıl önceye almak... Başka firmalar da girebilirdi madem bir sene önce olabiliyor. Bir yıl önce...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, lütfen sözlerinizi tamamlayın.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tamamlıyorum Sayın Başkanım.

Yani böyle olmaması lazım. Planlamadayken bunlar yapılamıyordu. Şimdi siz daha serbest çalışıyorsunuz, daha hızlı çalışabiliyorsunuz. Böyle bir serbestiniz var ama devlette bu usul olmamalı. Yanlış bir usul bu.

Bakın, sonuç olarak, Bakanlığınızda önemli eksiklikler var, mali yönden önemli eksiklikler var, mevzuat yönünden önemli eksiklikler var. Tamam, uğraşıyorsunuz, didiniyorsunuz, takdir ediyoruz ama bunların olmaması lazım; usulsüzlüklerin, mevzuat usulsüzlüklerinin, mali yönle ilgili usulsüzlüklerin olmaması lazım, bunların da tamamlanması lazım. Siz mühendis olarak işin bir an önce bitmesiyle ilgilisiniz, o tarafıyla uğraşıyorsunuz ama bu tarafına, işletmecilik tarafına da çok önem vermeniz lazım. Hukuk boyutunu ve mali boyutu ihmal etmemeniz lazım Sayın Bakanım. Devlette usul, erkan biraz farklı, ona göre yürütmeniz lazım.

Birkaç da sorum olacak ama onları sorular bölümünde sorayım.

Çok teşekkür ediyorum, bütçenizin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkürler Sayın Kuşoğlu.

Sayın Paylan, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, değerli basın emekçileri; hepinize günaydın diyor, saygılar sunuyorum. Bütçemiz şimdi den hayırlı olsun diyorum.

Sayın Bakan, Bakanlığınızın ismi “Orman ve Su İşleri Bakanlığı.” Şimdi, siz ormanın, çevrenin, ekolojinin, hayvanların, börtü böceğin Bakanısınız, ben öyle bakıyorum “orman” deyince. Böyle bakmak lazım çünkü sizin ormanın ve doğal yaşamın savunucusu olmanız gerekir. Yani, bir yerde ormana karşı bir saldırı varsa önüne geçip ormanı savunan kişi olmanız gerekir öncelikle. Ancak, bir kelimeniz var ki çok manidar buldum. “Odun stoku” dediniz mesela. Ya, bir Orman Bakanı “odun stoku” dememeli çünkü ormana bakarken odun diye görenler var gerçekten ama bu siz asla olmamalısınız. Yani, böyle görmediğinizi düşünüyorum. Ama, ormana bakarken kereste diye görenler var mesela, “Ya, bundan ne güzel kereste olur, ne güzel keseriz de para kazanırız, biçeriz.” diyenler var çünkü ormana hep saldırı olmuş.

Şimdi, siz İstanbul’u çok iyi bilen bir insansınız. İstanbul’un ormanlarının rant çerçevesinde nasıl bir saldırı altında olduğunu çok iyi biliyoruz. Çünkü, insan dediğimizin hırsları var. Özellikle kapitalizmle birlikte, neoliberal politikalarla birlikte ormana dönük, doğal yaşama dönük inanılmaz bir saldırı var. Sizse onun önüne geçip siper olması gereken kişisiniz ve o Bakanlıksınız. Ben böyle görmek istiyorum sizi ve böyle ifadeler, lütfen... Ama sunumunuzda börtü böceğe, hayvanlara, doğal yaşama dair tek kelime duymadım. Tamam “Orada işletmeler açacağız.” dediniz, “fıstık çamı ormanı, kestane...” ama doğal yaşamın koruyucusu olmalısınız. Lütfen böyle vurgular yapın. Bu çok önemlidir diye düşünüyorum naçizane.

Ben İstanbul Vekiliyim ve İstanbul’un her bir noktasını çok iyi bilirim, ormanlarında hep bulunmuş, kamplar yapmış, bütün ormanlarında yer almış, Türkiye’nin pek çok ormanında yer almış birisiyim ve İstanbul’un ormanlarının, doğal yaşamının, su havzalarının çocukluğumdan beri nasıl bir saldırı altında olduğunu siz de çok iyi biliyorsunuz. Bunlar için bazı girişimlerde de bulundunuz, bunu da biliyorum. Ancak, İstanbul üçüncü köprü ve üçüncü köprü’nün bağlantı yollarıyla yeni bir saldırı hamlesiyle karşı karşıya. Çünkü, mesele yalnızca yol değildir, bakın, Sayın Bakan. Ben uçak kalkarken bakıyorum, siz de eminim... Helikopterle uçtunuz mu son zamanlarda, bilmiyorum. Uçtunuz mu Sayın Bakan son dönemlerde?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Geçen sene uçtum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bence bir daha bir uçun ama bu yıl bir daha uçun. Bakın, geçen yılki fotoğraflara bakalım, bir de bu yılki fotoğraflara bakalım. Mesele yalnızca ormanın yarılması değil batıdan doğuya, etrafında inanılmaz bir hareketlilik var. Yani, çünkü etrafındaki herkes şöyle bakıyor, Arnavutköy, karşı taraftaki diğer ilçeler: “Aman da rant geldi, yol geldi, 5 liralık arazimiz şimdi 100 lira oldu. Bunu ranta vereceğiz, villalar yapılacak, kuleler yapılacak, binalar yapılacak...” Ve ormana büyük bir saldırı, doğal yaşama büyük bir saldırı. Çünkü, orman dediğiniz şey de travmaya giren bir şeydir Sayın Bakan, bilirsiniz. Binalar girdiği zaman orman travmaya girer, doğal yaşam travmaya girer. Biliyorsunuz, domuzlar boğazlara atlıyor, doğal yaşam hayvanları ne yapacaklarını bilemiyorlar o saldırılardan dolayı. O açıdan, o saldırıya hemen bir helikopterle uçup lütfen bir bakın, inanılmaz bir inşaat hareketliliği var, beton hareketliliği var. Bunun önüne siper olmanız çağırısını yapıyorum, ivedilikle ama. Çok yoğun bir çalışma hâli var ve orman alanlarında var bu. Şimdi “2/B” adında “orman vasfından çıkmış” diye bir etiket oldu ama orman vasfından çıkarılma saldırıları yoğun bir şekilde var. Rantın önünde durmak çok zor, biliyorum. Çünkü, milyonlarca, milyarlarca liralık rant orada ortaya çıkıyor. Bunun önünde siper olması gereken sizsiniz Sayın Bakanım. Bu konuda sizi çağırıyorum bir İstanbul Milletvekili olarak.

Şimdi de bir saldırı daha olacak, bakın, Kanal İstanbul. Batıdan doğuya dedik, şimdi de kuzeyden güneye bir saldırı olacak İstanbul’a. Şimdi, bakın, sizin Bakanlığınız buna müdahil mi bilmiyorum. Hiç sesiniz çıkmadı. Hep Ulaştırma Bakanı konuşuyor, ya da Çevre Bakanına kısmen soruluyor, size pek mikrofon uzatıldığını görmüyorum. Hâlbuki bu esas sizin meseleniz, Kanal İstanbul. Siz çıkıp “Bu proje olmamalı.” demelisiniz. Çünkü, bakın, az önce ne dediniz? “Yer altı suları” dediniz, değil mi? Kuzeyden güneye yarıldığında İstanbul, o tuzlu su o alana girdiğinde, sulak havzaları yardığında nasıl ekolojik sonuçları olacağına dair bir rapor çıkardınız mı? Bunu soruyorum size. Çünkü, sulak alanlar hem Anadolu tarafında var -orada yarsanız da berbat, korkunç bir durum-

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 14

Trakya tarafında da hepsi sulak alan. Çekmece'den de yarsanız sulak alan, Silivri'den yarsanız da sulak alanların ortasından geçecek ve tuzlu su, alanı boğacak, müthiş ekolojik sonuçları olacak. Artı, sonuçları tahmin bile edilemez. Çünkü, su tek bir kanaldan, kuzeyden güneye, güneyden kuzeye akıyor, boğazdan. İkinci bir boru açıyorsunuz. Ekolojik sonuçlarının ne olacağı konusunda sizden bir görüş istiyorum.

Buna karşı durun Sayın Bakan. Elbette ki boğazımızı korumalıyız. Orada geçişleri belki belli bir kotaya gelir ama "Beleş bir yol varken niye paralı yoldan geçsin insanlar?" diye de bir soru var ortada Montrö çerçevesinde. Yapmayalım Kanal İstanbul'u. Bir kota koyalım ve belli bir kota çerçevesinde geçsin. Yani, ekolojik sonuçları korkunç olacak bir projedir Sayın Bakan. Bu konuda görüşlerinizi çok merak ediyorum.

Sayın Bakan, siz ormanın Bakanısınız benim gözümde, su işleri boyutuna ayrıca geleceğim ama... Ben son aylarda tabii ki yakıcı bir durum çerçevesinde Yüksekova'ya, Şırnak'a, Mardin'e, pek çok ile defalarca gittim ve her gittiğimde, özellikle yaz aylarında, temmuzdan hemen sonra bütün ormanlar ciddi bir yangınla karşı karşıya kaldı. Bu konudaki görüşünüzü merak ediyorum. Binlerce dönüm orman ateş topları atılarak, eş zamanlı olarak -raporlarda var- yakıldı güvenlik gerekçesiyle. Bu konuda ne kadar orman yakıldı? Yakılanlarla ilgili soruşturma açtınız mı? Soruşturmanın sonuçları nedir? Kimin yaktığına dair bulgular var mı ve bununla ilgili açılmış herhangi bir dava var mı? Bunu size soruyorum.

Sayın Bakan, ormanla ilgili son olarak... Sayın Bakan, orman alanlarını çok geziyorum ve çok üzülüyorum, şöyle ki: Orman köylüsü dâhil, oraya rant için gidenler dâhil herkes çok çirkin bir yapılaşma yapıyor. Yani, orman köylüsü de betona alıştı maalesef. Hani, hep beton, beton diyoruz ya, orman köylüsü de o doğanın bir parçasıdır ve öyle yapılaşmıştır binlerce yıldır. Orada ağaç neyse ona göre evini yapmıştır, dışını öyle giydirmiştir ama beton diye bir alışkanlığımız oldu. Özgün bir yapılaşmayla ilgili ne çalışma yapıyorsunuz? Çünkü nereye gitsek beton. Karadeniz'e gidiyorum, herkes betona alışmış, beton da beton. Tamam, vev ki öyle olsa bile onun dışının giydirilmesi, doğayla uyumu, o bölgenin bir parçası olması, çirkin bir yapılaşma olmaması... Son derece büyük bir saldırı var. Bununla ilgili ne yapıyorsunuz, özgün bir yapılaşma için ve doğanın içinde bir parçası olarak kalması için ve ranttan korunması için?

Sayın Bakan, barajlar, barajlar diyoruz. Bakın, bir şey daha var: Dersim'e gidiyorum, diğer illerde pek çok baraj çalışması görüyorum ancak, pek çok şayia da var. Hani, siz "sulama" diyorsunuz ve "enerji" diyorsunuz. Yalnızca güvenlik amacıyla yapılan barajınız var mı? Bu soruya hep kaçamak cevap veriyorsunuz. "Yok, sulama için yapıldı." "Güvenlik barajları yapılıyor." diye bir etiket var. Yani, hiçbir amacı olmayan, ne sulama ne enerji üreten, yalnızca güvenlik için yapılan barajlar olduğu söyleniyor. Benim bununla ilgili şahitliklerim var ama sizden duymak istiyorum. Yalnızca güvenlik için yapılan onlarca baraj var mı?

Sayın Bakan, Karadeniz'e de geleceğim şimdi. Sürem de azaldı.

HİKMET AYAR (Rize) – Güvenlik neden rahatsız ediyor sizi?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Güvenlik değil, ekolojik bir saldırıdır bu. Bakın, mevzu şu: Siz bir bölgeye baraj yaptınız mı, oranın ekolojisi etkilenir. Yalnızca güvenlik amacıyla baraj yaptığınız zaman da -Dersim'de mesela- orada bir börtü böcek vardır, bir ekoloji vardır, nem oranı etkilenir, bütün yaşam etkilenir bir barajdan, biliyorsunuz. Bu çerçevede...

HİKMET AYAR (Rize) – Güvenlik de önemli ama.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Güvenlik elbette önemli ama... Bakın, Sayın Orman Bakanı ormanın ve doğanın bakanı. Ben ona soruyorum. Siz İçişleri Bakanına söylersiniz "Güvenlik önemli." diye. Ben Orman Bakanına ekolojiyi soruyorum, ormanı soruyorum, börtü böceği soruyorum. Siz İçişleri Bakanına sorun güvenlik meselesini.

HİKMET AYAR (Rize) – Bütün bakanlıklar tektir.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakan, şimdi, Karadeniz'e gideceğim. Hopa'da, biliyorsunuz, çok büyük bir sel oldu. Ben on beş gün orada kaldım sel olduğu günlerde ve şunu gördüm üzülererek: Dere yataklarına korkunç bir şekilde bir yapılaşma olmuş ki sırf Hopa değil, biliyorsunuz, Karadeniz'in tamamında bu var. Sizin döneminizde de yapılaşmalar devam etmiş, eski dönemlerde başlamış yapılaşmalar. Dere yatakları, hani, zamanında 15-20 metre olan, oraya gittik. Biz, şunu konuşuyoruz: Diyelim ki, 50 metrelik dere yatağı var. Adam -mesela dede- diyor ki: "Ya, burası dere yatağıydı, bir zamanlar akardı, şimdi akmıyor diye biz buraya yaptık." Niye? Siz dereleri daracak bir hâle getirmişsiniz -diyelim ki 20 metre, 50 metre yatağı olan yerleri- ve ufacak köprüler yapılmış. Bir zamanlar atalarımız dev kemerler yaparken, 50 metrelik kemerler yaparken biz 2 metreye hapsedmişiz o dereyi, sanki hep öyle akacakmış gibi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Beş dakika verin, bir daha istemeyim. Olur mu?

BAŞKAN – Ayıp ediyorsunuz, ne olacak ya, lafı mı olur.

Buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tamam.

Ve 45 derecelik açılar yapılmış Sayın Bakan, bakın, 45 derecelik açılarla köprüler yapılmış. Oraya, tabii, selde 3 ağaç gelip girince dere yatağından çıkıp bütün Hopa'nın üzerine yarılmış. Ve orada insanlarımız öldü Sayın Bakan. Ben buna "afet" değil "cinayet" diyorum.

Bakın, Devlet Su İşlerinin yaptığı o köprüler filan Ankara'dan ihale ediliyor. Ankara'dan ihale ettiğiniz için yerel değerlerini bilmiyor; 2 metreden su gider mi, gitmez mi bilmiyor. Yirmi yıl önce, o dededen, toplumsal hafıza çerçevesinde onun bir sel durumunda 50 metreden aktığını bilmiyor. Biz o yüzden yerelliği önemsiyoruz, yerel bilgiyi önemsiyoruz, yerellerin bu işi yapmasını

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 15

önemiyoruz. Demokratik özerkliği bu yüzden savunuyoruz. Siz Ankara'dan ihale edip öyle yaptırdığınız zaman 2 metrelik kanallarda insanlar cinayetle karşı karşıya kalıyorlar. O açıdan, Sayın Bakan, bununla ilgili de soruşturmalar açtınız mı, Hopa'yla ilgili ve diğer sellerle ilgili?

Aynı zamanda, Yeşil Yol var, biliyorsunuz. Yeşil Yol'u şimdi yarıyorsunuz, Sayın Bakan, ben orada gördüm. Yol açtığınız zaman alttaki unsur serttir, üstteki unsur -yani "toprak" dediğimiz- yarım metrelik bir toprak vardır yalnızca ve suyu yedikçe yumuşar. Yolu açtığınız anda, geçen, Hopa'daki cinayetlerde yol geldiği için insanlar öldüler, o yol açılan noktalarda. Yeşil Yol'da da büyük bir heyelan riski var, ekolojiyi bozduğu gibi. Yeşil Yol'la ilgili ne düşünüyorsunuz? Bir Orman Bakanı olarak size soruyorum. O heyelanlar, o doğaya saldırıya karşı ne düşünüyorsunuz?

Sayın Bakan, Hasankeyf'le ilgili -bakın, Ilısu dediniz ama Hasankeyf'i hiç demeniz- ne oluyor Hasankeyf'e? Hasankeyf ne olacak? Yani, tamam, artık baraj olmuş, bitmiş de Hasankeyf'le ilgili birkaç cümle sizden alalım.

"Kıbrıs'a su." dediniz Sayın Bakan. Bakın, yatırımı yaptınız, dünya kadar kaynak harcadı ama diyorsunuz ki: "Suyu götürdük. Ya, oradaki belediyelerle merkezî yönetimde anlaşmazlık var." Niye bu anlaşmayı daha önce yapmadınız Sayın Bakan? Ya, suyu götürdük, şimdi ya anlaşamazlarsa ne olacak? Bu kadar atıl mı kalacak bu proje?

Ve geçenlerde buraya bir heyet gelmiş, alternatif çözümler önermiş, iki alternatif çözüm önermiş. Neler bunlar? Bununla ilgili bilgi rica ediyorum sizden. Yani, buradaki heyete siz dediniz ya: "Bazı çözümler var." Nedir bu alternatif çözümler? Nasıl bir çözüm öneriyorsunuz? Keşke bunlar yerel yönetimlerle baştan konuşulsaydı, iş bittikten sonra değil.

Bir de, Sayın Bakan, "açılışlar" diyorsunuz. Hep şöyle şayialar var, ben de çok net duyuyorum, elimde belgeler de var: 114 açılış, 170 açılış... Geçen yıl açtığınız veya evvelsi yıl açtığınız barajları bir daha açmıyor musunuz? Mesela seçim döneminde 2'nci kez açılmadı mı? Hayır, bununla ilgili lütfen bilgi verin. Açılmış eserleri seçim döneminde bir kez daha açıp açmadığınıza dair lütfen bilgi verin.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Diyorsunuz ki: "Bir tane örnek verin." Olmayanı ben nasıl ispat edeyim?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Peki, o zaman ben size bununla ilgili belgeler sunacağım, 2'nci kez açılan yerlerle ilgili.

Sayın Bakan, geçenlerde bir verem hastası kaçak su takmış -haberi gördünüz mü, bilmiyorum- ve mahkeme kararıyla dava açmış idareye. Mahkeme şöyle bir karar verdi: "Kişinin suya ulaşma hakkı vardır." İşsiz bir kişi ve verem hastası.

Biliyorsunuz, su bir hak, yani, suya ulaşma hakkı vardır insanın; anayasal olarak sosyal devletsek böyle olmalı. Bizim seçim bildirgemizde de var: "İnsanların -işsizlerin özellikle veya bütün insanların- asgari 10 metre kúp suya ücretsiz ulaşması." diye bir önerimiz var. Her insan 10 metre kúp suya ücretsiz ulaşsın, her aile diyelim ya da. Ama geri kalanına artan oranlı yapalım. Mesela asgari düzeyi ücretsiz yapalım ki insanlar ücretsiz ulaşsınlar. Su ticari olmamalı bizim görüşümüze göre, ayrı ama çok kullanan da artan oranlı harcasın.

Bu, mahkeme kararıyla ilgili ne düşünüyorsunuz Sayın Bakan? Ve size sosyal devlet anlayışı çerçevesinde böyle bir çağrı yapıyorum: 10 metre kúp su her aileye ücretsiz olsun, geri kalan artan oranda olsun, herkes suya ulaşsın.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Sayın Paylan, Güneydoğu'daki belediyeler başlasın.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Eyvallah, hep beraber başlayalım. Başlayanlar...

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Yasa yok işte, yasa çıksa başlayacağız zaten.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yasa olsa. Beleş veremiyorsun Sayın Bakan. Yasayı çıkaracağız ki 10 metre kúpü beleş olsun.

BAŞKAN – Yani, "ücretsiz" demek istediniz, değil mi Sayın Paylan?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Beleş ücretsizdir.

BAŞKAN – Hayır, yani, Komisyonun nezahetine, sizin nezaketinize daha uygun olsun diye ben, hani, hatırlatayım dedim. Tabii, takdir sizin.

ERHAN USTA (Samsun) – "Ücretsiz" de yanlış, tabii. Ücret emeğin karşılığıdır. Hele hele, Hocam, sizin söylememeniz lazım. "Bedelsiz" veya "parasız" demeniz lazım.

BAŞKAN – Çok, çok haklısınız efendim.

ERHAN USTA (Samsun) – Aynı hata dün de yapıldı burada. Millî Eğitim Bakanı "Ücretsiz kitap." diyor.

BAŞKAN – Doğru, o olmaz.

ERHAN USTA (Samsun) – Asla böyle bir şey olamaz, "ücretsiz" olmaz.

BAŞKAN – Sayın Usta, her ne kadar, onun içerisinde de, biliyorsunuz, her ekonomik değerın içerisinde emek komponenti vardır ama onu kastetmedim ben de. Fakat, hani, iş bu kadar inceliğe girince onu da nazarıdikkate almak gerekir.

ERHAN USTA (Samsun) – Tabii, sizin almanız lazım.

BAŞKAN – Hayır, ben alıyorum da size de onu hatırlatayım dedim.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır canım, emek her şeyin içerisinde var, o ayrı bir şey.

BAŞKAN – Tabii, evet.

Buyurun Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakan, şimdi, yatırımları özel sektör yapıyor ama alım garantileriyle ilgili lütfen bilgi verir misiniz? Yani, yıllara göre Türkiye ne kadar yükümlülüğe giriyor bu alım garantileriyle sizin Bakanlığınız dahilinde? Bütün bu alım garantileriyle ilgili lütfen bilgi verin. Yıllara göre ne kadar yükümlülüklerimiz olacak, bunu merak ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 16

Son olarak, Sayın Bakan, şimdi, güzel, tarihimize ilgili eserler yapıyorsunuz, çok güzel ancak şöyle bir ifadeniz var, yani, Orta Asya'dan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Paylan, beş dakika doldu.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bir dakika verin, son cümle.

BAŞKAN – Altı diyecaktiniz o zaman, beş dediniz, beş verdim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, bir dakikası atışmayla geçti.

BAŞKAN – Yok, durdurdum süreyi.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tamam, son cümlelerimi edeyim o zaman.

BAŞKAN – Peki, son cümlelerinizi alalım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Şimdi, Orta Asya'dan başlattınız tarihimizi. Güzel, Orta Asya'dan gelenler de elbette var ama Orta Asya'dan gelenler olurken buranın...

Bakın, geçenlerde Doğuş Grubu, biliyorsunuz, Davos'ta bir sunum yaptı: Göbeklitepe. On iki bin yıl önceki medeniyet, yani, yerleşme ve ilk kentin, ilk mabetlerin kurulması. Sonra Hitit'i var, Roma'sı var, Bizans'ı var, Urartu'su var, Likya'sı var, Selçuklu'su var, Osmanlı'sı var. Yani, hepsi bizim tarihimiz.

Tarih dediğimiz zaman, biz lise kitaplarında da yalnızca "Orta Asya'dan gelenler" olarak anlatırsak o zaman şöyle sorarlar, benim arkadaşlarımla olduğu gibi, mesela bana hep sorarlar "Siz nereden geldiniz?" diye. Bilmez kimse ki Ermeni'ler bu toprakların kadim halklarından birisi, Kürtler bu toprakların kadim halklarından birisi.

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Yabancı olan bir tek biziz Sayın Paylan ya!

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ortak bir tarih, çoğulcu bir tarih anlayışı çerçevesinde anlatsak...

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Oraya getirdin ya, helal olsun sana ya.

GARO PAYLAN (İstanbul) – ...herkes de "Ya, biz Orta Asya'dan..." On iki bin yıl önceki Göbeklitepe'de bizim atalarımız, bizim dedelerimiz. Çoğulcu bir tarihimiz var.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Orman Su İşlerini de getirdin yani.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama Sayın Bakan tarihe girdi, ben ne yapayım? Orman Bakanının tarihte ne işi var?

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Konuyu getirdin ya, helal olsun sana.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Paylan. (Gürültüler)

Arkadaşlar, değerli milletvekilleri...

HİKMET AYAR (Rize) – Sayın Başkan, çok kısa bir söz istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Açıkkapı, size söz vereceğim ama daha önce çok kısa bir söz talebi var.

Buyurun, çok kısa lütfen.

HİKMET AYAR (Rize) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, hoş geldiniz öncelikle.

Şu Komisyonun başından beri birçok bakanlık bütçesi görüşülürken "yeşil yol" diye bir kavram bazı konuşmacıların diline çok fazla dolandı. Bir açıklama yapmak istiyorum. Hatta açıklamanın başında, bu yeşil yolu âdeta bir algı operasyonuna dönüştürenleri yeşil yolu gelip beraber gezmeye davet ediyorum.

Yeşil yol, bir yol yapma operasyonu değildir. Yeşil yol, Karadeniz yaylalarında hep münferiden yapılan yollar ile tarih boyunca bugüne kadar yapılmış yolların, arada kalan, küçük bölgelerin birbirine bağlanması yoludur.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Öyle değil, öyle değil.

HİKMET AYAR (Rize) – Öyledir.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Öyle değil. Bakın, harita bu.

HİKMET AYAR (Rize) – Öyledir beyefendi, öyledir.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Bak, bu sahil yolu.

HİKMET AYAR (Rize) – Siz haritadan görüyorsunuz ama biz yaşıyoruz onları.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Bak, bu sahil yolu, yeşil yol,

HİKMET AYAR (Rize) – Yüzde...

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Sahil yolu.

HİKMET AYAR (Rize) – Ne, sahil yolu mu?

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – İşte, bu sahil yolu, bakın.

HİKMET AYAR (Rize) – Oo, siz çok daha gerilerdesiniz beyefendi.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Beyefendi, yeşil yol, bak.

HİKMET AYAR (Rize) – Yeşil yol dedikleri sahil yolu değildir.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Şu anda yürürlükteki plan bu.

HİKMET AYAR (Rize) – Yeşil yol dedikleri sahil yolu değildir. Bütün bildikleriniz böyleyse vay bu işin hâline.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – İşte öyle yazıyor burada. Harita bu, devletin haritası. Şu anda yürürlükteki plan bu.

BAŞKAN – Sayın Ayar...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 17

HİKMET AYAR (Rize) – Yeşil yolu tamamlayayım efendim.

BAŞKAN – Lütfen.

HİKMET AYAR (Rize) – Yeşil yol, belli kottan tarih boyunca yapılan yaylalardaki yolların birleşmesi demektir. Arada kalan çok az mesafelerin birleştirilerek yani yaylalara çıkan bir insanın Samsun'dan Sarp'a kadar hiç sahile inmeden gelebilmelerine, gidebilmelerine imkân tanıyan fevkalade güzel düşünülmüş bir projedir. Eğer aksini iddia edenler varsa -ki öyle büyük bir yarma yol falan yoktur- aksini iddia edenleri davet ediyorum. Hatta benim davetlim olarak gezdirmeye davet ediyorum efendim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkürler.

Sayın Ayar'dan davet aldık. İnşallah bu yaz Rize yaylalarını beraber gezeceğiz.

KADİM DURMAZ (Tokat) – O selleri, o tahrip ettiği denizin yollarını çok izledik.

HİKMET AYAR (Rize) – Beyefendi, sel diye bir olay yok orada. O seller sizin bildiğiniz şeyler değil.

BAŞKAN – Sayın Açıkkapı, buyurun lütfen.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok kıymetli üyeleri, bürokratlarımız, basınımızın çok kıymetli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Orman ve Su İşleri Bakanlığının 2016 bütçesi üzerinde konuşmak üzere söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle hepinizi tekrar selamlıyorum.

Son on üç yılda 123 milyarlık yatırım hizmetleriyle ve ülkemizin her bölgesinde hayata geçirdiği birçok yatırımlarıyla Orman ve Su İşleri Bakanlığının takdire şayan çalışmalarından bahsetmekten duyduğum memnuniyeti öncelikle belirtmek isterim. İnaniyorsanız başarısınız. Ak kadrolar, bu inançla ülkesi için, milleti için, daha müreffeh ve daha gelişmiş bir ülke için çalışmalarına devam ediyor.

En büyük yatırımcı bakanlıklar arasında yer alan Orman ve Su İşleri Bakanlığı, orman ve su işleri koruma kullanma ilkesiyle bütün canlıların hayat standartlarının yükseltilmesi maksadıyla orman ve su kaynaklarının geliştirilmesi için çalışmaktadır. İktidarımız döneminde su yatırımlarında cumhuriyet tarihimizin rekorları kırılmıştır. 2003-2015 yılları arasında on üç yılda tamamlanan 3.107 tesis aziz milletimizin hizmetine sunulmuştur. Bu tesislerin 320 tanesi barajdır. Son on üç yılda bu tesislerde 23 milyon dekar arazi suya kavuşturulmuştur. 2019 yılına kadar takriben 10 milyon dekar arazi daha sulamaya açılacaktır. Bu sayede ilave 10,9 milyar Türk liralık zirai gelir artışı sağlanmış olacaktır.

Sayın Başkanım, Komisyonumuzun çok kıymetli üyeleri; takdir edersiniz ki sulama tarımın gelişmesinde en önemli unsurlardan biridir. Bu bilinçle yapılan çalışmalarla son yıllarda sulamaya açılan tarım alanların artmasıyla ülkemiz dünyada tarım alanında 7'nci sıraya kadar yükselmiştir. Ülkemizin en büyük ve iddialı projelerinden biri olan 1000 Günde 1000 Gölet Projesi'yle, diğer adıyla GÖL-SU Projesi'yle bin günde 1.001 gölet sulaması inşa edilerek önemli bir rekora imza atılmıştır.

Devlet Su İşlerinin kurulduğu 1954 yılından 2011 yılı sonuna kadar eli yedi yılda 461 gölet inşa edilmişken 2012-2014 yılları arasında üç yılda 1.001 gölet ve modern sulama tesisi inşa edilmesi oldukça dikkat çekicidir. Toplam maliyeti yaklaşık 3,3 milyar Türk lirası olan tesislerle 1 milyon dekar arazi sulanacak, kısa sürede kendi maliyetini geri kazanacaktır. Şimdi de ikinci GÖL-SU projesi başlıyor. 2019 yılına kadar 1.071 gölet inşa edilecektir. 14 milyar Türk lirasına mal olacak proje, 2,5 milyon dekar araziye sulayacaktır.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; cari açığın azaltılmasında yerli enerji kaynaklarını devreye almanın önemini biliyoruz. Önemli enerji kaynaklarından biri de hidroelektrik santralleridir. Hidroelektrik enerji üretiminde destan yazdık. 2003 yılında 26 milyar kilovatsaat olan hidroelektrik enerji üretimimiz bugün 91 milyar kilovatsaate yükselmiştir. Böylece, hidroelektrik potansiyelimizin yarısı devreye alınmıştır.

14 Ocak 2016 tarihinde Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan tarafından kamu-özel sektör iş birliğiyle 10 milyar Türk lirası tutarındaki 99 baraj ve HES hizmete alınmıştır. Toplam kurulu gücü 2.200 megavat olan 99 tesis yılda 7,4 milyar kilovatsaat enerji üretimi ve millî ekonomiye yılda 1,1 milyar TL katkı sağlayacaktır.

270 metre yüksekliğiyle dünyanın en yüksek 3'üncü barajı unvanına sahip olacak Yusufeli Barajı tamamlandığında 540 megavat kurulu gücüyle yılda 1 milyon 827 bin kilovatsaat enerji üretilecektir. Proje yedi senede kendisini amorti edecektir, ekonomiye yılda 330 milyon Türk lirası katkı sağlayacaktır. Barajda yüzde 55 fiziki gerçekleşme sağlanmıştır.

Diyarbakır'ın dev projesi Silvan Barajı, Atatürk Barajı'ndan sonra en büyük sulama maksatlı barajdır. Bu baraj, 235 bin hektar araziye sulayacak ve ülke ekonomisine yılda 1,1 milyar Türk lirası katkı, 305 bin kişiye de istihdam sağlayacaktır.

Melen Projesi'yle Asya ve Avrupa'yı denizin 135 metre altından birleştirdik. 12/12/2012'de Melen Suyu Kağıthane Arıtma Tesisi'ne iletilerek Avrupa Yakası'na verilmiştir. Yapımı devam eden Melen Barajı tamamlandığında İstanbul şehrimizin 2071 yılına kadarki su ihtiyacı karşılanmış olacaktır.

Kıymetli Başkanım, çok kıymetli Komisyon üyesi arkadaşlarım; toplamı 31.592 metre uzunluğundaki Türkiye'nin en uzun içme suyu maksatlı tüneli Gerede Sistemi'yle Ankara'nın 2050 yılına kadar olan içme ve kullanma suyu ihtiyacı karşılanacaktır. Son on üç yılda inşa ettiğimiz 1.909 taşkın koruma tesisiyle 4 milyon 426 bin dekar alan taşkınlardan korunmuştur.

Değerli arkadaşlarım, "Su medeniyettir." anlayışımızla şehirlerimize içme ve kullanma suyu sağlamak için büyük eylem planları hazırlanmıştır. Özellikle, 2007 yılında yaşanan büyük kuraklıktan sonra 81 vilayetimiz için içme suyu eylem planları hazırlanmıştır. Böylece, şehirlerimizin 2040, 2050, 2071 yılları planlanmıştır. İşletmeye alınan 98 adet içme suyu projesiyle 41 milyon vatandaşımıza ilave içme suyu sağlanmıştır. Böylece, birçok şehrimizin uzun vadeli su meselesi çözüme kavuşmuştur.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 18

Dünya'da ilk ve tek olma özelliği taşıyan Askıda Borulu Deniz Geçiş Sistemi'yle Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne su temin projesini tamamladık. Yılda 75 milyon metreküp su Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne iletilecek.

Kıymetli Komisyon üyesi arkadaşlarım, Kıymetli Başkanım; ağaçlandırma çalışmaları da Bakanlığın yine bu alanda destanlar yazdığı önemli çalışmalarındandır. 2003 yılında 20,8 milyon hektar olan orman varlığımız ormanların genişletilmesine yönelik çalışmalarla on üç yılda 1,5 milyon hektar artırılarak 22,3 milyon hektara ulaştırılmıştır. İlk defa Her İlde Bir Şehir Ormanı Projesi başlatan Orman ve Su İşleri Bakanlığı 2003'ten bugüne kadar toplam 133 adet şehir ormanı tesis etmiştir. Ülkemizin ihtiyacı olan fidanların artık kendi fidanlıklarımızda üretiliyor olması da oldukça önemlidir. 1992-2002 yılları arasında yılda ortalama 75 milyon fidan üretilirken, Sayın Bakanımın ifade ettiği gibi, her yıl fidan üretimimizi artırarak 2015 yılında 333 milyon fidan üretimine ulaşmamız ve fidan ihracatı yapabilen bir ülke konumuna gelmemiz oldukça önemlidir.

Orman köylümüzün daima yanında olduğumuzu ifade ettik. Son on üç yılda orman köylüsüne toplam 11,5 milyar Türk lirası ilave gelir sağlanmıştır. Yine 2019 yılına kadar 5 bin köye 5 bin gelir getirici orman kurarak köylülerimizin yerinde kalkındırılması düşüncesi sevindiricidir. Bu proje aynı zamanda 64'üncü Hükümet eylem planında da yer almıştır.

Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, kıymetli Komisyon üyeleri; özellikle -sürem az kaldı- Elâzığ'la ilgili de birkaç şeye değinmek istiyorum.

Özellikle inşaat safhasında olan içme suyuyla ilgili Elâzığ'daki çalışmaların Elâzığ için çok hayati bir öneme sahip olduğunu sizler de biliyorsunuz. Bu konuda yapılan çalışmaları takdirle karşıladığımızı ifade etmek istiyorum ve bir an önce, inşallah, Elâzığ'ımız Hamzabey Barajı vasıtasıyla içme suyuna kavuşacak ve 55 milyon metreküp su depolanan bu barajın bitimiyle şehrimiz yıllardır özlemini çektiği, kendi cazibesıyla akan içme suyuna kavuşmuş olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Açıkkanı, lütfen sözlerinizi bağlayın, biliyorsunuz vaziyeti.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Sayın Bakanım, Elâzığ'ımızda işletme safhasında bulunan Seyrantepe Barajı, Beyhan I Barajı, Pembelik Barajı şu anda hizmete alınmıştır. Bu konuda destekleriniz için sizlere teşekkür ediyoruz.

Yine, işletme safhasındaki sulama tesislerimizden Kepektaş Göleti ve Sulaması, Dedeyolu Göleti ve Sulaması, Kovancılar Kapaçmaz Göleti ve sulamasıyla 8.110 dekar arazi sulamaya açılmıştır. Yine, bunun için de sizlere teşekkür ediyoruz.

Sayın Bakanım, yine Elâzığ için hayati önemi olan Kuzova Pompaj Sulaması'nı biliyorsunuz. İnşallah, şubat ayı içerisinde ihalesi yapılacak geri kalan yüzde 20'lik kısmın da tamamlanmasıyla, Kuzova bölgesi de inşallah önemli bir problemini aşmış olacaktır. Bu konuda da yine sizlerin desteği bizler için önemlidir.

Elâzığ Kanatlı Barajı ve Tesislerinin, yine Elâzığ Kanatlı Sulama Tesislerinin de önemini biliyoruz. Bu konuda da sizlerin desteğini bekliyoruz.

Çok Kıymetli Bakanım, kıymetli Komisyon üyesi arkadaşlarım; yine, proje planlama safhasında bulunan 5 adet sulama tesisimizin, özellikle Uluova Sulaması'nın Elâzığ için hayati bir mesele olduğunu, Sayın Bakanım, biliyorsunuz. Bu konuda desteklerinizle, inşallah, 2016 Yılı Yatırım Programı'na alınacak olan Uluova Sulaması da yine Elâzığ'ın 2040 yılına kadarki su problemini de çözmüş olacaktır. Bu konudaki destekleriniz bizim için çok önemli.

Yine, Elâzığ-Karakoçan Sarıcan Göleti Sulaması, Elâzığ-Maden Behramaz Havzası, Elâzığ-Palu Sipini Mikrohavzası, Elâzığ-Palu Büyükdere Mikrohavzası içerisinde yer alan sulama tesislerinin de bitirilecek olması veya bu konudaki destekleriniz bizler için çok önemli.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Açıkkanı...

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Sayın Bakanım, çok kıymetli Komisyon üyeleri; Orman ve Su İşleri Bakanlığımızın AK PARTİ iktidarları döneminde yapmış olduğu hizmetler için tekraren teşekkürlerimi ifade ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkürler.

Değerli milletvekilleri, Sayın Bakanım; Komisyonumuzun 20'nci Birleşimine saat 13.45'e kadar ara verilmiştir.

Afiyet olsun, hayırlı cumalar.

Kapanma Saati: 11.53

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 19

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 13.47

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)
BAŞKAN VEKİLİ: İbrahim Mustafa TURHAN (İzmir)
SÖZCÜ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)
KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Komisyonumuzun 20'nci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Sayın Bekaroğlu, buyurun lütfen.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Bakan, değerli komisyon üyeleri, bürokratlar, değerli basın mensupları; şimdi, tabii, konunun uzmanı değiliz biz, genel bir siyasi değerlendirme yapıp birkaç da soru soracağım Sayın Bakanım.

Bu yıl Davos'taki toplantıda öne çıkan konular ilginçti, takip etmişsinizdir: “Şu an dünya için risk oluşturan en temel sorun göç.” denildi. “On yıl içinde ise su, kıtlık ve tarımsal gıdalarda üretim azalması” diye gösterildi. Su ile ilgili zaten öteden beri yazılıyor, çiziliyor. Yeni bir dünya savaşı olacaksa bu su için olur. Gerçi, dün, sanıyorum Rusya Başbakanı “Üçüncü dünya savaşı çıkmak üzere.” dedi ama çıkarsa bu petrol için yapılan son dünya savaşı olacak herhâlde, Allah göstermesin.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Sudan sebepleriyle...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Evet, su sebebiyle, sudan sebepler değil de bu sefer sudan çıkacak gibi görülüyor.

Sayın Bakanım, sunumunuzda, toz pembe bir Türkiye tablosu çizdiniz. Bütün sorunlar hallolmuş, ormanlık alanlar genişliyor, su hazırlanıyor, her şey yolunda, böyle bir tablo çizdiniz. Davos'taki niye endişe ediyor gerçekten şaşırıyorsunuz! Tabii biz sizi tanıyoruz, İSKİ Genel Müdürlüğünden bu yana yaptığınız çalışmalarını biliyoruz, takdirle de izliyoruz. Yani sizin şahsınızla ilgili değil biraz sonra söyleyeceklerim.

Benim şaşırdığım bir konu var: Adalet ve Kalkınma Partisi Hükûmeti bütün bu toz pembe tabloları çizirken bu toprağa, ormana, suya, böceğe, sanki kendi mülkiyetleri gibi yaklaşıyorlar. Tabii, demiyorlar “Bizim mülkiyetimizdir, toprak bize ait, su bize ait.” filan demiyorlar ama yaptıkları tasarruflar sanki mülkiyetleriymiş gibi. Oysa, bu, geçmişten bize kalmış miras. Asla mülkiyetimiz değil, gelecek nesillerin bizim elimizdeki emaneti, bu şekilde bakmak, davranmak gerekiyor. Ama maalesef böyle değil.

Şimdi -birkaç tane örnek- Karadeniz'e geleceğim. Dediniz ki sunumunuzda “DOKAP daha çok bir turizm projesidir.” “DOKAP” başlığı altında koymuş olduğunuz şeylere baktım, işte Doğu Karadeniz ama yani çok da Doğu Karadeniz'le ilgili değil ve hiçbirisi de turizmle ilgili değil. İşte Artvin'de yapılan barajlar, bunlardan söz ediyorsunuz. Bu barajlar elbette elektrik üretecek ve Türkiye'nin önemli enerji ihtiyacını karşılayacak ama bölge için ne anlama geliyor? “Turizm” dediniz, bunlar bölgede turizme ne getirecek, ne götürecektir, bunlarla ilgili fazla bir şey yok. Karadeniz'de DOKAP'tan bahsederken, başka arkadaşlarımız da konuşacaklar, biraz bu yeşil yol ve HES'ler üzerinde konuşmak gerekiyor. Karadeniz'de turizm olacaksa Sayın Bakanım, niçin insanlar oraya gelecek; yurt içinden ve dışından, insanlar Karadeniz'e niye gelecek? Yani oranın doğasını görmek üzere gelecekler, oranın doğal ürünlerinden tatmak isteyecekler, bunun için gelecekler. Ama özellikle, işte son on yılda hızlanan bu HES'lerle ilgili, Karadeniz derelerindeki HES'lerle ilgili tartışmalar devam ediyor. Bu HES'lerin bölgeye ne gibi zararlar verdiği, bu turizmin bunu nasıl etkileyeceğiyle ilgili hiç kimse bir şey söylemiyor. “Bölgenin geleceği turizm.” diyoruz. Bölgenin geleceği turizm olacaksa, Karadeniz'deki HES'lerin tamamı bittiğinde Türkiye'nin enerji ihtiyacının yüzde 1,5-2'sini karşılayacak deniliyor, eğer böyleyse yüzde 1-2'sini karşılayacaksa o bölgede yaşayan birkaç milyon insanın geleceğiyle oynamak anlamlı mı? Daha fazla karşılayacaksa gerçekten nedir? Bunu bir anlatmanız gerekiyor.

Şimdi, sunumunuzda çok güzel şeyler söylediniz; “Nuh'un Gemisi'ne yeni elemanlar kattık.” filan dediniz. Ben şimdi size bir şey söyleyeyim -Doğu Karadeniz'de yapılan bu dere ıslahı çalışmaları ve HES'ler sonucudur büyük ihtimalle, çünkü bölgenin dengesi değişti- “şimşir ağacı” diye bir şey bilirsiniz Sayın Bakanım hani “kel başa şimşir tarak” şimşir ağacı yok oluyor biliyor musunuz Sayın Bakanım o bölgede, daha başka ağaçlar, böcekler, bitkiler de vardır. Dolayısıyla, yapılan bu müdahaleler -tabii iyi niyetledir, bir art niyet aramıyorum- sonrasında gelecek kuşaklara bırakacağımız emanetlere zarar verdiği mi kanaatindeyim ben.

Bu yeşil yol çok tartışılıyor Sayın Bakanım; işte yeşil yola karşı çıkanlar diyor ki: “Bunlar madenler için bir de birçok HES'e inşaat başlanamıyor, yöre halkı direniyor, arkadan dolanıp HES'lere gidecekler ve bölgeyi de tahrip edecek.” diye karşı çıkılıyor. Ama Hükûmetin iddiası ise “Bu yeşil yol gerekli bir şeydir.” Gerçekten bu konuyla ilgili ciddi çalışmalar yapılmış mı? Bölge halkı gerçekten yeşil yolu istiyor mu? Burada bir ayırım yapmak lazım tabii bölge halkı yaylalarına yol istiyor, doğrudur. Ama yeşil yolun yayla yolları olmadığını altını çizmemiz gerekiyor, yeşil yol bambaşka bir şey ve bölge halkının bu konuda direnişi, endişeleri de son derece önemli diye düşünüyorum.

Şimdi, siz bu bölgede -Karadeniz'in üzerinde duruyorum, ormanların ne kadarı Karadeniz'de siz daha iyi biliyorsunuz- burayı geliştirecekseniz, kalkındıracağsanız, gelecek kuşaklara hazırlayacağsanız o bölgeyi, orada insanların nasıl yaşayacağını da dikkate almak durumundasınız. Orada insanlar nasıl yaşayacak? Bu insanlar orada neyle geçinecek? Bu insanların yıllardan beri, yüz yıllardan beri oluşturmuş oldukları gelenek ilişkileri ne olacak? Bunları dikkate almak durumundayız. Mühendisler böyle bakmıyor maalesef.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 20

Mühendisler -hepsini tabii kastetmiyorum ama birçoğu böyle bakmıyor- proje olarak bakıyorlar. Orada yaşayan canlıları, insanları ki, o canlılar insanlarla birlikte yaşıyorlar orada, o bütünlüğü bozmadan düşünmek gerekiyor.

Şimdi, Doğu Karadeniz'in tek gelir kaynağı var çay. Çayda yıllardan beri kullanılan gübreler de Doğu Karadeniz'i yok etmiş, Doğu Karadeniz'in toprağını yok etmiş durumdadır. Bir "organik çay" tartışması var Sayın Bakanım. Fakat, bu kimyasal "inorganik" diyelim- gübre lobileri ciddi bir şekilde bunu etkiliyor. Siz, eğer, Doğu Karadeniz'de DOKAP'ı Karadeniz'in kalkınma projesi olacak ve turizm de bunun esası olacaksa "10 tane, 5 tane baraj ve işte 300 tane HES'le burada bir kalkınma, gelişme projesi yapıyoruz ve burada doğup büyüyen insanlar burada doymaya ve burada yaşamaya devam edecek." diyemezsiniz Sayın Bakanım. Bir bütün olarak ele almak gerekiyor.

Bu dere ıslah çalışmalarıyla ilgili yine bölgede çok ciddi sıkıntılar var. Evet, sizin Hükümetiniz zamanında başlamadı ama insanlar kolay oldu, başka şekilde oldu, herkes dere içlerine indiler, eskiden evler yukarılardaydı vadilerde, şimdi de bu taşkınlardan korunmak istiyorlar, hükümetlere, siyasetçilere baskı yapıyorlar "Dereler kanala alınsın." diye. Birkaç tane örnek vereyim; mesela Rize'nin Fındıklı ilçesinde Gürsu Deresi 7 kilometre uzunluğunda, 3-4 metre genişliğinde beton bloklarla kanal içine alınmıştır. Allah korusun, bırakın bir hayvan düşse nasıl çıkacak, insan düşse nasıl çıkacak, belli değil. Bir de oranın bütün yapısını, görüntüsünü, canlı varlığını tehdit edecek bir noktaya gelmiştir.

Şunu söylemeye çalışıyorum: Siz Orman ve Su İşleri Bakanısınız, yani gerçekten önemli bir göreviniz var. Buradaki projeler yapılırken bir bütün olarak ve insanı düşünerek... Burada insanlar yaşamaya devam edecek. İnsanlar buraya, 2015'te, bir yerden ışınlanıp düşmüyorlar Sayın Bakanım. İnsanlar orada yüz yıllardan beri yaşıyor, bir yaşam tarzları var, toprakla, suyla, ağaçla, ormanla, böceklerle, çiçeklerle ilişkileri var. Dolayısıyla, bütün bunları dikkate alarak değerlendirmek gerekir kanaatindeyim.

Çiçeklere gelince Sayın Bakanım, konuşmanızda, sunumunuzda dediniz ki: "Biz, artık, fidan ihraç eder duruma geldik, fidan ihraç ediyoruz." Güzel, tebrik ediyorum. Ama biz de geziyoruz, bakıyoruz, belediyeler yüklüce bütçeler ayırarak dışarıdan fidan ithal ediyorlar. Şimdi, ben size soruyorum: Ne kadar ihraç ediyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(Oturum Başkanlığına Başkan Vekili İbrahim Mustafa Turhan geçti)

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu, sözlerinizi tamamlamanız için ilave süre veriyorum.

Buyurunuz lütfen.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bitireceğim.

Ne kadar fidan ithal ediliyor, ne kadar döviz ödeniyor?

Bir de özellikle İstanbul Belediyelerinde -tabii güzel de görünüyor, fena değil ama- bütün köprü altlarında, betonlarda, her tarafa çiçek çıktı, nasıl oluyorsa ve bu çiçeklerin de büyük ölçüde dışarıdan ithal edildiğini biliyoruz Sayın Bakanım. Bunlara ne kadar para yatırılıyor? Bunu sormak istiyorum. Gerekli mi bunlar ve Türkiye'de bunlar yapılamaz mı, bunu öğrenmek istiyorum.

Bir başka konu da: Bugünlerde Tarım ve Hayvancılık Bakanlığımız ekmek fiyatları, kırmızı et fiyatları üzerinde bir tartışma başladı; "İşte IV. Murat gibi edemezsiniz, yapamazsınız." falan diyor, ondan sonra da "serbest piyasa" planlıyor. Bu meralarla ilgili durum nedir? Yani Türkiye'nin çayırılık alanları ve meralarında yıllara göre ne değişiklikler oldu, ne oldu? Buna bağlı olarak -tabii size değil Tarım Bakanına sormak gerekiyor- büyük ve küçükbaş şeyi, Türkiye'de kırmızı et üretimi ne durumdadır?

Bir son şeyle kapatıyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, İstanbul'un meşhur -2010'da falan şey yaptı- 1/100.000'lik planı var. Bu planla ilgili İstanbul'da ne gibi yapılaşma oluyor? Bunlar İstanbul'un su ve orman kaynağını ne kadar etkiliyor. Bu konuyla ilgili yapılan ve bize sunacağınız ne var diye sormak istiyorum?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Bekaroğlu.

Sayın Günal, buyurunuz efendim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, bizim öncelikle, bu sene, her bütçede üzerinde durduğumuz Sayıştay raporlarımız var. Burada hemen onlara gireyim ki, arada unutturum, kaynamasın diye söylüyorum. Size bağlı olan, ilişkili olan kuruluşlarla ilgili birkaç tanesinde önemli tespitler var, onları hızlıca dikkatinize sunacağım.

Bakanlığınızdan başlayalım ki önce bulgu 2 ve bulgu 3'e bakıyorum; 1'de de bir şeyler söylüyor ama ben önemli olanlara geçeceğim ki gerisini sizin artık, buradaki vereceğiniz cevaba göre takip ederiz. Özellikle "Ankara bölge müdürlüğü tarafından yapılan ihalelerin, öngörülen ödeneklerin kullanılmasına imkân verecek süre dikkate alınarak ihaleye çıkarılıp sonuçlandırılmaması..." diyor, özeti. Sonucunu hemen söyleyeyim: "Sözleşmenin 9/4 maddesi uyarınca yükleniciye süre uzatımı verilmesinin mevzuata uygun olmadığı görülmektedir." Sizin idare olarak verdiğiniz cevapları da okudum, o cevapları tekrarlamadan yani kanunun maddesini... "Yapacağız." demişsiniz, kabul etmişsiniz ama şimdi, görülüyor ki sadece burada değil, diğer bulguya baktığımız zaman, burada başka şeyler olduğunu, özellikle Adana ve Ankara bölgede daha farklı uygulamalar olduğunu 3'üncü bulguda da görüyoruz, o da Ankara'yla ilgili Sayın Bakanım. Demek ki burada bir gevşeklik var, yani 2 bulgu da aynı bölgeyle ilgiliyse, o da yine aynı şekilde, ihaleyle ilgiliyse buralarda bir aksama var, bir şey var demektir. Niye söylüyorum? "Sözleşmede bulunmayan işlerin birim fiyatının tespiti" başlıklı maddeden bahsediyor, siz de almışsınız ama Ticaret ve Sanayi Odasından onaylı değil. O zaman, bizim aklımıza artık "Ya,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 21

burada bir şey mi var?" geliyor. Siz diyorsunuz ki: "Bize güvenin." Biz de diyoruz ki: O zaman, Sayıştay bunların niye tespit etti, eğer bir aksaklık yoksa? Bir sefer uyarıldığı zaman eğer aynı bölgede yeni şeyler devam ediyorsa, ihaleyle ilgili uyarı, geçen sene, önceki sene varsa o zaman orada başka bir aksama var, aksamanın ötesinde kasıt var demeye başlıyoruz. Onun için, buralarda, bu hususlarla ilgili bir açıklama olursa seviniriz.

Öbür taraftan, personelle ilgili sıkıntıları size geçtiğimiz yıllarda da dile getirdim. Sizin Bakanlığınız en fazla sendikal baskının olduğu Millî Eğitimle beraber ikinci Bakanlık. En fazla şikâyetin geldiği şeylerden birisi orman kısmı ve DSİ, yani Meteoroloji, diğerleri o kadar değil ama... Yani şimdi, Sayın Bakan, bunları defalarca söylüyoruz, bir taraftan "Devletin içinde devletten başka yapı olmaz, en büyük sorunumuz paralelleri biz görmedik, şimdi mücadele ediyoruz." diyorsunuz. Öbür taraftan "Sendika bir güç olmuş, Bakanlığı yönetiyor." diyor arkadaşlar. Şimdi, bu bir tane şeyle söylenir mi? Söylenmez. Peki, geçen sene, evvelki sene söyledik hep, ya, ne oluyor, niye yükselme sınavı yapmıyorsunuz? Bütün kurumlarda yapılıyor. Yani o müdürlere yazık değil mi? Yani beklentileri olması lazım. İnsanın eğer bir beklentisi olmazsa, bürokraside bir terfi şeyi olmazsa o insanları nasıl çalıştıracağız Sayın Bakanım? Vekâleten devam eden şey bir yere kadar eder, ehil birisi varsa atarsınız "Benden olmayanı atamayayım, o zaman, bunları vekâleten idare edeyim." Olmuyor yani, bu fazla olması işi zaten nereden çıktı? Bir sürü bakanlık geliyor, 3'ünde var, 3'ünde hiç yok, 3'ünde az var. Yani hepsiyle ilgili aynı şikâyetler gelmiyor, gelenlerin şeyine göre bakıyoruz, değişik sendikalardan arkadaşlarla konuşuyoruz, maalesef, sizin Bakanlığınız bu konuda ciddi anlamda bir tarassut altında. O nedenle, bu konularda biraz daha hassas olmanızı rica ediyoruz.

Burada aynı şey, yine, Sayıştay'ın SUEN'le ilgili şeyi yine personelle ilgili. Mülakatla uzman almışsınız. Ya, bu yönetmeliği siz çıkardınız, bu mevzuatı siz çıkardınız, diyorsunuz ki: "KPSS'yle uzman alalım." Ama arkadaşlar... O zaman, sözleşmeli alacaksınız, o uzman olmayacak. Onun da statüsünü belirlemişiz yani kadroya aldığınız anda onun şartlarına uymanız lazım. Bunu ben söyleyemiyorum bakın, deminkini sendika söylüyordu, bunu Sayıştay söylüyor.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Düz memur değil, sözleşmeli.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Uzman. Sayın Bakanım, ben ne söylediğimi biliyorum. Sözleşmeli uzman olmaz, sözleşmeli eleman olur. "Kariyer uzmanlığı sınavla olur." diye siz koydunuz, yönetmeliği şimdi bana okutturmayın, ben kısa geçiyorum, siz biliyorsunuz. Sizin verdiğiniz cevabı da burada okuyorum, merak etmeyin. Kamu kurumunun cevabını bana anlatmayın. KPSS'yi koyan sizsiniz ama onu görmeden sadece mülakatla alırsan buraya yazarlar. Buna fazla itiraz edecek bir şey yok. "Bir daha yapmayız, bu yanlış olmuş, düzeltiriz." diyeceksiniz. Şimdi, onu da yapmayın yani, uzmanlık statüsü ayrı bir şey, sözleşmeli eleman ayrı bir şey; isterseniz danışmanı da sözleşmeli alırsınız, teknik personeli de alırsınız, o başka bir şey. Yani onlara zaten cevaz veriyoruz. Bakın, uzman olanlarla ilgili o enstitü kurulurken siz söylediniz, biz de o uzmanların alımı için istisnalar getirdik, yabancı uzmanlar için birçok uygulamalarımız var, o başka bir şey. Yani burada bu kayırmacılığa biraz son vermemiz lazım. İsterseniz, ben daha önce size dosyayla getirdim, yani Bakanlığın arabasıyla gidip sendikal faaliyet yapan, üzerinde "Resmî hizmete mahsustur." yazan şeylerle gezenlerin dosyasını defalarca verdim, şimdi oralara girmek istemiyorum.

DSİ'yle ilgili konuştuk, acaba o konuda bir gelişme var mı? Size, bu su yapılarıyla ilgili denetim şeyini alırken söylemiştim "Yanlış yapıyorsunuz." diye, hâlâ bu sorun devam ediyor, sadece yönetmelikle yapmaya kalktığınız düzenlemeyi kanuna burada garabet bir şekilde koymuştuk. Şimdi, arkadaşlarımızdan çok yeni olanlar var, iktidar sıralarında da bizde de, bir daha söyleyeyim ki hani, "Ya, Mehmet Hoca ne söylüyor?" demeyin.

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Faydalı olur.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Size de bir sorayım, yani akıl alayım biraz çünkü ben yanlış düşünüyor olabilirim diye Sayın Bakana sordum, o bana izah edemedi kanun çıkarken. Ha, Nejat buradaymış, o biliyor. İçinizde mali müşavir var değil mi? Bir iki tane vardı, gelmemiş Şatıroğlu... Yani diyorum ki arkadaşlar...

BAŞKAN – İşletmeci, ekonomist filan var Sayın Günal, olur mu?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Vallahi, yok yani, yapı şeyi var, mühendis var, söyleyeceğim şimdi. Mali müşavirler biliyor da onun için, YMM'ler var, maliyeciler var. Şimdi, Maliye Bakanlığının şeyleri var, TÜRMOB var, yeminli mali müşaviri ve mali müşaviri, "Kiminle çalışacağınıza -şirketi olan arkadaşlar var burada- Maliye karar veriyor mu?" diyorum. "Hayır, olur mu öyle şey?" diyorlar. Yapı denetim şirketi var, inşaat yapıyorsunuz, yapı denetim şirketine Çevre ve Şehircilik Bakanlığı "Şununla çalış." diyebiliyor mu? En azından aleni diyemiyor, yani kanunen öyle bir şeyi yok ama su yapılarının denetimini Bakanlık ihale açacak, hangi denetim şirketlerine denetleteceğimize Bakanlık karar verecek, çıkan kanun bu. Önce yönetmelikle yaptı Sayın Bakan, o iptal olunca, sıkıntı çıkınca bize kanun çıkarttı. Yani o zaman dedim ki: "Siz töhmet altında kalırsınız, yarın olmayan şeyleri de varmış gibi söylerler, derler ki: 'Bakanın şirketi mi var? Yeğenlerinin şirketi mi var?' demeye başlarlar." Neden? Oraya girdiğiniz zaman derler, hani bizim klasik, "Ali'nin kayığını bindin mi... Derler..." diyordu ya, Kurtlar Vadisi'nde. Ya, derler, yapsan da derler, yapmasan da...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Öyle değil, alakası yok...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır, bir şey söylüyorum. Şimdi ne oldu?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Alakası yok, yapabilecek firmaları seçiyoruz, onların arasından ihaleye katılıyor. Öyle değil, biz seçmiyoruz. Müsaade edin, izah edeyim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bir dakika, Sayın Bakanım, ben de onu söyleyeceğim, geliyorum oraya.

Şimdi, siz benim ne söylediğimi gayet iyi biliyorsunuz, hafızanız iyidir, sizin de akademik şeyiniz var. Ben geçmişte söylediğimi de tutanaklardan getiririm şimdi. Ben de onu söyledim size, EPDK standartları nasıl koyuyorsa, bunlarla ilgili de koyacak,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 22

Düzenleme Denetleme Kurumunuz var, siz de standartları belirleyeceksiniz, o standarda uymayana zaten o şirketi kurdurtmayacaksınız. Standartta uymayan bir su yapıları denetim şirketi olur mu? Standartta uymayan, TÜRMOB'un kurallarına uymayan mali müşavir olamaz, sınavlarını geçmeyen olamaz. Yani Çevre Bakanlığının koyduğu kurallara uymayan bir yapı denetim şirketi. Hemen denetim var, müfettişler gidiyor, denetliyor; en ufak bir şey varsa yapılan işte onun denetim belgesi iptal ediliyor. Siz standart koyacaksınız, ben de onu dedim. Sizin aldığınız yetki... Şimdi çıkar okurum burada. Yani bunlarla ilgili son durum ne? Madem ne yaptınız, standart ne oldu, uygulamada bunları yapabildiniz mi, kaç şirket şu anda... Madem o zaman, standart koyuyoruz diyorsunuz, hangi şirketleri belirlediniz, neye göre belirlediniz? Yönetmeliği söylemeyin, yönetmelik zaten kanun çıkmadan çıkmıştı hatırlarsanız, onun üzerine zaten kanun çıkardık. Bu konularda kayırmadan vazgeçip olması gerekeni yapalım.

Yani gerekçesi de şuydu arkadaşlar, söyleyeyim şimdi size de: Sayın Bakana "Bakanlığın elemanı yok mu, müfettişi yok mu?" dedik, "Yok." dedi, "EPDK'nın yok mu? Onlar denetlesin.", "Yok." Ya, sadece dün 30 bin öğretmen atadık, verelim 3 bin kadro sana, her yeri denetle. "Müfettiş kadrosu mu istiyorsun? Burası Plan ve Bütçe Komisyonu, veririz." dedik, "Yok." "Ben şirketler belirleyeceğim." Ya, öyle bir şey olur mu Sayın Bakanım? Hâlâ oradayız. Dolayısıyla, bunları, birtakım şeyleri, standartları aynen koyalım ama onun için Bakanlık "Şu, şu, şu şirketler yetkili, onlarla yapın." demesin. O neye benzer? Yarı "Şu hastanelere gidin, bunlara gitmeyin; şunlar yetkili, bunlar değil." demeye benzer. Bizim görevimiz hepsine standart koymak, uymayanı kapatırız.

Teşekkür ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Günal...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bitirdim Başkanım.

BAŞKAN – Peki, ben çok teşekkür ediyorum.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani Sayın Bakan bir şey derse o zaman çıkarıp bu konuştuklarımızı ve kanunun maddesini gösteririm.

BAŞKAN – Sayın Temizel, buyurunuz lütfen.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri; ben bazı bakanlar gelip de sunumlarını yaptıktan sonra söylenecek laflar konusunda çok zorlanırım, onun üzerine empati yapmaya başlarım, yani "Ben olsam ne yapardım acaba böyle bir durumda?" diye düşünmeye başlarım gerçekten. Bu, belki de bir iş birliğinin ya da buralarda sizin yaptığınız işlemlere katkıda bulunmanın en iyi yolu olarak ortaya çıkar ya da en azından bana öyle görünür.

Şimdi, burada pek fazla şey söyleme olanağı falan yok, yok ama yine de satır başları itibarıyla, bu empati sonucunda ortaya çıkabilecek olan olayları size nakletmek istiyorum değerli milletvekilleri.

Bir kere, beni neredeyse otuz beş kırk yıldır rahatsız eden bir olgu var, o da 2/B, yani ormandan çıkarılan arazi. Değerli arkadaşlar, ormandan arazi çıkmaz. Ormanın örtüsü veya orman arazisinin örtüsü yok olabilir, bozulabilir. Allah göstermesin, yangın olur, sel olur, şu olur bu olur, sürüklenir. Belirli bir süre sonra o yeniden orman hâline getirilmek için ne gerekiyorsa yapılır. "Burada örtü yandı, örtü bitti, ormandan çıksın." Bu olmaz. Ha, "Bu olmaz." dediğimiz şey -empatiyi bu nedenle yapıyorum zaten- fiilen oluyor. Sonra diyorsunuz ki: "1981 yılından önce ormandan çıkarılmış olan yerlerin bu kapsam içerisinde değerlendirilmesi, satılması, kullananlarına, maliklerine, zilyetlerine verilmesi şeklinde bir uygulama yapılır." Eğer bu uygulama yapılırsa, bu sürekli uygulama olmaz, bu geçici madde olur. "Böyle bir olgu var, biz bu sorunu ortadan kaldırmak istiyoruz. Biz bunu böyle bir halledelim." denir.

Nitekim, bu, otuz beş yıldan beri 2/B'yi konuşuyoruz biz, otuz beş yıldan beri. Rahmetli Özal zamanında en pik noktasını yaptı, daha sonradan başlandı, ne kadar zor olduğu ortaya çıktı fakat bu süre içerisinde bizim 2/B sürekli olarak arttı, çoğaldı, çoğaldı, çoğaldı. İstanbul Defterdarı olarak Çavuşbaşı'nda rahmetli Kahveci zamanında verdiğimiz mücadele bugün gibi gözümün önünde. O neydi böyle, "s" gibi ormandan çıkan yerler yapılmış. Bir süre sonra birleştirildiği andan itibaren ormanın neredeyse tamamı gidiyordu ortadan.

Sonuç olarak, bu konuda kararlı bir tutum izlenilememesi bu 2/B'yi bugünlere kadar getirdi. Hele 2/B'yle ilgili olarak bazı kanunlarda, özellikle de Şehircilik Bakanlığıyla ilgili olarak döner sermaye düzenlemelerinde oturup da "Oradan elde edilen gelirlerin yüzde 90'ına kadar kısmı Şehircilik Bakanlığına verilir.", hatta "Oradan TOKİ'ye aktarılır." veya "TOKİ'nin döner sermayesine konur." denmiyor mu, işte o, tüylerimi diken diken ediyor. Ormandan çıkmış yer, doğal olarak orman köylüsünün kalkındırılmasına, o alanların yeniden ağaçlandırılmasına, yeni orman alanlarının açılmasında kullanılacak yerde beton döksün diye TOKİ'ye veriyorsunuz. Bu olmaz, bu gerçekten olmaz. Bu beni müthiş şekilde rahatsız ediyor. Bunun bir şekilde ve bir şekilde bu Meclis tarafından er geç çözümlenmesi gerekiyor.

Sayın Bakanın "odun dışı" deyiimi her ne kadar yadırganmış oluyorsa da biz buna "orman altı ürün" diyerek geldik şimdiye kadar. Orman altı ürünleriyle ilgili olarak sundukları projeler heyecan uyandırıyor. Genellikle bu tür, ormanla ilgili, ormanın değerlendirilmesiyle ilgili her proje heyecan uyandırır, duyup da heyecanlanmayan insan yoktur. Bütün olay, bunun ne şekilde uygulanacağı konusudur.

Değerli arkadaşlar, tıbbi ve aromatik bitkiler konusundaki projelerde bütün dünya 2 tane temel koşul arar; bunlardan bir tanesi süreklilik, öbürü de standart. Siz ormanda -Sayın Bakanın verdiği örnekten gideyim ada çayı veya defne, kekik, hangisiyse- bir kekik türü üretebilirsiniz. Bu kekik türünden ne kadar ton üretebiliyorsunuz ve gelecek yıl da aynı kalitede bu ürünü verebiliyor musunuz? Eğer bunu yapamıyorsanız, ormanın değişik yerlerine serpiştirilmiş bu tür tıbbi ve aromatik bitkileri bir de oradaki köylülere destek

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 23

olsun diye kontrolsüz bir şekilde toplamaya açıyorsanız, bu, orman altı ürünlerin değerlendirilmesi değil, ormanların itlafı anlamına geliyor. Millet bir dalıyor oralara, kökünden söküp söküp götürüyor, oradaki bitki türlerinin büyük bir kısmını mahvediyor.

Bu durumda yapılacak bir tek şey var, herkesin yaptığı olay da bu. Ağacı koruyorsunuz; ağacın altında, ormanın altında yetişiyor bu bitkilerin hepsi. Ölçek ekonomisine uygun yapacaksınız, dev parseller yaratacaksınız. Binlerce dönüm, bin dönüm, 2 bin dönüm, 3 bin dönümlük alanlarda... Çünkü orman alanlarımız -Allah'a şükür- iyi ve onların bir parselini işletmeye açtığınızda ondan sonra gelenleri değişik yıllarda açacaksınız. Yeniden başa döndüğünüz takdirde orası olmuş olacak. Eğer ormanı ölçek ekonomisine uygun olarak bu tıbbi ve aromatik bitki uygulamasına açmazsanız, ormandaki bitkilerin değerlendirilmesi diye her gün sunulan projelerle ormanı mahvediyoruz.

Dilek Yarımadası'nda bir ada çayı türü vardı, sideritis. Bütün Avrupa onun peşindedir, "dallı" derler bizde, dallı. Bütün Avrupa bunun peşindedir ama şimdi çıkın, Dilek Yarımadası'nda tek bir dallı bulamazsınız, yoldular, kökünden söküp götürdükleri zaman olmuyor. Bunun ne şekilde yapılacağını Orman Bakanlığı kesin gösterir.

Burada önemli olan, bazı hem ağaç yani hem odun olarak algılanacak hem de meyvesinden yararlanılacak orman bitkileri konusu var. Şimdi, değerli arkadaşlar, bunların bir tanesi de kuşburnu örneğin. Kuşburnu aslında Türkiye'de bilindiği kadarıyla, biz kuşburnunun meyvesi diye üstündeki o kırmızı etli kısmı biliriz, değildir. Bütün dünya kuşburnunun gerçek meyvesinin kuşburnunun çekirdeği olduğunu bilir. O üstteki pulpa sadece çekirdeği koruma amaçlıdır ve çekirdeğinden elde edilen yağ dünyanın en nitelikli, değerli yağlarından birisidir.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – En zengin nitelikli yağ.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Evet, müthiş. A vitamininin vücutta kullanmaya hazır hâlidir, retinoik asittir. Şimdi, kuşburnuna baktığınız takdirde, kuşburnunu eğer dağda taşta, bir yerlerde alıp da yolacağınız bir meyve olarak görürseniz, gerekirse dalını paçasını kırarak götürürsünüz. Ama dünyada ülkeler bu kuşburnunu bu özelliğinden ötürü geliştirmişler, türlerini de geliştirmişler. Örneğin Şili içerisi olduğu gibi çekirdek dolu olan kuşburnu türleri yaratmış, genetiğiyle oynayarak değil, genetiğiyle oynanmaması gerekiyor. Meyveyi alıyorsunuz, incecik, zar gibi bir şey var, içerisi olduğu gibi çekirdek dolu. Yağ oranı da bizimki gibi değil, onun aşığı yukarı 2,5-3 katına yakın bir olay. İçerisindeki A vitamini de müthiş. Onun dışında, birazdan söylerim isimlerini, isimlerinin Latince'leri birden aklıma gelmiyor.

Onun dışında, asıl söylemem gereken olay, bizim sığla ormanımız, sığla. Bunu kesinlikle ve kesinlikle unutmaması gerekiyor Orman Bakanlığının. Sığla, dünyada 2 tane yerde yetişir. Bir tanesi ve kıyaslanamayacak kadar kaliteli olanı bizim Datça, Marmaris'ten başlayıp Fethiye'nin dağlarına kadar gelen yerdir, sığla ormanlarıdır bunlar. Buradan çıkarılan sığla yağının içerisinde tam 14 tane değişik bileşen vardır, tıpta ve özellikle kozmetikte değişik alanlarda kullanılır. En temel özelliği de sığla yağından elde edilen koku tutucudur, koku sabitleyici. Şimdi, geçen de bir vesileyle söyledim, Kyoto Protokolü'nden sonra gıda, kozmetik ve ilaç sanayisinde yapay kimyasal yani suni kimyasallar yasaklanacak, doğal kimyasal kullanılacak. Daha önceden, sığla yağından elde edilen koku tutucu bütün dünyada aranan bir ürünken -çünkü Meksika-Amerika sınırındaki bir bölgede yetişen sığla asla bizimkinin kalitesinde değil- bizim yağ aranırken, sonra sentetik koku tutucuları çıkarıldı, çok da ucuza çıktı, bizim sığla ormanları çöktü. İşin garip kısmı, sığla ormanlarındaki sığla yağının üretimi Orman Bakanlığının tekelindedir, kimse alamaz onu, dokunamaz. Sadece Fethiye'de falan gidip gizlice akşam ağaçları keserler, ağlayan ağaçtır, keserler, kauçuk ağacı gibi oradan sığla yağı akar sabaha kadar şişelerin içerisine. Dolayısıyla, sentetikler yüzünden sığla ormanlarımızı kullanamaz hâle geldik. Fakat biraz önce söylediğim, Kyoto Protokolü gereği olarak artık gıdada da, kozmetikte de koku tutucu olarak -kozmetikte derken sabunları da kastediyorum tabii...

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Niğde'ye de etkisi var Sayın Bakanım.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Hah, unuttuğum işteydi işte, çok iyi ettiniz, sağ olun.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Niğde'ye dedim.

(Oturum Başkanlığına Sözcü Mehmet Şükrü Erdinç geçti)

BAŞKAN – Niğde'den bahsediyor.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Ha, Niğde, pardon. Ben de işteyi düşünüyordum iki saat. Kuşburnunun arkasından işteyi söyleyecektim, atladım, gittim. Sağ olun.

Yani, 14 tane işlevi var, inanılmaz derecede değerlidir.

Şimdi, Sayın Bakanım, bu inanılmaz derecede önemli bir hâle geldi. Yasak, başka yok. Bir gül yağından elde edilen koku tutucu var, o çok pahalı, ona ulaşılmıyor. Şimdi herkes yeniden sığla yağına dönecek ama biz bu arada sığla ormanlarımızı inanılmaz şekilde mahvediyoruz, itlaf ediyoruz, bitiriyoruz. Ağaçlar yerinde -onlar özeldir- sulak alanlarda yetişir, sulak alan bitkisidir bunların hepsi. O güzelim ormanların hepsi yıkılıp, kesilip, yok edilip, kurutulup, başından itibaren suları kesilip büyük ölçüde bitiriliyor. Bizim sığla ormanlarıyla ilgili olarak çok önemli projelere ihtiyacımız var. Çok büyük bir alan değil, sonuç olarak Marmaris, Fethiye, 150-200 kilometrelik bir alan. Bu 150-200 kilometrelik bir alan gerekirse sadece ve sadece "sığla koruma bölgesi" olarak, başka ağaçlarla falan filan da melezlenmesine engel olarak mutlak korunması gereken bir olaydır.

Değerli arkadaşlar, bende ciddi anlamda heyecan uyandıran 2 tane önemli proje vardır. Bunlardan bir tanesi Kıbrıs'a su götürülmesi olayı ve gerçekten çok önemli bir projedir. Dünyada herkesin kalkıp da ibretle baktığı, kıskanarak da anlattığı bir projedir; bu çok doğru bir projedir. Ama suyu oraya taşıdıktan, dağıtımıyla ilgili yatırımları falan da yaptıktan sonra bunun işletilmemesi de yakında bu başarıyı gölgelemeye başlayacaktır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 24

Sayın Bakanım, suyun özelleştirilmesi, özellikle ekonomisi zor durumda olan devletler açısından çöküşün son kararıdır. "Suyu da özelleştirmeye çıkardım." dediği andan itibaren bir devlet "Eyvah, bu gitti artık, bundan hayır gelmez." derler. Şimdi, biz, Türkiye'de suyla ilgili böyle bir özelleştirmeyi daha önceden tartıştık ve kaldırdık mı? Kaldırdık. Dünyada bu olayı yapan bir ülke var mı? Yok. En son görüşmelerinizde nasıl bir karara vardınız bilmiyorum. Eğer karara varılmadıysa o isale hattını yapan, o dağıtım ağını yapan Türkiye Cumhuriyeti belirli bir süre o suyun maliyetine katlanır, katlansın da. Bırakın yerel yönetimler bunu nasıl yapıyorlarsa öyle yapınlar ama onların denetimiyle ilgili olarak da çok farklı bir denetim sistemini çok rahatlıkla kurabilirsiniz, bu konuda özellikle Dünya Bankasının elinde çok güzel kontrol programları var. Bunları uygulamak suretiyle, bu su dağıtımını işini özelleştirmeden, yine yerel yönetimlere vermek suretiyle mutlaka gerçekleştirin. Aksi takdirde, gerçekleştirdiğiniz bu başarı yavaş yavaş gölgelenmeye başlayacak.

İkinci heyecan duyduğum proje KOP'tur yani Konya Ovası Sulama Projesi. Mavi Tünel sadece bizlerin hayali değildir değerli arkadaşlar. İki yüz yıllık bir projedir, iki yüz yıllık. Bu iki yüz yıllık proje içerisinde aşağı yukarı 9 tane başbakan geçmiştir. Bunların dosyaları ha babam indirilmiş kaldırılmış, indirilmiş kaldırılmıştır. Ancak, her projenin teknolojik olarak gerçekleştirilebilme zamanı vardır, sizlere kısmet oldu, elinize sağlık, çok da iyi oldu. İnşallah geri kalan kısımları da büyük bir hızla tamamlanır, diğer aşamaları da tamamlanır. Müthiş bir projedir. Bütün dünya Konya Ovası'nın sulanması olayıyla yıllardan beri ilgilenmiş, iki yüz yıldan beri padişahlar da ilgilenmişler ama bu arada bir şeyle daha ilgilenilmiş, Sakarya Nehri'ni de Konya Ovası'na döndürmek için Almanlar 3 tane peş peşe proje yapmışlar. 2 projesini beğenmemişler, 1 tane projesi hâlâ duruyor ortalıkta, ulaşılabılır bir noktada üstelik de.

Şimdi, bu, sınır aşan sular değil de sınır içerisinde denize ulaşan sularla ilgili olarak değerlendirme konusu...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Sakarya mı Kızılırmak mı?

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Sakarya. Kızılırmak ayrı, Kızılırmak da bizim gerçekleşmeyen projemiz.

Sadece onlar değil, bu, sınır ötesi akmayan, dolayısıyla Türkiye içerisinde denize kavuşan suların denize dökülmeden yeniden kullanılacak bir şekilde Anadolu içlerine çevrilmesi projeleri Türkiye'nin geleceğidir, Türkiye'nin kesinlikle geleceğidir, bunu unutmamak gerekiyor. Hiç sıradan bir olay değildir. Sakarya'yı da kullanabilirsiniz, Kızılırmak'ı da kullanabilirsiniz, Yeşilirmak'ı da kullanabilirsiniz; kullanabileceğiniz ırmaklar çok fazla. En fazla da şu anda sadece baraj yapmakla doğasını tahrip ediyoruz diyerekten müthiş eleştirilere uğradığımız Karadeniz'in denize ulaşan suları da, onlarla ilgili olarak da... Örneğin Çoruh Nehri Hocam.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Eyvah!

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Eyvah deme. Çoruh Nehri'nin gümbür gümbür Karadeniz'e akmasının mutlaka engellenmesi gerekiyor. Sadece elektrik olayı değil, yeniden açacaksınız tüneline, çevireceksiniz Keltik Barajı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Temizel, tekrar ek süre veriyorum.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Şimdi, dolayısıyla, Türkiye'nin... Şu olaya özellikle ve özellikle şu olaya hepinizin dikkatini çekmek istiyorum: Trakya'nın... Ergene'yle ilgili olarak yaptıklarınızı ve anlattıklarınızı takdirle karşıladığımı özellikle de bildirmek istiyorum öncelikle. Ama Meriç'i, Tunca'sı, Arda'sı Türkiye'nin başına bela mı yoksa Türkiye'nin önüne kadar gelmiş bir nimet mi?

Şimdi, bu suların sürekli olarak gelip Edirne'yi basarak, arkasından milletin kavga kıyametle evlerini temizlemesinden sonra yeniden yeniden temizlenmesi ve bunun bir türlü ıslah edilememesi, bunun kullanılmaması, bunun yeniden olduğu gibi Trakya'yı sular hâle getirilememesi hâlâ aynen bu iki yüz yıllık proje gibi bir derttir.

Sakarya Nehri... Sakarya Nehri'ni niye kullanmıyorsunuz? Melen'le ilgili projeleriniz gayet güzel. Peki, bu Melen Çayı'yla ilgili olarak bu olayı atlayıp da... Melen'den İstanbul'a 120 kilometredir, Sakarya'dan İstanbul 80 kilometredir. Niye Sakarya'yı atlıyoruz? Çünkü Sakarya Irmağı'nın içerisindeki kirlilik ve ağır metaller kesinlikle o suyun kullanılmasını imkânsız kılıyor, kullanamıyorsunuz. Sadece onunla kalmıyor, Sapanca Gölü'nü de mahvediyor. Bu koşullar altında, sadece Sakarya Nehri'nin -bu, Çevre Bakanlığının programında konuşulması gereken bir olaydı, bütçesinde konuşulması gereken bir olaydı ama suyu kullanacaksak zorunlu olarak- yeniden kullanılabilir bir hâle gelmesi, çevredeki bütün sanayi tesislerinin arıtma tesislerinden sonra... Nitekim Ergene'yle ilgili olarak projelerde neredeyse içilecek hâle geldiğini de görüyoruz, atla deve bir olay değil. Zaten büyük ölçüde Eskişehir Porsuk Çayı kendisini topladı, oradan pek fazla bir şey gelmiyor. Bizim Ankara Çayı mahvediyor. Daha önceden gördünüz mü bilmiyorum ama...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Temizel, toparlamanız için tekrar ek süre veriyorum.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Ankara Çayı'na kadar Sakarya Irmağı masmavi akardı. Ankara Çayı girdiği andan itibaren simsiyah akmaya başladı. Porsuk karışırdı, bitti, artık ona su demek mümkün değil.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Doktora doçentlik tezim.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Öyle mi? Güzel, demek ki bu konularda da bir iş birliği olanağımız ortaya çıkıyor Sayın Bakanım.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Hemen fikirlerinizi alalım Sayın Bakanım.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Şimdi, dolayısıyla, bu Sakarya Nehri ve benzer nehirlerin bir an önce temizlenip de boşu boşuna denizlere akmamasıyla ilgili olarak geliştirilecek projeler konusunu dikkatlerinize sunuyorum.

Son olarak 3 tane konu söyleyip bitiriyorum Sayın Bakanım. Bunlardan bir tanesi, Büyük Menderes, Küçük Menderes ve Gediz ırmakları. Biraz önce söylediklerimin parantezi içerisinde bunlar evet. Değerli arkadaşlar, Büyük Menderes havzası bir zamanlar

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 25

dünyada tek üretici konumunda olduğumuz meyan kökünün yetiştigi alanları sulayan bir ırmaktı. Meyan kökü -biliyorsunuz- kolaların, şunların, bunların vesairelerin temel ham maddesidir ve buralarda yetişen meyan kökleri sayesinde Türkiye dünyanın ilk meyan kökü ekstresi fabrikasına sahipti, Söke'de "Forbes" diye bir fabrikaları vardı bunun, sonra İzmir'de 2 tane daha kuruldu.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Az önce kullandım ben boğazlarımı rahatlatmak için.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Şimdi meyan kökünü Avustralyalılar yetiştiriyorlar. Biz de meyan kökü diye bir şey kalmadı. Buna "yukarı çıkmayan orman", "dip ormanı" deyin isterseniz zaten orman gibi orman gibi oluyor şeylerin o kadar hepsi. Meyan kökünün pamuk için yabancı ot olması nedeniyle yok edildiği gerçeğini yabana atmamak gerekiyor ama yeniden, kademe kademe de olsa Türkiye'nin meyan kökü alanlarına kavuşmasını müthiş şekilde önemsemek gerekiyor, çok önemsemek gerekiyor.

İkinci önemli olay, Büyük Menderes, Türkiye'nin en önemli dalyanlardan Karine Dalyanı'nı dolduruyor Sayın Bakan, doldurdu. Karine Dalyanı'nın denize 7 tane açılışı var; 5 tanesi kapandı, bir tanesinden daha şuranıza kadar geliyorsunuz, oradan da geçebiliyorsunuz, tek bir tanesi kaldı. Büyük bir hızla bu dalyanın kurtarılması gerekiyor. Karine Dalyanı, yok böyle bir örnek, gerçekten yok. Tek başına bütün Ege'nin, hatta iç Ege'nin de dâhil olmak üzere balık ihtiyacını karşılayacak kadar değerli bir yerdir orası. Dolayısıyla, bunun değerlendirilmesini de müthiş önemli buluyorum.

Son söyleyeceğim konu: Ormanlar ve dağlar, ormanların olduğu dağlar rüzgar enerjisi açısından önemli olaylardır, asla yadsınamak gerekiyor fakat bu santraller kurulurken, oralara yol yapılırken ortaya çıkan tahribatı, gerçekten, görseniz yüreğiniz dayanmaz. 3 kişinin, 4 kişinin kavuşamayacağı ağaçlar bile yol adına gümbür gümbür sökülerek götürülüyor. Biraz önce Artvin barajını yaparken gösterdiniz, havadan indirdiler helikopterle şeyleri. Tamam, zaten küçük yollar, orman yolları var, oralara ulaşabiliyorlar ama o yolu 13 metrelik, 17 metrelik yollar yapmak yerine yukarıdan götürüp de indirmelerinde ne sakınca var da bu kadar ağaç tahribatı yapılıyor? Bu çok önemli bir olay. Bu, orada yapılan yatırımın değerini oradaki halkın gözünde sıfırlıyor, isterse orada altın üretsinler veya ne üretirlerse üretsinler.

Bu olayları da dikkate aldığınız takdirde bizim bu kaynaklarımızın doğru değerlendirilmesi hâlinde Türkiye'nin gelecekte imrenilecek bir ülke olacağı konusunda, hatta herkes tatlı su konusunda inanılmaz felaket senaryoları yazarken bizim bu konuda hiçbir sıkıntımız olmayacağına inanan bir insanım.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Temizel.

Sayın Arslan, buyurun.

Sureniz on dakika.

MİKAIL ARSLAN (Kırşehir) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, değerli Bakanlık bürokratları; ben de konuşmama başlamadan önce hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bakanlık bütçesinin Orman Genel Müdürlüğü, Devlet Su İşleri, Meteoroloji Genel Müdürlüğü ve Türkiye Su Enstitüsü bütçelerinin hayırlı olmasını diliyorum.

Tabii, Sayın Bakanımızın akademisyen kişiliği, büyükşehir belediye tecrübesi, İstanbul'un içme suyu problemini halletmiş olması, dere ve taşkın ıslahı yapmış olması ve arkasından Bakanlık noktasında da başarılı projelere imza atmış olması gerçekten bizim için sevindiricidir. Teori ile pratiği birleştiren bir tecrübeye sahip, o konuda şanslı olduğumuzu düşünüyoruz.

Her ne kadar Türkiye su zengini bir ülke gibi sayılsa da aslında öyle olmadığını ifade etmekle başlamak istiyorum. Özellikle, yılda kişi başına düşen ortalama kullanılabilir su miktarı bin metreküp ile 3 bin metreküp arasındaki ülkeler su fakiri ülkeler olarak kabul ediliyor. 3 bin ilâ 10 bin metreküp arasında yeterli suyu olan ülkeler statüsünde oluyorsunuz. Su kullanımınız 10 bin metreküpten fazlaysa su zengini sayılıyorsunuz. Ülkemizdeyse, Türkiye'de su kullanımı 1.600 metreküptür yıllık kişi başına, bu da bizim su fakiri ülkeler arasında olduğumuzu gösteriyor. Buna rağmen, hidroelektrikte enerji payımız 2015 yılı itibarıyla yüzde 25,8'dir elektrik üretiminde, bu da suyun iyi kullanıldığı manasına geliyor.

Önümüzdeki yıllarda Türkiye genelinde sıcaklıkların 2,5 derece ilâ 3,5 derece arasında artacağı, yağışlarının yüzde 25 ilâ 35 azalacağı düşünülürse suyun ne kadar önemli bir yönetim planına ihtiyacı olduğunu da gösteriyor. Dolayısıyla, su kaynaklarının çok ciddi ve düzenli bir şekilde kullanılması gerekiyor, iyi muhafaza edilmesi gerekiyor. Özellikle, su kaynaklarının büyük bir kısmı tarım sektöründe kullanılıyor, tarımdaki sulama faaliyetlerinde kullanılıyor. Bu, su kullanımının da, klasik yöntemlerle, çok büyük kayıplara neden olduğunu biliyoruz. Modern yöntemlerle kullanıldığı takdirde bu kayıpların yüzde 5 ilâ 20 arasında azaldığını da bilmekteyiz.

Benim kendi bölgemde, özellikle kuru tarım yapılan bölgelerde sulu tarıma geçildiğini, sulu tarıma geçildiği takdirde de yer altı içme suyu kaynaklarının hızlı bir şekilde tüketildiğini görüyoruz. Özellikle yağmurlama sistemiyle çok israfli bir şekilde su kullanımı yapılmakta ve bunlar illerin ve ilçelerin aslında içme suyu kaynaklarını oluşturmakta. Bunlar bir müddet sonra sürdürülebilir olmaktan çıkıp içme suyu sorunlarıyla şehirler karşı karşıya kalma durumunda kalacaklardır.

Özellikle, bu ceviz ve badem eylem planı son derece önemlidir, bununla ilgili çalışmalar yapılıyor. Gerçekten cevizin ve bademin kullanılabilir olması, istihdam oluşturması, ekonomiye katkı sağlayabilmesi için ceviz ve badem ormanları şeklinde orman alanlarının, büyük ölçekli orman bölgelerinin oluşturulması gerekiyor. Bununla ilgili çalışmalar yapılması, büyük hazine arazilerinin satışları, bin dönümden 1.500 dönümden fazla araziler satılıyor Sayın Bakanım. Bunlar ceviz ve badem ormanı olabilecek, hayvancılık yapılabilecek bölgeler ve arsalar. Bunlarla ilgili Maliye Bakanlığıyla bir koordinasyon sağlanmasının faydalı olacağını düşünüyoruz. Özellikle tescil harici alanlar var. Siz teknolojiyi ve coğrafi bilgi sistemini son derece iyi kullanan bir Bakanlıksınız. Bu tescil harici

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 26

alanlarda her ne kadar Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı kullanmakta, bir kısım mera alanlarını kullanmaktaysa da bunların Çevre, Orman ve Su İşleri Bakanlığımızla beraber düşünülmesi kanaatindeyiz. Köy tüzel kişiliklerine Ceviz Eylem Planı çerçevesinde hibe yardımlar yapılıyor ama tüzel kişilere yüzde 1,8 faizle kredi veriliyor. Ben, tüzel kişilere de hibe yardımı yapılmasının daha doğru olduğunu, bu yapılmıyorsa şayet, faizsiz kredi verilmesinin faydalı olacağını şahsen düşünüyorum.

Özellikle baraj havzalarının değerlendirilmesi konusunda da bir çalışma yapılması lazım. Siz her ne kadar bu çalışmalar yapıyorsunuz, teşvik ediyorsunuz, destekliyorsunuz ama biraz daha gayret edilmesi gerekir çünkü baraj havzaları doğal su kaynaklarıyla yan yana ve etrafında kamulaştırılmış veyahut da kamuya ait olan araziler var. Bunların yeşil kuşak projeleriyle, peyzaj projeleriyle, rekreasyon ve günübirlik tesislerle desteklenmesi gerekiyor, hatta spor tesisleriyle desteklenmesi gerekir. Mesela Hirfanlı Baraj Gölü Ankara'ya yakın, Kayseri'ye, Nevşehir'e yakın, bu Hirfanlı Baraj Gölü'nün etrafında turistik alanlar var, insanlar gidiyorlar, burada plaj ve yüzme ihtiyaçlarını karşılamaya çalışıyorlar ve ölümlü boğulmalar oluyor. Su kalitesi de tabandan dolayı iyi değil. Bunların yanlarına yüzme havuzları yapılabilir, bunu Spor Genel Müdürlüğüyle koordine edebiliriz, onlar bu projeleri destekliyorlar. Devlet Su İşlerimiz de bu tür projelere destek verirse güzel rekreasyon alanları, dinlenme ve gezinti alanları da oluşacaktır ve ağaçlandırma çalışmaları da doğal olarak desteklenecektir.

Nuh'un Gemisi Ulusal Biyolojik Çeşitlilik ve Veri Tabanı Projenizin son derece önemli olduğunu düşünüyoruz. Özellikle "Nuh'un Gemisi" ismi son derece orijinal ve iyi düşünülmüş ve çok iyi ifade ediyor, kendisiyle ne yapılmak istendiğini ifade ediyor. İsmi kim düşündüyse ona özellikle teşekkür ediyoruz. Bununla ilgili veri girişinde de büyük bir artış sağlanmış; 2014'te 518 bin 642, 2015'te 984 bin 692. Bunun da ne kadar önemli olduğunu gösteren bir argümandır.

Yine, bu estetik ıslahı da her ne kadar ırmak kenarlarında yapıyorsunuz ama özellikle Gülşehir ile Kesikköprü arasında da turistik bir alan var, Kızılırmak kenarında. Devlet Su İşleri kısım kısım yapıyor ama burası da estetik bir şekilde ıslah edilirse çok önemli olur. Çünkü, Kültür Bakanlığını ilgilendiren bir yönü var. Bu yol tarihî İpek Yolu'yla örtüşmekte, hemen kenarında tarihî İpek Yolu var ve burada çeşitli bina tipleri...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Bir daha söyler misiniz?

MİKAIL ARSLAN (Kırşehir) - Kesikköprü ile Gülşehir arasında.

Yani, güzel bir görüntü meydana çıkar düşüncemiz var.

Özellikle çok güzel millî parklarımız var. Bence bunların tanıtımında sorunlarımız var Sayın Bakanım. Özellikle, mesela örnek olarak söylüyorum, bunların her birini tek tek söyleyebiliriz ama Yedigöller'in yol problemi vardı, belki şimdi yapılmıştır. Tesis iyileştirme gerekiyor. Özellikle İnternet, elektrik kullanımında sorunlar var. Buranın tanıtımı iyi yapılabilirse, buraya özgün projeler gerçekleştirilebilirse yatırımcılar bu bölgeyi kiralayabilirler, yatırım yapabilirler, uluslararası ziyarete açılabilir. Yani, bu konu gerçekten son derece önemli. Yedigöller dünya harikası bir yerdir ama gerçekten hem Türkiye'de bunu tanıyamıyoruz hem de dünyaya tanıtmıyoruz. İnşallah, nasıl Çanakkale'yi Türkiye gündemine taşıdıysanız Yedigöller'i, Spil Dağı'nı ve diğer bahsettiğimiz millî parklarımızı bu şekilde tanıtabiliriz.

Mağaracılık alanında da, Sayın Bakanım, sizin park alanlarınız içerisinde, millî park alanı içerisinde olan mağaralar hizmete açılıyor, turizme açılıyor ama bunun dışındaki mağaralarda maalesef bunlar sağlanamıyor. Belki tabiat parklarında bunlar yapılabilir. Bunları hizmete açmak da gerçekten bir sorun. MTA bunlarla ilgili çalışma yapıyor, Kültür Bakanlığı bir çalışma yapıyor ve bunlarla ilgili de ödenekler ayrılması gerekiyor ve hizmete açılması gerekiyor.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Listeye aldık, arkadaşlar tabiat parkına...

MİKAIL ARSLAN (Kırşehir) – Peki.

Kırşehir'de Hindi Dağı diye bir mağara var, içinde arkeolojik havuzlar var ama içine girilemiyor, sadece farklı metotlarla girebiliyorsunuz. Seyfe Gölü havzası... Bu sizin bahsettiğiniz tabiat turizmi master planı son derece önemli bir çalışma.

Bu Seyfe Gölü, Sayın Bakanım, son derece ilginç. Burada, içerisinde bir arkeolojik höyük var, yanında flamingolar -kuş cenneti diye biliniyor- ve yine ekolojik denge açısından su kaynakları var ve güzel bir alan. Siz de burayla ilgili çalışmalar yapıyorsunuz. Bunların hepsinin birleştirilerek, bütünleştirilerek yeni bir çalışma yapılması hâlinde ise buranın son derece daha iyi tanıtılacağını biliyoruz, ekolojik çalışmalarla bunun destekleneceğini biliyoruz.

Göletlerle ilgili... Sayın Bakanım, daha önceki süreçte Devlet Su İşlerinin belli bir hacimde olan alanlarla ilgili çalıştığını, bu göletlerin bir kısmını Köy Hizmetlerinin yaptığını -şimdiki il özel idarelerine devrildi- ve bu göletler maalesef işletilemiyor, kullanılmıyordu. Şimdi, bunlara el attınız, teşekkür ediyoruz, tebrik ediyoruz, çok önemli bir eksikliği giderdiniz, millî bir kaynağı kullanabiliyoruz artık. Orada tarumar olmuş, kullanılmayan göletlere el atıyorsunuz ve daha önemli bir şey yapıyorsunuz, bunları açık kanaldan borulama sistemine geçiriyorsunuz, bu çok önemli ama bundan daha önemlisi Sayın Bakanım, toplulaştırma meselesi. Daha önce toplulaştırma meselesini Tarım Reformu Genel Müdürlüğü yapıyordu. Bunlar da sulu tarım olan yerlere yapıyorlar bunu fakat siz su yönetimi açısından ileri bir düzeydesiniz, bilgi birikiminiz var ve dolayısıyla, siz 2009 yılından itibaren de bunlarla ilgili...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(Oturma Başkanlığına Başkan Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

BAŞKAN – Lütfen toparlayalım.

MİKAIL ARSLAN (Kırşehir) – Tarım Reformu Genel Müdürlüğüyle bu göletlerin kullanımı açısından, fizibil kullanımı açısından sanki bir kullanım gerekliliği ortadadır. Gerçekten burada da sorunlarla karşılaşıyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 27

Ayrıca, bu keklük, süne ve bildircin salınımı da çok önemlidir. Kısım kısım bizim bölgelerde keklük salınımı yapıldı ama keklükler süne peşinde, avcılar da keklük peşinde zaman geçiriyorlar. Bunların biraz daha yaygınlaştırılması ve halkın bunların avlanmaması konusunda bilinçlendirilmesi gerekiyor.

Yamula Projesi bizim açımızdan son derece önemli, sadece bizim değil, Kayseri, Nevşehir, Kırşehir, Yozgat illerini ilgilendiren çok büyük, devasa bir proje. Bizi de çok heyecanlandıran bir proje. Toprağımızı kıymetlendirecek, tarımı bereketlendirecek bir proje. Bununla ilgili proje ihalesi yapıldı ama bu proje bittikten sonra bunun ödenekleri acaba sağlanabilecek mi, ilk kazma vurulabilecek mi ve ne zaman başlayacak, ne zaman bitecek, bilmiyoruz.

Kocabey Kavaklığı 1.200 dönüm civarında, Kapadokya bölgesine çok yakın, Kızılırmak'ın hemen kenarında. Buranın Devlet Su İşleri tarafından Millî Parklar Genel Müdürlüğümüze kiralanarak uygulama projelerinin hemen yapılması ve bunların bir kısmının Bakanlık, bir kısmının da kiralama suretiyle özel müteşebbislere yaptırılmasının bölgeye bir katkı sağlayacağını düşünüyoruz.

Ayrıca, Orta Anadolu Gelişim Projesi konusu var, bununla ilgili de gündemimizde böyle bir proje var fakat köylüleri de desteklemek gerekiyor Sayın Bakanım, çünkü bu projeleri yaşatacak olan, geliştirecek olan köylülerdir. Köylülerin orada yaşayabilmesi için, hayatlarını devam ettirebilmesi için bu köylülerimizin altyapısına da destekler verilmesi gerekir, onların altyapılarının iyileştirilmesi gerekir çünkü köylüler bu konuyu sürekli bize, gündeme getiriyorlar, bu projeleri de desteklememiz lazım. Su ağaç güzeldir, su toprakla beraberdir ama su, ağaç ve insan birbirini bütünlüyor. Dolayısıyla, bu konuyu da önemseyeceğimizi ifade etmek istiyoruz.

Son bir konuya daha değineceğim, Sayın Bakanım, vaktinizi almamak için. Kızılırmak'ın hemen kenarında termal kaynaklarımız var, sıcak su kaynaklarımız var. Kırşehir'in her tarafında neredeyse sıcak su kaynakları var ama hemen yanı başında su kaynağı da var, Kızılırmak ve burada hazine arazilerimiz de var ve toprağı da son derece münbit. Kırşehir'in eski adı gül şehridir, güllerin şehridir. Burada orkide ve gül yetiştiriciliği, çiçekçilik yapılabilir. Hollandalıları davet ettik bu bölgeye, "İlgilenebiliriz, yatırım yapabiliriz." dediler ama onların mezat idaresi buna izin vermeyecekmiş gibi bir ifadeye bulundular. Biz kendimiz bunları yapabiliriz Sayın Bakanım. Çiçekçiliği bu bölgede, alanı mevcut, termal kaynakların hemen yanı başında, hemen yanında Kızılırmak var yani su da var. Dolayısıyla, bu orkide ve gül yetiştiriciliğiyle ilgili, bu bölgede çiçekçilikle ilgili bir çalışma desteklenirse çok önemli bir istihdam kaynağı ve katma değer bölgeye kazandırılmış olur diye düşünüyoruz.

Tekrar Bakanlık bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum, başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Beyribey, buyurun lütfen.

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Sayın Başkanım, Değerli Bakanım, değerli milletvekilleri, değerli basın, değerli bürokrat arkadaşlar; hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Su ve Orman Bakanlığı... Su denilince, yaşamın ana parçası, suyun olmadığı yerde hayat olmuyor. İnsanlar aç olunca bir şey olmuyor ama susuz kalınca en kısa zamanda böbrekleri ve hayati organları çürümeye gidiyor. Su yaşamın ana parçası, onun için dün de olduğu gibi bugün de, yarın da en önemli şeylerden bir tanesi enerji kadar su savaşlarının da önemli olacağını düşünüyorum. Gelecekte bundan dolayı çok büyük hadiseler olacağını düşünüyorum.

Bizim Türkiye olarak yer altı ve yer üstü sularımız çok çok da değil ama bunlara, süreç içerisinde, geçmişte, su aktı, biz baktık maalesef. Ki Allah razı olsun, 2002 sonrasında çok ciddi projelerle bu konuda ciddi mesafeler alındı ve 2002'den sonra özellikle, büyük barajlar ve yatırımların kısa sürede bitmesiyle bunlar hızla hizmete geçti ve hem enerji alanında hem sulama alanında ciddi şeyler yapıldı. Biraz evvel Bakanımın da ifade ettiği gibi, bütün şehirlerimizdeki içme sularını çözdük, Allah razı olsun. Kars'ta da -o zaman da yine milletvekiliydim- ta epey mesafeden Kars'a kadar suyumuzu getirdik ve içme suyumuzu halletmiş olduk. Ben kendisine müteşekkirim. Ayrıca, yine yetmedi, ona ek olarak 2 defa su getirdik. Selim Barajı'ndan da su alarak getirdik ve o Selim Barajı suyunu da Kars'ın içme suyu olarak kullanıyoruz. 2 ayrı yerden şu anda Kars'a su geliyor. Tabii, Selim Barajı bitti ama Selim Barajı'nın sulamasıyla ilgili etabı duruyor. Onun bir an evvel faaliyete geçmesini istiyoruz.

Selim Ovası düz ovadır. Ben burada sulamayla ilgili şunu ifade etmek istiyorum: Tabii, maliyeti yüksek oluyor bu bölgelerde, belki katma değeri küçük oluyor ama bu bölgelerde yatırım yapılmazsa Türkiye bugüne dönüyor. Ben Türkiye'yi bu kalem gibi düşünüyorum; burası doğu, burası batı. Buradaki insanlar buraya doğru gidince batı büyüyor, doğu artık bulutların üzerinde eksi derecelere çıkıyor, tıpkı Kars'ta eksi 36'ları, 40'ları gördüğümüz gibi, yaşanmaz hâle geliyor. Onun için, biz tabii ki katma değeri olan yerlere yatırım yapmalıyız ama bu tahterevallinin de yukarıya doğru çıkmasına, o bölgedeki insanların orayı boşaltıp başka yerlere gitmesine de engel olmak lazım. Bunun yolu nedir? Özellikle sizin Bakanlığınıza çok iş düşüyor Sayın Bakanım. Bu bölgelerde hayvancılığı destekleyecek, yem bitkilerini artıracak, tarımı artıracak, o bölgede insanların istihdamını sağlayacak alanlar oluşturmak lazım. Bununla ilgili zaten çalışmalar yapılıyor. Allah razı olsun, Kars Barajı' mız yüzde 70 seviyesine geldi. İnşallah, onun devamında, sulamasıyla beraber şu anda Kars'ta yapılan bütün sulama alanlarından daha büyük bir alan sulanmış olacak. Arpaçay ilçemiz, Susuz ilçemiz, Kars merkez köylerimiz, Akyaka'daki köylerimizin hepsi sulanır olacak. Aynı zamanda, bir iyilik daha yapmış olacaksınız bu sayede, Kars'taki şeker fabrikası üretimsizlikten dolayı kapanma noktasında. İnşallah, en kısa zamanda bu yatırımlarla da Kars Şeker Fabrikamız tekrardan faal hâle gelecektir diyorum.

Yapılan çok güzel işler var gerçekten ama tabii, yeterli midir? Değildir. Özellikle, bizim bölgemiz hayvancılık bölgesi olduğu için hayvancılıkla ilgili sulama göletlerinin sayısını artırmak durumundayız. Yine, taşkın korumayla ilgili yapılan işlerle ilgili çok ciddi mesafeler aldık, yapıldı ama bunları daha da artırmamız gerektiği kanaatini taşıyorum. Özellikle Kağızman hava olarak da, iklim olarak

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 28

da çok güzeldir, burada verim de fazladır. Oradaki barajımızın bir an evvel gündeme alınmasını, Kağızman Barajı'mızın, istiyoruz, arzu ediyoruz. Yine, o bölgede ıslah çalışmalarının da devam etmesini istiyoruz.

Ben özetle şunu söylemek istiyorum: O bölgelerde yapılan yatırımlar ülkedeki huzuru, iç barışı da sağlayan yatırımlar olur, bunu samimiyetimle söylüyorum. Çünkü o bölgedeki insanlar karınlarını doyurdukları zaman o bölgede kalacaklardır. Aksi takdirde o bölgeden insanlar göç ediyor, o bölgedeki insanlar göç edince de maalesef, ekonomik yetersizlikleri ve bir kısım yatırımların eksikliğini beraberinde getiriyor ve insanlarımız o bölgede huzursuz oluyorlar.

Ben ilime şu ana kadar ciddi yatırımlar yapıldığını zaten ifade ettim. İnşallah, bundan sonra da o yatırımlar devam edecektir. Suyu önemsiyorum, bir damla suyun bile zayı olmamasından yana tavır gösterilmesi gerektiğine inanıyorum. Bu konuda da, zaten son yıllarda yaptık, eskiden kanallarda, açık kanal şeklinde suları götürüyorduk ve su kaybı akıl almaz derecede fazlaydı, şimdi kapalı sistemlere döndük. Ümit ediyorum ki hem Selim'deki hem Kars Barajı'ndaki sularımızın sulamalar da yine kapalı olacaktır ve su kaybı olmayacaktır.

Ben daha fazla sözlerimi uzatmak istemiyorum. Bütçemizin memleketimize, milletimize hayırlar getirmesini temenni ediyorum, hayırlı olsun istiyorum, hayırlı olmasını diliyorum.

Beni sabırla dinlediğiniz için de saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Beyribey.

Sayın Aydoğan...

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, Komisyonumuzun üyeleri, değerli bürokratlar ve basın emekçileri; ben de herkesi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, sunumunuzu dikkatlice dinlediğimi ifade edeceğim. Dinlerken tabii bir konuda yaptığınız değerlendirme çok dikkatimi çekti. Değerlendirmenizde orman yangınlarını söndürme konusunda çok ileri bir noktaya gittiğinizi, başlayan yangınlara on beş saniye içerisinde hemen müdahale edip söndürdüğünüzü ifade ettiniz. Sizi dinleyince, bir de 2015 yılının temmuz ve ağustos aylarında yaşadıklarımı hatırlayınca aniden şöyle düşündüm: Acaba ben bu ülkede yaşamıyor muyum dedim. Acaba ben bu temmuz, ağustos aylarında yaşadıklarımı yaşamadım mı, ben başka bir dünyada mıydım, hayal mi görüyordum? Gerçekten bunu ifade etmek zorundayım. Zaten bu konu hakkında konuşacaktım ama sizin değerlendirmenizden sonra çok daha önemli olduğunu düşünüyorum şimdi.

Şimdi, Sayın Bakan, Cudi Dağı'nda, Lice'de, Hani, Kocaköy üçgeninde, Kulp, Silvan, Savur, Mazıdağı'nda orman yangınları oldu. Hazro'da, yine Kulp bölgesinin Güleç köyünde, Dersim Aliboğazı, Amutka Karakolu civarında orman yangınları oldu. Diyarbakır'ın Lice ilçesinin önemli bir kesiminde orman yangınları oldu. Yani Dersim'in pek çok köyü var burada. Yine Bingöl'ün Yayladere ilçesi Güneşlik köyü, Zeyneli, Bilekkaya civarında orman yangınları oldu. Bu orman yangınları başladığı zaman ilk, yani Diyarbakır biliyorsunuz çok sıcak, 48-50 dereceye kadar sıcaklık var, olabilir, acaba hava sıcaklığından kaynaklı orada yaşayan köylülerin bir hatası nedeniyle mi orman yangınları çıktı diye düşündüm. Akşam muhtarlar aradılar, her tarafın çayır çayır yandığını söylediler. Sabahın erken saatlerinde hemen kalkıp Silvan'ın köylerine gittim. Yani o gün o yangını köylülerin müdahalesiyle söndürmeye çalıştık ama yangın çok büyüktü, korkunç boyutlardaydı, onu söyleyeceğim. Ama daha sonraki günlerde üst üste başlayan yangınlar bunun bir köylü hatası nedeniyle çıkmadığını bize gösterdi. Ormanlar yakılıyordu. Nitekim daha ilerleyen günlerde Lice'nin yanan ormanlık bölgesine gittiğimizde havada dolaşan helikopterlerden ateş toplarının ormanlık bölgeye atıldığını bizzat kendim gözümle gördüm, şahidim. Tabii, bu konuyu oradaki güvenlik güçleriyle de, yani albaydı sanırım komutan, çok tartıştık onlarla da. Zaten güvenlik bölgesi olduğu gerekçesiyle hiçbirimiz sokulmuyorduk, köylüler yangınları söndürmek istiyorlardı, o alanlara köylüler de sokulmuyordu. Dört beş saat sonra Valiyle görüşme, tartışmalar, geliştirilen eylemliklerden sonra işte, köylüler kendi buldukları evlerin alanlarına girdiler, traktörlerini çalıştırdılar, köylerine, yangının hiç olmazsa evlerine gelmemesi için büyük bir çaba içerisinde girdiler. Tabii, bu arada Orman Bölge Müdürlüğünü de aradık. Lice'ye giderken sol taraftaki bir köyde evlerden 4-5 tanesi yanmıştı, ben bizzat oradaydım. Yani işte, çevreden arkadaşların böyle satırlarla falan kestikleri ağaçlarla, kendi çabalarıyla oradaki yangını söndürmeye çalışıyoruz hiç olmazsa evlerin yarısını kurtarabilme adına. İki buçuk saat sonra Orman Bölge Müdürlüğünden bir araç geldi sadece ve gerçekten çok çabaladılar köyün diğer evlerinin yanmaması için ama geldiklerinde iki buçuk saat geçmişti. Sonra diğer o yangınların olduğu alanlara gelmediler, gelemediler, "Güvenlik gerekçesi var." dediler, işte, "Araçlar girmiyor." dediler. Sonra Orman Bölge Müdürlüğüyle görüştük, havadan bir müdahale yapılması gerekiyordu. Helikopterin sadece Adana'da olduğu, Adana'dan da Diyarbakır'a gelinceye kadar epey zaman geçeceği, dolayısıyla da bunun gereksiz olacağı söylendi. O helikopter de gelmedi. Göz göre göre o bir buçuk ay içerisinde bölgedeki bütün ormanlar çayır çayır yandı, yani bu gözlerim o ormanların yandığını gördü. Bu, Tunceli'den, Dersim'den bir yanan yerin örneği, yine bu, Dersim'den, bu, Bingöl Yayladağı, o civarlardan bir örnek, şu da Lice'den, bakın. Bakın, Lice'de ormanlar böyle çayır çayır yandı. Bu alevler yani 100 metre öteden bizim yüzümüze vuruyordu. Yani 100 metreye kadar biz bu yanan ormanların yanına yaklaşamıyorduk. Yine, Mardin Savur, o taraflarda bir Süryani köyündeki ilkokulun bulunduğu alanda çıkarılan yangının görüntüsü. Okul taştan olduğu için yanmadı ama bunu da gördük. Çevredeki bütün ormanlar yanmıştı. Tabii, yakıldı bu ormanlar. Karakolların olduğu bölgenin, karakolların civarını, çeperini çevreleyen ormanlar özellikle yakıldı. O bölgenin yani karakolların açık, çıplak bir biçimde kalabilmesi için bir yol izlenmişti.

Şimdi, benim eleştirim size bu noktada: Yani, burada rakamlar da var. Sadece yanan şüphesiz ki ormanlar değildi yani şu gözümün gördüğünü size söylüyorum, yüzlerce ev yandı. O insanların zar zor o ormanlık alanlardaki köylerde yaptıkları baraka tipi evler, o yaşlı insanların, yetmiş seksen yaşındaki insanların yaşadıkları evler tamamıyla yandı. O meyve ağaçları yandı. Üzüm

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 29

yetiştiriyorlar bol bol oralarda, üzüm bağlarının hepsi yandı. İnsanların kışın hayvanlarını beslemek için depoladıkları saman yığınları vardı, onlar korkunç bir biçimde yandı. Yine, depolanmış buğdaylar, sebze, meyve bahçeleri... İnaniılmaz bir tablo vardı. Bütün bunlar ülkenin belli bir bölümünde olurken siz bir Orman Bakanı olarak -ben biraz araştırdım, baktım- tek bir açıklama yapmadınız, tek bir açıklamanız yoktu. Binlerce hektar orman yandı, o kadar insanın evi yandı, meyve bahçeleri yandı. Yani, yaşamlarını idame ettirebilmeleri için... Hayvanlar bile yandı. Bir evde hayvan bile yandı. Sizin tek bir açıklamanız yoktu ama ben izliyorum basını. Marmaris'te 1 metrekare orman yandığı zaman bütün Türkiye ayağa kalkıyor, bütün televizyonlar Marmaris'teki, Bodrum'daki 10 hektarlık yanmış ormandan bahsediyor, oraya nasıl müdahale edildiği, kaç tane helikopter gittiği, Orman Bölge Müdürlüğünden kaç tane yangın söndürme aracının gittiği, bunlar anlatılıyor. Madem birlikte yaşamak istiyoruz, madem bu ülke hepimizin, o zaman bu yaklaşım nedir? Gerçekten bana anlatılmış olsaydı ben inanmazdım. Yaşadığım için şimdi çok rahat bunları ben söyleyebiliyorum.

Şimdi, Sayın Bakanım, bu HES'ler konusunda da birkaç şey söylemek istiyorum. Tabii, 2 binin üzerinde bir HES yapımı var şu anda Türkiye'de. Siz HES'ler hakkında olumlu görüşler ifade ettiniz ama tabii, bu konuyla ilgili kurumlar, kuruluşlar HES'lerin doğaya ne kadar zarar verdiğini, yaşam alanlarına uzun vadede ne kadar zarar verdiğini anlatıyorlar. Dolayısıyla, çok fazla HES yapmanın bu ülkeye gelecekte zararları olduğunu ifade ediyorlar, söylüyorlar. Sadece Dersim'de, yani Tunceli'de yapılan HES sayıları burada. 30 bin nüfuslu bir yer, tabelada Tunceli'nin nüfusu 30 bin gözüküyor. İşte dağlık bir alan, nehirleri var ama şuradan bakarsak herhâlde 20'ye yakın HES oradaki nehirler üzerinde yapılıyor.

Şimdi, Elektrik Mühendisleri Odasının bir tespiti var, diyor ki: "Üretim tüketimin neredeyse yüzde 33'ü fazla."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aydoğan, ek süre vereceğim, buyurun.

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Yani yüzde 33 düzeyinde elektrik fazla üretiliyor Türkiye'de. Şimdi, eğer, yüzde 33 fazla elektrik üretiyorsak, ki öyledir yani oda açıklaması öyle, en azından üç aşağı beş yukarı böyledir, o hâlde niye bu kadar HES yapılıyor? Ve bu HES'lerin hepsinin özel sektöre verildiğini, işte, yap-işlet-devret modeliyle verildiğini biliyoruz. Tabii, özel sektör boşa yatırım yapmaz. Tabii ki adam parasını, sermayesini oraya yatırıyor, o işten kâr edecek. Elbette ki biliyoruz, satacağı elektrik karşısında kendisine bu ihaleler veriliyor. Yüzde 33 elektrik fazlası var, bu kadar da yapılan HES var, özel sektöre ürettiği elektriği alma garantisi veriliyor. O zaman ben şunu soruyorum: Atatürk Barajı, Keban Barajı rantabl çalışsa bütün Türkiye'nin neredeyse elektriğini karşılayacak durumda. Demek ki bu büyük barajlar, Keban Barajı -yani bu konuda bir inceleme yapmış değilim ama fikir yürütüyorum- Atatürk Barajı gibi, yine Hirfanlı Barajı gibi büyük barajlar demek ki kapasitesinin çok altında çalışıyor ya da ileride kapasitesinin çok altında çalışacak yani o nedenle bu mantığı biz anlamak istiyoruz yani bu verilere rağmen, bilimsel veriler diyeceğim artık, ona rağmen bu kadar çok hidroelektrik santralin yapılmasının nedeni nedir? Yani bir sınıf mı yaratılmak isteniyor bir iş alanı yaratılarak? Bir burjuva sınıfı var, yani burjuva sınıfı güçlendirilmek mi isteniyor? Yani 2.500 tane HES ve bunun 500 tanesi en azından özel sektöre verilmiş. Burada bir sınıf yaratılıyor ve bu sınıf da maalesef sizin elinizle yani sizin iktidarınız eliyle yaratılıyor.

Yine, Hasankeyf...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlar mısınız.

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Orada Ilısu Barajı var. Şimdi, yine orada 952 tane köy ortadan kalkıyor, 104 tane mezra yok, yani bütün bu yerleşim yerleri sular altında kalıyor ve Hasankeyf Barajı'nın Türkiye'deki enerji üretimine ancak yüzde 1 civarında bir katkısı olacağı bu işle ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından söyleniyor. Yani yüzde 1 bir katkı için, yüzde 33 de üretim fazlasının olduğu bir ülkede... Yani şimdi elektrik başka ürünler gibi depolanmıyor ki, işte doğal gaz var depolamak için, geçen gün söyledi Sayın Bakan, birkaç tane depolama şeyi yapılıyor ama siz elektriği depolayamıyorsunuz yani satacaksınız, kullanacağınızı kullanacaksınız, onun dışındakileri mecburen donduracaksınız yani. Şimdi, bu Hasankeyf o zaman neden yapılıyor bu kadar çok üretim fazlasının olduğu bir yerde? Üstelik orası, işte, siz de biliyorsunuz, UNICEF'in kültürel mirasının olduğu bir yer. Bunların hepsi bence açıklamaya son derece muhtaç konular.

Son birkaç şeyi ben, Başkanım, müsaadenizle söylemek istiyorum. Sayın Bakana yönelik iki eleştirim daha var: Bu Yeşil Yol Projesi'ne yönelik Sayın Süleyman Soylu'nun bir açıklaması var. Oradaki halkın bu Yeşil Yol Projesi'ne yönelik demokratik bir tepki içerisine girmesini Sayın Süleyman Soylu şöyle yorumluyor, diyor ki: "PKK ve KCK'nin bölgeye sızma çalışması olarak ben bunu değerlendiriyorum." Bakın, ne kadar uç bir örnek. Eğer böyleyse, demek, işiniz çoktur yani PKK-KCK gelip taa Yeşil Yol Projesi'ne kadar sızmışsa işiniz zor gerçekten ama öyle değil tabii ki ve yine diyor ki: "PKK ve KCK Birleşik Haziran Hareketini taşeron olarak kullanıyor ve Karadeniz'e sızmaya çalışıyor."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlar mısınız. Son sözlerinizi alalım.

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Yani burada halkın kendi yaşadığı alanı, yaşam alanını koruma anlayışıyla geliştirdiği eylem ve etkinliklere müdahalenin zeminini oluşturmak için PKK ve KCK ismi kullanılarak oradaki insanların bu demokratik eylemi kriminalize edilmeye çalışılıyor. Demokratik bir ülkede yaşıyoruz. Herkes demokratik hakkını kullanacak. Hükümet, iktidar beğenmezse, iktidar gücünü de kullanır.

Yine size yönelik bir eleştirim: Yeşil yola karşı bu mücadelede simgeleşmiş bir isim vardı biliyorsunuz, işte, "Havva Ana" diye. Sizin şöyle bir demeciniz var basında çıkan: "Oradan birisi çıkıyor, bilmem ne dayı, bilmem ne teyze, bilmem ne abla, böyle şey olmaz!

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 30

Her önüne gelen çıkıyor, bir yere meşhur olmak için dozerin önüne geliyor." Yani Karadenizli bir teyze, hiç bizimle ve Kürtlerle de alakası yok, öyle söyleyeyim yani, Karadenizli bir teyze çıkıyor, o yemyeşil alanını, meydanını, köyünü...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlayalım. Size son bir dakika vereyim.

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – ... korumak için bir eylem ve etkinlik gerçekleştiriyor. Buna karşı sizin tepkiniz, bu eylemi, demokratik eylemliliği bastırmak için böyle oluyor. Valla Havva Ana'nın bu yaptıklarından dolayı biz artist olduğuna duymadık. Duysaydık herhâlde bir basına çıkardı "Havva Ana bir artist oldu." diye. Kaldı ki olabilir de yani. Yeşil yolun bir belgeseli de çekilebilir. 60-70 yaşındaki...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Kaç kaçak... Ona bakarsanız pansiyon kurdular, orman işgali, şu, bu...

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Bilmiyorum tabii onları ama bunu sadece...

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Sayın Bakanım, Havva Ana mı kaldı? Kaçak saraylar yapılıyor.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Bodrum'a bakalım, saraylara bakalım.

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – ...Havva Ana'ya yüklemek de doğru değil.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Karakaya, buyurun lütfen.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Orman Bakanlığımızın değerli bürokratları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben zamanım yettiği ölçüde birkaç konuyu dile getirmek istiyorum.

Biri hayvancılıkla ilgili. Özellikle de seçim bölgem Adana ilinden başlayarak daha doğrusu oradan örnek vererek bir konuyu gündeme getirip bazı sorularım olacak. Adana ili kırsal bölgelerinde küçükbaş hayvancılık önemli bir geçim kaynağı olarak hâlen devam ediyor. Hayvan sürüleri yaz aylarında "yaylak" denilen yerlere çıkartılıyor ve beslenmeleri buralarda sağlanıyor ancak Adana Orman Bölge Müdürlüğü orman sınırlarının üst "zone"unda Alpine Region'da 1.900-2.500 rakımları arasında fidan dikimi ve tohum ekimleriyle rehabilitasyon çalışmaları yapmış. Teknik olarak orman üst "zone"u olan 1.900 metreden sonra orman yetiştirilmenin imkânsız olduğu ve sadece ot bitkilerinin yetiştiği mera niteliğinde on binlerce arazi tel örgülerle kapatılarak sedir, karaçam tohumları ile yine sedir ve karaçam fidanları dikilmiştir ancak bu sahalarda ekolojik şartların da olumsuzluklarıyla herhangi bir başarı sağlanamamıştır. Bu sahalarda hayvan otlatılmasına da kapatılarak küçükbaş hayvancılık sektöre uğratılmıştır. Aslında bugünlerde hep tartışıyoruz. Hükûmetiniz et fiyatlarına da yukarıdan bir narh getirdi. Dolayısıyla "Et fiyatları bunun üzerinde satılmayacak." deyince satılmıyor. Bu, ekonomik gerçeklerle maalesef bağdaşmayan bir durum.

Tabii, neden bu hâle geliyor? Ekmek fiyatları niye yükseliyor? Et fiyatları niye bu kadar yükseliyor? Bu, yıllardır hükûmetlerinizin uyguladığı politikaların bir sonucudur. Yani fiyatlar aşağı inecek ya da üst limitler konmayla olmuyor. Nitekim burada da yapılan uygulamalara baktığımızda, Türkiye'de hayvancılığın ne kadar geriye gittiğine şahit oluyoruz.

Meralar konusunda, otlaklar konusunda çok ciddi yanlışlar yapılıyor. Hatta, 2001 yılına göre meraya baktığımızda, Türkiye'deki çayır ve mera arazilerine baktığımızda, TÜİK verileri 14.617 hektarlık bir alanı ifade ediyor. 2001 yılından 2015 yılına kadar da aynı rakamı fiiks, çakılı olarak raporda belirtmiş ama Tarım Bakanlığının il müdürlükleriyle yaptığı bir çalışmada bunun 10 milyon civarında, 10.300 hektarlık bir alan olarak tespit edildiğini görüyoruz. Yani, bu şu anlama geliyor: Yaklaşık 4 milyon civarında bir azalmanın olduğunu, bir mera kaybının olduğunu görüyoruz. Tabii, mera kayıpları bu seviyelere ulaşınca et fiyatları da bir yere gidecek. Şimdi oraya çok fazla girmek istemiyorum ama bu hep yanlış politikaların bir sonucu. Maalesef, şu anda sonuca odaklandırılarak ilgi dağıtılmaya çalışılıyor. Yani, vakti zamanında Tarım Bakanlığının merdivenlerine süt üreticileri süt döktüğünde süt ineçliliği desteklenmiş olsaydı belki bunları yaşamayacaktık çünkü halk arasında bir söz vardır: Anası olmayanın danası olmuyor. Yani, süt ineği olmayınca da maalesef et üretimi de olmuyor yani dünkü yanlışların bedelini bugün ödüyoruz.

Sayın Bakanım, şimdi, bu bağlamda kaç dönüm bir alanda, 1.900 ile 2.500 rakımlı arazide ormanların rehabilitasyonu adı altında çalışma yaptınız? Bu sahalarda kaç adet fidan dikip kaç adet tohum attınız? Bu sahalarda ne kadarında dikilen fidanlarda ve ekilen tohumlarda başarı sağlandı? Bu sahalarda ne kadar yatırım harcaması yapıldı? Başarısız olan bu sahalarda bundan sonra ne yapmayı düşünüyorsunuz? Daha önce buralarda ne kadar küçükbaş hayvan otluordu? Şimdi bu hayvanlar nerede?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlar mısınız?

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

Bu şekilde ormancılık çalışmasının bilim ve teknikle bir alakası var mı? Hayvancılığımıza sekte vuran bu olumsuz çalışma Türkiye'de yaşanan yüksek kırmızı et fiyatlarının artmasında etkili olmuş mudur? Doğal kaynakları akılcı kullanmayan Bakanlığınızın ülkemizi su fakiri ülke konumuna getirdiği gibi, meracılığımızı da öldüreceğinizin farkında mısınız? Bu sahalarda yeniden etüt edilerek mera ıslah çalışmalarıyla amacına uygun kullanılması için gerekli önlemlerin alınmasını ve ülke ekonomisine geri kazandırılmasını düşünüyor musunuz?

Sayın Başkan, müsaadenizle, bir de avcıların ilettikleri bir konuyu hemen kısa bir şekilde nakletmek istiyorum. Biliyorsunuz, 4915 sayılı Kara Avcılığı Yasası'nın 13'üncü maddesi "Avcılık belgesi, Türk vatandaşlarına bir defaya mahsus olmak üzere verilir ve her yıl vize edilir." hükmünü getirmiş. 34'üncü maddesi ise "492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (8) sayılı tarifenin 'Meslek erbabına

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 31

verilecek tezkere, vesika ve ruhsatnamelerden alınacak harçlar' bölümünün 15 inci bendinde yer alan; 'Kara av tezkereleeri:' ibaresi 'Avcılık belgesi:' olarak değiştirilmiştir." hükmünü getirmiş olduğundan, Maliye Bakanlığının tebliğlerine göre de yıllık harca tabi tutulan avcılık belgesi harcının her yılın ocak ayında vergi mükellefi olan avcının bağlı bulunduğu vergi dairesine ödenmesi uygulamasına başlanmıştır. Görülüyor ki, bu yasal düzenlemeye göre harcı ödemek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlar mısınız.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Bitiriyorum hemen.

Harç, devletin yaptığı hizmet karşılığında vatandaşın alınan bir ücret olduğuna göre ve 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun 111'inci maddesine göre harca tabi tutulan avcılık belgesi her sene yenilenmediğine göre devletin hangi hizmetin karşılığında bu harcı aldığı anlaşılammış. Batılı ülkelerde bulunmayan bu uygulamaların haksız ve adaletsiz olduğunu açık olarak ifade ederek bir konuyu da hemen ekleyip bitiriyorum.

Yine, yasanın 14'üncü maddesine göre, bir yıl için verilen avlanma izin belgesinden Orman Bakanlığınca alınan ücret de, ülkemiz avcılarının genelde dar gelirli ve kırsal kesimden oldukları gözetildiğinde hem fazla hem de bu ücretin belirlenmesinde avcı örgütlerinin görüşü alınarak gerçekçi ve adil biçimde kararlaştırılmadığından olumsuz sonuçlar doğurmaya elverişli olduğu ifade ediliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlayın.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Örneğin, avcılık belgesi harcıyla birlikte düşünüldüğünde çok yüksek bir tutara ulaşan bu parayı ödeyemeyen avcılarının gerekli belgeleri almayarak kaçak avcılığa yönelmeleri gibi kırsal kesim avcılarını kayıt altına almak için mutlaka bu bedellerin aşağıya çekilmesi gerektiğini özellikle kaçak avcılığın önlenmesi açısından ifade ediyorlar. Sayın Bakan, yaşanan bu sorunlara bir çözüm bulunması için çalışmalarınız olacak mıdır?

Bir başka, erozyonla ilgili konu vardı ama daha fazla sabrınızı zorlamak istemiyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Karakaya.

Değerli arkadaşlar küçük bir açıklama yapmak istiyorum: Görüşme takvimimizde pazar ve pazartesi günü bir değişiklik oldu, dokuzuncu değişiklik. Kalkınma Bakanlığının bütçesini pazartesi gününe, pazartesi günü görüşeceğimiz Millî Savunma Bakanlığı bütçesini de pazar gününe aldık. Pazar günü Millî Savunma ve İçişlerini birlikte görüşeceğiz.

Teşekkür ediyorum.

Sayın Tamaylıgil, buyurun efendim.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, değerli hazırun; Orman ve Su İşleri Bakanlığı 2016 bütçesinin beklentileri ve riskleri dikkate alan bir yönetim ve stratejiyi ortaya koymadaki değerlendirmelerine katkı sağlamak amacıyla sözlerime başlıyorum.

Şimdi, Sayın Bakanım, ben öncelikle bu faaliyet raporunuza baktım. Faaliyet raporunda matematiksel bir kamulaştırmada tutturmadığım bir rakam var, bunu bir açıklarlarsa arkadaşlar... 2015 kamulaştırma faaliyetleri için sene başındaki ödenek tutarının veriyor 1 milyar küsur. Şimdi, yıl içerisinde kamulaştırma faaliyetleri için 202,46 milyon, ilama bağlı borçlar için 95,45 milyon, yeniden yerleşim için 29,48 milyon olmak üzere toplam 1 milyar 457 milyon diyor. Ben bunları topladığımda 1 milyar bile değil, rakam çok farklı. Buradaki belirtilenden bu fark neden olmuştur, onu bir açıklarlarsa çok sevinirim.

Diğer taraftan baktığımızda, ben de Sayıştay raporlarına tekrara girmeden değinmek istiyorum. Tabii, Bakanlığınızla ilgili tespitleri Sayın Günel da söyledi, Sayın Kuşoğlu da söyledi başlıklar açısından ama burada benim en çok dikkatimi çeken, Orman Genel Müdürlüğüyle ilgili olarak yapılan tespit, Sayıştay raporunun en kalın olduğu, dokümantasyonun en geniş olduğu Orman Genel Müdürlüğüyle ilgili Sayıştay raporu yani hepsini üst üste koyduğunuzda, yan yana baktığınızda.

Yine, burada tabii ortaya çıkan değerlendirmeler içerisinde ORKÖY kredileriyle ilgili tespitler var. Bu tespitlerin içerisinde yapılan bulguların ve bu bulgularla ilgili cevapların veya 2015 yılı itibarıyla bu konuda alınan -ki bir kısmında belli- kamu cevabında il müdürlükleriyle verilmiş olan çalışmalar var ama burada bu kadar çok hatanın, bu kadar çok kayıt ve fatura takibiyle ilgili hatanın ortaya çıkışındaki temel sebebi de ortaya çıkartmakta, değerlendirmekte fayda var diye düşünüyorum.

Diğer taraftan benim en çok dikkatimi çeken bir bulgu var, onu paylaşmak... Diyor ki 7 numaralı bulguda: "Orman köylülerine yaptırılması gereken işlerin ticari faaliyette bulunanlar ile orman köylüsü olmayan kimselere ihalesiz yaptırılması." Şimdi, burada kurum cevabında "Böyle bir uygulama yok." deniyor ama yine ilgili denetimde "İstanbul ve İzmir bölge müdürlüklerinde örnekleme yapıldığı ve yapılan incelemelerde de Kırklareli Orman İşletme Müdürlüğünde -yine ismi verilmiş- İzmir Orman İşletme Müdürlüğünde şu, şu kişiler adına düzenlenen faturalar ticari faaliyette bulunanlara iş yaptırıldığını göstermektedir." diyor. Ayrıca Çatalca Orman İşletmesinde de aynı şekilde orman köylüsü olmayan kişilere iş yaptırıldığına dair bir tespit var. Bu konudaki değerlendirmeyi almak isterim.

Diğer taraftan, tabii, bu bir mevzuat eksikliğinden kaynaklanan ormanlara yakın alanlardaki yangınlarla ilgili ve oraya müdahaleyle ilgili bir tespit yapmışlar. En önemli konulardan biri, tabii kamuoyunun da en çok ilgilendiği konulardan biri de maden işletme sahaları ve Orman ve Su İşleri Bakanlığı arasındaki izin ve o izinle ilgili tespitler. Şimdi şöyle bir tespit var, çok dikkat çekici: Enerji Bakanlığının Maden İşleri Genel Müdürlüğü bir işletme izni düzenliyor ama işletme izni düzenlemeden saha tesliminin yapıldığı

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 32

bir uygulama var. Böyle bir tespit var. Saha teslimi yapılmış ama izin çok daha sonra, yani bundan sonra düzenlenmiş. Böyle bir tespit var. Saha aşımalarının ve izinsiz ve proje harici tesis yapılmasının zabıtlarının tutulmasının tespiti var. Yeteri kadar maden alanlarında rehabilitasyon yapılmadığına dair tespitler var. İzin süresi bittiği hâlde de devam eden yerlerin olduğuna dair tespitler var. Görülen o ki bu maden faaliyetlerinden sonra ormanlık alanların yüzde 36'sının rehabilite edilemeyecek duruma geldiğine dair yine veriler içerisinden karşımıza çıkan rakamlar var. Yine dipnotların değerlendirilmesi açısından da belli tespitler içerisinde olunmuş.

Yani Orman Genel Müdürlüğü -ki bence gerçekten çok önemli bir görev ifa ediyor- yapılanlar, yaşananlar ve Türkiye'nin ekonomik ve ekosistem olarak baktığımızda çok önemli bir başlığını ve yönetimini teşkil eden genel müdürlükle ilgili tespit.

Şimdi, Sayın Bakanım, yine Onuncu Kalkınma Planı dâhilinde 2016 yılı programına baktım. Orada da Bakanlığınızla ilgili olarak 2016 için hedefe konmuş projeler var ve şunu görüyorum: Bütün projelerde, aslında tabii Bakanlığınızın ve şimdiki dünya gerçeğinin içinde de baktığımızda, sizin, Enerji Bakanlığının, Çevre Bakanlığının, Tarım Bakanlığının beraberce koordineli çalışmanızı gerektiren çok önemli başlıklar var. Ekonomiyle ilgili biz bakıyoruz, bir sürü bakanlıkla ilgili görüyoruz. Artık kafamız karıştı; acaba bu ona mı girecek, ötekine mi girecek, aynı konuyu mükerrer burada mı konuşacağız, böyle bir karmaşa ama kendi aralarında bir koordinasyon kurulları var. Siz, böyle bu Bakanlıklar, yani biraz önce isimlerini söylediğim Bakanlıklar, özellikle işte çölleşme diyoruz, suyla ilgili tehditler diyoruz, enerji ihtiyacımız, enerji açığımız diyoruz, işte bir ülkeye aşırı enerji bağımlılığımızdan kaynaklanan siyasi risklerle ilgili tahminler ortaya koyuyoruz ama çevre ve enerjiyi birlikte değerlendirdiğimizde kamu yararının tespitinde bile bazen farklı söylemlerin ortaya çıktığını da -ki bunun daha çok kalkınmacı noktada ağırlık bastığını da- görebiliyoruz. O yüzden böyle bir koordinasyon içinde oluşturulan bir çalışma sistematığınız var mı? Onu aslında merak ediyorum. Çünkü sizinle ilgili konular, şimdi, mesela çölleşme ve su dediğinizde Tarım Bakanlığıyla çok yakın olarak ilişkilendirilmiş bir süreç var, yani dünyadaki tatlı su, bizdeki tatlı su, onun daha çok kullanım alanı ve oradaki projelerin su politikalarıyla ilgili karşımıza çıkaracağı gerçekler.

Şimdi, biraz önce Sayın Bekaroğlu "Su savaşları" dediği zaman gerçekten su savaşları, ülkelerin arasındaki savaşın ötesinde "Sudan savaş" dediniz siz hatta biraz önce. Ama şu bir gerçek: Bu yapılan, özellikle 2000'li yılların başından itibaren suyla ilgili iklim değişikliği ve onun getirmiş olduğu riskler ve çölleşme, kuraklaşmayla ilgili tespitlerde bölgesel haritalar var. Orada da mesela Asya-Pasifik çok önemli risk teşkil eden önemli bir kuraklık yaşayacak görülen merkez. Şimdi şöyle düşünün: Bir Çin'in ekonomik açıdan gelişmesi ve enerji talebi yepyeni bir dünya ekonomik taraflaşması ve ona bağlı rekabetleri ortaya çıkarttı ama şimdi, Çin ve Hindistan olarak baktığımızda, oradaki nüfusla birleştirdiğinizde ortaya çıkacak olan suyla ilgili talep ve genişleme hangi ekonomik savaşları veya göçleri getirecek, bugünden onların uluslararası açıdan değerlendirilerek bir stratejisinin oluşması gerektiği inancındayım açıkçası.

Şimdi, öyle baktığımızda biz kendi ülkemiz açısından ne yapıyoruz? Kendi ülkemiz açısından baktığımızda da bizim de sizin yine Bakanlığınız bünyesinde TÜBİTAK'la beraber hazırlanmış olan bir çölleşme risk haritası var. Bu çölleşme risk haritasında yüzde 47'sinin Türkiye'nin risk altında olduğu ortaya konuluyor ki görülüyor harita üzerinde de ve burada da öne çıkan Konya Karapınar, yani o bölge ki orada da bir proje devam ediyor. Diğer taraftan Urfa ve Harran. O bölgedeki riskin yüksekliği ortaya konuyor.

Ama bakıyorsunuz, Konya'da son dönemde verilen izinler ve hedefler... Enerji Bakanlığına geliyoruz. Orada termik santrallerle ilgili bir çalışma var. Şimdi onun için söylüyorum. Yani siz bir çalışma yapıyorsunuz, riski ortaya koyuyorsunuz, oradaki suyun, su politikasının önemi ve çölleşmeyle ilgili. Enerji Bakanlığı, termik santral gibi... Yani burada kamu yararı veya kamunun oradaki menfaati hangi ağırlıkta, neye göre bir karşılaştırmayla ortaya çıkıyor ve oradaki su kaynakları, oradaki yine kuruma hangi sonuçları getirecek, bunların analizleri ne derece yapılıyor?

Diğer taraftan baktığınızda, iklim değişikliğinin getirdiği sadece tabii çölleşme değil, yoksulluk. Yani yoksulluk endeksleri de çıkartılıyor artık riske bağlı olarak. Fakirleşme. Bu mesela Güneydoğu açısından baktığınızda GAP projesi yapıldı, yıllarca sulama kanallarıyla ilgili olarak eksikliklerin ortaya konduğu, yaşandığı ve o zaman şimdi baktığımızda yine büyük risk altında Harran'ın olduğu bir süreçteyiz. O yüzden bu konularda çok koordineli, riskleri gören...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – ...kamu yararı orta ve uzun vadede nasıl oluşacak? Kamu dediğimiz zaman, zaten sadece o kalkınmadan öte kişilerin temel hak ve hürriyetlerinden, onlara sahip çıkmak ve özellikle sağlıklı çevre hakkını vermenin de önemli bir kamu yararı olduğunu düşünüyorum ve o yönüyle de bakmak gerekiyor. Yani her yönüyle değerlendirmek gerektiği düşüncesindeyim.

Diğer taraftan, Sayın Bakanım, ben İstanbul Milletvekiliyim ama temelde ailem Kırklarelili. Şimdi, Kırklarelili olarak da sadece Ergene diye söylemeyeceğim. Güldünüz de... Biz hep bekledik, bizim köyün yanından da Ergene akıyor ama "Balık tutacaksınız." dendi, bizim çocuklar hâlâ balık falan tutamıyor. İnşallah, ileriki günlerde balık tutmaya gideceklerdir ama şöyle bir gerçek var: Yani Ergene'nin işte yerel belediyeler, evsel atıklarla falan değil, orada bir gerçek sanayi atıklarının ortaya koyduğu bir tablo ve onları çözecek olan sadece -geçen gün Çevre Bakanımız da anlattı- bir OSB projesi değil; daha geniş ve oradaki gerçekten sorunu çözecek olan bir sürecin işlemesi yetiyor. O uzun yıllardan konuşuluyor. Ergene'yi çok söylemeyeceğim ama İğneada... İğneada, gerçekten Trakya'nın ekolojik olarak baktığınızda veya ekosistemin getirmiş olduğu o yapılaşma açısından baktığınızda çok değerli bir bölgesi. Yani longoz ormanları diye değerlendirdiğimizde zaten Avrupa'da sanırım sıralamada en üst sırada. Arkasından Sakarya geliyor, arkasından Sinop geliyor. Şimdi üç tane önemli ormanın, longoz ormanının olduğu yerde nükleer santral, termik santral, dengelerin tamamen değişeceği... Biz, her zaman, işte tarım ve onunla beraber yeşil deposu gördüğümüz -ben Sinop'a da ilk gittiğimde hayran kalmıştım- ya burası bambaşka bir dünya dediğimizde her türlü santrali oraya yapmak için götürülen, gerçekleştirilen bir tercih. Burada, siz su ve ormanla ilgili olarak baktığınızda...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 33

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlayalım.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – ...sorumlu olan bakanlık olarak, bu çalışmalar ve projelerin içerisindeki değerlendirmenizin gerçekten çok önemli olduğunu düşünüyorum ve burada siz olaya hani biraz daha benim dediğim kamu yararına kalkınmacı bakıyorsunuz ama tabii ki enerji önemli, tabii ki maden ve onun kaynaklarının kullanılması önemli ama bunların orta ve uzun vadedeki maliyetlerini çok iyi görüp, çok iyi değerlendirmek lazım. Ben çünkü uzun süre o ilk altın madenlerinde, Kaz Dağları'ndaki sürecin içine gitmişim Sayın Bakanım, gerçekten su, açtıkları yerler ve ormana verdikleri zararlarla baktığınızda birbir tespitini yaşayarak görmüştüm.

Bunun haricinde, tabii, bu longoz ormanlarıyla ilgili, millî parka çevirdiniz, orada hemen kamu yararı çıkıyor çünkü doğal sit alanı olunca eli kolu bağlı herkesin ama millî parka çevrilip, oradaki o kavramı kullanarak farklı projelerin riskini atmanın da gerçekten çok doğru olduğunu düşünüyorum.

Diğer taraftan, birkaç tane spesifik konunun altını çizmek istiyorum Başkanımın da izin vermesi ölçüsünde.

Şimdi, İstanbulluyuz ve İstanbul'da bizim ormanlarımız zaten az ve oldukça değerli ve yeşillendirmeye çalışıyoruz. Biraz önce bir arkadaşım söyledi, artık beton...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Orman yüzde 48...

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Yani yaşamsal alan açısından baktığınızda, Başkanım, yani binaya bakıyorsunuz, rezidanslara o kadar yeşile ihtiyacı var ki betonun içerisinde yeşil çıkartmaya başladılar insanlar kendilerini psikolojik olarak rahatlatmak için.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – O şehir içi için.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Ama Fatih Ormanı diye bir ormanımız var.

Bakın, 1/100 binlik çevre planlarında Fatih Ormanı kesinlikle korunacak bir alan olarak belirlenmişken yani burası, Fatih Ormanı böyle ilan edilmiş planda. Ondan sonra, buranın Çevre ve Şehircilik Bakanlığı kanalıyla imara açılması ve imarla ilgili emsal artışıyla beraber gündeme gelmesi hangi hakkaniyet ve hangi doğru öngörüler içerisinde oluyor?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son iki dakika daha veriyorum Sayın Tamaylıgil, lütfen toparlayalım.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Bunu bizim büyükşehir belediyemizin kendi meclis çalışmalarında da arkadaşlarımız gündeme getirdi ve hakikaten cevaplanması gereken başlık.

Bakın, faaliyet raporunuzda, burada Melen Projesi'ni anlatıyorsunuz. Düzce'de 11 belediye bir katı atık tesisi kuruyorlar ve köylülerin ÇED raporuna yapılan itirazıyla bu ÇED raporu iptal oluyor ve daha iki üç gün önce arkadaşlar oraya gitti. Oradaki o katı atık tesisiyle ilgili olarak öyle bir fotoğraf var ki gerçekten içler acısı ve biz o suyu İstanbul'a gönderiyoruz. O yüzden Çevre Bakanlığıyla hangi koordinasyondasınız ve lütfen bu konuyu takip eder misiniz diye sormak isterim.

Tabii, Muğla ve Bafa Gölü'ne artık zamanım hiç yetmeyecek ama şu Muğla'daki Halep çamlığının olduğu Pina Yarımadası'ndaki yangından sonra siz "İnşaatı izin vermiyoruz." dediniz ama oradaki inşaatın ve otel olayının yapılması nasıl olacak?

Bir diğer olay da, tabii Amasra'da yaşanan içme suyu tesisinin yanındaki kömür hazırlama tesislerinin var olmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Yine bir Kırklareli olarak da Yıldız Dağları'ndaki taş ocakları, o taş ocaklarının ortaya koyduğu tablo ve o tablodan sonra ki işte, biraz önce bir Trakya gerçeğini paylaşmıştım.

En son bir konu daha söyleyeceğim ve bitireceğim. Cevizle ilgili yapılan çalışmaları arkadaşlarımız övdüler. Bir konu daha var, biz meşe ağaçlığı olarak, meşe açısından çok zengin bir ülkeyiz ve meşe ağaçlarının olduğu bölgede, meşe diplerinde trüf denilen, dünyanın en büyük katma değer ürünü olan mantar yetişiyor. Şimdi, ben onu uzun yıllardır takip ediyorum, birkaç özel girişimcinin kendine has yaptığı çalışmalar var ama trüf mantar avcılığı diye de bir olay var. Yani bunu teşvik edecek çünkü ülkeye çok büyük katma değer sağlayacak bir şey trüf olayı. Dünyadaki en zengin coğrafyadan biriyiz ve bunun da ülke menfaatine kullanılması gerektiği düşüncesindeyim.

Anlayışınız için çok teşekkür ederim.

Başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Tamaylıgil.

Sayın Usta, buyurun lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, değerli bürokratlar ve çok değerli basın mensupları; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, önemli bir bakanlığımızın bütçesini konuşuyoruz. Önce, ben bu hidroelektrik enerji üretimine ilişkin çok kısa bir şekilde görüşlerimi paylaşmak istiyorum.

Tabii, enerjide dışa bağımlı bir ekonomiyiz; doğal gazımız yok, petrolümüz yok. Kendi yerli kaynaklarımızla ki hidroelektrik bunlardan bir tanesi, kömür bir diğeri ve onun haricinde çok fazla bir kaynağımız yok. Yenilenebilir enerji ve nükleer üzerine çalışıyoruz ancak oradan yapacağımız şeyler de çok sınırlı. Oralarda da ilk yapım esnasında özellikle ciddi bir şekilde dış

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 34

bağımlılığımız var. Dolayısıyla hidroelektrik santrallerinden elektrik üretilmesi konusu önemli bir konu Türkiye açısından, kritik bir konu ve maalesef bugüne kadar bununla ilgili olarak özellikle iktidarınız döneminde başarılı olduğu söylenilemez. Şimdi birazdan onun rakamlarına bakacağız ancak bir kısım yatırımlar var, bunların devreye alınmasıyla ki geç kalındı bunlar da, bunların devreye alınmasıyla hidrodan elektrik enerjisi üretimimiz artacakmış gibi duruyor. Tabii bunu yaparken çevre hassasiyetimizin olması lazım Sayın Bakanım ve özellikle yöre halkıyla veya işte, bölgedeki vatandaşla uyum içerisinde bu yatırımları, bu projeleri bizim götürmemiz gerekiyor.

Şimdi, tabii bu işle ilgili, son yapılan yatırımlarla ilgili çok üzerinde durmayacağım ama bir de sınırı aşan sular meselesi var ve bunlar da Türkiye'nin stratejik öncelikleri açısından önemli hususlar olduğu için buralardaki santrallerin yapımı elbette önemli ve ben de şahsen, kişisel olarak bunları destekliyorum.

Şimdi, önce şu rakam karışıklığını bir gidermek için, mesela 2016 yılı programı, burada deniliyor ki "Elektrik enerjisi üretiminin enerji kaynaklarına göre dağılımı: 2002 yılında hidroelektrikten 33 bin gigavat saat elektrik üretiliyor, 2014 yılı kesinleşen rakamı söylüyorum 40,6 yani 40.645 ve 2002 yılında toplam elektrik enerji üretimimizin yüzde 26'sı hidroelektrikten iken 2014 yılında bu yüzde 16'ya kadar düşmüş. Tabii, yani hidrodan artış sadece yüzde 20 iken, toplam enerji üretimimiz yüzde 95 artarken hidro yüzde 20'yle sınırlı kalmış.

Şimdi, önce, bu rakamlar sizin sunumunuzda -eğer aynı şeyleri konuşuyor isek- 2002 yılı 26 milyar kilovat saat olarak görülüyor -bunda bürokrat arkadaşlar hemen bize bir yardımcı olursa- 2015 yılı da burada, yıllık programda 2015 yılı için 68.291 derken, sizin sunumunuzda 91 milyar kilovat saat. Bu şeylerden kilovat saatten gigavata, terevata geçerken biner biner gidiyor değil mi bunlar yani küsuratlı değil.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Milyar kilovat saat...

ERHAN USTA (Samsun) – Milyar kilovat saat; tamam yani 91 milyar kilovat saat yıllık. Yani burada, bakınca... Ama yıllık program, bu da Bakanlar Kurulu kararı eki bir programdır; orada 2015 yılı için 68 diyor. Yani hadi 2015'i, tahminleri farklılaştırdınız da, 2002'nin gerçekleşmesini nasıl farklılaştırdınız onu anlayamadım. Yani bu program 33,7 derken, 34 bin diyelim, yuvarlayarak konuşalım, gigavat derken siz burada 26 diyorsunuz. Bunların, bu rakamların bir defa ve kafa karışıklığının...

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – 2002'yi baz alıyorlar ya...

ERHAN USTA (Samsun) – Ama ben de 2002'yi söylüyorum zaten, yani 2002'leri de farklı, 2002'lerde de epeyce bir fark var. Bu farklılık yani devletin kurumları arasında yakışmıyor.

Şimdi, gelim Öncelikli Dönüşüm Programı'na; burada da bir gariplik var. 2013 yılına 59 teravat diyor buradaki şeyde, birimi teravat olarak almış; 59 teravat tamam yıllık programla tutuyor ama 2014 yılında burada 66 teravat demiş, diğer tarafta da 40 diyor, öbür tarafta başka bir şey diyor, bütün rakamlar karmakarışık onu söyleyeyim. Yani şunlar konuştuğum bakın, birisi sizin sunumunuz, birisi Bakanlar Kurulu kararı, birisi de Yüksek Planlama Kurulu kararıyla çıkmış Öncelikli Dönüşüm Programı. Bir defa bu rakamların yani bu konuştuğumuz rakamlar öyle önemsiz meseleler değil önemli meseleler ve bu rakamlarda bir uyumsuzluk var. Eğer toplantı bitimine kadar bürokrat arkadaşlar bu uyumsuzluğu giderirse ben çok mutlu olacağım ülkem adına.

Şimdi, diğer bir husus, dolayısıyla hidroelektrik üzerinden bizim elektrik üretim meselemizi yine çevre hassasiyetlerimiz devam ederek çünkü aslında yani bütün dinlerde var, bizim dinimizde de var ağaç dikmenin önemi, yeşilin önemi; değil mi, bu konular önemli. Yani "Yaş kesen baş keser." diyor, keserken de dikkatli olacağız, dikerken de. Hadis-i Şerif "Kıyamet kopacak olsa ve elinizde bir tane fidan varsa onu dikin." diye Peygamberimiz buyuruyor. Yani bu hassasiyet içerisinde çalışılması lazım hele böyle muhafazakâr bir partinin bu hassasiyeti çok daha fazla göstermesi lazım. Yapılıyor ama şöyle bir yola çıktığınız zaman, ekilemeyen arazilerimizin de yani ekim dikim olmayan arazilerimizin de çok çıplak olduğunu da görüyoruz. Gideceğimiz çok alan var. Buralarda çok da hızlı olmak lazım diye düşünüyorum.

O yüzden, yani, hem yeşili hem hayvanlar şeyimizi, işte, börtü böceği diye ifade edilen yani canlıları koruyarak ama hem de ülke açısından stratejik bir şeydir elektrik enerjisi ve bunu da üretmemiz lazım. Bu dengeyi, bu optimizasyonu da sağlamak gerekiyor Sayın Bakanım.

Şimdi, tabii, çölleşme ve erozyonla mücadele meseleleri son derece önemli. Bir de su yönetimine ilişkin mevzuatta biz çok fazla eksiklik ve belirsizlik olduğunu, kurumların görev, yetki ve sorumluluklarında bir karmaşa olduğu biliniyor. Bunların da bir an evvel giderilmesi gerekiyor.

Ben, şimdi, esas konuşmamda daha çok mali konular üzerinde durmak istiyorum. Yalnız oraya geçmeden Sayın Bakanım, müsaade ederseniz, bir de sunumunuzla ilgili olarak...

Şimdi, sunumunuzda tabii şeyler güzel yani bir kısım proje bilgileri veriyorsunuz geçmişe doğru, geleceğe doğru. 2019 hedeflerinin verilmesi de son derece güzel. Yani uzun dönem bir perspektifinizin olması lazım. 2019, işte, bu Hükümetin, normal yani, seçim yılına kadar olan dönemi veriyorsunuz, bu güzel fakat burada biz şeyi de çok bekliyoruz. Özellikle hani yıllık bütçe yaptığımızı göre ve bugün burada bütçeyi konuştuğumuza göre, hem 2014-2015 kaynakları nasıl kullanıldı hem de 2016 kaynaklarıyla neler yapılacak, bu kaynaklar nasıl kullanılacak, buna ilişkin de burada çok sınırlı bilgi var. Yani bir tane, iki tane yerde gördüm. Onun haricinde, 2019 verilmesi güzel ama şimdi biz sizin gelecek yıl buraya oturduğunuzda performansınızı test edemeyiz yani 2019'a kadar beklememiz lazım. O zamana kadar siz mi olursunuz, biz mi olmayız, onlar belli olmaz, Allah uzun ömür versin.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Ama zaman yeterli olmadı...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 35

ERHAN USTA (Samsun) – Yani oralarda biraz daha olmasında fayda var yani çünkü siz artık bu konuda çok kıdemlisiniz. Temel eleştiri olarak bunu söylemek istiyorum.

Şimdi, Sayın Bakanım, bir de, tabii, Sayıştay raporları meselesi var. Ben daha çok bu Sayıştay konularına çok fazla giremiyordum çünkü sektörü konuşurken, burada sektörle ilgili bilgilerim de sınırlı olduğu için, biraz Sayıştay raporlarına göz atma imkânım oldu. Çok fazla bulgu var, öncelikle onu söyleyeyim Bakanlığınız ve bağlı kuruluşlarıyla ilgili. Bizim Sayıştay yani mümkün olduğu kadar hiçbir bulgu getirmemeye çalışıyor şu raporda yani Sayıştayın o bizim Mehmet Günel'in deyimiyle "Kuşa çevirme komisyonu var." Orası denetçilerden gelen bulguları mümkün olduğu kadar buraya, Parlamente'ye göndermiyor. Ama sizinki muhtemelen ulaşmış ama yine epeyce gönderilmiş çünkü belli ki biraz sorun var.

Mesela, bunlardan bir tanesi, örnek olarak, iki tanesini konuşmak istiyorum mali konularla ilgili, bir de personel konusu var. Bu Devlet Su İşlerine ilişkin 5'inci bulgu. Belediyelerden içme suyu yatırım bedellerinin geri alınmaması. Uzun uzadıya anlatılmış. Burada belediyeler verilmiş. Tabii, bunun için 2014 mahallî seçim öncesi yalanı olduğu iddiaları var. Ben hani illa burada politik davranıldı demiyorum. Aslında, burada belediyelerin listesi var. Baktığınız zaman politik davranıldığı konusunda da bir miktar insana fikir veriyor. Ancak kastım bu değil. Şu belediye, bu belediye; sizin partiniz olur, başka parti olur. Ancak burada devletin bir sistemi varsa bunlar ayrı bütçelerdir, herkesin bütçesi farklıdır, merkezî yardımları bellidir. Onun dışında, normal sistemin dışında, işte, "Biz Bakanlık olarak ya biraz bu tahsilatları geciktirelim, bunları almayalım, yapmayalım." şeklinde bir şey deme imkânımız yok. Bakıyorsun şöyle, 170 milyon lira tek bir projeden alacağınız var ya da kaç yıl olmuş, bir sürü şey var böyle. Ciddi rakamlar bunlar, büyük rakamlar. Bunu çünkü herkese aynı ölçüde yapabilecek olsanız problem değil. Deriz ki merkezin herkese aynı ölçüde hibesi bu ama değil işte. Bir belediye hiç alamazken, bir belediye buradan... Kocaman rakamlar verilmiş. Devletin sistemi neyse onu çalıştırmak lazım. O yüzden, Sayıştay Başkanlığı da bunları ifade etmiş. Toplam olarak, bunu da nominal olarak toplamış. Bunu reel olarak toplasak yani diyelim ki 2015 fiyatlarıyla çok daha fazla farklı bir rakam çıkar. 1,6 milyar lira bir yatırım bedeli karşısında bugüne kadar ancak 184 milyon lira tahsil edilmiş. Bunların geri alınması tabii ki devletin sistemi açısından, hangi belediye olursa olsun, ister AKP'li ister MHP'li ister CHP'li ister başka bir belediye olsun, o şekilde hareket edilmesinin en doğru yol olduğunu düşünüyorum.

Önem verdiğim bir başka bulgu Orman Genel Müdürlüğüyle ilgili 3 no.lu bulgu. Ha, şunu söyleyeyim: Bir defa, bu şuradan anlaşılıyor ki, Sayın Bakanım, yani muhasebe kayıtlarıyla ilgili hakikaten -bunu bir milletvekili arkadaşımız daha söyledi- çok ciddi bir sorun olduğu anlaşılıyor burada. Birazdan iç denetim meselesini de oradan bağlamak istiyorum da. Yani tabii, siz, teknik bir başkanlıksınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(Oturum Başkanlığına Sözcü Mehmet Şükrü Erdinç geçti)

BAŞKAN – Sayın Usta, ek süre veriyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ama elbette muhasebe birimlerinizde de bu işle ilgili uzman kişileri de çalıştırıyorsunuz. Yani bunlar önemli.

Şimdi, Orman Genel Müdürlüğü'nün 2014 yılı sonu itibarıyla tahsil edilmemiş 5,5 milyar lira alacağının muhasebeleştirilmediği ve mali tablolarında yer almadığı tespiti var. Bu, çok önemli bir rakam, çok büyük bir rakam. Şimdi, bu yapılmıştır. Bunun karşılığında kurumun mutlaka bir fikri vardır ama zaten raporlar şu şekilde oluyor biliyorsunuz. Sayıştay denetçisi bir şey iddia ediyor, tespit ediyor, kuruma sunuyor, kurumun fikrini alıyor; ikna olursa yazmıyor, ikna olmazsa yazıyor. Şimdi, tabii, burada "Ya, bizim kurum, biz söyledik, böyle düşündük." filan olmaz, artık Sayıştay bu işin otoritesi. Yani nihayetinde ben bir bakan olsam, "Kardeşim, ya o Sayıştay'ı ikna edin ya da Sayıştay'ın dediğini yapın." derim. Yoksa bizim farklı bir görüşümüz olamaz çünkü ihtisasınız olmayan bir alan, hani su konusu olsa, tamam, Sayıştay'ın dediğini yapmayın.

Ancak burada 5,5 milyar liralık bir şeyin hesaplarda görülmemesi de... Bakın, ben buralarda siyasi davranıldığı anlamında hiçbir iddiam filan yok. Öyledir, değildir, onu bilmiyorum. Hiçbir şey olmasa da devletin sistemi, işleyişi açısından bunların...

Yine, ORKÖY kredileriyle ilgili benzer hususlara burada değinilmiş ve kurumun iddialarının da geçersiz olduğunu Sayıştay ifade ediyor.

Şimdi, bu performans denetimi konusu da Sayıştay denetimi açısından önemlidir Sayın Bakanım. Biliyorsunuz, işte, özellikle 5018 sayılı Kanun'la yeni bir sistem getirildi: Stratejik plan, performans programı, efendim, işte, faaliyet raporları. Hatta, 5018'den önce getirildi stratejik plan. Ama bunun, 2001 yılında ilk stratejik plan çalışmaları Türkiye'de başlatıldı ve ilk çalışmayı başlatan ekibin -Planlamada başladı- başkanı da, koordinatörü de bendim. Türkiye için güzel bir çalışmadır. Yani, işte, nedir bunun temel mantığı? Ulusal bir planınız var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlayın Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan, toparlayacağım.

O planlar çerçevesinde stratejik planlarımızı yapıyoruz. Onlara uygun, işte, performans programımızı, faaliyet raporlarımızı yapıyoruz ve bir sistem. Hakikaten, eğer iyi çalışılırsa güzel bir sistem. Bunun denetim yanı da var, denetim ayağı var; hem Sayıştay denetimi hem de iç denetimle, güzel bir sistem. Tabii, ama burada bir yeri aksattığımız zaman ondan sonra sistem bozuk geliyor.

Şimdi, performans denetimiyle ilgili yani bu kısım ile ilgili de Sayıştay'ın size kimisi olumlu ama olumsuz bayağı bir eleştirisi var. Bunların da -ben şimdi detaylarına girmek istemiyorum ancak sizin ben bilginiz olması açısından söylüyorum, ekibinizi belki bu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 36

konuda ikaz edersiniz diye- buralarda biraz daha hassas olunmasının herkes için faydası var. Bu kurumunuzu denetlemek için de faydası var Sayın Bakanım.

Yani "2016 içinde ara yıl hedefleri konulmamış." diyor. Mesela, bir kaynak alınıyor. Bu kaynakla 2016 yılında bize söyleyin, söylemeyin, hani biz de istiyoruz burada da ama sizin kendi performansınız açısından, bürokrasinizin performansı, bölge müdürlükleriniz var, geniş bir teşkilatınız var, onları görebilmeniz açısından da bunların hem yapılması hem de bunlara uyulması ve bunların düzgün takip edilmesi hususu...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Onu izah edeceğim.

ERHAN USTA (Samsun) – Ama buradaki yani sisteme uygun şekilde olması. Orada eleştiriler var Sayıştaya ama onu arkadaşlar şey yapacaklar.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Haklısın. Teşekkürler, sağ olun tavsiyenizden dolayı.

ERHAN USTA (Samsun) – Şimdi, bu Sayıştay raporuna ilişkin son husus da -Mehmet Bey de bunu bir miktar zannediyorum söyledi, ben onun konuşmasının sonuna yetiştim ama- ya, ben, bunu hakikaten anlayamadım. Şimdi, siz normalde, işte, mülakatla uzman personel alıyorsunuz fakat 2 personeli önce sözleşmeli olarak, proje elemanı olarak alınıyor, hiçbir KPSS sınırı olmaksızın, daha sonra bu uzmanlığa geçiriliyor. Bunu yaparken de, enteresan, Maliye Bakanlığıyla da mutabakata varılarak mülga yönetmelik uygulanıyor. Yani hukuksuzlukta böyle bir mutabakat falan olmaması lazım Sayın Bakanım. Yani eğer ben yanılsam, lütfen beni düzeltin ama Sayıştay burada eleştiriyor, ben de elden geldiği kadar bu bilgi çerçevesinde şey yaptım.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Sadece 5 eleman...

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Bakanım...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Usta, tekrar süre veriyorum.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Onların belli bir şeyi var, çalışması var, ona göre alınıyor.

ERHAN USTA (Samsun) – Önemli değil Sayın Bakanım, isterse allameicihan olsun yani işte doktorası olsun, bilmem ne olsun.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Mevzuata uygun alındı ama. Onu göstereyim, var.

ERHAN USTA (Samsun) – Peki. Mülga mevzuata uygun olmuş, Sayıştay öyle diyor. Orada Maliyeyle mutabık kalmışsınız ama yani ben bunu hukuksuzluk olarak görüyorum, hukuksuzlukta mutabakat olmaz.

Yani şimdi bir sürü insan dışarıda iş beklerken... Burada da, bak, siyasi davrandın filan demiyorum, şu anlamda, bu anlamda değil. Belki sizin hiç haberiniz yok, belki bir yönetim hatası filan ama ne olursa olsun yani adaletsizlik insanları incitiyor. Çok başarılı belki insanlar işe alınamazken daha az başarılıların işe alınıyor gibi bir pozisyonun olması sizin Bakanlığınız açısından da arzu edeceğiniz bir şey olmaz diye düşünüyorum.

Son konu da -Sayın Başkan, bitiriyorum- bu iç denetçi meselesi. İç denetçilik sistemi de... İç denetim sistemi, biliyorsunuz sistem teftişten biraz daha iç denetime yöneldi yine 5018 sayılı Kamu Maliye Yönetimi ve Kontrol Kanunu'yla. Bunun detaylarını anlatacak değilim ama iç denetçilik sisteminin kurumda, özellikle süreçlerin geliştirilmesi açısından son derece önemli bir şey olduğu. Yani böyle, hani sadece suç bulma güdüsüyle hareketlenen denetçiler değil bunlar, hakikaten danışmanlık yapan denetçiler. Dolayısıyla, biz buradaki kadroların -ben on yıl boyunca koordinasyon kurulunda da çalıştım- hepsinin dolu olacağı varsayımıyla verdik. Yani şey değil, hani bazı kadrolar vardır, elinizde ihtiyaç oldukça doldurursunuz, öyle değil. İç denetçi kadrosu, mesela DSİ için 20 tane konduysa, 20 tanesinin full kullanılıyor olması bizim beklentimizdi. Şimdiki kurul başkanına sorsanız aynısını söyler. DSİ' de sadece 12 tanesi dolu, 8 tanesi boş. Ormanda 15'ten 9'u dolu, 6'sı boş. Bakanlıkta da yine aynı şekilde 15, 9, 6. Meteoroloji gayet iyi, 10, 9, 1 yani Meteoroloji hemen hemen doldurmuş. Bunların doldurulmasının sizin iş ve işleyişiniz açısından, muhasebe kayıtları açısından ve varsa ortaya bir sıkıntı çıkıyorsa onların düzeltilmesi açısından da son derece önemli olduğunu düşünüyorum.

Bütçenizin hayırlı olması temenni siyle hepinize tekrar saygılar sunuyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Usta.

Sayın Ünal, buyurun.

ŞİRİN ÜNAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli milletvekillerimiz, kıymetli bürokratlarımız ve basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, zatalinizin ve ekibinizin ülkemizin suyuna ve ormanlarına sahip çıkma yönündeki gayretlerini takdirle izliyoruz. Allah hepinizden razı olsun. Ben de karınca kararınca, geçtiğimiz son on yılda 2 defa bu sizin faaliyetlerinize destek olmaya çalıştım. Birer cümle, müsaade ederseniz bunlardan bahsedeceğim. Bir tanesi, F-16 Üs Komutanlığım sırasında ekibinizle yakın iş birliği yaparak, Ankara'daki F-16 üssüne 35.000 fidan diktik, hatırlarsınız.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Evet.

ŞİRİN ÜNAL (İstanbul) – Biz de kardeşlerimize, üssün içindeki eski ağaçlardan sedir tohumu ve mavi servi tohumu vermesinde onlara destek olduk. Onlar da bize çok yardımcı oldular. Gerçekten, bu ağaçlardan 25.000 tanesi sedirdi, 10.000 tanesi de mavi serviydi. Çok güzel bir de sulama sistemi kurduk onların tavsiyeleri doğrultusunda. O yaz, 93 gün hiç yağmur yağmadı, üsteki mevcut

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016 Saat : Kayıt: Bütçe Stenograf : Uzman : Sayfa: 37

kaynaklarımızla bu ağaçlarımızı suladık. Şimdi, İstanbul'a, seçim bölgeme gidip gelirken havadan bakıyorum, oldukça bir yeşillik görüyoruz inşallah.

İkincisi, buna benzer bir faaliyet de Eskişehir'de 2008 yılı baharında komutan yardımcılığı görevimde yine Eskişehir'deki kardeşlerimizle iş birliği yaparak bir faaliyette bulunduk. Anadolu Üniversitesi Havaalanında 1.000 dönümlük bir boş yer vardı. Oraya 55-60 bin civarında sedir ağacı dikerek yine Eskişehir'in yeşillenmesine de sizlerle beraber katkıda bulunduk. Oraya da güzel bir sulama sistemi kurduk.

Seçim bölgem olan İstanbul'un ağaçlarının korunması, yeşilinin korunması, İstanbul halkının içme suyunun 2050'li, 2060'lı yıllara kadar Melen Barajı Projemiz sayesinde garanti altına alınması yönündeki destekleriniz için de sizlere teşekkür ediyorum.

Zatinalinize ve ekibinize başarılar dilerim, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Ünal.

Sayın Aydın, buyurun.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, Kurulumuzun değerli üyeleri, kıymetli milletvekilleri, bürokrat arkadaşlarım, basın mensupları; öncelikle heyetinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Otuz yıl çalıştığım Orman ve Su İşleri Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü ve her zaman onur duyduğum teşkilatım hakkında Plan ve Bütçe Komisyonunda konuşmak istiyorum. Evet, Orman Genel Müdürlüğü'nün misyonu, orman ve orman kaynaklarını her türlü tehlikelere karşı korumak, doğaya yakın bir anlayışla geliştirmek, ekosistem bütünlüğü içinde ve topluma çok yönlü, sürdürülebilir faydalar sağlayacak şekilde yönetmektir; Orman ve Su İşleri Bakanlığı'na bağlı olarak Anayasa ve kanunların kendisine tanıdığı yetkiler çerçevesinde ormanların korunması, geliştirilmesi ve sürdürülebilir şekilde faydalanılması hizmetlerini yürüten 177 yıllık bir kurumdur. Özellikle, bu yıl kutlamaları daha iyi yapmamız lazım, ALO 177'yle tam uyumlu oldu Sayın Bakanım.

Orman kaynaklarını ekolojik, ekonomik ve sosyal, kültürel faydalarını dikkate alarak bitki ve hayvan varlığıyla birlikte ekosistem bütünlüğü içinde idare etmek, katılımcı ve çok amaçlı şekilde planlamak, usulsüz müdahalelerle tabii afetlere, yangınlara karşı korumak, muhtelif zararlılar ile mücadele etmek ve ettirmek, orman alanlarını artırmak, ormanları imar ve ıslah etmek, silvikültürel bakımını ve geliştirilmesini sağlamak, orman kadastro ve mülkiyetiyle ilgili işlerle ormanlardaki izin, intifa ve irtifak işlemlerini özel mevzuatlarına göre yürütmektir.

Ülkemiz, 1963 yılından itibaren planlı ormancılığa geçmiş, birinci ve ikinci beş yıllık kalkınma planlarını kapsayacak şekilde on yıllık bir çalışma programı hazırlanarak ormanlarımızın amana planları 1972 yılında bitirilmiştir. Yani orman teşkilatı köklü bir teşkilat ve 1972 yılında planlarını yapmış, bitirmiş. 1997 yılından itibaren orman alanları ekosistem tabanlı olarak fonksiyonel planlanmaktadır. İlk envanter rakamlarına göre 20,2 milyon hektar olan orman varlığımız, 2015 yılında 22,3 milyon hektara ulaşmıştır. 1972 yılından bu yana orman alanımız 2,1 milyon hektar artmıştır. Bu miktarın yüzde 71,4'ü olan 1 milyon 500 bin hektar son on üç yılda yapılan gayretli çalışmalar neticesinde gerçekleştirilmiştir. Odun servetimiz ise 936 milyon metreküpten 2002 yılında 1,2 milyar metreküpe, 2015 yılında ise 1,6 milyar metreküpe yükselmiştir. Bu konuyla ilgili tartışmalar tabii ki havadan çekilen bizim tabii tesis dediğimiz sahaları bile yok gösteriyor. O Bülent Bey'in bahsettiği...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Büyüklüğü çok küçük onların.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Evet, onlar çünkü havadan çekildiği zaman yanan alanları da yok gibi gösteriyor ama oralar yıl içerisinde ağaçlandırılıp tekrar orman şeklini aldığı zaman görünüyor. Tabii ki Avrupa'nın tarifine göre 6 metre boyundaki ağaçları orman gibi görüp diğer yerleri, dere içlerini, yolları yok saydığı için bu rakam uyumsuzluğu var, yoksa yani bizim bu kadar ormanlık alanımız var.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kayseri büyüklüğünde bir alandan bahsediyoruz ama, fark Kayseri büyüklüğünde.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Sayın Kuşoğlu, mesela 1979 yılında Marmaris'te Çetibeli yangını var, mesela o alanı boş gösteriyor, oysa o alan şu anda ağaçlandırıldı, kapatıldı yani şu anda orman oldu. Orası mesela 15-16 bin hektar bir yer. Atıyorum, mesela Beşkonak yangınında orasını boş gösteriyor yandığı yıl ama biz yıl içerisinde ağaçlandırıyoruz, orası tekrar orman hâline dönüşüyor. Yani o konuda tereddüdünüz olmasın çünkü orman kadastroyla her tarafı bire bir ölçülmüş, tespit edilmiş alanlar bunlar.

Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri, arkadaşlarım...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Bakan da İbrahim Bey, sizin gibi cevap verse iyi olacak. Soruyorum üç senedir, tam üç senedir soruyorum.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Vereceğim.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Yani mesela biraz sonra anlatacağım.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – İbrahim Bey sahadan geldiği için...

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Yani ben karış karış biliyorum her tarafını. Sığla ormanlarıyla ilgili de Sayın Bakanım gerçekten güzel bir açıklama yaptı: Özel bir yer, şu anda korunuyor ama üretim yapılmamış olabilir. Yani ben orada dört yıl bölge müdürlüğü yaptım, bir tane sığla ağacın bile kesimi... Kontrolümüz altında yani.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Vallahi İbrahim Bey, Kargı Köyü'nün altında ben dünya kadar ağaç gördüm.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Zaten Dalaman'da falan yok, bitecekti, hepsi portakal bahçesi olacaktı. Yani orman teşkilatıyla Orman Kanunu'nun gücüyle orası korundu yani bunda rahat olun.

Ormanların geliştirilmesi ve genişletilmesine yönelik olarak ağaçlandırma, erozyonla mücadele, bozuk orman alanlarının iyileştirilmesi, özel ağaçlandırma, mera ıslahı ve suni tensil ve benzeri bir dizi ormancılık faaliyetleri yürütülmektedir. Millî

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 38

ağaçlandırma ve erozyon kontrol seferberliği 2008-2012 kapsamında 2 milyon 429 bin hektar alanda çalışma yapılmış, 2 milyar adet fidan toprakla buluşmuştur. Bu gerçekten iyi bir çalışmaydı. Sayın Bakanımız her şeyi de süreli koyar yani "Bu yapılacak." dedi, Trakya büyüklüğünde bir alan, Belçika büyüklüğünde bir alan ağaçlandırıldı. Ben bizzat bu işin içerisindeyim. Bire bir dikilen fidanlar... Yalnızca Muğla Bölge Müdürü'ken Kavaklıdere'den başlayıp Bafa Gölü'ne kadar olan yerde 10 bin hektar alanda birebir fıstık çamı diktik. Benden önceki Bölge Müdürümüz İbrahim Çiftçi Bey'le beraber 10 bin hektar alanda fıstık çamı diktik. Şu anda neredeyse boyları 10 metreyi geçti yani bunlar ileride meyve verecek.

Ülkemizde 1946 yılında 2014 yılı sonuna kadar 7 milyon 887 bin hektar alanda ağaçlandırma, erozyon kontrolü, bozuk orman alanlarının rehabilitasyonu, mera ıslahı, enerji ormanı tesisi, suni gençleştirme ve özel ağaçlandırma çalışmaları yapılmıştır. Ayrıca ağaçlandırma çalışmaları kapsamında Ceviz Eylem Planı, Badem Eylem Planı, Endüstriyel Ağaçlandırma Eylem Planı, Dut Eylem Planı, Yol Kenarı Ağaçlandırma Eylem Planı, Nehir ve Dere Kenarı Ağaçlandırma Eylem Planı, Maden Sahalarının Rehabilitasyonu Eylem Planı hazırlanarak uygulamaya konulmuştur. Bizim her yaptığımız şey... Belki daha önce orman teşkilatının şöyle bir eksikliği vardı: Yaptığı şeyleri zabıt altına alınmamış olabilir yahut da planlı bir şekilde çalıştık ama kayık, kürekle kendimizi anlatmamızda sıkıntımız vardı ama son yıllarda yapılan çalışmaların tamamı eylem planı doğrultusunda tarihli ve saatli, ne zaman yapılacak, ne kadar dikilecek, hepsi net bir şekilde var. Mükerrer bir şey de yok burada.

Yine, toprağın muhafaza edilmesi, havzaların ıslahı ve erozyonla mücadele çalışmaları kapsamında da Murat Nehri Havzası Rehabilitasyon Projesi, Çoruh Nehri Havzası Rehabilitasyon Projesi, Erozyonla Mücadele Eylem Planı, Yukarı Havza Sel Kontrol Eylem Planı, Baraj Havzaları Yeşil Kuşak Ağaçlandırma Eylem Planı hazırlanıp uygulamaya konulmuştur. Bunun gibi birçok eylem planlarımız var ve hepsi de uygulanıyor.

Biyolojik çeşitliliğin devam ettirilmesi için asli türlerimizin yanında genetik ıslah yapılmış fertlerden endemik türlerimiz ile yabancı türlerde tohum bahçelerinin kurulması, fidan üretimi ve bakımının gerçekleştirilmesi çalışmaları devam etmekte olup köylülerimize, tarımsal kalkınma kooperatiflerine, küçük çiftçilere istihdam oluşturmak gayesiyle alım garantili sözleşmeli fidan üretimi sağlanmakta, özel sektör fidancılığı desteklenmektedir. 2015 yılında 333 milyon adet fidan üretimi gerçekleştirilmiştir.

Sayın Başkan, Sayın Bakanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; 2015 yılı sonu itibarıyla toplam 21.850 hektar yani yüzde 90 orman alanının kadastro tamamlanmış olup 17.800 hektar yani yüzde 80 orman alanının tescili yapılmıştır. Bu çalışmalar neticesinde teknik ve hukuki problemler azalmış, yargıya intikal eden dosyalarda ciddi düşüşler olmuştur. Orman kadastrounun 2016 yılında, tapuya tescil işlemlerinin ise 2019 yılında tamamlanması hedeflenmiştir.

Gerçekten bu konuda da 1937'de "Beş yılda bitireceğiz." demişiz, 2005 yılına gelindiğinde yapılanların tescili yapılmamıştı. Orman kadastro bir ayrı çalışıyordu, tapu kadastro bir ayrı çalışıyordu, ikisi birleştirildi. Şu anda tescili yapılarak orman kadastro yapıyor ve bundan dolayı da bayağı bir rahatlama oldu.

Zengin biyolojik çeşitliliğe sahip olan ormanlarımız odun dışı orman ürünleri bakımından da büyük bir potansiyele sahiptir. Bu kapsamda 2015 yılında 350 bin ton üretim gerçekleştirilmiştir. Odun dışı orman ürünleri ülke ekonomisine katkı sağlamak amacıyla Trüf Ormanı Eylem Planı, Salep Eylem Planı, Sakız Eylem Planı, Bal Ormanları Eylem Planı -249 adet bal ormanımız oldu şu ana kadar- Mavi Yemiş Likapa Eylem Planı, Yabancı Meyveli Türler Eylem Planı, Yabancı Zeytin (Delice) Rehabilitasyon Eylem Planı hazırlanarak uygulamaya geçilmiştir.

Bakanımız da söyledi bu konuda, gerçekten yani açık bir şekilde bunu söyleyebilirim, TEMA Vakfı dava açtı. Yani özel ağaçlandırmada zeytini konu edemiyoruz, özel ağaçlandırma sahalarında edemedik, onun yerine badem, kestane yapılabilir. Yani bence ormanın fonksiyonel faydalarının hepsini yerine getiren zeytin hem her dem yeşildir hem uzun ömürlüdür. Ondan dolayı başka bir yol seçerek Yabancı Zeytin (Delice) Rehabilitasyon Eylem Planı yaparak bu sahaya da sahip çıkıyoruz.

Ormanların stabil hâle getirilmesi, toplumun ekonomik, sosyal ve ekolojik taleplerinin sürdürülebilirlik ilkesi çerçevesinde karşılanması çerçevesinde orman alanlarında gençleştirme çalışmaları...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(Oturma Başkanlığına, Başkan Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

BAŞKAN – Ek süre veriyorum.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Evet yani otuz yıl olunca bir beş dakika istiyorum, diğer şeylere...

BAŞKAN – Siz devam edin, bakacağız.

Buyurun.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Orman alanlarındaki gençleştirme çalışmaları: Bu alandaki ağaçların kalite ve kozalak verimini artırmak amacıyla budama çalışmaları ve diğer sivilkültürel çalışmalar devam etmektedir. Bu çalışmalar kapsamında Baltalık Ormanların Rehabilitasyon Eylem Planı, Keçiboynuzu Sahalarının Rehabilitasyon Eylem Planı, Genç Meşçere Bakım Seferberliği Eylem Planı, Orman Ağaçlarını Budama Eylem Planı, Kestane Eylem Planı hazırlanıp uygulamaya geçilmiştir.

Ormanlarımızın imar ve ıslah edilerek verimli hâle getirilmesi amacıyla 2012-2016 döneminde beş yılda toplam 4,2 milyon hektar genç ormanda bakım çalışması yapılması hedeflenmiştir. Bu kapsamda 845 bin hektar 2014 yılında olmak üzere, 2 milyon 631 bin hektar alanda çalışma yapılmıştır. Ülkemizin yıllık ortalama odun tüketimi 30 milyon metreküptür. Bunun takriben 20 milyon metreküpünü Orman Genel Müdürlüğünden, 4,8 milyon metreküpünü özel sektör tarafından, kalan 5,2 milyon metreküpünü de ithalat yoluyla karşılıyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 39

Ormanlarımızın verim gücü esas alınarak ve koruma-kullanma dengesi gözetilerek ülkemizin orman ürünleri ihtiyacının yeşil kaynaklardan karşılanması hedeflenmektedir.

Sayın Paylan burada olsaydı bunu açıklayacaktım yani biz ormanları odun gözüyle görmüyoruz...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Kereste gözüyle mi görüyorsunuz.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – ...ama orada ülkemizin ihtiyacı olan, yaşlanmış ormanlarda gençleştirme ve ormanın biyolojik ihtiyaçlarını karşılama açısından bakım çalışmaları yapıyoruz. Bu yaptığımız üretimin yarısı, genç ormanlardaki bakımı yapmak için yapılan kesimler ve mutlaka da yani bu, ormanların yok edilmesi gibi düşünülmesin.

Sayın Paylan'dan çok şey öğrendim ben bu Komisyonunda, burada beraber çalışmaktan, yani bu konuda onunla beraber inşallah bir seyahat yapacağız, bu ormancılığı beraber inşallah bir anlatacağız.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Oradan da Ermeni konusuna geçer...

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Tabii, şimdi bizim Sayın Paylan'ın özel bir şeyi var Sayın Bakanım Komisyonunda. Belli bir, Ermeni konusunda, ondan sonra ekolojik yani bir orman faaliyetleri gibi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen, Sayın Paylan'ın ekolojisini bırakalım.

Buyurun.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Kendisi olmadığı için...

Kadın erkek eşitliği, bununla ilgili...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Anormal mi Ermeni konusuyla uğraşması?

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Yok, çok güzel, ben bilgilendim yani keyif alıyorum ben, kendisini de çok seviyorum yani açık sohbet de ediyoruz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ezilen birisi.

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Ezilenlerin pedagojisini konusunda biraz kitap okuyun, anlarsınız.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Okuduk.

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Anlamamışsın o zaman.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Ben satışta değil, açıklayarak söyledim, keyif aldığım için, öğrendiğim için...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Türkiye'de kimse ezilmiyor, herkes eşit; eşit vatandaş.

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan, biraz önce yemekte Garo arkadaş ailesinin hikâyesini anlattı.

BAŞKAN – Arkadaşlar, ne kadar kolay bir satışta ortamı yaratıyorsunuz. Yani Sayın Paylan da yok burada Sayın Aydın. Sayın Paylan burada olsa söyleyin.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Şehir ormanlarıyla ilgili ben yani çok şey öğrendiğimi söylemek istedim Sayın Başkanım, yoksa yani seviyoruz, onu söylüyorum.

BAŞKAN – Biz de çok şey öğreniyoruz, onda bir sıkıntı yok.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Allah razı olsun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Siz kimden yanasınız? (Gülüşmeler)

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Ben devam edebilir miyim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Başkan, bir an önce konuşun da...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sağ-sol yapıyor.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Konuşalım, evet.

Bugün Bakanımızın gerçekten yani devlet ormancılığından millet ormancılığına geçişle ilgili, bu şehir ormanlarıyla ilgili güzel bir şekilde burada sunum yaptı. Yani son yıllarda yaptığımız en başarılı çalışmalardan birisiydi.

Yine aynı şekilde, orman yangınları konusu çalışma, görev yerlerimden dolayı benim, kendi uzmanlık dalım diye söylüyorum. Yani Antalya'da uzun yıllar, işte Muğla Bölge Müdürlüğü, İzmir Bölge Müdürlüğü yaptım. Gerçekten son yıllarda müthiş bir... Yani destan yazıldıysa orman yangınlarıyla mücadele konusunda yazıldı.

Bununla ilgili stratejimiz eğitim ve bilinçlendirme çalışmaları. Bunları çok iyi yapıyoruz. Erken uyarı ve hızlı müdahale, yanan alanların hızla açığlandırılması. Bu konuda Bakanımız da söyledi, özellikle çalıştığım bölgelerde, her tarafta, yanan yerlerin bir metrekaresi ne 2/B oldu ne de başkaları yerleşti, anında yıl içerisinde açığlandırıldı. Bu konuda çok rahat olunsun. Hatta Muğla Bölge Müdürlüğündeyken açık...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yanan yerlerde otellerin bittiği yer Türkiye değil mi? Yanan yerlere binalar kuruluyor, oralar başka bir ülke mi?

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Yok, yanan yerlerde değil. Yani yanan yerler izne konu tabii olmuyor.

Bu amaçla 2003 yılından bu yana yani orman yangınıyla mücadele konusunda tüm araçlarımız yenilendi. Ben ilk yıl mesleğe girdiğimde tirmik, tahrayla söndürürken arazöz sayımız yeterli oldu, hava araçlarını çok iyi bir şekilde kullanıyoruz.

Hızlı geçmek istiyorum bu konularda.

Özellikle uluslararası bir eğitim merkezi açtık Antalya'da tüm dünya çapında, Akdeniz ülkeleri arasında yangınla mücadelede en başarılı ülke Türkiye'dir. Bu konuda da rahat olabilirsiniz, gurur duyabilirsiniz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 40

Evet, hızlı bir şekilde... Bu konuda Meteoroloji Genel Müdürlüğünü kutlamak isterim. Gerçekten uyumlu bir şekilde çalışıp orman yangınlarında çok faydalı işler yapıldı, hep beraber çok güzel çalışmalar yaptık bu konuda da çünkü orman yangınları meteorolojik erken uyarı sistemini kurduk. Ben bölge müdürüyken neredeyse yangının hangi bölgede çıkacağını bile önceden kestirebiliyorduk; hava hâllerine göre, işte nem yüzde 20'nin altına düştüğünde, sıcaklık 40 derecenin üzerine çıktığında ona göre bilgiyi alıp güçlerimizi oraya kaydırarak erken müdahale yapabiliyorduk. Yani süreyi on beş dakikaya kadar indirmiştik. Çok güzel çalışmalar yapılıyor şu anda.

Yine ormandaki böceklerle ilgili mücadele: Eskiden kimyasal mücadele yapıyorduk, şimdi doğaya uygun, biyolojik mücadele yapıyoruz. Bu konuda da laboratuvarlarımız var.

Hızlı geçmek istiyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bakanın sunumunu yetersiz buluyorsunuz, siz devam ediyorsunuz.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Yok.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Araziden geldiği için...

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Diğer konu da korumalarla ilgili. Devlet Su İşleri olarak özellikle seçim bölgesinde yani Manavgat'taki yapılan bir Naras Barajı'ndan sonra Manavgat'ı sel basmaz oldu. O konuda çok teşekkür ediyorum.

Yine, Gazipaşa ilçemizde, Bakanımız gerçi orada çok şey yani -herkes seviyor, oralıyım diye biliyor- bizim pabucumuzu dama attı orada. Çok güzel dere ıslahları ve güzel barajlar yapılıyor.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Gökçedere Barajı.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Gökçedere Barajı.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Rakip olabilir.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Zaten bu konuda eskiden şöyle bir siyasi tespiti yaparak bitirmek istiyorum. Her ne kadar ben önce ormancıyım, sonra siyasetçi olmaya çalışıyorum diye başlıyorum

Gerçekten, şimdi, Bakanımız İSKİ'de bir destan yazdı, İstanbul'u susuzluktan kurtararak belki de partimizin... Şu anda, eğer Türkiye'de siyasi istikrar varsa, güçlü bir iktidar varsa temeli İstanbul'dur. Belediyecilikten gelme...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Gelecek dönem de Bakan. Boşa beklemeyin.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Yine, aynı şekilde, Devlet Su İşlerinde bu destan yazmayı Türkiye'nin her tarafında gösterdi. Barajlar Kralı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen...

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Zaten Başkanım, şöyle bir şey yaptı; Süleyman Demirel'e, babaya işi getirecektim.

Barajlar Kralı Süleyman Demirel ama Bakanımız gerçekten tüm Türkiye genelinde de su konusunu çözdü. Yani o tarih yazdı, tarih de Bakanımızı Veysel Eroğlu Hocamızı yazacak.

Ben bu duygu ve düşüncelerle, beni sabırla dinlediğiniz için çok teşekkür ediyorum. Bu bütçemizin de hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Biz de Isparta'ya selam için teşekkür ediyoruz.

Evet, değerli arkadaşlar, Sayın Durmaz...

Buyurun lütfen.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli arkadaşlarım, Sayın Bakanım, değerli bürokratlar, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyor, Orman ve Su İşleri Bakanlığının 2016 bütçesinin ülkemize hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum.

Yıllardır ülkeyi tek başına yöneten iktidar, ormancılık ve su noktasında ülkemize tam bir rantçı yaklaşım örneğini yaşatmaktadır. İktidar ya da onun katkısıyla özel sektördeki girişimcilerle orman ve ormanlık alan talanı, ağaç talanı yapılıyor, yok ediliyorsa Sayın Bakanım, sizin milyarlarca fidan dikmeniz de çok fazla önem arz etmiyor.

İktidarın ekonomi politikalarında temel önceliğinin rant ve kârlılık olduğu malumunuz. Bu anlayışın orman alanlarının geliştirilerek gelecek kuşaklara yaşanacak, nefes alacak bir ülke bırakması değil, günlük politikalarla kişilere dönük düzenlemeler yapılması esas alındığını sık sık görmekteyiz. 12 Eylül dönemi ve sonrasında, boğazlar dâhil bütün kıyılarımız, doğal, tarihî, kültürel değerlerimiz ekonomik darboğazdan çıkma adına maalesef ülkemizde ranta kurban edilmiştir. Bu anlayış sonraki nesillerin vebalini de bize elbette yüklemektedir.

Yine, günümüzde, Atatürk Orman Çiftliği, yasa, hukuk tanımaz bir biçimde ağaçları kesilip kaçak yapılarla işgal ediliyorsa, gerçekte sizlerin emek ve çabalarının bir bölümü boşa gidiyor demektir.

Üçüncü havalimanı, üçüncü köprü, İstanbul'un akciğerlerini koparıp alıyorsa çabalarımız yine boşa gidiyor demektir.

Karadeniz'de yaşananlar zaten ne yazık ki içler acısı. Ormanlar söz konusu olduğunda ortaya çıkan yıkımın telafisi asla yoktur.

Partimiz prensipte HES'lere de RES'lere de karşı değildir.

Ama Sayın Bakanım, size biraz şöyle bir görüntü göstereceğim. Bunların hepsi rant amaçlı yöremizdeki katliamlar... Bakın, plansızca, programsızca "Al ruhsatını git tahrip et ormanları, dereleri, vadileri." diyen bir anlayışın sonucu.

Sevgili Bölge Müdürüm, buralarda da görev yapsaydın.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 41

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Aydın şehir merkezindeki parka da gidip görmeyi istiyorum ağaç katliamının nasıl olduğunu.
KADİM DURMAZ (Tokat) – O da yanlış, kim yapıyorsa yapsın. Öyle bir ön yargımız yok.
MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – O belediye başkanının yapmış olduğu ağaç katliamını da bir görün.
KADİM DURMAZ (Tokat) – Fakat Sayın Bakanım, burada bir ilginçlik; geçen gün Çevre Bakanımıza da arz ettim.
MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Başkanın yanışı bunu doğruluyor mu?
KADİM DURMAZ (Tokat) – Örneğin kötüsü emsal teşkil etmez bilirsiniz.
MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Yanlış yaptığını söylemeniz güzel oldu, teşekkür ederim, kayıtlara geçmiş oldu.
MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bin üç yüz sene evvel böyleydi, yüz sene evvel böyleydi, tek parti döneminde

böyleydi...

KADİM DURMAZ (Tokat) – Sayın Bakanım, burada o kuruluşlar, hafriyatlarla bir bölüm yerleri dolduruyorlar, arkadaki tahrip ettiği alanlar da görülmesin diye, o masum çocuklarımızın okullarının tabelasını diktirip onlara buraları ağaçlandırtma gibi bir sorumluluk veriyorlar.

Bakın, yine, bir başka, köylülerin arazileri elinden alınıp şey yapılıyor.

Ülkemizin enerji ihtiyaçlarının karşılanması için gerekirse bilimin ışığında ve insana ve doğal yaşama zarar vermeden bu santraller kurulabilir. Yerleşim yerlerine ve ormanlık alanlara kurulacak santrallerin hiçbir rasyonel yanı yoktur. Dere ve ırmak yataklarında can suyu bırakmayan, doğanın dengesini ve kendisini yenilemesine engel olan her uygulamanın karşısında olduk, olmaya da devam edeceğiz.

Siz ekibinizle ormanlaştırmaya çalışırken Enerji Bakanlığı ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı rant için bu değerleri yok saymaya devam etmektedir. Ormanı ve su alanlarını zenginleştirme alanı olarak açmak doğayı ve insan hayatını hiçe saymaktır.

Az önceki sunumunuzda çok ciddi çalışmalarını gördük. Bu anlamda da teşekkür ediyoruz. Tokat'ta Balıca Mağarası'nın oluşumunu ve sürekliliğini sürdürülebilir bir aydınlatma çalışması için de teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, Yeşilirmak, Kelkit, Çekerek suları kenarlarında hazineye ait Devlet Su İşlerinin güzelleştirdiği araziler var; ya bunları bir bölüm özel sektör hemen alıp hoynatlaştırıyor ya da etrafında bulunan köylüler. Bu alanlar, az önce sizin de çok değerli ifade ettiğiniz, daha sonra Sayın Zekeriya Temizel Bakanımın ifade ettiği gibi, tıbbi ve aromatik bilgilerle projelerin uygulanması noktasında mutlak değerlendirilmelidir ve bu konuda yöredeki kooperatifler, birlikler aracılığıyla şahsınızın mutlaka makamına proje bazında geleceğinin de bilinmesini istiyorum.

Yine, Erbaa'da toprak sanayisi var. Bunlar Erbaa'daki dağlardan ya da gösterilen yerlerden toprak alıyorlar. Yöremizde yaklaşık olarak 2.500 kişiye istihdam sağlıyor, ekonomik bazlı da 80 milyon TL girdileri var. Ama biliyorsunuz hemen 13 kilometre mesafede Hasan Uğurlu Barajı var. Bu baraj da enerji üretimine ciddi katkı sunan bir baraj. Her yıl belli oranda da işte, o HES'lerle tahrip edilen ırmak yataklarından gelen alüvyonlarla ve topraklarla doluyor. Bu 13 kilometrelik yol yapıldığında, bu toprak sanayiciler o barajdaki şeyleri alacaklarını, hem kaliteli üretim aynı zamanda da seramik ve benzeri üretim yaparak yurt ekonomisine katkı sunacaklarını söylüyorlar. Bu anlamda da bu projeye sizlerin destek olmasını ilgili bakanlıklar düzeyinde istihdam ediyorum.

Türkiye'nin, sahip olduğu tabiat şartları nedeniyle dünya ortalamasının çok üzerinde orman alanlarına sahip olması gerekirken bu oran sadece yüzde 27 civarındadır. Ülkemizde, orman alanlarının önemli ölçüde artırılması, mevcut orman alanlarının korunması, kalitesinin ve verimliliğinin yükseltilmesi için her türlü tedbirin alınması gereklidir. Çalışmalarınızda görüyorum, bu konuda da önlemler alınmış. Ancak iktidar döneminde (2002-2016) ülkemizde bazı projeler nedeniyle yoğun bir ormansızlaşma yaşanmaktadır. Sadece bir orman yok edildiğinde bir ağaç dikmek ya da bir bölgeyi ağaçlandırmanın ormanlaştırmak anlamına gelmediğini zati aliniz biliyorsunuz. Burada yüz yıllardır oluşan bitki türleri, buna bağlı fosiller, mantarlar belli bir süreci almaktadır. Bu anlamda da eski ormanları korumanın daha doğru olduğuna inanıyorum.

Ormanlara saldırının, doğal kaynakların talanının en başta gelen nedeni yasal düzenlemeler ve orman alanlarının ormancılık dışı amaçlara tahsis edilmesidir. Ülkemiz sahip olduğu ciddi zenginliklere rağmen, özellikle son on yılda doğa tahribatında çok ciddi tehditler almıştır.

Çevre alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının araştırmalarına bakıldığında, ülkemizde, son elli yılda, 3 Van Gölü büyüklüğünde sulak alanımız maalesef yok olmuştur. Yanlış su yapıları, tarımda suyun verimsiz kullanımı, çarpık kentleşme ve sanayileşme aslında bütün bunlara izin veren kötü yönetim anlayışıyla doğal sulak alanlarımız maalesef yok olmaktadır.

Özellikle son yıllarda sayıları hızla artan hidroelektrik santralleri ve mega yatırımlar, toplu konutlar, üçüncü köprüler ve havaalanları çevresel etkileri dikkate alınmadan hayata geçirilmektedir ve doğal alanlarımızı hızla yok etmektedir.

Akan her damla suyu enerjiye çevirme mantığıyla 1.500 adet HES lisansı verilmiştir. HES'ler doğamızı, can suyumuzu dönüşülmeye kadar tahrip etmektedir.

Türkiye genelinde 26 bin adet maden arama ve...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen...

Ek süre veriyorum Sayın Durmaz.

KADİM DURMAZ (Tokat) – ...işletme ruhsatı mevcuttur.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 42

Sayın Bakanım, değerli arkadaşlarım; 1993-2010 arasında Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında 33.800 proje başvurmuş, ancak 32 tanesi olumsuz karşılanmıştır. Aslında, bu da gösteriyor ki ÇED süreci sadece bir formaliteden ibaret. Bunun dünya ortalamasına uygun bir şekilde denetlenebilir olmasını istiyoruz.

Doğu Karadeniz'de "yeşil yol" adı altındaki proje hem doğal ormanlarımızı yok ediyor hem de yöre halkını yok sayıyor. Yine, aynı bölgemizde plansızca verilen HES lisansları nedeniyle orman alanlarımız tıraşlanıyor, var olan ormanlarımız yok ediliyor, erozyon ve heyelan riski ve tehlikeleri gün geçtikçe artıyor.

Şimdi, bakın, Amerika Birleşik Devletleri'nin önde gelen üniversitelerinden Yale Üniversitesinin her iki yılda bir yayınladığı Dünya Çevre Performansı Endeksi'ne göre Türkiye iki yılda 33 basamak geri giderek genelde 99'uncu oluyor. Söz konusu araştırmanın sonuçlarına göre, Türkiye özellikle doğal alanların ve yaban hayatın korunmasında ise 180 ülke içinde 176'ncı durumda. Maalesef, ülkemiz iç savaş ve diğer felaketlerle mücadele eden Irak, Suriye, Libya ve Haiti'nin bile gerisi durumundadır.

Avrupa Birliği Türkiye ilerleme raporlarına baktığımızda, özellikle "doğa koruma" başlığı altında Türkiye'nin son beş yıldır hep zayıf not aldığını görüyoruz. Ama bu zayıf notlu karnenin sahibini bir türlü bulamıyoruz.

İstisnasız her raporda, doğa koruma konusunda ilerleme kaydedilmediği ortaya çıkmaktadır.

Ormanın ve suyun yaşam suyu olduğunu hepimiz biliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlar mısınız.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Toparlıyorum efendim.

Ormanın yok olması durumda geleceğimizin de yok olacağı kaçınılmazdır. Ağaca düşman, zeytine düşman, yaşama düşman bu anlayışı artık hep birlikte bırakmalıyız. Ranta, betona değil; doğaya, suya, insana sahip çıkmak durumundayız.

Sayın Bakanımın bir sözünü hatırlatmak istiyorum: "Su akar, Türk bakar." dedirtmeyeceğiz. Denizlere boşa akan suları barajlarla enerji ve sulama için tutacağız." Bir bölümüne katılıyorum.

Sayın Bakanım, eğer bugüne kadar yakın çevrenizdeki bürokratlar ve uzmanlar size söylemediyse bu da onların dikkatinden kaçmış ama ben söyleyeceğim: Akarsular bir ülkenin can damarlarıdır ve denize akan hiçbir su boşa akmış sayılmaz. Geçtiği her yere hayat verir, can verir. Denizle buluştuğu deltada çok özel bir yaşam ortamı oluşturur. Sayın Bakanım, su asla boşa akmaz. Lütfen, bilimsel olarak yanlış olan yaklaşımı bırakıp sürdürülebilir bir bakış açısıyla planlarımızı hazırlayalım.

Kalkınma Bakanlığı tarafından hazırlanan bir raporda "Bugüne kadar farklı amaçlarla tesis edilmiş koruma alanlarının toplamı yaklaşık olarak 4,6 milyon hektara ulaşmıştır. Bu da ülkede yüz ölçümünün yaklaşık olarak yüzde 6'sına karşılık gelmektedir." denilmektedir. Oysa, Türkiye'nin taraf olduğu Uluslararası Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi'ne göre, Türkiye 2020 yılına kadar karasal alanların ve iç suların en az yüzde 17'sini bu alana ayırmak durumundadır. Yine, kıyı alanlarının ise yüzde 10'unu koruma altına almakla yükümlüdür ve taahhüt vermiştir. Görüldüğü gibi bu rakamlardan çok uzak bir noktadayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlar mısınız.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Toparlıyorum.

Devam ediyoruz.

Sayın Başkanım, hemen şöyle bir bölümünü atlayayım.

Ormanlarımızı bir seçim aracı değil, rant aracı değil, insanların yaşam alanı olarak görelim. Ormanların ortak varlığımız olduğunu ve bunun gerçeğini topluma kademe kademe anlatalım. Ormanların yapısal özellikleri ve sahip oldukları tüm zenginliklerin farkına varıp bu özellikleriyle yararlarını topluma anlatmalıyız. Ormanlar, özellikle ekolojik yararları nedeniyle önemli varlıklar olarak görülmezse, orman azalmasına yol açan asıl nedenler gözden kaçırılırsa ormanlarımıza sahip çıkmanın olanağı asla yoktur ve çölleşme de kaçınılmazdır.

Mevcut durum gösteriyor ki doğal varlıklarımız büyük bir tehdit altındadır. Bu gelişmeleri görmeyen ya da görmek istemeyen, ülkeleri yönetenler mutlaka sonunda hüsrana uğrayacaklardır.

Doğa varlıklarımızı, ormanlarımızı koruyup suların özgürce akmasına katkı sunmalıyız. Bu durumlara düşen herkesi uyarıp her yurttaş olarak görevimizi yapmalıyız.

2016 yılı bütçesinin ülkemize hayırlı uğurlu olmasını, muhalefetin yapıcı uyarılarının dikkate alınmasını diliyorum, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Savaş...

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Sayın Bakanım, ülkemize yapmış olduğunuz hizmetleri hepimiz biliyoruz ve takdir ediyoruz. Ben onlara değinmeden, kısaca, bölgemiz Aydın'la ilgili, Aydın'a yapmış olduğunuz hizmetleri konuşmak istiyorum.

Yine geçen hafta sonu Aydın'a geldiniz. Çok sık geliyorsunuz, Allah razı olsun, başımızın üstünde yeriniz var. Yine, sizin deyiminizle "Heybeniz dolu olarak geldi." müjdeler verdiniz; yeni, yatırımla ilgili projeleri açıkladınız orada.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 43

Tabii, Aydın ilimiz son on üç yılda merkezî hükümetlerden 13 milyarlık yatırım, kamu yatırımı desteği aldı. Her yıla 1 milyara yakın bir rakama tekabül ediyor bu ve bu 13 milyarlık yatırım içerisinde en fazla yatırım yapan bakanlık sizin Bakanlığınız, 4,4 milyar TL ve ben bunun için tekrar size teşekkür ediyorum ve bu 4,4 milyarlık yatırımla neler yaptığımızı ben burada paylaşmak istiyorum.

İlimize yılda 72,6 milyon metreküp içme suyu sağladınız, Aydın şehir merkezi ve 30 yerleşim yerinin 2050 yılına kadar olan içme suyunu karşıladınız.

382 bin 470 dekar araziye sulamaya açtınız ve çiftçilerimize yılda 342 milyon TL zirai gelir artışı sağladınız.

9 baraj ve sayısız gölet inşa ettiniz.

62 derenin ıslahını bitirdiniz.

56 milyon fidanı toprakla buluşturduunuz. 2 adet şehir ormanı ve 6 adet mesire yeri açtınız. Orman köylülerimiz için yeni gelir kapılarını açtınız.

Ayrıca, 20 adet kara ve deniz otomatik meteorolojik gözlem istasyonu kurdunuz ve bu gözlem istasyonları bizim bölgemiz için çok önemli. Bizim bölgemiz turizm bölgesi. Yurt dışından gelecek olanlar için oranın hava durumunu önceden görmesi, ona göre plan ve programını yapması adına bu çok önemliydi.

Ayrıca, Sayın Bakanım, ben Çineliyim, Aydın'ın Çine ilçesinden. Bizim Çine'nin, o bölgenin yüz kırk yıllık hayalini gerçekleştirdiniz. Çine Adnan Menderes Barajı'nı bitirdiniz. Belki de 2 padişah geçti, çok sayıda Başbakan, Cumhurbaşkanı geçti ama sizin dönemizde bu proje başlatıldı ve verdiğiniz sürede, takvimde de hizmete açıldı. "10/10/2010 saat 10'da." dediniz, o tarihte, o saat baraj hizmete açıldı.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – 110 dev tesisle birlikte.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Evet, 110 dev tesisle.

Ve rahmetli Adnan Menderes'in de büyük hayalimdi bu baraj. Bu barajla birlikte 223.580 dekar zirai arazinin sulanması sağlandı. Baraj, malum kendi sınıfında dünyanın 5'inci büyük barajı. Ve 180 milyon TL taşkın zararı da önlendi Sayın Bakanım bu baraj sayesinde. Çünkü, her büyük yağmur yağdığında o ovalar su altında kalıyordu ve çiftçi bundan büyük zarar görüyordu.

Diğer taraftan Sayın Bakanım, memleketin havasını değiştirdiniz. 3,5 milyar fidanı toprakla buluşturduunuz. Ayrıca, 2015 yıl sonuna kadar da 316 baraj, çok sayıda gölet yapmanız sayesinde suyu toprakla buluşturduunuz. Bu yüzden şahsınıza "su adam" denildi. Ben de size 3,5 milyar fidanı toprakla buluşturduğunuz için "yeşil adam" diyorum.

Biraz önce İbrahim Bey bahsetti, Sayın Paylan da öğleden önce bahsetti, Sayın Bakanımız değindiği konuyla ilgili odun stokunu farklı bir şekilde algıladı, ormanı kereste ve odun olarak görmememiz gerektiği şeklinde bir ifade de bulunuldu. Hiç kimse ormanı kereste ve odun gözüyle görmüyor. Ben de ormancı çocuğuyum. Rahmetli babam orman muhafaza memuruydu. Orman köylüleriyle iç içe yaşadım. Odun ve kereste üretilmek zorunda ormanın gençleştirilmesi için. Yoksa, onu tedarik etmediğiniz zaman zaten o ağaç ölüyor. O ormanın gençleştirilmesi için bu zorunlu.

Sayın Bakanım, ayrıca, bizim Aydın bölgesi için de daha önceden, malum "Dağlarından yağ, ovalarından bal akar." denir. Sizin sayenizde, artık ormanları sayesinde dağlarından da bal akmaya başladı. Orman köylülerinin cebine para girmeye başladı. Ekonomik anlamda büyük bir katkı sağladınız. Ben bundan dolayı tekrar teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, Bakanlığınızın bütçesinin hayırlara vesile olmasını diliyorum. Tekrar hazırunu saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Pekşen...

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, saygıdeğer milletvekilleri, çok kıymetli bürokratlar...

Sayın Bakanım sunum yaparken Trabzon'u 2 kez zikrederek selamladı. Ben de Trabzon Milletvekili olarak, Karadenizli olarak kendisini bize ait olan bir ritüelle selamlamak istiyorum: Temel ile Dursun ormanda geziyorlar. Temel, Dursun'a "Dursun, orman ne kadar güzel, görüyor musun?" demiş, Dursun da "Ağaçlardan göremiyorum." demiş. Sayın Bakanım, anlatımınız gayet güzeldi ama gerçekleri konuşacağız şimdi.

Sayın Bakanım, elimde birkaç tane harita var, bunlardan bir tanesi... Bunlar devletin haritası, resmî kayıtlardan, devletin dökümlerinden aldım. Bu haritalardan hepsini burada konuşacak zamanım yok ama bir tanesiyle ilginizi çekmek istiyorum. Bu gördüğünüz haritada Kaçkar Dağları Millî Parkı var. Bu Kaçkar Dağları Millî Parkı'nı imara açmışsınız. Kutluyorum, dünyanın 35 millî parkından 1 tanesini imara açan ilk Bakan olarak tarihe geçtiniz! Yine, Sayın Bakanım, herhâlde çok elzemdi ki bu imara açtığınız alan içerisinde 4 tane de benzin istasyonu koymuşsunuz, bayağı iyi bir iş olmuş! Yani, ormanda buna ihtiyaç var demek ki! Bu imar planını bürokratlarınız size izah edeceklerdir diye umut ediyorum. Ama Sayın Bakanım, çok enteresan olan şey burada şu: Bu imar planı nasıl onaylandı? Dünyanın 35 millî parkından 1'isi; 2 tane endemik bitki barındıran, 100 tane Avrupa çapında endemik bitki barındıran bir millî park nasıl imara açıldı? Yine, hemen altında, bu kırmızı noktalarla görülen alan da doğal hayatı koruma alanı. Orayı da imara açmışsınız. Evet, gerçekten bunun dünyada bir eşi benzeri yok. Aylardır çalışıyorum buna, detaylarıyla, dokümanlarıyla baktım. Ama bu plandan öte, Danıştay da hemen bu planla ilgili kendisine yapılan bir başvuruda bir ilam ortaya koymuş. Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulunun 2015/1068 sayılı Kararı'nda Doğu Karadeniz'de, ormanlarda, millî parklarda, sit alanlarında yapılmış olan bu... Çok sayıda var çünkü, 40'a yakın, tek tek bunları konuşacak zamanım yok çünkü ama özet söylüyorum. Bütün bunlara ilişkin Danıştay değerlendirmesinde sizin az önce söylediklerinizin tam tersini söylüyor, "Buradaki çevresel etki, yapılar vesaire hiçbirini değerlendirilmemiş. Buradaki yollar fenne, teknik koşullara, orman ilkelerine uyarlı değildir. Buradaki HES'ler o coğrafik koşullarla uyarlı değildir, sanayi tesisleri uyarlı değildir." diyor ve enteresan bir şey söylüyor, ona da geleceğim şimdi.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 44

Evet, Sayın Bakanım, benzin istasyonlu millî park, doğal SİT alanı, Kaçkar Dağları Millî Parkı ülkemize hayırlı olsun diyemeyeceğim çünkü Danıştay iptal etmiş. Şimdi, işin ilginç yanı, bu Danıştay kararını uygulayıp uygulamayacağız yönünde sizden bilgi almak istiyorum. Zira, Cerattepe'yle ilgili de geçmişte Danıştayın kesinleşmiş ilamı var. Cerattepe'de maden sahasıyla ilgili Danıştayın kesinleşmiş ilamına rağmen, bir yönetmelik değişikliğiyle sanki yeni bir durum varmış gibi yeni bir ilam ortaya çıktı ve yeni bir ruhsat verdiniz. Ona ilişkin de dava açmış arkadaşlar. Anayasa'nın 138'inci maddesi bu uygulamayı yasaklamış olmasına rağmen, hem 3046 hem 3056 sayılı yasalarla devlet işleyişinin nasıl olacağına ilişkin tanımlama yapılmış olmasına rağmen, bu uygulamayı siz durduracak mısınız?

Yine, Sayın Bakanım, Karadeniz Bölgesi'nde büyük bir içme suyu problemi var. Özellikle, Trabzon'da Karakaya adında bir içme suyu alanı var. Trabzon'un 35 mahallesine içme suyu veriyor. Büyükşehir Belediye Başkanının da izah ettiği gibi içerisinde yoğun miktarda koli basılı var. İçinde yoğun miktarda koli basılı olan ve içilemez kaydı olan bu içme suyundan su parası alınıyor ve buna ilişkin de hiçbir iyileştirme yapılmıyor. "Atasu Barajı" diye bir içme suyu barajı var. Barajın etrafında konutlar var, konutların evsel atıklarının, kanalizasyonlarının nereye aktığını bürokratlarınızdan bir talimatlandırır, öğrenirseniz çok mutlu olurum.

Yine, Sayın Bakanım, çöp sızıntısı suyu... Her gün 3 tanker çöp sızıntısı suyu çöp depolama sahasından alınıyor ve denize deşarj ediliyor. Dünyada bunun başka bir örneği var mıdır efendim?

Orman Kanunu'nun 17 ve 18'inci maddesi Bakanlığınız döneminde değişti. Altını çizerek söylüyorum, vatandaşların tapulu arazilerini Orman Bakanlığı, Orman Genel Müdürlüğü adına tapuladınız Sayın Bakanım. Orman Kanunu'nun 17 ve 18'inci maddesi. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine konu taşındı, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi bu uygulamayı mahkûm etti ama Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ilamını Anayasa'ya rağmen hâlâ uygulamadınız.

Sayın Bakanım, bir başka husus da dere yataklarına belediyeleriniz aracılığıyla...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Pekşen, lütfen toparlayın. Size iki dakika daha ilave süre vereceğim.

Buyurun.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Teşekkür ederim.

Özellikle, Trabzon Yomra ilçesi Belediye Başkanı belediye sahası içerisindeki inşaatlara izin verirken, ne tesadüf ki o inşaatların hafriyatlarını çocuklarının şirketleri veya kardeşinin şirketinin derelere taşınmasını da sözleşmeye bağlıyor. Bu, Bakanlığınızın ve özellikle bürokratlarınızın bilgisi dâhilinde, kayıtlara geçmiş bir uygulamadır. Devlet Su İşleri Bölge Müdürlüğüne de işlem yapılmadan hâlâ öyle duruyor burası.

Sayın Bakanım, JICA'nın 2004 yılında yapmış olduğu DOKAP projesi ne oldu, niye uygulamadan kaldırdınız?

Yine, Sayın Bakanım, özellikle, bu HES'ler Karadeniz Bölgesi'nde bundan sonra bu Danıştay kararına rağmen devam edecek mi bilmiyorum, siz Anayasa'ya uyacak mısınız bunu da bilmiyorum. HES'lere Avrupa'dan örnek verdiniz, "Maksimize olarak değerlendiriliyor." dediniz ama Avrupa'da, HES'lerin çevreye verdikleri zararlar yani tarıma, üreticiye, köylüye, orada yaşayan insanlara verdiği zararlar da karşılır. Karadeniz Bölgesi köylüsü de, çay üreticisi de, fındık üreticisi de bu HES'lerden olağanüstü zarar görüyor. Ekoloji değişti, oradaki iklim değişti, flora değişti, fauna değişti ama oradaki köylülere tek kurşun herhangi bir tazminat ödenmiyor. Buna ilişkin herhangi bir tazminat düzenlemesi çalışmanız var mıdır?

Sayın Bakanım, özellikle Karadeniz Bölgesi'ndeki turizme ilişkin de görüşlerinizi aktardınız, ben de bunlardan çok mutlu oldum. Turizme çok önem vermiş, çok emek vermiş bir hukukçu olarak bildirmek istiyorum ki Karadeniz Bölgesi'ndeki kar kalitesi, dağ kalitesi, kayak pisti kalitesi Avrupa Alpler'inden daha iyidir, bu belgelî. Avrupa Alpler'i her yıl Avrupa'ya 70 milyar avro ciro üretirken Karadeniz Bölgesi'nde niçin bu konuda bir tam teşvik uygulamasına bugüne kadar geçilmemiştir? Akdeniz Bölgesi'ndeki yaz turizmi devletin tam teşvikiyle yapılmışken Karadeniz Bölgesi niçin bu teşviklerden uzak tutulmakta ve Karadeniz Bölgesi her yıl oluşabilecek ortalama 20 milyar avroluk bir cirodan uzak tutulmakta? Bu konuyu da açıklarsanız sevinirim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Rica edeyim, son bir dakikada lütfen toparlayın.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Toparlıyorum efendim.

Sayın Bakanım, Karadeniz Bölgesi'nde turizm planlaması çok önemli değil, önemli olan o turizmi kamu eliyle desteklemektir. Akdeniz'de nasıl devlet planladı, hazine teşvik etti, Kalkınma Bankası finansmanını sağladı, öyle turizm planı oluştursa, sonuçlandıysa aynısını biz Karadeniz'e de bekliyoruz. Niçin Karadeniz Bölgesi'nde kamusal finansmanlar hiçbir şekilde o bölgeye gelmiyor, hiçbir alanda devletin tam desteği, tam teşviki bu bölgede yoktur?

Beni sabırla dinlediğiniz için çok teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Günal, buyurun lütfen.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Aslında soruları da soracaktım ama bir hususu araştırırken başka bir konu dikkatimi çekti, şimdi Sayın Pekşen'in de söylediği konuyla ilintili Sayın Bakanım. Soruyu sonunda soracağım, Sayın Çevre Bakanımıza da bununla ilgili şeyleri ileticeğiz.

Sakarya Karasu'da otomotiv ihtisas endüstri bölgesi, Ethem Sancak'ın da ortağı olduğu şirkete tahsis edilmiş ama enteresan olan, bir taraftan TMMOB'un davası varken hemen ÇED çalışmasına Bakanlık başlamış. Sizi ilgilendiren kısmı ne? Ben şimdi soracağım soruyu araştırırken orası çıktı; Bu Acaclar longoz ormanı içerisinde çok değişik bitki florası var ve sizin kanalların büyük bir

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 45

kısmı da oraya akıyor. Yarın orada bir otomotiv endüstri bölgesi kurulduğu zaman burası nasıl olacak, buradaki bölge milletvekili arkadaşlarıma da soruyorum. Soruyu ayrıca soracağım ama orayı araştırırken geldi, şimdi bağlantısını da söyleyeceğim. Çünkü burası daha önce İpek Yolu bölgesi olarak iptal edilmiş, şimdi onun bir kısmına yeniden Karasu' da ayrı bir endüstri ihtisas bölgesini otomotiv için açıyoruz. Tamam, yapsınlar, güzel ama bütün bu Acarlar longozunun olduğu yer sizinle doğrudan ilişkili olan değişik bitki florasının, ormanın olduğu yer, bir.

İki, baskı su şeyi olduğu için de tamamen sizin kanallar da oraya akıyor. Şimdi, oradan bir endüstri tesisi geçerse -ki burasının bir kısmı da birinci derece doğal sit alanı olarak Bursa Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu tarafından ilan edilmiş- nasıl olacak bir taraftan bir bakanlık öyle derken, bir taraftan mahkeme devam ederken? Evet, üretimi artıralım, yerli sanayi olsun her alanda ama bunu kuracağımız yeri de iyi belirlememiz lazım diye düşünüyorum. Bu konudaki hassasiyetlerinizi...

"Peki, nereden buldun bunu Sayın Günel?" diyeceksiniz. Şimdi sorumu da sormuş olayım ki bir daha orada söz almayayım. Bakanlık içerisinde bazı arkadaşlardan bir iki haftadır bazı duyular alıyoruz; herkes "Nereye gideceğiz? Şuraya mı tayin edileceğiz?" diyor. Özellikle Orman Genel Müdürlüğünden bahsediyorum, ben de onu araştırırken zaten gördüm. Size doğrudan soracağım yani dedikodusu, şeyi de bir siz de burada açıklayın ki arkadaşlar da bilsin. Deniyor ki: "Üst düzeyde değişiklik olacak, şu şuraya gidecek, bu buraya gidecek." Bu, bayağı bana kadar geldiğine göre siz tahmin edersiniz. Peki, nedir bu dediğimde dediler ki: "Vallahi, bir Acarkent meselesi vardı, bununla ilgili olabilir." Ya, dedim: Öyle olur mu? Sayın Bakanım senelerdir bunlarla çalışıyor, zaten eğer bir nitelik sorunu olsaydı şimdiye kadar alırdı, o siyasi gücü de vardı. "Yok, başka şeyler var." dediler. Ben de şimdi buradan hem onlara bir mesaj verilmesi... Acar'a bakarken Acarlar ormanı çıktı Sayın Bakanım yani longozu oradan buldum, yoksa daha önce Çevre Bakanımıza iletmıştik. Ama hakikaten sizi de ilgilendiren kısmı olduğun için... Bakanlık içerisindeki bu huzursuzluğun nedeni ne, bir şey var mı hakikaten? Yoksa, tabii, sizin takdiriniz ama eğer olursa da o zaman bunlarda bir sıkıntı mı var, biz de bir aydınlanalım diye düşünüyorum. Acarkent' le bir ilgisi var mı diye sorayım dedim.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Çakırözer...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli Komisyon üyeleri, milletvekilleri, saygıdeğer bürokratlar, sayın basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, ben Kıbrıs'a su taşınması projesini önemsiyorum, siz de az önce zaten konuşmanızda önemsedığınızı söylediniz. Bunun yapılmış olması hem Türkiye hem KKTC hem de bölgemiz açısından son derece önemlidir. Yalnız, kısa süre önce, biliyorsunuz basına yansıdı, biz bunu törenle, "asrın töreni" diye götürdük, Ada'ya ulaştırdık. Ancak basına yansıyan haberlerde, biliyorsunuz, KKTC ile ülkemiz arasında yaşanan sıkıntı nedeniyle -fotoğrafları da vardı- giden suyun işte denize aktığını gösteren yani açığa aktığını gösteren fotoğraflar vardı. Bu konuda, sonrasında ne oldu? Belki ben takip edememişimdir, eksikim varsa gidermeme fırsat olur. Çünkü gerçekten yıllarca konuşulan bir projeydi, bitirilmiş olması önümüzdeki dönemde stratejik bir değer olduğu için de önemli ve bölgemiz için çok konuşulacak bir konu. O konuda bizi aydınlatırsanız sevinirim.

İkinci olarak da bu 2/B arazileri konusunda hem genel olarak hem Eskişehir' de ne kadarlık bir dönüşüm oldu? Bundan ne kadar gelir elde ettiniz? Bu konuda bir açıklama kamuoyuyla paylaşıldı mı? Paylaşılmadıysa bizlerle bir paylaşılırsanız, çünkü geçen yıl da aynı şekilde sorulmuş ama o dönemki tartışmaya baktığımda Maliye Bakanlığıyla ilişkili olduğu şeklinde sizin değerlendirmeleriniz olmuş gördüğüm kadarıyla. Yine, bizimle paylaşılırsanız çok sevinirim efendim.

Az önce, saygıdeğer Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekillerinden bir değerli mevkidaşımız sizin tarihe nasıl geçeceğinizi, anlatacağınızı söyledi. Biz de üzülerek tarihte Atatürk Orman Çiftliği'ndeki bu üzücü, ormanlarımızın yağması nedeniyle de anılmanızdan üzüntü duyuyoruz. Geçtiğimiz bir yıl içerisinde yani geçen yıl Komisyonumuzda bu konu tartışılırken, işte, iktidar, muhalefet değişik görüşler sergilemişti ama bir yıl içinde basına hep konu oldu, yeni ek binalar yapıldığı Cumhurbaşkanlığı Kaçak Sarayında, işte, ekler yapıldığı söylendi. Buralarda ne kadar ağaç kesimi yapıldı, bilginiz var mı, bizimle paylaşabilir misiniz o konuyu?

Bir de efendim, hem bize dağıttığınız kitapçıklarda hem de sunumunuzda sokak hayvanları konusunda -ki artık gittiğimiz her yerde hepimizi kaygılandıran, vicdani olarak da rahatsız eden bir konu bu- kısırlaştırma rakamlarının artışından bahsediyorsunuz ancak biliyorsunuz, 5199 sayılı Kanun'da değişiklik öngören bir tasarı geçtiğimiz dönem komisyondan çıkmış ama ülkemizin gündemi nedeniyle kadük olmuştu. Bu sokak hayvanları meselesi ülkemizde sadece toplum sağlığını tehdit etmiyor, bunun yanında kötü muameleyle yani hayvanların uğradığı kötü muamele nedeniyle kamuoyu vicdanını sızlatıyor ve yıllardır çözülüyor. Kanunun yetersiz kaldığı zaten biliniyordu, çalışmalar yapıldı. Kısırlaştırma, siz tabii ki sayının fazlalığını yani artmasını önemsedığınızı söylediniz ama yeterli değil biliyorsunuz, bilimsel ve vicdani yönden en uygun yöntem ama tek başına yeterli değil. En temel sorun, esas sıkıntı -bilimsel olarak biliniyor- yurt dışından kaçak getirilen ve satılan ve yüzde 70'i sokağa atılan -yüzde 70 olduğu bilimsel olarak biliniyor- hayvanlar. Bunların üremesiyle binlerce hayvana kucak açmak zorunda kalıyor caddeler, barınaklar ve sokaklar. Dolayısıyla, yurt dışında belediyelerce yapılabilecek bu etkin kısırlaştırma çalışmalarının yanında -ki siz de ifade ediyorsunuz- Avrupa ülkelerinde olduğu gibi belki özellikle "pet shop"lardan hayvan satışının yasaklanması, gümrüklerde denetimin artması, süs hayvanı ithalatına yasak getirilmesi gerekmektedir. Aksi takdirde -biliyorsunuz- belediyeler kısırlaştırma için seferber ettikleri iş gücü ve maddi kaynağa rağmen bu çözümsüzlükten kurtulamıyor.

Tabii, sorunun bir başka unsuru da vatandaşların bilinçlendirilmesi, barınaklardan özellikle hayvan sahiplenmeleri, sokaklarda aşılı olan hayvanları sahiplenmeleri ve belki eğitim programları düzenlenmeli ve yine, terk etmelere karşı bunun çok önemli olduğunu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 46

düşünüyorum. Caydırıcı olması açısından terk edilen hayvanların sahiplerine hayvanların kimlik ve sağlık bilgilerinin yer aldığı çipler vasıtasıyla ulaşılarak yüksek cezalar ödetilmesi gerekmektedir.

Yine, biliyorsunuz, hayvanlara karşı suçlar ülkemizde Kabahatler Kanunu kapsamında değerlendirilmektedir. Düzenlenen maalesef kadük kalan bu tasarı da Ceza Kanunu kapsamına alınmıştı hayvanlara karşı işlenen suçlar... Bunun da bir an önce inşallah, yeniden gündeme getirilerek bu konunun hayata geçirilmesi gerekmektedir. Komisyondan çıkan fakat kadük olan kanun tasarısının da önemli eksikleri vardı. Onlardan biri de işte hayvanlara işkence edildiği, zarar verildiği durumlarda savcılığın resen soruşturma başlatabilmesi eksikliği vardı, bunun getirilmesi gerekmekte. Yine, cezaların etkili olması için alt sınırının iki yıl olması lazım, aksi takdirde tutuklama olmuyor, ceza para cezasına çevriliyor ve maalesef tekrarlanabilmekte.

Bir de bakımevlerinin denetlenmesi hususu son derece önemli. Bu konuda hem kadük olan değişikliğin hem de eksiklerinin eklenmesiyle dediğim gibi, herkesin vicdanını yaralayan bu konunun çözülmesinde fayda vardır diye düşünüyorum.

Efendim, değerli arkadaşlarım ifade etti ama ben bir kere daha vurgulamak istiyorum, o da: Madencilik konusu, ormanlık alanlarda madencilik faaliyetlerinin getirdiği zararlar bilinen bir konu ama bu konuda sanırım şu önerilere kulak vermekte fayda var: Millî Parklar Kanunu yeniden düzenlenerek doğal koruma alanlarının madencilik çalışmalarına kapatılması gerekmektedir.

Yine, değerli arkadaşlarımız gündeme getiriyor konuşmalarının bazı bölümlerinde. Bakanlığınızla ilgili hususların geçtiğimiz yıllarda sürekli işte torba kanunlara bir madde eklemek, birkaç madde eklemek gibi getirilmesi hepimiz için ama Bakanlığınız için aslında yani bir bütün hâlinde değerlendirilmemesi bence sakıncalıdır, zaten torba kanun konusunda biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak hep bunun yanlışlığını vurgulamaktayız, bir torbanın içine atılan ve birbiriyle alakasız olan konuların bir gecede çıkarılmasına. Ama, bu konunun ben sizi de... Ki en fazla son dönemde baktığımızda, bir gecede çıkarılan kanun maddeleri anlamında en fazla Orman Bakanlığına ilişkin hususlarla bu konunun gündeme geldiğini görüyoruz.

Bir de kısa süre önce Danıştay bir karar aldı, biliyorsunuz, belediyelerin üçüncü şahıslar aracılığıyla orman alanlarına inşaat, yıkıntı, hafriyat atıkları dökmelerine ilişkin uygulamayı iptal etti. Bu konuda yeni bir düzenleme yapılmamasının, yani bunu sulandıracak bir düzenleme yapılmamasının önemli olduğunu düşünüyorum. Yani, olumludur bu iptal kararı, yani tekrar bir işte üçüncü şahıslara bunun belediyeler eliyle verilmesine imkân sağlayacak bir düzenleme çıkarılmamasını talep ediyoruz.

Sayın Bakanım, konuşmanın sonunda biraz da bölgesel, Eskişehir'e ilişkin ama yine Türkiye'yi, 81 ilimizi ilgilendirdiğini düşündüğüm birkaç hususa değinmek istiyorum, bu da: Mihalıççık Gürleyik örneğinden yola çıkarak, burada biliyorsunuz, doğal sit alanı ilan edilmiş bir bölge var; buradaki su DSİ tarafından borulu sistemle başka bir bölgeye aktarılmakta ve bu alan yok olma tehlikesi altındadır. Doğal sit alanının korunması için su alımının durdurulması ya da alanı tehdit etmeyecek miktarda suyun alınmasının sağlanması gerekmektedir. Tahmin ediyorum, sadece Mihalıççık'ın, Gürleyiklilerin sıkıntısı değildir bu, diğer meslektaşlarımızın geldiği yerlerde de aynı benzer sıkıntılar vardır.

Yine, bir başka konu da Orta Sakarya Vadisi'nde yapılmış ve yapımına devam edilen pompaj sulama tesisleri bulunmaktadır fakat sulamada uygulanan enerji bedelleri nedeniyle çiftçiler bu sistemi kullanamamakta veya sulama birliklerinin çok büyük borçları altında varlığını sürdürememektedirler. Ben ziyaret de ettim, haciz gitmiş, icra gitmiş, her şey gitmiş, ne yapacağını bilmiyor oradaki köylü. Eğer hani yolunuz düşerse Sarıcakaya'da Mihalıççık'ın hemen ilerisindeki bir köye gitmişler...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlar mısınız.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Tabii, tabii Başkanım.

Enerji maliyetlerinin yüksek olduğu bu dönemde sulamalarda yenilenebilir enerji kaynakları ve daha akıllı sistemlerle maliyetin düşürülmesi konusu gündeminizde midir diye sormak istiyorum.

Son olarak da Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü tarafından Eskişehir İli Doğa Turizmi Master Planı hazırlanmıştı. Bu planda Sakarbaşı -Sakarya Nehri'nin doğduğu yer- Bozdağ, Çatacık, Musaözü, Balıkdanı, Frig Vadisi doğa turizmi gelişim bölgeleri olarak tespit edilmişti. Bunlardan Musaözü Tabiat Parkı altyapı yetersizlikleriyle bilinmektedir. Buraya biliyorsunuz, tamamlanması için bu yetersizliklerin, konaklama, kamping, altyapı gibi ihaleye çıkılmıştı fakat bir belediyemizin ihaleye katılarak buranın işletmesine talip olması sonrasında ihale yapılmadan yarım saat önce iptal edildi. Oysa, kentte yakın olan bu tür tabiat parkı alanlarının belki belediyelerce işletilmesi buraya yapılacak hizmetleri ve vatandaşın yararlanma olanağını da artıracaktır. Bu tür alanların belediyelere kiralanarak işletilmesinin engellenmesi Eskişehir'e özgü bir uygulama mıdır, Bakanlığınızın genel bir yaklaşımı mıdır, bunu da öğrenmek isteriz.

Yine, Eskişehir'de bulunan doğa ve tabiat parklarına doğa turizmini geliştirecek yatırımlar için 2016'da bir planlama var mıdır?

Çok teşekkür ediyorum.

Bütçemizin ülkemize, orman köylülerimize, suya ihtiyacı olan yerlere hayırlı olmasını diliyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çakırözer.

Sayın Çaturoğlu...

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Sayın Bakanım, Değerli Bakan Yardımcım, Müsteşar ve müsteşar yardımcılarım, sayın genel müdürlerim, çok kıymetli kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 47

Konuşmama, Zonguldak'ta bir caninin saldırısı sonucu hayatını kaybeden Orman Bölge Müdürlüğü elemanı şoför Osman Aktaş'a Allah'tan rahmet dileyerek başlamak istiyorum. Ve bunun üzerinde tüm orman şehitlerimize, su işleri şehitlerimize ve genelde de bu ülkenin güvenliği ve kalkınması için şehit düşen bütün herkese Allah'tan rahmet diliyorum.

Ben özellikle, Sayın Bakanımızın sunumunda yer alan bölgesel gelişim projelerinden, bizim de bölgemizi ilgilendiren Batı Karadeniz Gelişim Projesi BAKGEP hakkında bilgi sunmak istiyorum, burada kısa geçilmiş: Eşsiz tabiata ve zümrüt yeşiline sahip Batı Karadeniz'de sulamadan içme suyuna, hidroelektrik enerjiden dere ıslahlarına, ağaçlandırmadan havza planlamaya, tabiat turizminden meteorolojik gözlem ağına kadar toplam 18 milyar liralık 1.250 adet projenin hizmete alınması planlanmaktadır. Refahın yeni adresi BAKGEP ile Batı Karadeniz bölgemizdeki Bartın, Bolu, Düzce, Karabük, Kastamonu, Sinop ve Zonguldak'ta 2019 yılı sonuna kadar 62 adet baraj ve gölet, 27 adet içme suyu temin tesisi, 134 adet hidroelektrik santral tesisi, 302 adet dere ıslah tesisi, 128 adet otomatik meteorolojik gözlem istasyonu, 1 adet meteoroloji radarı, 3 adet yıldırım tespit ve takip sisteminin tamamlanarak hayata geçirilmesi, 3 milyon 800 bin dekar arazide ağaçlandırma çalışmalarının yapılması, 246 milyon adet fidanın toprakla buluşturulması, 308 adet ormancılık ve ağaçlandırma faaliyetleri, 148 adet mesire yeri, 11 adet şehir ormanı, 48 adet bal ormanı tesis edilmesi, 257 milyon fidan üretilmesi, 22.200 dekar arazide badem, ceviz gibi gelir getirici türlerde ağaçlandırma yapılması, 78 adet tabiat turizmi etkinlik alanında çalışma yapılması planlanmaktadır. Böylece, bu faaliyetler sonunda 653.100 dekar mümbit arazi sulanacak, 2 milyon kişiye ilave içme suyu temin edilecek, yılda 5,5 milyar kilovatsaat enerji üretilecek, 76 bin dekar arazi taşkınlardan korunacak, 180 bin kişi istihdam edilecek, yıllık 913 milyon TL ekonomiye katkı sağlanacaktır.

Ülkemizin çok ve düzensiz yağış alan bölgelerinden biri olan Batı Karadeniz'de taşkın riski de yüksektir. BAKGEP'le bütün dereler ıslah edilecek, taşkınlar önlenecektir.

BAKGEP projesinin en önemli havzası olan Filyos Vadisi, taşkın riski açısından hassas bir bölgedir. Filyos Havzası Taşkın Projesi'yle Filyos Çayı yatağının çevresinde büyük bir lojistik liman ve 4 önemli üretim bölgesi oluşturulacaktır. Taşkın havzası içinde kalan yatırım havzasında 8 adet baraj ve 6 adet sel kapanı planlanmıştır. Bunlardan Akhasan Barajı'yla Köprübaşı Barajı ve HES tamamlanmıştır.

Filyos Havzası Taşkın Projesi hayati öneme sahiptir. Havzanın korunmasını sağlayacak proje, yatırımların da sağlıklı bir şekilde devam etmesine imkân sağlayacaktır. Ayrıca, Bartın Çayı ıslah edilerek hem taşkın riski azaltılacak hem de turizmin hizmetine sunulacaktır. Bölgede tamamlanan ve planlanan taşkın projeleriyle suyumuz da toprağımız da korunacaktır. Ayrıca, bölgenin taşkın riskini azaltmak için taşkın erken uyarı sistemlerini kuruyor ve meteorolojik gözlem ağını geliştiriyoruz.

BAKGEP'le Batı Karadeniz'in bütün yerleşim yerlerinin su meselesini 2050 yılına kadar çözecek projeler geliştirilmiştir. Erfek Barajı'yla Sinop'un içme suyu problemi çözülmüştür. Düzce için Akçakoca Barajı inşa edilmektedir. Ayrıca, Bartın'da Kirazlıköprü ve Kozcağız Barajları; Bolu'da Tekke Barajı; Kastamonu'da Kırık ve Obrucak Barajları gibi önemli projelerin de inşaatları hızla devam etmektedir.

Bölgede temiz ve yenilenebilir enerji ile hamle yapılmak istenmektedir. Bölgenin hidroelektrik potansiyelini harekete geçirmek için çalışmalar yapılmaktadır.

2019 yılında bölgemizde yılda 5,5 milyar kilovatsaat enerji üretim kapasitesine sahip hidroelektrik santral projelerini hayata geçirmeyi planlıyoruz. Bu projeler ülke için temiz enerji; bölge için iş demek, istihdam demektir. Örnek olarak Sinop'taki Boyabat-Durağan Barajı ve HES'in inşaatında 2.600 kişi çalışmıştır. Tesisle yılda yaklaşık 1,5 milyar kilovatsaat elektrik enerjisi üretilmektedir.

Batı Karadeniz Bölgesi'nde orman ürünleri ve ormancılık çok önemli bir gelir kaynağıdır. Bu bakımdan ormancılık çalışmaları büyük önem arz etmektedir. On iki yılda 3 milyon 168 bin dekar alanda ağaçlandırma çalışması yürütülmüş ve 171 milyon adet fidan toprakla buluşturulmuştur.

BAKGEP, bölge ormanlarının korunması ve kırsal kalkınmada insanımızın faydasına olacak şekilde geliştirilmesi için de çeşitli projeler içermektedir. Bu kapsamda orman köylülerimizin kalkındırılması için badem, ceviz, salep, trüf mantarı gibi gelir getirici türlerde ormanlar tesis edilecektir.

Kastamonu ve Sinop ülkemizde salep orkidelerinin en yaygın bulunduğu bölgedir. Salep Eylem Planı'yla 200 bin dekar arazide çalışma yürütülecektir.

BAKGEP projesi iklim, su ve toprak kaynakları dikkate alındığında zengin bir çeşitliliğe ve potansiyele sahiptir. El değmemiş ormanlara sahip Küre ormanlarıyla Ilgaz Dağları, yaylaları, kanyon ve mağaralarıyla bölge mağara turizmi, yayla turizmi, dağ turizmi, kuş gözlemciliği gibi aktiviteler için de son derece uygundur.

Avrupa'nın biyolojik çeşitlilik açısından en değerli alanları arasında yer alan Yenice ormanları da doğa turizmi açısından, Zonguldak Devrek'teki Dirgine Çayı da rafting için önemli bir potansiyele sahiptir. Bölgenin potansiyelini harekete geçirmek için her ile özel tabiat turizmi master planı hazırlanmıştır.

Ben tüm bu çalışmaların 2019 yılından önce -Sayın Bakanımız pazarlıktır, müteahhitlerle pazarlık yapar- bir yıl önce bitirilmesini kendisinden özellikle arz ediyorum.

Bir özel teşekkürü kendisine buradan sunuyorum. Daha önce Devlet Su İşlerinin protokolünde 100 bin nüfusun altındaki ilçelere su içme tesisleri noktasında yatırım yapılmıyordu ama yapılan bir çalışmayla bunun da önü açıldı. Kendi ilimin Alaplı ilçesinde Gümelî içme suyu barajı inşaatı da devam etmektedir. Bundan dolayı da Sayın Bakanımıza ve çalışma arkadaşlarına özel bir teşekkür sunuyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 48

Ayrıca, bir önerim var Sayın Bakanım: Artık dere yataklarından kum ve çakıl alınmasının kesinlikle yasaklanmasını arzu ediyoruz. Bu konuda çalışmalar var, valiliklerle yapılıyor ama hâlen devam eden kum ve çakıl ocakları da var. Kum çakıl ala ala dere yatakları 15-20 metre, 50 metre kadar derinlik kaybetmiş durumda. Bu konuda da duyarlı olacağınızı hem biliyorum hem de sizden rica ediyorum.

Bu duygu ve düşünceler içerisinde Bakanlığınızın yapmış olduğu bütün çalışmaların ülkemize hayırlar getirmesini Cenab-ı Allah'tan temenni ediyorum. Size ve ekip arkadaşlarınıza da çok teşekkür ediyorum.

2016 yılı bütçesinin hayırlı hizmetlere vesile olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyor, hepinize sevgi ve saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Erdinç...

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, değerli milletvekili arkadaşlarımız, kıymetli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, Türkiye'nin her alanına dokunan bir Bakanlık üzerine görüşlerimizi bildiriyoruz, bunu Adana'da da ifade etmiştim Sayın Bakanım. Havadan suya kadar, ormana kadar her alana dokunuyor. Bugün de sağ olsun sağlığımız da düşünerek odalarımıza bitki çayları da göndermişsiniz teşekkür ediyoruz bu vesileyle.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sen yokken Afyon'dan kaymaklı ekmek kadayıfı siparişi verildi.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Yok, ben buradaydım da, Bakanımız Afyon'a gelmemizi söyledi.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – İki saate gelir.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Geliyor, yolda. "Uzatın." diyorsunuz yani. Sayın Bakan, biraz da uzatalım.

BAŞKAN – Arkadaşlar daha ben konuşacağım, ben başlamadım. Ben de koruma kullanma dengesi üzerine konuşacağım, görüşlerimi beyan edeceğim. Siz hep tahrifattan bahsettiniz de ben de bir karşı tez oluşması lazım, onu bekliyorum arkadaşlardan.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Bakanım, şimdi, her birimizin muhakkak burada, hem iktidar partisi hem muhalefet partisi milletvekili arkadaşlarımızın ortak hedefi çocuklarımıza daha müreffeh, daha itibarlı, daha istikrarlı bir ülke bırakmak. Bu konuda her birimizin yapmış olduğu çalışma çok değerli.

Ben bu çerçevede özellikle Orman ve Su İşleri Bakanlığımızın da yapmış olduğu, bu elinde kitap hâline dönüşen ve benim bölgemi çok -önemli- ilgilendiren Akdeniz Gelişim Projesi'yle ilgili birkaç söylemek istiyorum.

Gerçekten önemli bir proje, çok faydalı bir proje. Birçok medeniyete ev sahipliği yapmış bir Akdeniz Bölgesi -ki burada Akdeniz Bölgesi'nden 3-4 arkadaş milletvekili olarak Komisyon üyesiyiz- böyle bir bölgenin çok ciddi yatırımlara vesile olacak şekilde bir proje içerisine dâhil edilmesini de takdirle karşıladığımı belirtmek istiyorum.

Projeye baktığımızda, içerisinde baraj, gölet, sulama tesisi, içme suyu temin tesisi, taşkın kontrol tesisi, ağaçlandırma ve ormancılık tesisleri, millî park ve tabiatı koruma projeleri ve meteorolojik tesisler gibi birçok projenin hayata geçirileceğini görüyoruz. Tabii, 8 ilde yürütülen çalışmaların geniş bir çatı altında tek bir proje içerisine dâhil edilmesi de bu projenin hayata geçirmesinin kolaylaşması anlamında değerli olduğunu da düşünüyorum.

Tabii, 2015-2019 yılları içerisinde yapılacak yatırımların planlandığı bu projede 37 milyar liralık bir yatırım öngörülmektedir. 3.724 projenin hayata geçirileceği belirtilmektedir, ki geçtiğimiz iki hafta öncesinde Adana'da bu projelerden 5 tanesinin temel atmasına birlikte tanıklık ettik, bu konuda da teşekkür ettiğimizi, Adanalılar adına teşekkür ettiğimi belirtmek isterim.

Dünyanın en önemli ovalarından birine, Çukurova'ya sahip Akdeniz Bölgesi. Tabii, buranın sulanması, tarım alanında özellikle tarımsal sulamanın artırılması gerçekten önemli. Bizim özellikle yıllardır Adana'nın bir kangren hâline dönüşmüş bir Yedigöze Barajı Projesi vardı, sizler de bilirsiniz, ki sizin Bakanlığınız döneminde hayata geçti. Belki birçok hükümet döneminde onların hayata geçirilmesi noktasında gayretler oldu ama sizlere nasip oldu, gerçekten güzel bir proje. Tabii, bununla birlikte İmamoğlu Ovası'nın sulanmasıyla ilgili birinci merhalesini tamamladık, onu da hayata geçirdik; ikinci merhalenin ikinci kısmının temelini de geçtiğimiz haftalar içerisinde... Yani bu çerçevede de yine bu hususlara ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Tabii, bölgede devam eden yatırımlarla inşallah sulanabilir alanların çok büyük bir hâle geleceğini de temenni ediyoruz. Tabii, Adana'da sulama sistemi, biraz eski sulama sistemlerimiz de var, maalesef çok eskiden kalma Yüreğir, Seyhan, Ceyhan gibi büyük ovaların sulama sistemleri hâlâ açık sistem sulama sistemiyle yapılmakta. Bunların birçoğu eskimiş olmasına rağmen sizlerin döneminde bunların birçoğu yenilendi, düzgün bir hâle getirildi ama hâlâ açık olması sebebiyle bu tarımsal sulamanın randımanı yüzde 43'leri geçmiyor, yüzde 43-45 bandında devam ediyor. Yani bu kapalı sulama hâline dönüştürülürse, ki Adana'nın hayalidir, büyük bir projedir, Aşağı Seyhan, Aşağı Ceyhan ovalarının kapalı sistem sulama hâline getirilmesi hâlinde inşallah bu sulama randımanlarının yüzde 90-95 seviyelerine çıkacağını ümit ediyoruz.

Tabii, ben, bu güzelliklerin yanında birkaç eksik hususu da belirtmek istiyorum. Belki bunları da sizlerin takdirine sunmak istiyorum. İki hafta önce Adana'da da belirtmiştim, sizler de sağ olun, yakından ilgilendiniz, Adana'mızın tam ortasında iki mahallemiz var, Sarıhamzalı ve Yunusoğlu, biri Yüreğir ilçemizde, biri Seyhan ilçemizde. Bu hususu ben size aktarmamak adına daha önce, küçük işler, küçük olduğu için çok da sizi rahatsız etmemek adına daha önceki bürokrat arkadaşlarımıza iletmıştik. Bu böyle hayırlı bir iş belki Akif Bey'e nasip olur dedik ama hayırlı bir iş nasip olmadı kendisine. İnşallah yeni Genel Müdürümüze nasip olur bu iş. Biz bu hususu söylediğimizde, önümüze, Sayın Bakanım, bu hususu dile getirdiğimizde iki mahallenin tam ortasından drenaj kanalı geçiyor, sağında

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 49

solunda hiç tarla yok, tam ortasından geçiyor, her iki mahallenin de. Bu drenaj kanallarıyla ilgili bir çözüm üretelim dediğimizde önümüze muhakkak surette Başbakanlığın genelgesini veya yönetmelik koyuyorlar. Yani üstünü kapatmayabiliriz ama temizlemeye engel değil bu. Yani bununla ilgili sıkıntıyı yaşıyoruz. Oradaki insanlarımızı, bakın, Sayın Cumhurbaşkanımız da dile getirdi, hiçbir mevzuat insan yaşamından daha değerli değildir Sayın Bakanım, talimat vermişsiniz ama bölge müdürümüz dün itibarıyla değişti, o yüzden tekrar hatırlatma ihtiyacı hissettim.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Eski Bölge Müdürü yapmadığı için yeni Bölge Müdürümüz yapacak.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Evet, çok teşekkür ediyorum. İnşallah bu arkadaşlarımız sayesinde hayata geçecek ve bizler de bunun müjdesini...

BAŞKAN – Sayın Erdinç, sizi bayağı heyecanlı gördüm bugün.

Kızdırmışlar sizi biraz gibi, öyle görünüyor yani.

Devam edin, buyurun, iyi gidiyorsunuz.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Sayın Bakanım, şimdi, Karaisalı ilçesine kazandırdığınız çok güzel bir sulama tesisimiz var, Kırıklı sulaması. Bu Kırıklı sulaması tamamlandı ama orada bir eksiğimiz var. Tabii, bunu nasıl çözeceğiz inanın ben de bilmiyorum. Şöyle bir sorun var: Kırıklı sulamasını sulama yapabilecek bir sulama birliği henüz kurulmuş değil. Sulama birliği kurulmadığı için burada kapalı sistem yaptık. Kapalı sistemden dolayı özellikle Orçun Köyü var Örcün Köyü dediğimiz, tarihî bir köydür de. O köyün bulunduğu toprakların hiçbirine kapalı sistem su olmasına rağmen sulama yapamıyorlar. Sistem var, su var ama sulama yok, böyle bir sıkıntımız var. Bunu da sizlerin taktirlerine arz ediyorum.

Ben Adana Milletvekili olarak 2011'den beri görev yapıyorum ama önüme çok ilginç bir not geldi geçtiğimiz günlerde. Benim de yeni öğrendiğim bir not, muhakkak Devlet Su İşleri bürokratlarımızın bu husustan haberleri vardır. Bildiğiniz gibi Adana'nın tam ortasından çok güzel bir Seyhan Nehri geçiyor, doğal güzellikleri olan bir şehrimiz. Bu Seyhan Nehri geçtiğimiz yıllarda, özellikle 2000'ler öncesinde çok ciddi taşkınlara sebep olan durumlara karşı karşıya kalıyordu, ki en büyük taşkını da 1949 yılında yaşadık. O 1949 yılında yaşanan taşkının hemen ardından tüm Seyhan Ovası sular altında kaldı. Tabii, bunu önleme adına 1950-1951 yıllarında Seyhan Nehrinin sağ ve sol tarafına seddeler yapıldı. Tabii bu seddeler yapılırken de seddelerin içerisinde kalan yaklaşık 10 tane köyümüz vardı, o zaman köydü şimdi mahalle oldu, o dönemde yapılan çalışma neticesinde Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğümüz seddeler dışındaki bir bölgeyi kamulaştırdılar ve bu vatandaşlarımızı o bölgelere taşıdılar ev yapma koşuluyla o vatandaşlarımıza yeni yerleri tahsis edeceklerdi, tapularını vereceklerini söylediler. Tabii bu geçen süre içerisinde sadece iki köyümüz, biri Hadırlı Köyü 1984 yılında tapularına kavuştu, bir diğeri de Mürseloğlu Köyü de 1968 yılında tapularına kavuşacaktı. Bu iki köyün dışında orada Yalmanlı, Karayusuflu, Salmanbeyli, Mürseloğlu, Dervişler, Baharlı, Ganime yeni ismiyle Yenimurat, Ziyamet yeni ismiyle Damlapınar, Kuranşa, Gümüşyazı, Kumrulu ve Yerdelen köyleri olmak üzere birçok köyümüzün tapusu hâlen Devlet Su İşleri adına tahsislidir, Devlet Su İşlerine aittir. Böyle bir durum var. Vatandaşlarımızın, ben teknik detayını çok fazla bilmiyorum ama, bize illettikleri bir husus. Bu hususları da sizlerin taktirlerine sunuyorum. İnşallah, arkadaşlarımızın gerçekten böyle bir hak mahrumiyeti varsa, ki vatandaşlarımız hâlihazırda bu bölgelerden 1950'den bu yana bu alanlar üzerinde evlerini inşa etmişler, bahçelerinde, tarlalarında çalışmalarını sürdürüyorlar. Tabii, bu çalışmalarını sürdürürken de açılan işte, mirasçılık davaları olsun, nizalı davalar olsun, çeşitli davalarda muhakkak surette DSİ taraf olmak durumunda kalıyor, vatandaşlar taraf olmak durumunda kalıyor. Bu hususları da taktirlerinize sunuyorum.

Bütçemizin hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Erdinç.

Sayın Beyazıt, buyurun.

YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Bakanım.

Çok değerli Bakanım, Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli basın mensupları, değerli bürokrat arkadaşlarım; öncelikle bütçemizin hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Sayın Bakanım, öncelikle ben bir tarihî gerçekliğin altını çizmek istiyorum. Bugün bütçesini görüştüğümüz değerli hocamız, değerli Bakanımız Profesör Doktor Veysele Eroğlu gerçekten bir hizmet adamıdır. Allah kendisinden razı olsun. İsim yapmış, tarihe mal olmuş, bu anlamda çok büyük hizmetlere vesile olmuş bir büyüğümüzdür. Özellikle 1994 yılından önce İstanbul Belediyesi'ndeki İSKİ Genel Müdürlüğü'ndeki yaptığı çalışmalar dünya çapında takdir edilmiştir. Bu anlamda herkesin malumu olduğu üzere, İstanbul'un su sorunu devasa boyutlardaydı. Değil bir günlük, değil bir anlık, haftalık, aylık suyu dahi yoktu, tankerlerle sular geliyordu. Bu anlamda, kendisi bu hizmetleri yerine getirmek suretiyle çok büyük bir hizmet yapmış, daha sonrasında da Bakanlığı döneminde de bunu Türkiye ölçeğine, Türkiye geneline taşımıştır. Onun için, hizmetleriyle bazı insanlar vakıflar kurar ve bunlar tüzel kişilik kazanır, Veysele Eroğlu Hocamız, aslında bir vakıf adamı, bir hizmet adamı olarak da tarihe mal olmuştur.

Bu vesileyle bir hakkı, kayıtlara geçmesi açısından teslim etmeyi bir vicdani görev olarak görüyorum.

İkincisi: Bazı kendi bölgemle ilgili değerlendirmelerde bulunacağım. Bu anlamda özellikle Tokat'a ve bölgelerine yapmış olduğu çalışmalar, onlarca taşkın korumayla ilgili yaptığı hizmetler, yine, barajlar, göletlerle ilgili olarak kendisine teşekkür ediyorum. 2016 yılında devam eden işlerimiz var. Onun için de zatiyelerinden bu hizmetlerin de bir an önce sonuçlandırılmasını temenni ediyorum. Turhal Barajı, Zile Yünlü Barajı, Merkez Günçalı Baraj Göleti, Niksar Serenli Göleti, Niksar Çamiçi Göleti ve yine ben

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 50

arkadaşlara, bürokratlara vereceğim. Erbaa Tanoba dere ıslahı, Zile ilçesi dere ıslahı, Başçiftlik ve mahalleleri dere ıslahları, Erbaa İsmetpaşa dere ıslahları, Erbaa Gökal dere ıslahları; bunların devam eden işler noktasında, bir an önce bitmesi lazım.

Yine, yeni sunduğumuz, hizmete alınması noktasında teklif ettiğimiz yerler var. Bunlar, Dartaş Barajı, Niksar Gökçeli Göleti, Niksar Sorhun Göleti, Artova Yağcımusası Göleti, Merkez Batantaş Göleti, Alpu Barajı ikmal inşaatı, bunların da yapılmasını ben özellikle istihdam ediyorum.

Sulama işleriyle de... Yine, Serenli sulaması, Günçalı sulaması, Sorhun Göleti sulaması, Yağcımusası Göleti sulaması, Aşağı Çekerek sulamasının bir an önce hizmete alınması noktasında fayda mülhaza ettiğimi ifade etmek istiyorum.

Yine, Sayın Bakanım, siz de Tokat'a gelip gidiyorsunuz, bütün hizmetlerinizi o noktada da seferber ediyorsunuz. Tokat'ın içerisinde, biliyorsunuz, çok güzel bir şey geçiyor, onun da ıslahının bir an önce yapılmasında -aynen Sivas'ta olduğu gibi- büyük fayda var, o konuda da belediye başkanımızla beraber zatiallerinizi ziyarete geleceğiz.

Bir de Sayın Bakanım, Niksar ceviziyle meşhurdur, gerçi arkadaşlara ikramımız olmadı, çünkü yeteri kadar ceviz ağacı kalmadı maalesef. Bu anlamda, mazeretini de arkasından arz ettim hemen. Yeteri kadar ceviz ağacımız kalmadı. Bunların mamulleri kıymetli olduğu için bir anlamda şey yapıldı ama Türkiye genelinde sergenlerin en çok yapıldığı yer orası ve ihracatın da en önemli merkezi orası. Ben zatiallerinize şunu teklif ediyorum: Yani, Niksar'da orman olarak değerlendirilen yerlerde ceviz fidanı... Ki cevizi de orman fidanı olarak değerlendirdiniz. Özellikle Niksar bölgesinde ne kadar boş alan varsa oraların tamamını ceviz fidanıyla donatırsak...

KADİM DURMAZ (Tokat) – Tokat'ın tamamını hemşehrim, sadece Niksar'ı değil.

YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Tabii, Niksar ceviz şeyi, Tokat'ın diğer yerlerinde daha...

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Bütün bütçeyi sağlasak...

YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Yok, bütçemiz yeterli, sağ olsun Sayın Bakanımız. Bu konuda ben onun ne kadar hizmeti sevdiğini ve değerlendirdiğini biliyorum.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Sayın Genel Müdürüm, o bütçe hizmet bütçesi olduğu için yeterli, daha önce faiz bütçesiydi.

YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Evet, doğru söylüyorsunuz.

Ben Mustafa Bey'in -Aydın milletvekilimizin- İbrahim Bey'in bıraktığı yerden devam ediyorum, onların değerlendirmelerine de bu arada katıldığımı ifade etmek istiyorum.

Değerli Bakanım, bir de Başçiftlik ve İskefirs platosu var; burasının rakımı 1.400 civarında, 13 tane beldemizin olduğu geniş bir alan. Burada, özellikle kuşburnu noktasında bir ekim dikim yapılabilirse çok büyük fayda olacağını ben düşünüyorum. Ve kiraz, dünyanın en iyi kirazı bu bölgelerde yetişebiliyor. Bu da yine Tarım Bakanlığıyla değerlendirildiği zaman... Bu platolar tamamen bomboş ve çok geniş alanlar. Karadeniz'in güneyi olan bir kısım. Yine, burada bu şekilde bir ağaçlandırma çalışması yapılabilirse iyi olur diye düşünüyorum. Ayrıca, kent ormanları noktasında sizin çok gayretli olduğunuzu ve son derece istekli olduğunuzu zaten biliyorum. Kent ormanlarıyla ilgili taleplerimiz var. Bu kente ormanları noktasında ben onu zatiallerinize takdim ederim. Bu noktada da bu çalışmaların yapılmasında fayda var.

Zile'mizin pekmezi son derece meşhur, ama maalesef asmalar o konuda yetersiz. Niksar'ın -yine Tarım Bakanlığıyla ilgili de ben sizin ilgi alanınızdan dolayı söylüyorum- yaprağı, asması son derece meşhur; Erbaa'nın asması, yaprağı meşhur. Bu anlamda da, Tokat'la ilgili, neredeyse Karadeniz'in, hatta Rusya'ya kadar alanı doyuran bu bölgenin biraz daha özel bir şey içerisinde alınmasında fayda var. Ve yine, özellikle Niksar Ovası ve ta Amasya'dan başlayan, Reşadiye'yi geçecek kadar olan bölge, Kelkit Havzası diye değerlendirdiğimiz bölge, doğal sera ikliminin olduğu dünyadaki ender vadilerden birisi malumunuz. Bu bölgede de bu tür çalışmaların çok seri bir şekilde yapılmasında fayda var.

Ben Balıca Mağarası'nda yapmış olduğunuz ışıklandırma ve çalışmalar için teşekkür ediyorum, Allah razı olsun diyorum.

Bu anlamda, gerçekten, sizin döneminizde... Ben diğer arkadaşlarımızın da sizi hep takdir ettiklerini şahsen düşünüyorum, çünkü siz, konuşmanızın başında, dünyadaki insanların sayısı kadar Türkiye'ye ağaç dikmeyi, fidan dikmeyi beyan ettiniz, değerlendirdiniz. Garo Bey dostumuz keşke onlardan teşekkürle başlasa diye düşünüyorum, değerlendiriyorum ama elbette ki ormanlar yenilenirken... Elbette ki dostumuz yani sonuçta aynı şeyde...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hangisi Sayın Beyazıt?

YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Dolayısıyla, yani orada kullandığı cümleyi ben biraz talihsizlik olarak değerlendiriyorum, yani odunlarla ilgili... Elbette ki ormandan odun da çıkacaktır, elbette ki kereste de çıkacaktır, yani bu ormanlardan çıkan şeyleri yok edecek değiliz, onlar tekrar dönüşüm sağlayacaklardır diye değerlendiririz. Gerçekten, Veysel Hocamızın Bakanlığı döneminde Türkiye'de ağaçlandırma noktasında çok büyük gayretler yapılmıştır ve hâlâ da yapılmaktadır. Cumhurbaşkanımızın her açılışında, Başbakanımızın her açılışında mutlaka o şehirde ağaçlandırma ile ilgili bir çalışmanın, bir programın olduğunu görürüz. Yani, bazen hakkı teslim etmek zorundayız diye düşünüyorum, marifet iltifata tabidir. Yani, bu Sayın Bakan çalışan bir adam, neredeyse yirmi dört saatini hizmete adanmış bir hizmet adamı. Onun için, ben kendisini, zatiallerini, bürokratlarını, ekip arkadaşlarını -bir ekip çalışması içerisinde değerlendirir- tebrik ediyorum, hepsinden Allah razı olsun diyorum. Dolayısıyla, biz de durmak yok, yola devam.

BAŞKAN – Sayın Beyazıt, biz de size teşekkür ediyoruz.

YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Dolayısıyla, özellikle millî parklar noktasında, şehir kentleri noktasında...

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Beyazıt.

YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Teşekkür ederiz, sağ olasın.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 51

BAŞKAN – Sayın Pektaş, süreniz beş dakikadır, buyurun efendim.

CIHAN PEKTAŞ (Gümüşhane) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli Bakanım, saygıdeğer milletvekilleri, kıymetli bürokratlar ve basın mensupları; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Ben tabii, Plan ve Bütçe Komisyonunun üyesi değilim ama şu anda bütçesi görüşülen Bakanlıkla uzun yıllar çalıştım; Sayın Bakanımızla yaklaşık yirmi sene çalıştım.

Öncelikle Sayın Bakanımızdan kısaca bahsetmek isterim.

Sayın Bakanımız gerçekten büyük bir yatırım uzmanı ve proje uzmanı, iyi bir teknokrat, çok iyi bir siyasetçi ve aynı zamanda önemli bir devlet adamımızdır. Kendisi, hakikaten, uyku süresi hariç, ayakta kaldığı süre içerisinde neredeyse zamanının tamamını projelere ayıran bir insandır, birisidir. Gerçekten beraber çok çalıştık ama nedense Sayın Bakanımız hep genç kaldı, benim saçlarım bembeyaz oldu, ben yaşlandım. Burada bir tezat var.

BAŞKAN – Cihan Bey, siz orada görevdeyken asıl bizi yaşlandırdınız yani! Yani, onu da ayrıca konuşuruz baş başa.

CIHAN PEKTAŞ (Gümüşhane) – Efendim, Orman ve Su İşleri Bakanlığımız yatırımcı bir Bakanlığımız ama diğer taraftan da hem yağışlı mevsimlerde taşkınlarla mücadele eden, yaz mevsimlerinde de yangınlarla mücadele eden bir Bakanlığımızdır. Dolayısıyla, sürekli teyakkuzda olması gereken bir kurumumuzdur. Dinamik ve operasyonel bir yapısı vardır Bakanlığımızın. Ben özellikle DSI'den bahsetmek istiyorum.

Biz 2003 yılında Devlet Su İşlerine geldiğimiz zaman, tabii, şöyle kurumun bir röntgenini çektiğimizde çok değişik manzaralarla karşılaştığımızı özellikle belirtmek istiyorum. Buradan çarpıcı bir iki örnek vermek istiyorum. Mesela, 1975 yılında başlayan bir projeyi 2003 yılında biz bitirdik, geldiğimiz yıl bitirdik. Tam yirmi sekiz sene sürmüş bu proje. Bazı yerlere depolama tesisi, barajlar yapılmış, suyu yetersiz veya yok; baraj yapılmış sulaması yok, sulama yapılmış baraj yok. Bu projelerin hepsini biz tamamladık. Diğer taraftan, değişik pozlar adı altında, iş yapılırken, taahhüt firmalarına 3,3 milyar lira fazla para ödenmiş, bunların tespitleri yapıldı ve bu paralar geri alınarak tamamen tekrar devletin hazinesine ödettirildi.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; özellikle Melen Projesi biz geldiğimiz zaman devam eden bir projeydi. Bu proje Japonlara yaptırılıyor ve dış krediyle yaptırılıyordu. Fakat, iş Japonlara verilmiş ama bir de “müşavirlik bedeli” adı altında yıllık 10 milyonlarca dolarlık -âdeta yat para al gibi- bir sözleşme imzalanmış. Tabii ki projenin de yıllara sârine baktığımız zaman neredeyse proje bedeline denk bir müşavirlik bedeli ödeniyordu. O zaman tabii ki uluslararası bir anlaşma olduğu için, tabii, Hazine Müsteşarlığı “Biz bu konuyu çok fazla irdelleyemeyiz çünkü bu uluslararası bir anlaşmadır, buna fazla bir şey yapamayız.” deyince Sayın Bakanımız o zaman Japonları Türkiye'ye davet ederek bu müşavirlik bedelinden vazgeçirmişti ve birkaç Türk profesörle -bu konuda uzman profesörle- bu müşavirlik hizmetleri âdeta bir profesör maaşına yürütülmüştü. Bunu özellikle belirtmek istedim.

Diğer bir konu: Özellikle, Devlet Su İşleri 4 ana konuda bana göre devrim niteliğinde dönüşümler yapmıştır. Bir: Projelerin maliyetlerinin düşürülmesi ve proje bitiş sürelerinin kısaltılması. Şimdi, bir örnek vereceğim: Ben Gümüşhaneliyim. Gümüşhane'de barajlar yapılmış, mesela bir Koruluk Barajı yapılmış, on beş senede bitmiş, 10,5 milyon metreküp su depoluyor, maliyeti 268 milyon lira. Köse Barajı on beş yılda bitmiş, 15 milyon metreküp su depoluyor, maliyeti bu millete 256 milyon lira. Biz iki yılda Sadak Barajı'nı bitirdik ve 25 milyon metreküp suyu depoluyor, maliyeti ise 36,5 milyon lira. Bakın, bunlar çok ciddi rakamlar. Ben, şimdi, bizim yaptığımız baraj ile önceden yapımına başlanmış ama bizim bitirdiğimiz barajlar arasındaki farka bakıyorum, şu anda biz Gümüşhane'de 20 civarında gölet yapıyoruz, mevcut göletlerin tamamının maliyetlerini topluyorum ama o aradaki farka hâlâ yetişmiş değiliz. Dolayısıyla, bu çok önemli bir dönüşümdür. Neden bu süreler uzuyordu? Çünkü, ödenekler de çok azdı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CIHAN PEKTAŞ (Gümüşhane) – Sürem bitti mi?

BAŞKAN – Süre bitti ama size bir iki dakika kıyak geçerim.

CIHAN PEKTAŞ (Gümüşhane) – Tabii, Sayın Başkanım, o zaman hemen toparlayayım.

İkincisi: Bir kere, millî bütçe ve yerli temalara ağırlık verildi. Özellikle, Devlet Su İşlerinin büyük yatırımlarının tamamı neredeyse dış krediyle yapılıyordu ve tabii, kredi geri ödeme süresi faiziyle beraber gerçekten ağır bir fatura olarak milletin önüne konuluyordu. Şu anda DSI'nin neredeyse büyük projelerinin tamamı millî bütçeyle ve yerli müteahhitlerimizle yapılıyor. Bu da çok önemli bir gelişme çünkü müteahhitlerimiz şu anda dünyanın en büyük baraj projelerine, dünyanın her tarafındaki büyük projelere girip bu işleri alabiliyorlar; bu önemlidir.

Bir diğer konu: Havzalar arası su aktarma projesidir. Bakınız, bugün Atatürk Barajı'ndan 200 kilometre mesafeye saniyede 200 metreküp su taşıyan, Kızılırmak'tan daha büyük kanallar yapılarak bu su taşınıyor ve sulama projeleri için kullanılmaktadır.

Bir diğer proje ise yap-işlet-devret projesidir. O kadar yüksek meblağlara mal ediliyordu ki bu projeler, ama şu anda yap-işlet-devret vasıtasıyla çok daha düşük bedellere bu projeler mal edilmeye başlanmıştır.

Ben özellikle şunu belirtmek istiyorum: Orman teşkilatı... Bakın, Orman Genel Müdürlüğü'nün iki asra yakın bir geçmişi var ama ilk defa AK PARTİ iktidarları döneminde millî ağaçlandırma seferberliği düzenleniyor, bunu da manidar buluyorum. “Bu kadar proje, bu kadar iş nasıl yapılıyor, bu kadar orman varlığı nasıl artıyor, odun serveti nasıl artıyor, bu kadar tabiat parkı, millî park nasıl artıyor?” dersiniz, ya da âdeta cambazın ipte dolaştığı gibi, coğrafi yapısı dolayısıyla, engebeli yapısı dolayısıyla Yusufeli Barajı'nda o 50-60 tonluk makinelerin nasıl çelik halatlarla tutunarak orada iş yaptığını veyahut da Kıbrıs'a deniz altından nasıl su götürüldüğü başarısını görmek istiyorsak, ben sadece şunu söyleyeyim: Orman Bakanlığında...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 52

CIHAN PEKTAŞ (Gümüşhane) – ...bir gün Sayın Bakanın bulunduğu...

BAŞKAN – Bu icraatın içinde iki dakika falan yetmez, beş dakika vereyim ben.

CIHAN PEKTAŞ (Gümüşhane) – Bitiriyorum efendim, son cümlem.

BAŞKAN – Peki.

CIHAN PEKTAŞ (Gümüşhane) – ...makam katının bulunduğu yerde gözlem yapmak yeterli. Çünkü, Sayın Bakanımızın olduğu katta âdeta hızır acil servisi gibi, merkezi gibi bürokratlar ellerinde dosyalarla sağa sola koşturmakla meşguller.

Ben Bakanlık bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Pektaş.

Sayın Cora, buyurun.

SALİH CORA (Trabzon) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyeleri, basınımızın güzide temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, Bakanlığınız döneminde yapılan tarihî hizmetlerin bir kısmını arkadaşlarımız izah etti. Özellikle, Gümüşhane Milletvekilimiz Cihan Bey de çok güzel bahsetti, ben bu konulara girmeyeceğim.

Bizim, özellikle, Karadeniz Bölgesi'nde ve bilhassa Trabzon ilimizdeki önemli bir sorunu sizlerle paylaşmak istiyorum. 2003 yılında 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 1'inci maddesinde yapılan değişiklikle kızılâğaç ve aşılı kestanelerin aynı maddenin (h) fıkrasına sokularak böylece kızılâğaçlıklar ve aşılı kestanelikler orman ağacı kapsamından çıkarılarak meyveli ağaç kapsamına alınmıştı. Yine, Orman Kanunu'nun 116'ncı maddesiyle bu ağaçların kesimine müsaade edilmişti bu yasal düzenlemeyle. Ancak, o dönemde bu yasal düzenleme Cumhuriyet Halk Partisi tarafından Anayasa Mahkemesine gönderilmiş, Anayasa Mahkemesinin 17/03/2004 tarih, 2003/100 esas ve 2004/33 sayılı Kararıyla, orman sınırlarında daraltma yapılamayacağı Anayasa'nın 2, 35, 44 ve 169'uncu maddelerine aykırı bir düzenleme olduğu gerekçesiyle iptal edilmişti. Bu kararın üzerinden on yıl geçmiş olması yeni den bir yasal düzenleme yapılmasını mümkün kılmaktadır.

Sayın Bakanım, bizim bölgemizdeki seçim döneminde en çok rastladığımız sorunlardan bir tanesi budur. Belki Trabzon'a geldiğinizde size de bu bir şekilde aktarılmıştı. Kızılâğaçların orman ağacı olmadığı bilimsel olarak saptanmıştır. Bu tür ağaçlar sadece aynı ekosistem içerisinde yer alan, ancak daha çok tarım arazilerinde yetişen bir ağaç türüdür. Yine, bu ağaçların bölgedeki varlığı ve kullanılmasına müsaade edilmesi açısından gerçek ormanların da tahrip edilmesi engellenecektir. Mevcut düzenlemenin bir diğer sorunu da vatandaş ile devleti karşı karşıya getirmektedir. Bu düzenlemede bu ağaçlardan faydalanmanın düzenlenmemiş olmasıyla kuruyan kestane ağaçlarına ve kesimlik çağa gelmiş kızılâğaçlara ne devlet ne de vatandaşın müdahale etmesi mümkün olmaktadır. Aslında devletin hükmi şahsiyeti altında görülüp binlerce hektar bu şekilde atıl kalmaktadır.

Bir yerin ağaç ve ağaçlıklarla örtülü olması o yerin orman rejimi içerisinde yer alması için yeterli değildir. Olayı toprak yapısı yönünden değerlendirdiğimizde kızılâğaçların orman arazisinde değil, daha sulak tarım arazilerinde yetiştiği bilinen bir gerçektir. Benim özellikle seçim bölgem olan Tonya, Şalpazarı, Beşikdüzü ve civarındaki ilçeler iç göçün en çok yaşandığı yerlerdir. Buralarda göç nedeniyle terk edilen arazilerde, özellikle sulak bölgelerde bu tür ağaçlar kendiliğinden çok hızlı ve süratli bir şekilde büyümekte ve orman görüntüsü oluşturmaktadır. Bu nedenle, bu ağaçların yetiştiği bölgelerde şöyle bir sorun da oluşmaktadır. Vatandaş şöyle düşünüyor: "Bu yerler orman olup elimizden ileride alınacaktır." korkusuyla bu ağaçları henüz faydalanma aşamasından gelmeden kesilmesi, o sahaların tahrip edilmesi de söz konusu olmaktadır. Bugün kavak ağacının durumu ortadadır, kavak ağaçlarının katettiği mesafeyi hepimiz biliyoruz. Sebebi, bu şekilde, kavak ağaçlarından faydalanılması sonucunda kavaktan çok daha kıymetli türler olan kestane ve kızılâğacın da özel olarak aynı statüde değerlendirilmesi gerekmektedir. Yasa değişikliği yapılması gerekiyor bu konuda. Bu şekilde, 100 binlerce hektar kızılâğaç ekili alan ekonomiyeye kazandırılarak kestane ve kızılâğaç özel ağaçlandırmaları ivme kazanacak, bunun yanında toprak ve su rejimi açısından toprak muhafaza karakteri taşıyan binlerce hektar alan orman rejimine dâhil edilmiş olacaktır. Orman alanlarında da bir daraltma da söz konusu olmayacak. Bize göre, bu yapılacak düzenleme bu ağaçlardan faydalanmayı getirecek, kolaylıkla orman alanlarımızın bu serbestiyle beraber daha da artacağına inanmaktayım. Bu konuda, Sayın Bakanım, bir düzenleme yapılması çok önem arz etmektedir. Bir çalışma da yaptım kendim şahsım olarak. Bürokratlarınızla beraber veya uygun göreceğiniz kişilerle bir çalışma olursa biz bunun yeniden yasal düzenleme kapsamına alınmasının faydalı olacağını düşünüyoruz. Bu vesileyle bütçenizin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum, başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, konuşmalar tamamlanmıştır.

Şimdi, on beş dakika süreyle soru işlemine geçiyorum. Sırasıyla soru sormak isteyen arkadaşlarımıza söz vereceğim.

Evet, Sayın Günal, buyurunuz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim.

Çok kısa bir soru Sayın Bakanım, size konuşurken sizin kurumda fazla sendikal baskı olduğunu söylemişim, şimdi elime bir yazı geçti, dolaylı olarak sizi ilgilendiriyor ama örneğini de söyleyeceğim ki biraz komik aslında. Bu Toprak Mahsulleriyle ilgili Faruk Bey'e gelince söyleyeceğiz ama TOÇ BİR-SEN sizin orman tarafında da örgütlü olduğu için söylüyorum. Lojmanlarla ilgili dava açmış, kazanmışlar, yazılan yazı: TOÇ BİR-SEN üyelerinin lojman bedelleri üzerinden KDV hesaplanmayacak, söz konusu personele düzenlenecek faturaların üzerine söz konusu personele Ankara İdare Mahkemesinin şu sayılı kararından dolayı..." Yani sadece onlara, ötekiler lojmanda oturmuyor, yani onlardan KDV almaya devam edeceğiz, sendika üyelerinden almayın diye. Sizde de var mı lojman

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 53

iş, merak ettim, onu sorayım dedim, deminki sorulara ilave olarak lojmandan KDV alınıyor mu, orada var mı? Maliye çünkü herhâlde bunu istiyor ki arkadaşlar dava açmış, yürütme durdurma daha devam herhâlde ama yani sırf o söylediğim biraz teyidi olarak söyledim. Resmî yazı bu, "bütün teşkilatlar" diye Genel Müdürlüğün Daire Başkanı yazıyor diyor ki...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – O başka bakanlığın bizim Bakanlığımızın değil.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır, hayır, yahu işte aynı sendika, sizde de var onu diyorum. Mesela ormanın lojmanlarında bunlar oturuyor, orada KDV kesiliyor mu, kesilmiyor mu, arkadaşlar bir bilgilendirirse hem ben öğrenmiş olayım ki Faruk Bey'e sorarken daha sağlam sorarım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Durmaz...

KADİM DURMAZ (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, Kelkit Vadisi, Erbaa, Niksar ovaları, Zile, Kazova, Çamlıbel gibi ovalarda çeşitli tarım yapılmakta, baharda kirazla başlayan elmayla, ayvayla sezonu katan meyvecilik de yapılmaktadır. Meteorolojideki gelişmeleri biliyoruz ama bizim bölge müdürlüğümüz vardı, kaldırıldı. Bölge müdürlüğünün yeniden üretim merkezinin odağı olan Tokat'a gelmesi düşünülüyor mu?

Yine, az önce söylediğim o ışıklandırdığınız Balıca Mağarası'nın devamında Kaz Gölü'nün kenarına bir kır kahvesi yapıyor musunuz? Gelen turistlerin orada kısa süre de olsa dinlenmesi için bunu soracaktım, teşekkür ederim.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Balıca Mağarası'nın yanına mı?

KADİM DURMAZ (Tokat) – Hayır, Balıca Mağarası'ndan sonra bir de Kazova'da doğal bir Kaz Gölü var, böyle kuş türevlerinin...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Biz gözlem istasyonu kurduk?

KADİM DURMAZ (Tokat) – Evet, evet, gözlem istasyonu kurduunuz ama gelen insanların şöyle bir nefes alacağı bir mekân yok.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Bakalım ona.

BAŞKAN – Sayın Tamaylıgil...

BİHLUN TAMAYLIĞİL (İstanbul) – Ben de kısa bir soru soracağım.

Benim sorum da şu: Sayın Bakanım, bazı DSİ kanallarında jeotermal suların aktığı ve ona bağlı olarak da içerisindeki bileşiklerden dolayı da toprakta bir kurak ve çoraklaşmaya sebep olduğuna dair iddialar var bazı uzman görüşleri. Bu konuda bir denetim yapılıyor mu, gerçekten böyle tespitler var mı, nedir, onu sormak istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Cevheri...

MEHMET ALİ CEVHERİ (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, Sayın Bakanım, değerli hazırun; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, ben Şanlıurfa'da, GAP'ın merkezindeki ilde bulunuyorum. Dolayısıyla sulama sizin en büyük hizmet alanınız ve yine siz o noktada çok uzmansınız. Bizim bölgemizde tabii, 970 bin hektar üzerinde sulamaya açılacak arazi var ama şu ana kadar biz ancak yüzde 25'ini sulamaya açtık. Geriye kalan bölgeler özellikle Hilvan, Haliliye, Siverek, Viranşehir arasındaki bölgeler de sulamayı bekliyor. bunlarla ilgili sulama projeleriniz ne zaman devreye girecek, bunu öğrenmek istiyorum.

Artı, Veyssel Eroğlu'nu biz çok girişimci olarak biliyoruz, konuşmanızda 2016 yılında 500 bin ağaç dikileceğini söylediniz. Bana göre Veyssel Eroğlu'na 5 milyon ağaç yakışır. Bizim Şanlıurfa özellikle ağaç noktasında çok kısır bir ilimiz, yani o 500 binin tamamını Şanlıurfa'ya dikseniz yine yetmez. Biz sizden 2016 yılında 5 milyon ağaç dikilmesini bekliyoruz ve bundan da 5 milyon ağaçtan 500 binini Urfa'ya bekliyoruz Sayın Bakan. 5 milyon ağaçtan 500 binini.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – 250 milyon fidan dikeceğiz.

MEHMET ALİ CEVHERİ (Şanlıurfa) – 250 milyon? O zaman o 500 bin rakamı evet, 5 milyona çıkıyor. Biz Şanlıurfa'ya en az 500 bin, en az.

Tamam, Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Beyribey...

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Sayın Bakanım, teşekkür ediyoruz. Sarıkamış'ta çok ciddi bir yatırım olan millî parkla ilgili büyük yatırımlar yapılıyor. Tabii, Sarıkamış, Çanakkale şehitlerimizden az olmakla beraber Türkiye'nin varlığında, var oluşunda büyük bir mücadele veren yerdir. Sarıkamış şehitleriyle ilgili yatırımları hangi boyutlara kadar taşımayı düşünüyorsunuz? Oradaki ağaçlandırma, özellikle şehitlerimizin anısına müzeler yapılıyor ama bu konuda yapacağınız şeyler ne zaman bitecektir, o konuda bilgi almak istiyorum.

Ayrıca da gerçekten de 2002'den sonra... 2002 öncesinde Sarıkamış'ta sadece küçük, dar bir grup bu şehitleri anardı ama o günden bugüne kadar çok ciddi bir enerji harcandı başta Cumhurbaşkanımız olmak üzere, sizlerin büyük katkıları var, teşekkür ediyorum. Bu konuda da ufkunuz ne olacak yani Çanakkale gibi olacak mı, onu öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bekaroğlu...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Bakanım, iki konuda kısa sorularım olacak. Biri taş ocaklarıyla ilgili, bu taş ocaklarının...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 54

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Trabzon’la mı ilgili?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bütün Türkiye genelinde ama özellikle Rize’yle ilgili soracağım. Taş ocaklarının ormanlık alanlara verdiği zararlar ilgili bir çalışma var mı? Şimdi, gerçi yılan hikâyesine dönmek üzere ama Rize’de deniz dolguyla bir havaalanı yapılacak ve belki bugüne kadar o bölgede kullanılanlardan daha fazla taş kullanılacak. Bu taş ocakları nereden temin edilecek bunlar ve bunların ormana, ormanlara, ormanlık alanlara verdiği zararlar ilgili bir çalışma var mı, ne söylüyorsunuz?

İkinci sorum, arka arkaya bağlantılı HES’lerle ilgili. Biri konuşmamda da ifade ettim, bu Karadeniz’deki HES’ler bitince - Karadeniz’i kastediyorum- Türkiye’deki enerji ihtiyacının yüzde kaçını karşılayacak? Bu elektriğin Türkiye’nin ekonomisine katkısı nedir, bu Karadeniz’deki HES’lerden üretilen elektriğin Türkiye ekonomisine katkısı nedir? Bunun, yani bu miktarın bölgenin doğasını, ekolojik dengelerinin bozulmasını, özellikle de turizme vereceği zararlar karşılaştırılabilir mi, telef edilebilir mi?

Yine, HES’lerle ilgili bir soru, bu HES’ler sadece elektrik mi üretecek? HES’lerde su, suyun kullanım hakkının devri söz konusu mudur? HES’i imtiyaz alanlar, HES’i alanlar, HES’in sahipleri firmalar suyu sadece elektrik üretimi için mi kullanacaklar yoksa başka amaçlarla, satmak amacıyla da kullanacaklar mı?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakan, hâlâ çok kirli dereler görüyorum Türkiye’nin her yerinde. Ya, bu sanayi kuruluşlarının denetimleri nasıl yapılıyor, rutin denetimler yapıyor musunuz? Artı, derelerde rutin denetim yapıyor musunuz, sanayi kuruluşlarının bulunduğu alanın dışında? Tespitlerinizde ne tip cezalar uyguluyorsunuz ve arıtma tesisleri çalışıyor mu diye çünkü göstermelik arıtma tesisleri var bazı sanayi kuruluşlarının biliyorum, ilave çıkışları var, ne tip cezalar uyguluyorsunuz ve nasıl denetliyorsunuz, bunu soracağım.

Bunu bir kere daha sormuş olmamak için kanal İstanbul’la ilgili sorumu ısrarla soruyorum, o görüşünüzü. Ve sosyal devlet anlayışı çerçevesinde bu 10 metreküp ücretsiz su meselesine nasıl bakıyorsunuz? Ve Kıbrıs’la ilgili de tekrarlıyorum sorumu, yani Kıbrıs’taki suyla ilgili nasıl bir anlaşma ve opsiyonları neler yani o görüşmelerdeki detayları rica ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Çaturoğlu...

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Sayın Bakanım, Ataplı Çayı Koruma Havzası ve yan kollarıyla birlikte çayın taşkın koruma projelerinin bir an evvel bitirilmesini, Gümeli Göletine ilaveten...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – “Ataplı” dediniz değil mi?

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Ataplı, Ataplı, Ataplı Çayı.

Denize aktığı yerden doğduğu yere kadar olan havzada yoğun karlarla birlikte taşkın koruma çalışmalarının -yapılıyor şu anda- bir an evvel bitirilmesini, diğer derelerin üzerine de barajlar ve göletler yapmak suretiyle neticede, şehir merkezindeki alana estetik proje yapılmasını bir an evvel istiyoruz. Soru hâline gelmesi için de bir an evvel yapılacak mı diye sormak istiyorum.

Bu kadar.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Durmaz...

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Sayın Bakanım, Aydın Milletvekiliyim, Hüseyin Yıldız ismim.

Bu Germencik, İncirliova ve Aydın bölgesinde jeotermallerle ilgili bir sürü sıkıntımız var. Orada, 2007’de çıkardığınız yeni yasaya göre ÇED raporu istemiyorsunuz. İstemediğiniz için de orada jeotermal tesisi kuran firmalar karbondioksit ve kükürdü havaya gönderiyor filtreleri olmadığı için.

İki: Orada akan devridaim su olması gerekiyor, onu da derelere akıtıyorlar, müthiş derecede de o bölgeye büyük zarar veriyor. Özellikle İncirliova, Germencik ve Efeler, Köşk ilçelerine müthiş derecede bir zarar veriyor. Bu dönemde yıllık ortalama 200 milyon dolar incir ihracatımız vardı. Üzülerek söylüyorum, ilk gönderdiğimiz 20 milyonluk incirimiz tekrar geri döndü. Bu konuda herhangi bir önlem alacak mısınız? ÇED raporu uygulayacak mısınız?

Üç: Uşak’ta doğup Aydın içinden geçen Menderes, biliyorsunuz, var. Orada, maalesef, Uşak’ta bu deri fabrikaları özellikle bütün katkılarını dereye boşaltıyor ve o Denizli’yi geçtiğinde, aynı sanayi de komple dereye akıyor. Geçen sene kirlilik oranı çok yüksekti. Oradaki, biliyorsunuz, Aydın Ovası ciddi bir ova. Ürettiğimiz o sebze, meyvelerin hepsinin ileride çok büyük zarara uğrayacağını söylediler. Bu konuda herhangi bir çalışmanız var mı?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Durmaz...

KADİM DURMAZ (Tokat) – Sayın Bakanım, Tokat’la ilgili bir soru eksik sormuştum.

Yeşilirmak’la ilgili sunumunuzda bir portre gösterdiniz ama dikkatinizi çektiyse onun etrafı tamamen beton. Bu yapılmadan önce Devlet Su İşleri orayı tamamen ağaçlı bir hâlde bıraktı, yeşil olarak görüntüdeydi. Yeniden, biz orayı DSİ’nin yaptığı gibi istiyoruz sizden, o beton hâliyle değil.

Teşekkür ederim.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Etrafını ağaçlandırdık ama.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 55

BAŞKAN – Sayın Aydın...

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Sayın Bakanım, Musa Çam, İzmir Milletvekilimiz “Sizin Bakanlığın bütçesi ne zaman gelecek?” diye dün sordu tabii beni hâlen daha ormancı olarak gördüğü için. “Yarın gelecek.” deyince “Eyvah, ben burada yokum.” Dedim ki: “Sen bana sor, ben Sayın Bakanıma sizin aracılığınızla sorayım.” Dedi ki: “RES’lere karşı değilim ama Çeşme Yarımadası’nda biraz daha dikkatli olurlarsa memnun olurum.”

MEHMET GÜNAL (Antalya) – RES, rüzgâr enerjisi.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Evet.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Kim sordu?

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Musa Çam, İzmir Milletvekilimiz, Plan ve Bütçe Komisyonu üyemiz bugün yok.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Biraz önce Sayın Zekeriya Bey de sordu.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Zekeriya Temizel Bakanımız da aynıyı söylemişti. Bu konularda...

Ben kendim de av turizmiyle ilgili, Doğa Koruma ve Millî Parklar bu konuyla ilgili bir yönetmelik değişikliği yapıp -tamam, yaban hayatını koruyalım, özel sektörü de bu işte devreye sokalım- yıllık değil, kotaları belli bir yıl üzerinde verirsek güzel bir çalışma olacak düşüncesiyle bu sorumu da bu şekilde sormuş oluyorum.

Özellikle -biraz önce eksik kalan- orman yangınlarında şehit olan meslektaşlarımızı da buradan tekrar anıyorum, ruhları şad olsun.

Bütçemiz hayırlı, uğurlu olsun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Ünal...

ŞİRİN ÜNAL (İstanbul) – Sayın Bakanım, Sinop Türkeli Ayaz köyü Zımarı Göleti’nin temel atma tarihi ile bitiş tarihleri konusunda bir şey söyleyebilir misiniz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, soru işlemi de tamamlanmıştır.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Usul için söz alabilir miyim?

BAŞKAN – Peki.

Sayın Paylan, usul için buyurun.

IV.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- Komisyonun çalışma usul ve esasları hakkında görüşmeler

GARO PAYLAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, size soruyorum, cevap vermeden önce Sayın Bakana da bir çağırım olacak.

BAŞKAN – Sayın Bakan soruların hepsini cevaplayacak, konuştuk.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yaklaşık yedi saattir konuşuyoruz değil mi ve Bakanlarımızın pek çoğu buraya geliyorlar, cevapları vermeden gidiyorlar, genelde icraatın içinden konuşmalar oluyor. Sizden ricam...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) –Üç saat şey yaparsanız bütün soruları cevaplarım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, şunu söyleyeceğim: Sorularımıza lütfen cevap verin yani icraatın içinden olmasın, daha çok sorularımıza cevap alalım bu konuşmanızda.

Bir de, Sayın Başkan, dün bir taahhütte bulunmuşunuz: “Bütün bakanları arayacağız, resmî yazı yazacağız...”

BAŞKAN – İstedik, aynen öyle.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yazıldı mı resmî yazı?

BAŞKAN – Yazı yazmadık, yazıyı hazırladık ama format olarak uygun bulmadık, tek tek hepsinin özel kalemlerine telefon açtık.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Peki, gelen bir cevap var mı şu ana kadar?

BAŞKAN – Şu ana kadar bana ulaşmadı. Arkadaşlar bir sordurur musunuz büroya? Halil Bey’i bir çağırır mısınız arkadaşlar.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yani, yirmi ikinci gündür herhangi bir bakandan cevap vermediği sorulara yazılı cevap almadık.

Sayın Bakan, size de o çağırıyor yapıyorum yani cevap veremediğiniz sorulara en fazla üç gün içinde cevap bekliyoruz, öyle değil mi Sayın Başkan?

BAŞKAN – Sizin azminiz beni hakikaten hayran bırakıyor, evet.

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – İşimizi dikkate alıyoruz, biz HDP’liler hep öyledir.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama, bakın, hep beraber bir emek veriyoruz. Yani, burada niçin boğaz patlatıyoruz ki cevap alamayacaksak, niye soru soruyoruz? O açıdan...

BAŞKAN – Yok, Zozani daha iyiydi yani onu söylemem lazım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bir saniye, bir şey daha söyleyeceğim. Sayın Başkan, yarın bu konuda bir bilgilendirme yaparsanız bakanlıklarla ilgili...

BAŞKAN – Şu bilgiyi veriyor arkadaşlar, görüşmeler neticesinde şu çıkmış: Şu an tutanakları gönderiyor arkadaşlar bütün bakanlıklara, soruların eksik kalmaması için tutanakları talep etmişler.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 56

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Soruları almamışlar mı?

BAŞKAN – Herhâlde, hepsini yakalayamadıkları anlaşılıyor.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yani, şu Komisyonda görüşmeler bitmeden bütün cevaplarımızı istiyoruz.

BAŞKAN – Evet, arkadaşlar hızlandırınlar.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, bir şey daha var: Şimdi, bugün mübarek cuma size göre.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Hepimiz için mübarek.

BAŞKAN – Pazar günü sizin için bir saat ara vereceğim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, hayır.

Şimdi şöyle söyleyeceğim: Bugün iki saat ara verdiniz, herkes cuma namazını eda etti, Allah kabul etsin. Şimdi, Komiyonumuz pazar günü de çalışacak bildiğim kadarıyla ve ben de Pazar günü mübarek pazar...

BAŞKAN – 11.00 ve 12.00 arasında...

GARO PAYLAN (İstanbul) – ...ben inancımı yerine getirmek için sizden o gün saatlere göre uyarlamanızı istiyorum.

BAŞKAN – Toptan izin mi istiyorsunuz?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, bana değil, bütün Komisyonun çalışmasına ara vermesini istiyorum nasıl cuma namazında ara verdiyseniz Pazar günü de ara vermenizi istiyorum. Bu talebimize Komisyon arkadaşlarımız da uyum gösterecekse saat 10.30 ve 12.00 arası bizim pazar ayinimiz vardır, ben ona katılmak istiyorum.

BAŞKAN – Vallahi ben uyum gösterip göstermeyeceklerini bilmiyorum ama oya sunayım istiyorsanız.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Olur tabii, memnuniyetle.

BAŞKAN – Ben 11.00 ile 12.00 diye biliyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – 10.30 ve 12.00 arasındır.

BAŞKAN – Yarım saat da yol için istiyorsunuz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama, bir de burada mescit var ama sonuç olarak kilise yok burada, gitmesi gelmesiyle zaman alır.

Nasıl iki saat ara verdiyseniz burada, pazar günü de iki saat ara vermenizi talep ediyorum.

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Sayın Paylan, her şeyi evrensel düşünüyorsunuz ama hep dönüp dönüp mikroya getiriyorsunuz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Mikro değil, kişisel hakkım. Sizin ibadet hakkınız olduğu gibi benim de ibadet hakkım var. Mesele mikro mesele değil ki.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bir kişinin bile olsa...

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu, sizin desteğiniz doğrultusunda gereğini yapacağım ben, evet.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Destekliyor musun Üstadım?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Evet, kesinlikle.

YUSUF BEYAZIT (Tokat) – İlk defa doğru bir şey söyledi, sen de itiraz ettin.

BAŞKAN – Evet arkadaşlar, teşekkür ediyorum.

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/529) ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı hakkında (1/297) ve Sayıştay tezkereleri (Devam)

a) Orman ve Su İşleri Bakanlığı

b) Orman Genel Müdürlüğü

c) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü

ç) Meteoroloji Genel Müdürlüğü

d) Türkiye Su Enstitüsü

BAŞKAN - Değerli arkadaşlar, soru işlemi de bitti.

Sayın Bakan, tabii, benim soruları takip edip yazma şansım olmadı ama şimdi size görüş, eleştiri ve sorulara cevap vermek üzere söz vereceğim.

Takribî ne kadar süreye ihtiyacınız var?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, iki saat verirseniz hepsini cevaplarım.

BAŞKAN – 120 dakika süreniz var efendim.

Buyurunuz Sayın Bakanım. Ama, 120'yi birden almadı, 90, 90 vereyim istiyorsanız.

Sayın Bakanım, buradaki arkadaşlarımızın ve Komiyonumuzun Başkanlık Divanının sizden talebi, zaten sunumunuz esnasında Bakanlığımızın yapmış olduğu bütün icraatları anlattınız. Mümkün olduğunca sadece sorulara ve şu an burada olan milletvekili arkadaşlarımıza öncelik vererek soruları cevaplamanızı rica ediyoruz.

Buyurun Sayın Bakan, süreniz 45 dakika.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Sayın Kuşoğlu'dan başlayacağım ama kendisi yok burada.

BAŞKAN – Başlamayın efendim, olmayan arkadaşlarımızı geriye atın.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 57

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Peki efendim, tamam, o zaman arkadaşlardan başlayalım.

O zaman, Garo Bey burada, oradan başlayalım.

Özellikle şunu ifade edeyim: Kanal İstanbul'la alakalı şu anda güzergâh tam belli olmadı. Şu anda bunu biz yürütmüyoruz, tamamen Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı yürütüyor. Tabii, bu konudaki çalışmalar hakkında güzergâh belli olursa bununla ilgili biz de...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama, hangi güzergâh olursa olsun...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Tabii, biz bakacağız. Bir defa, prensip, su kaynaklarına zarar vermeyecek, aynı zamanda orman alanlarına asgari zarar verecek şekilde...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yer altı suları...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Tabii o konuda da çalışma yapılıyor yer altı sularını kirletmeyecek şekilde.

Şimdi, bu konuda biliyorsunuz üniversitelerden bir ekip var, esasen ÇED raporu da hazırlanıyor. Yani hiçbir şekilde yer altı sularına, su kaynaklarına, hatta tarihî mağara, tarihî sit alanlarına zarar vermeyecek bir çalışma yapılıyor. Bunun detayını belki Çevre ve Şehircilik Bakanı ile Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanımızdan alabilirsiniz.

Şimdi, dere yataklarıyla ıslah şöyle: Biliyorsunuz, biz dere yataklarını artık estetik ıslah yapıyoruz. Hakikaten, 2002 yılında ben DSİ Genel Müdürü olduğum zaman dere yatakları iptidai şekilde ıslah ediliyordu. Ama o zaman para da yoktu yani geçmiş dönemden. Birinci plana 3E prensibinden “Önce ekonomik olsun, emniyet, en son estetik.” diyorduk. Şimdi, Allah'a şükür milletin parasını millet için harcıyoruz, önce estetik diyoruz. Nitekim, pek çok dere bu şekilde ıslah edildi.

Köprülerde de şöyle: 2 defa Başbakanlık genelgesi çıkardık, köprülerin en azından beş yüzyıllık feyzan debisini geçirecek şekilde yapılmasını kontrol ediyoruz ama bu dediğiniz bazı eski köprüler maalesef...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yapılmış...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yok, yapılmışsa yanlıştır, onu örnek verirsiniz bakınız şimdi.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Soruşturma açıldı. Hopa'ya bakmadınız mı?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, baktık, orada... Bakın, bir dakika, ben Hopa'ya gittim. Müsaade ederseniz karşılıklı değil de ben sizi dinledim siz de lütfen beni dinleyin.

Şimdi, Hopa'ya gittim ben. Hopa'da dere yataklarından kaynaklanmadı problem. Hopa'da tamamen heyelan yüzünden kaynaklandı, bakın bunu kesinlikle...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hem köprüler var hem...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yok şimdi, DSİ'nin yaptığı hiçbir köprüde problem olmadı, dere yataklarından problem kaynaklanmadı, vefat eden -Allah rahmet eylesin- 6 kişi de tamam, yukarıda bir heyelan oldu ve heyelan evin üzerine gelmesi suretiyle hayatlarını kaybetti. Biz zaten dere yataklarını da ıslah ediyoruz. Ben de oradaydım biliyorsunuz.

Şimdi, bir de hem siz sordunuz hem de hanımefendi sordu “Güvenlik maksadıyla yapılan baraj var mı?” diye. Efendim, güvenlik maksadıyla dünya literatüründe böyle bir baraj yok. Şimdi, bakın, bu barajlar tamamen şu maksatla yapılır: Bir, suyu biriktirmek için. Türkiye yarı kurak iklim bölgesinde. Dolayısıyla Türkiye'de su ihtiyacı özellikle yaz aylarında azamidir. Bakın, kışın sulama yapılmaz. Suyumuzun yüzde 75'ini sulamada kullanıyoruz, kışın yok. Bir de yazın insanlar normalde günde 300 litre kullanırken kışın bu 100 litreye iner. Sanayide yazın daha çok su kullanılır. Yani özetle, eğer biz kışın ve ilkbaharda yağın yağmuru biriktirip yazın sulamada, içme suyu, sanayi suyu, kullanma suyu için veremezsek, biriktirmezsek hiçbir şehre su veremeyiz. Dolayısıyla, barajları bunun için yapıyoruz; bir.

Sizin dediğiniz barajlar da tamamen ya içme suyu maksatlı ya da o bölgede... Bakın, mesela Mardin'de su yoktu, o suyu biz getirdik. Şırnak'ta su yoktu, Mijin kaynaklarından, kilometrelerce, dağları taşları aşarak çok zor topoğrafyada suyu biz getirdik. Cizre'de ve bütün Silopi'de suları biz getiriyoruz. Bunları da tamamen barajlardan elde ediyoruz. Ya taşkın koruma maksadı var ya sulama maksadı var veyahut da çok maksatlı hidroelektrik santral yaparak enerjide kullanımı dahi söz konusu. Maksat budur, bunlarla ilgili de... Nitekim bu maksatla, mesela orada Aslındağ-Beyyurdu Barajı'nda 20 megavat gücünde HES kurulacak. Şırnak Barajı'na su veriyoruz, Silopi Barajı... Silopi'ye, buralara su veriyoruz. Yani bir enerji üretimi var, içme suyu temini vesaire. Yani dolayısıyla dünyada da “güvenlik barajı” diye bir husus yok. Bu maalesef uyduruldu.

Şimdi, gene siz sordunuz, Hasankeyf'in kurtarılması bu programda. Bakın, Hasankeyf'e ben çok eskiden, DSİ Genel Müdürüyken gittim, sivil bir vatandaş gibi bütün her tarafı dolaşım. Hasankeyf tamamen tahrip edilmiş. Oradaki Artuklu Köprüsü var ya tamamen yok edilmiş, taşları alınmış, çeşitli evlerde, bina inşaatında kullanılmış. Tarihî eserler...

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Ahır yapımında...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Tabii tabii, ahır yapımında, ev yapımında kullanılmış.

Şimdi biz oradaki bütün... Bir defa Hasankeyf'in tamamı su altında da kalmıyor; bir.

İkincisi: Hasankeyf'te biz eğer Ilısu Barajı'nı yapmasaydık tarihî şehrin altındaki o yamaç tamamen kayıyordu ve tamamen kendiliğinden yok olacaktı. Biz bu baraj vesilesiyle orayı da güçlendiriyoruz. Özellikle yukarıdaki tarihî şehri tamamen koruyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 58

Ayrıca birtakım tarihî eserler... Dünyada ilk örneği olacak mesela, orada Zeynel Bey Türbesi vardır... Ben de teknik üniversitede hocayken onunla ilgili bir çalışma yapmıştım, Çevre Uygur Merkezi vardı, onun üyesiydim İstanbul Teknikte. Onunla ilgili projelerde emeğim geçmişti. Şimdi onu biliyoruz. Şu anda dünyada... İhalesi de yapıldı, çok özel bir şekilde taşıyacağız; bir.

İkincisi: Allah aşkına, Hasankeyf'in fotoğrafını çektik. Hasankeyf'le, İlisu'yla ilgili kitapçığı da arkadaşlara verdim. Hasankeyf neydi, şimdi ne olacak? Dört dörtlük bir ilçe kuruyoruz. Bakın oradaki binalara baktığınız zaman çok iptidai, orada Dicle Nehri'nin kenarındaki alanlar gecekondular tarafından işgal edilmiş, tarihî kale kapısı dahi çökmek üzere. Bunların tamamını ihya ediyoruz. Arkeolojik kazıların tamamını bitirdik, hatta dünyada örnek bir proje olarak ele alınacak. Sadece Hasankeyf değil, İlisu Barajı'nın yapıldığı yerdeki İlisu köyü de. Ne diyorlardı? "Efendim, buradaki vatandaşları, buradaki kardeşlerimizi -etnik kökeni Kürt olan, bizim de kardeşlerimiz- bölgeden başka yere atacaklar." Efendim, orada mağara gibi evler vardı, resimleri var, şimdi bin metrekaşe üzerine villa tipi evler yaptık, villa, villa. Bütün köy konağı, bütün sosyal donatılarıyla muhteşem bir örnek oldu, yabancılar geldi, şaşırıldı. Gerçekten sizin de görmenizi özellikle belirtmek istiyorum.

Şimdi, orada yeniden yerleşimle alakalı, mesela yüksek okul açılması, hastane, spor tesisi, hatta kütüphane... Sayın Cumhurbaşkanımız Başbakanken özel olarak "Ya buraya kütüphane de yapın, spor tesisi de yapın..." O bizim vazifemiz değil ama onu yapalım dedik. Hatta bir tarihî yapıda İstanbul'da Sarayburnu gibi bir yapıda oluşuyor orada. Orada muhteşem bir müze, açık hava müzesi ve turistik eşya satış merkezlerini de yapıyoruz. Lütfen, arzu eden varsa beraber Hasankeyf'e gidelim, yapıları görelim. Ama sizlerin daha başka tavsiyesi varsa biz ne gerekiyorsa yapacağız, sözümüz var, benim sözüm var. Orası bir Artuklu ilçesidir, Artuklu Türklerinin merkezidir, dolayısıyla, oraya ne yapılsa azdır. Ben de Hasankeyflileri seviyorum ve şehircilik anlayışıyla bütün altyapıyı bakın, ağaçlandırmasından mezarlığına varıncaya kadar ne gerekiyorsa yapıyoruz. Arzu ederseniz sizlere bu konuda detaylı bir şeyi, nereden nereye geldi, onu sizlere anlatabilirim.

Birkaç kere soruldu Kıbrıs'a su götürme meselesi. Efendim, Kıbrıs'a hakikaten söz konusu değildi ama ben özellikle DSİ Genel Müdürüyken... Biliyorsunuz, adalardaki İstanbullular susuzdu. Lodos olduğu zaman on beş yirmi gün su alınmazdı, tankerle yeteri kadar... İstanbul'u biliyorsunuz, ben 5 Mayıs 1994'te göreve başladım, o zaman siz de İstanbul'da yaşıyorsunuz, yani haftada bir su gelirdi. Ben kendi evimde, bidon evdi, küveti doldurur bir hafta boyunca idare ederdik. Muhtarların talebi neydi biliyor musunuz o zaman? "Ya ne olur, bize su gelsin de haftada bir defa gelsin ve saati belli olsun." 800 muhtar topladım -Asya yakasını bir gün, Avrupa yakasını bir gün- talepleri buydu. Ama biz şu sözü verdik: "Sekiz ay sonra, 1 Ocak 1995, saat sekiz elli dokuzdan sonra İstanbul'da su kesintisi olmayacak." dedim. Hatta gazeteciler de sordu "Sultanahmet Meydanı'na su kesintisi olursa ne yapacaksınız?" diye. Ben de "Askerde dahi kesmediğim bıyıkları keseyim." diye böyle bir espri yaptım. Tabii o zaman adalar da su istedi "Siz İstanbul'a su verdiniz, biz de istiyoruz." dediler. Bu yüzden hemen deniz altından 22 kilometre bir boru hattıyla adalara, Büyükkada, Kınalıada, Burgazada, Heybeliada ve bir de Sedef Adası'nı unutmamız, oraya da verdik. O sırada Kıbrıs'taki bakan "Biz de adayız, bize de su getirin." deyince, o zamanki Sayın Büyükşehir Belediye Başkanımız Recep Tayyip Erdoğan'a arz edince "Zamanı gelince niye olmasın?" dedi. Ama kendisi Başbakan olunca -DSİ Genel Müdürüyüm- ben de inşallah bunu hatırlamaz diyorum. Çünkü, neden? Çünkü, çok büyük, bizden önce 1.850 tane ihale yapılmış. Toplam öz kaynakla yapılan ihalelerin bedeli o zamanki oranla 82 katrilyon yani 82 milyar TL şimdiki parayla. Ödeme ne kadar, ben DSİ Genel Müdürü olduğumda? 2 katrilyon. 82 bölü 2; 41 yıl ortalama süresi. Biz onları hizaya soktuk ama bir gün Sayın Cumhurbaşkanımız "Kıbrıs'ı unuttun mu?" deyince ben de hemen, efendim, unuttuk dedim. Mecburen başladık. Ama ben de Adalar gibi tabana borular döşeyerek götüreceğimi sandım. 80 kilometre deniz, kara yoluyla beraber 107 kilometre, Alaköprü Barajı'ndan Geçitköy Barajı'na.

Netice itibarıyla, baktık ki bu olmayacak. Ne yapalım -mutlaka- söz verdik. Orijinal bir fikir aklımıza geldi, gerçekten dünyada ilk 1 metre 60 santim çapındaki boruları denizin 250 metre altından asarak götürdük ve bu, başarıyla uygulandı. Şimdi, bu suyu biz Geçitköy Barajı'na aktardık. Ancak -mukavele de var- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti içindeki içme suyu arıtma tesisi, su depoları, büyük hazneler, ana dağıtım hatları 477 kilometre, şebeke hariç, bunlar Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Sular İdaresi tarafından yapılacaktı ama onlar projeleri dahi yapamadılar. Ben dedim ki: Ya, bu gecikiyor, suyu veririz. Neticede hatlar yapılmayınca... Barajda bizim vazifemiz, Alaköprü Barajı'ndan Geçitköy Barajı'na kadar suyu aktarmaktı. Bunun üzerine Sayın Cumhurbaşkanımız "Bunları da siz yapın." dedi ve biz de yıldırım hızıyla, çok ileri bir içme suyu arıtma tesisi ve 477 kilometre dev isale hatlarına başladık. Depolar, bu ve bunları büyük ölçüde tamamladık. Sadece Dipkarpaz tarafında sonradan başladığımız o isale hattı kaldı.

Kıbrıs tarafına dedik ki: Bunu nasıl işleteceksiniz? Tabii, orada, inanın, benim Bakanlığımın da önünde, muhatap 7-8 tane bakan, belki birkaç tane başbakan değişti, karar veremediler. Hatta en sonunda dedim ki: Bakın, bu su -az önce bir milletvekilimizin de ifade ettiği gibi- var, dağıtılmazsa sıkıntı olur donesiyle, ne yapalım? Arzu ederseniz dedik... Bu şebekelerde büyük kayıp var. Zaten su yok. Buradan nispeten bir pompaj var, ta Türkiye'den geliyor. DSİ birkaç yıl oradaki içme suyu şebekesini, sulama şebekesini -yarısı sulamada kullanılacak- hatta atık su kanallarını ve yağmur suyu sistemini, atık su ileri biyolojik arıtma tesisi... Nedir orası? Kadıköy'de biliyorsunuz. Kadıköy'de atık su yoktu. Bütün altyapıyı tamamladık. Bunun gibi, bunları yapalım dedik ama karar veremediler. En son, aralarında da bir ihtilaf oldu çünkü koalisyon. Neticede en son buraya geldiler. Maliyeden ve bizden, Bakanlığımızdan Akif Bey Başkanlığında bir noktaya gelindi yani netice itibarıyla belli bir süre biz işleteceğiz, daha sonra arzu ederlerse...

GARO PAYLAN (İstanbul) – İki öneri varmış.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – İki öneri var.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Neler onlar Sayın Bakan?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 59

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Önerilerden birisi: Belli bir süre biz işletelim ve bununla ilgili paraları toplayalım, altyapıyı tamamen tamamlayalım, dünyanın en ileri altyapı sistemini kuralım. Bunu, biliyorsunuz, yaptık biz yani İstanbul'da bir ilçemiz gibi büyüklüğü. Dolayısıyla, onlar da endişe ettiler. Veyahut istiyorsanız, sizin burada belediyelerin pek çoğunun altyapısı çok eski dedik. Dolayısıyla, büyük su kayıpları var, yüzde 45, 50, 60'a varan. Bağlantıları yok, atık su kanalları yok. Su yok ki kanal olsun. Şimdi, su gelmeye başlayınca kanalizasyon, ileri atık suları arıtmak, onu sulamada kullanmak lazım. Bunu isterseniz yap-işlet-devret sistemiyle yapın dedik. O konuda kendileri bir karar verdiler. Son olarak işte bir mutabakat anlaşması yapıldı. İnşallah büyük ölçüde bitti.

GARO PAYLAN (İstanbul) – İmzalandı mı?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – İmzalanmadı ama mutabakata varıldı. Meselenin özü budur.

Bunun dışında, bilmiyorum, sizinle ilgili sorular aşağı yukarı...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakanım, 10 metre küp su, sosyal devlet...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Tabii, o konu şöyle efendim...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Önemli bir hastanın...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Tabii, sosyal devlet ama bakın, bizim görüşümüz şu: Bu konuda mesela vakıflar kurduk. İstanbul'da da fakir fukara, garip gureba insanlar için Su Vakfı vasıtasıyla bunların faturaları ödeniyor. Bu sosyal şeyi ayırmak lazım. Neticede bir işletme, bunun işletme maliyeti var. Dolayısıyla, zaten biz, hatırlarsanız, İSKİ Genel Müdürüymen o 10 metre küpe kadar olan kullanımı çok cüzi tuttuk yani çok düşük bir... Şimdi onu yargı bozdu, biliyorsunuz. Benim zamanımda böyle bir şey vardı ama fazla kullananları da destekliyorum. Belli bir miktar, hatta İstanbul'da da fakir fukaranın kullandığı miktar 7 metre küptü ayda. Dolayısıyla, aile başına 7 metre küpe kadar çok düşük tutup daha sonra fazla kullanan var sa demek ki parası var adamın, kullanıyor. O kademeli olabilir, onu desteklerim ama biliyorsunuz, bu konuda da karar mercisi biz değiliz, tamamen İSKİ Genel Kurulu. İSKİ genelde bütün su kanalizasyon idarelerini...

GARO PAYLAN (İstanbul) – İSKİ değil, bütün Türkiye'de.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, müsaade edin. Türkiye'nin yüzde 70'i zaten büyükşehirde yaşıyor. Dolayısıyla, öbürlerinde belediye meclisi karar alır. Su kanalizasyon idarelerinin de genel kurulu büyükşehir belediye meclisidir. Bunlar karar alırsa, yargı da müdahale etmezse bu iş olabilir. Ben de bu konuda zaten geçmişte desteklemiştim, onu da özetle vurgulamak istiyorum.

Odnunla ilgili, söyledik işte, biliyorsunuz. Bu konuda...

Hasankeyf'le ilgili söyledim.

Orman yangınları, birlikte sordunuz. Efendim, orman yangınları, bakın, şu anda, yanan ormanlarla ilgili miktarı ben söyleyeceğim. Orada biz ormanlara aslında müdahale ediyoruz. Fakat çok da fazla bir yangın olmadı. Miktarlarını çıkardım şu anda. Fakat, mesela, siz Tunceli'den bahsettiniz. Efendim, bizim orman yangınlarına giden ekipler ateş altında kaldı, yakıldı. Bakın, bütün ekip araçları, buyurun. Şimdi, netice itibarıyla, orada terörü sonlandırmadıkça bunları önlemek mümkün değil. Çünkü, arkadaşlar can pahasına gidiyor oraya. Bunları ben size takdim edeceğim. Bakın, bunlar Tunceli'deki... Siz Tunceli'ye...

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Gelmedi gerçekten, maalesef gelmedi.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, gelmedi değil, gelirken yolda yakıldı, buyurun.

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Dersim'de olmuştur, ben Diyarbakır'dan bahsediyorum.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Diyarbakır'da da benzer şeyler oldu.

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Çünkü ben de ordaydım yani olsa ben de görürdüm.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yani, misal olarak söylüyorum şimdi ama Diyarbakır'la ilgili de...

Bakın, Doğu ve Güneydoğu Bölgesi'nde 2015 yılında 173 tane yangın çıkmış ama bütün Türkiye'yi dikkate alırsak çok daha fazla ve de bunlardan sadece çok cüzi miktar, 606 hektar saha yangından zarar görmüş. Bunlara bir problem olmadığı zaman -terör şeyi- kısa zamanda hepsine müdahale edilmiş, özellikle on beş, yirmi dakika, otuz dakika içinde.

Ama terör varsa orada, müdahale gecikiyor, zaten araçlar yakılmış. Siirt'te de böyle başımıza geldi. Yani, pek çok yerde böyle bir durum var.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yeşil Yol vardı.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yeşil Yol'a gelince... Yeşil Yol'la ilgili şunu söyleyeyim: "Yeşil Yol" dediğiniz, ormanlık alandan geçmiyor. Bakın, bu tamamen...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Direkt ormandan...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Bir dakika efendim, müsaade et.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Orman alanından da geçiyor yani.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Üstelik şunu yapacağız, bakın: Sayın Bekaroğlu, siz de o bölgenin insanısınız, lütfen. Bizim şu ana kadar Yeşil Yol'la ilgili verdiğimiz alan miktarı 1,6 hektar, bir ormandan izin vermişiz. Ama orada ağaç kesilmesin diye sadece ormanlık alanda 13 adet ağaç kesilmiş bu Yeşil Yol'da, bakın, 13 adet. Yalnız, şöyle

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 60

bir husus var: Bazen fırtınadan dolayı, özellikle devrilen ağaçlar kesilmiş, bir tarafa istif edilmiş. O ayrı bir şey. Burada kesilen... Çünkü, bizim orman kayıtları çok önemlidir, bir ağacın dahi hesabı sorulur.

Bir de şunu gururla ifade edeyim: Bu tamamen yukarıdaki yaylaların birleştirilmesiyle alakalıdır. Çünkü, yaylalara ulaşmak gerekiyor. Neticede, yol da çok da...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Karadeniz’de ulaşılmayan yayla yok Sayın Bakanım, çok az.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – İrtibat yok Sayın Bekaroğlu.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Böyle bir ihtiyaç da yok.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Bakın, dolayısıyla, 5 metre genişliğinde iki tarafını da -Yeşil Yol dememizin sebebi o- tamamen ağaçlandıracamız, hatta gelir getiriçi ağaçlandırma yapacağız.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – “Orman yok.” diyorsunuz, nasıl ağaçlandıracaksınız? 2.000 metreyi nasıl ağaçlandıracaksınız?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, biz bütün köy yollarını -ben size az önce gösterdim- kara yollarının kenarlarını ağaçlandırıyoruz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Güzel de 2.000-2.500 metrede ağaç olmuyor ki Sayın Bakan, nasıl ağaçlandıracaksınız?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Ona uygun, ona uygun...

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Orada ağaç yoksa kesilen ağaç da yok.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Ağaç yoksa, o zaman ne diye ağaç kesiminden bahsediyoruz?

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Ağaç yoksa zaten kesilen bir ağaç da yok, dikmeye de gerek yok.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir mantık tartışması yapmayalım lütfen.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, İstanbul’da da, bakınız, son on üç yılda İstanbul’daki ağaçlandırmaya, Allah aşkına, bir bakın. Ben İSKİ Genel Müdürü olduğum zaman koordinasyon toplantısını Sayın Cumhurbaşkanımız İSKİ’de yaptı. Bir gün bana sordu: “Ya, İstanbul’da niye bu yol kenarları, parklar ağaçlanmamış?” vesaire deyince ben de “Sayın Başkanım, insanlara su verememişler ki ağaçları sulamak için su versinler. Sulama olmadan olmuyor.” Bunun üzerine, biz İstanbul’da ilk defa İstanbul Büyükşehir Belediyesi İştiraki Ağaç ve Peyzaj Anonim Şirketi diye bir şirket kurduk ve bu şirkete, hemen, Alibey Barajı mansabında İSKİ’ye ait bir alan vardı, orayı da tahsis ettik. İlk defa orada ağaçlandırma çalışmaları, fidan üretimi başladı. Ben Ormandan sorumlu bakan olunca, 2007 yılında, İstanbul’un ağaçlandırılmasına çok önem verdim. Ve şu ana kadar da 18 milyon fidanı toprakla buluşturmuşuz. Ayrıca, özel ağaçlandırma şu şekilde: 100 bin erguvan, 100 bin ıhlamur gibi özel birtakım ağaçlandırma da yapıyoruz. Bunları da özetle belirteyim.

Ayrıca, siz HES’lerle ilgili “HES alım garantisi nedir?” En uygun fiyatla biz elektriği HES’lerden alıyoruz. Neden? Çünkü güneşte ve rüzgârda fiyatlar kilovatsaat başına çok daha yüksek. HES’lerde şu andaki fiyat, on yıl süreyle, devlet tarafından 7,3 sent/kilovatsaate alınacak. Bu şekilde alım on yıl süreli. Yenilenebilir Enerji Kanunu kapsamında bu belirlenmiş durumda. Bunu da özetle vurgulamak istiyorum.

Şimdi, efendim, “Açılanlar bir daha açılıyor mu?” Ya, böyle bir şey mümkün değil. Biz bütün açılışları da kontrol ediyoruz. Varsa, bir tane örnek gösterin. Ama şöyle olabilir: Arkadaşımız, barajın inşaatı biterken su tutuyor. Belki orada bölge müdürü su tutmayla ilgili bir çalışma yapmıştır ama kati surette -teker teker kontrol ediyorum- hiçbir tesis tekrar açılmaz. İşte, biz şu anda, bakın, 3.107 tane tesis açmışız. Bunların temelleri ne zaman atıldı, açılışları ne zaman yapıldı, hepsinin kaydı var; burada anlatırsam saatler alır, onu da özetle vurgulamak istiyorum.

Sayın Mehmet Bekaroğlu Beyefendi, şimdi, hakikaten ben de dışarıdan fidan ithal edilmesine karşıyım. Bu konuda beyanatımı da biliyorsun. Hatta biz bunun önünü kesmek için hangi belediye, hangi kurum, hangi muhtarlık, kim isterse proje getirsin, ücretsiz fidan veriyoruz, vatandaşa dağıtıyoruz. Çünkü yılda 333 milyon adet fidan üretiyoruz ve gerçekten, fidanlıklarımız da çok muhteşem. Ancak ihracat daha önce yoktu, bu maksatla... Yalnız, şöyle bir çalışma yaptığımızı da ifade edeyim: Biz İstanbul’daki fidanları önce, başlangıçta Türkiye’den istediğimiz boyda bulamazken, o zaman Orman Bakanlığında Ağaçlandırma Erozyon Genel Müdürü vardı, ben kendisini aradım: “Biz İstanbul’u ağaçlandırmak için fidan almak istiyoruz.” dedim. Cevabı aynen şu: “Bizde satacağımız size uygun fidan yok.” Bunun üzerine, biz alım garantili -bakın, Yalova’da, Sakarya’da, Bergama’da, İzmir’de, pek çok yerde- fidan, süs bitkileri üretimini başlattık. Gerçekten, bu çok büyük fayda sağladı. Şu anda, 2015 yılında 41 milyon TL’lik ihracat yapılmış, fidan ve süs bitkileri olarak ama, maalesef, hâlâ ithalat var, 63 milyon TL. Bu, zaman içinde azalacaktır, buna inanıyorum çünkü biz boylu fidan da üretmeye başladık. Bir de borsa kurduk. Bu konuda yüzde 100 haklısınız. Açıkça söylüyorum: Ben dışarıdan fidan ithal edilmesine karşıyım çünkü zararlı böcekler geliyor, ekolojik dengeyi bozuyor. Bunu defalarca söyledik ama bunun denetim yetkisi, maalesef, Gıda, Tarım, Hayvancılık Bakanlığında, Karantinada. Onları ziraatçılar kontrol ediyor. Onunla ilgili aramızda, inşallah, bir mutabakat sağlayacağız. Bir kanun tasarısı hazırladık. Artık gelen fidanları, ağaçları ormancılardan -ormancılık da bir meslek, yani, orman mühendisliği- onların yapması istiyoruz. Bunu da özetle belirteyim.

Gene “Sizin meralar ne kadar? Durumu ne?” Ülkemizdeki tescilli mera miktarı yaklaşık 15 milyon hektar civarında. Bu konu aslında Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının yetkisinde, meralar. Ancak biz şöyle bir çalışma yaptık Bakanlıkla ilgili, dedik ki: Ya, bu meraların bir kısmı bozuk mera. Yani, orman olmayınca onu mera diye yazmışlar, geçmişler. Tapuda öyle kayıtlı, hazine... Bunu üçe

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 61

ayırılım. Bir: Çok iyi meraysa bunu kullanacak elbet, hayvancılık açısından çok önemli, destekliyoruz. Meraların vasfının bozulmasına da karşıyız, çok açık söylüyorum, hepsini biz reddediyoruz.

İki: Bir de mera vasfı bozursa ve hayvancılık için kullanılacaksa bunu ıslah edelim. Ve biz bununla ilgili dedik ki: Sadece Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ıslah etmesin, aynı zamanda Orman ve Su İşleri Bakanlığı da ıslah etsin. Beraber ıslah ediyoruz.

Bir üçüncüsü: Çok eğimli, mera olarak kullanılmayan fakat "mera" yazılmış alanlarda "Bu alanları verin bize, ağaçlandıralım. Zaten toprağı da tamamen gitmiş. Zaman içinde burada ağaçlar büyüyünce orayı da otlatmaya açalım." dedik. Nitekim, daha önce kanun vardı "Ormanlarda otlatma yapılamaz, hayvanlar gelemmez." diye. Biz -az önce Değerli Zekeriya Bey vardı, güzel bir şey söyledi, o olsa teşekkür edecektim- planlı bir şekilde, elli yılda aynen onu yapıyoruz, yani, gerek tıbbi aromatik bitkilerde gerekse otlatmada bir plan yapıyoruz yıllara göre. Önce -şu yıl- hayvancılarla görüşüyoruz, hayvan sahipleriyle, belli yıl bir yerde otlatıyorlar, ondan sonra öbür tarafta. Böyle planlı bir otlatma yapıyoruz.

Şiştir ağacına gelince, maalesef, şiştir ağaçlarına arız olan bir mantar sebebiyle -biz üniversitelerle birlikte çalışıyoruz- biyolojik bir mücadele yapalım diye bir proje yürütüyoruz. Şiştir ağacı çok önemli, biliyorum. Siz de Trabzonlusunuz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Rizeliyim efendim.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) - Rize mi? Kusura bakma, o zaman baltayı taş vurduk.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Trabzonlu sayılıırım, evet.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) - Trabzonlu sayılır, Karadeniz...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Trabzon'da da çok kaldım.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) - Trabzon'da çok kaldığınız için, biliyorum.

Dolayısıyla, böyle bir şey var.

Efendim "Son on yıl içinde göç, önemli." dediniz, "Su kıtlığı olacak." vesaire.

Bu HES'lerle ilgili şimdi size bilgi vereceğim.

Yeşil Yol'la ilgili az çok bilgi verdik.

Meralarla ilgili durum... Meralarla ilgili böyle bir çalışma yaptık.

Şimdi, efendim, HES'lerle ilgili çok soru var ama tamamen HES'lerle ilgili, isterseniz, bir kitapçık da hazırladık, isteyen arkadaşlara verebiliriz.

Şimdi, efendim, bakın, eğri oturup doğru konuşalım: Şimdi, HES'ler elektriğin sigortasıdır, bakın. HES'ler tabiatı tahrip etmiyor.

Sayın Bekaroğlu, siz de söylediniz, benim Tokatlı hemşerim de söyledi, HES'lerden firmaların su kullanması söz konusu değil; sadece suyun gücünden istifade ediyoruz, elektrik üretiyoruz, yaptığımız işlem bu. Nitekim, bakın -siz bölgeyi bildiğiniz için- Solaklı Vadisi'nde çok büyük tepki vardı "Ya, burada çok HES yapıldı." diye. İyidere'de, Solaklı'da, Giresun'da, Ordu'da, vesaire. Şimdi, ben dedim ki... Solaklı Vadisi'nin, bilseydim, resimlerini getirirdim. Solaklı Vadisi HES'lerden önce perişan bir durumdaydı ama HES'lerden sonra... Fotoğrafları çektim, çok berbat bir vadi.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Artık orası Solaklı Vadisi değil, başka bir yer.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) - Güzel bir yer, güzel, yukarıya, Uzungöl'e giderken herkesin durup hayranlıkla seyrettiği bir yer. Şimdi İğdere'ye başlıyoruz, özellikle Giresun'daki Aksu Deresi'ne, Ordu'daki derelere, bunların hepsine başlıyoruz, vadileri muhteşem hâle getiriyoruz. Bunu özellikle vurgulamak istiyorum.

Dünyada HES'ler yenilenebilir, temiz enerji kaynağı olarak biliniyor. Benim kendi uzmanlık alanım.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Sayın Bakan, HES derken, Karadeniz'de borularla dere yatağından su alınıp yükseklikten yararlanılarak yapılan HES'leri kastediyorum.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) - Tamam, buna şöyle cevap vereyim: Bir defa, eğer biz orada bir su alma yapısı yapmadığımız zaman zaten taşkını korumak için orada tersip bendi yapacağız. HES'ler aynı zamanda taşkınları önüyor ve dere de eğer başka bir boruyla belli bir noktaya taşıyorsa dereye "can suyu" denilen, tabii hayatın sürmesi için gereken su mutlaka kontrol ediliyor DSİ tarafından. Vatandaşın şu ana kadar can suyu konusunda bir şikâyet gelmedi. Hatta şunu söyleyeyim: Yazın kurulan derelere dahi baraj dolması hâlinde...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Çok büyük şikâyetler var.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) - Çok şikâyet var, Tortum olayı can suyuyla çıktı.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) -Lütfen, bakın, ben ilim adamıyım, ilim adamı iddia etmez, ispat eder. Buyurun, şu vadilerin hâline bakın.

Ayrıca, doğa turizmi master planı yapıldı efendim. Özellikle, mesela Rize gelmiş, bunu size takdim ediyorum, Rize Doğa Koruma Master Planı. Nerede, ne yapılacak? Şunu da takdim edelim. Yani, biz şu anda master plan kapsamında ekoturizm ve 151 milyon 759 bin 236 liralık yatırım planladık şu anda. Master planlar bütün şeyler için var, onu da arz ediyorum efendim.

Mehmet Bey, dere ıslah çalışmalarını yürütüyoruz. Toplam potansiyelle gelince, Doğu Karadeniz Bölgesi'nde -Karadeniz'de çok daha yüksek ama- şu anda 24,1 milyar kilovatsaatlik bir potansiyel var, 7.441 megavat. Bu gerçekten çok önemli. Devlet ve özel sektör tarafından işletime alınmış olanlar var. 124 adet baraj ve hidroelektrik santralinin kurulu gücü ise şu anda 4.152 megavat ve 14 milyar kilovatsaatlik bir elektrik üretiyor, yüzde 56'sını tamamladık.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 62

Bakın, HES'lerle ilgili "Ya, elektriğimiz fazla, niye oluyor?" diyenlere şunu söyleyeyim: Efendim, elektrik fazlası öyle rastgele olmaz, pik saatler vardır, o pik saatlerdeki elektriği tamamen barajlı hidroelektrik santrallerden karşılıyor. Çünkü, onu yapmasak bütün kurulu gücün, doğal gaz termik santrallerinin ve diğer elektrik üretim tesislerinin pik saate göre ayarlanması lazım. O zaman elektrik kesintisi olur pik saatlerde, şu saatlerde. "Dolayısıyla, barajlarda su, elektrik depolanamaz." diyorsunuz. Elektrik, baraj ve hidroelektrik santrallerde dolaylı olarak depolanıyor, pik saatlerde devreye giren hidroelektrik santraller hemen ihtiyacı karşılıyor. Dolayısıyla, şu ana kadar biz 11 milyar dolarlık bir doğal gaz alımından kurtulduk. HES'ler olmasa... Enerjiyle uğraşanlar bunu çok iyi bilir.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Bakan, bir sorum kaldı. Bu Karadeniz'deki barajları kastetmiyorum, borularla dere yataklarından su alınarak, yükseklikten istifade edilerek oluşan HES'ler bittiğinde Türkiye'deki...

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu, tabii, başlangıçta siz yoktunuz. Oturumun başında biz tam tutanakla ilgili karar aldık. Eğer mikrofonu açmazsam bu dedikleriniz tutanıklara girmiyor. Bu soruyu aradığınızda da bulamazsınız yani.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ben bu soruyu sormuştum zaten, cevabını istiyorum.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Şimdi, efendim, müsaade ederseniz ben bütün soruları tamamlayayım, siz de onu o şekilde... Yani "nehir santralleri" diyoruz ona. Nehir santralleri için ne kadar oluyor, onun da rakamını çıkaralım, size onu yazılı olarak vereyim.

Sayın Mehmet Bey, özellikle sizin sorduğunuz endüstri tesisi, Karasu münferit yatırım yeri, Acarlar Longoz Sulak Alanı Tampon Bölgesi'nin 1.300 metre doğusunda Acarlar Longozu Yaban Hayatı Geliştirme Sahası'nda ise 2,5 kilometre mesafede yer almaktadır, alan içinde herhangi bir korunan alan veya tescilli bir sulak alan bulunmamaktadır.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hangi alan içinde?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – İşte, bu otomotiv vesaire ilan edilmiş diyorsunuz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Nereye akıtılmış, onu soruyoruz yani ben bir yanlış bilgi mi aldım onu anlamadım.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Şimdi, tabii, o konuda ÇED çalışması yapılıyor. ÇED çalışmasında o bütün tedbirler... Bakın, bir de şunu söyleyeyim, ÇED çalışmasıyla ilgili bir milletvekilimiz dedi ki: "Efendim, şu kadar ÇED raporundan çok cüzi miktarı reddedilmiş, kalanı kabul edilmiş." ÇED şudur: ÇED reddetmek için sadece değil; tamam, reddetti, telafisi hiç mümkün değilse rettir ama alınacak tedbirlerin ve telafisi mümkün esasların ortaya konulduğu ve bunun takip edildiği bir rapordur ÇED. Onunla ilgili, tabii, bizim Bakanlık değil, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı alakalı. Onunla ilgili bilgi alalım, size verelim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Tabii, tabii, onunla ilgili bir bilgi varsa geniş, böyle ayaküstü olmasın da. Ben yine bir soru sorayım olmazsa size daha ayrıntılı.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, diğerleri... Bir de bizde üst kademe değişecek diye öyle bir şey yok. Bir maksatla beklentiye girebilir.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Beklentiye girmesinler, bize ulaşsın "Bizi almasınlar." diyenler var.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Tamam, almayayım.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yoksa "Yok." dersiniz...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yok yani öyle bir şey yok, arkadaşlarla beraberiz işte. Olsa bile terfi eder, merak etmeyin.

Diyorsunuz ki: "Yapılan görevde yükselme sınavında..." Bakın, orman işletme müdürü, işletme müdür yardımcısı, fidanlık müdürü, fidanlık müdür yardımcısı, başmühendislik kadroları için yazılı sınav yapılmıştır, kazananlar göreve başlatılmıştır.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – DSİ'yi sordum, DSİ'yi.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, Orman sayısı çok fazla fakat DSİ'de zaten çok az bir eleman var, onlar da hemen hemen dolu olduğu için DSİ'de...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Tam bilgi verin Sayın Bakanım. Sadece size söylemiyorum, DSİ'de de yapılmamış yani.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Tam sayı verelim tamam.

Bakın, sendikal baskı yok, özellikle şunu ifade edeyim, kesinlikle sendikal baskı diye bir şey... Bütün sendikalara eşit mesafedeyiz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Peki, bu deminki okuduğuma ne diyorsunuz? "Baskı yok." diyorsunuz.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yok, hiçbir şeyde uygulanmıyor bizde, KDV uygulanmıyor efendim bizde.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hah, öyle deyin, "Baskı yok." demeyin yani şimdi.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Tamam, öyle diyorum, KDV uygulanmıyor. Yani, bu baskıyı mı gösterir?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ben size daha somut örneklerle soru göndereyim, resmî olsun.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, şöyle: Bizim bütün kurumlara KPSS'yle alınıyor ama Türkiye Su Enstitüsü yeni kuruldu. Bu vasıfta eleman bulmak zor. Dolayısıyla, şu anda kariyer uzmanı değil, sadece sözleşmeli personel, toplam 5 uzman var, kariyer uzmanı değil. Yeni kuruluş olduğu için şu an yönetmeliğinde kadroların yüzde 50'sini bu şekilde alma imkânı verildi. Toplam 15 kişi alma şeyimiz var.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 63

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teknik personel için verdik bunu biz aslında.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Teknik personel bu, tamamen teknik personel ama kariyer uzmanı değil. Bu sözleşmeli ve sözleşme çalışması uzatılıyor, bu normal.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – O zaman, DSI’den aktarın geçici görevle.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Aktardık ama yetmiyor yani netice itibarıyla bu özel bir... Ve çok büyük faydası var. SUEN, bakın, gerçekten, Türkiye’nin su politikasını bütün dünyada takip eden bir kurum ve dünyanın pek çok yerindeki suyla ilgili elemanlar...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Buna itirazımız yok tabii ki Sayın Bakan, orası etkin çalışsın diye biz de...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Etkin çalışsın, tamam. İnşallah bundan sonra kadro alırsak onları...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayıştayın söylediği şekilde yaparız deyin efendim.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Sayıştayın söylediği şekilde yaparız yani öyle zaten.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hah, öyle dersiniz sorun kalmaz.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Evet, bir de Elâzığ Milletvekilimiz Ejder Açıkkapı’nın, Hamzabey Barajı ve içme suyu tesisi... İnşallah içme suyu tesislerini 2018 yılında hizmete vermeye başlayacağız. Bunu özellikle arz edeyim.

Uluova projesiyle ilgili şunu belirteyim: Hakikaten, bununla ilgili aslında çalışma yapıldı ama yüksek maliyeti var fakat, biliyorsunuz, daha önce, geçmişte hükümetler arası ikili iş birliği anlaşmasıyla oradaki barajlar verilmiş. Biz onu tamamen yap-işlete, su kullanma hakkı anlaşmasıyla bir anlaşmaya dönüştürdük fakat ona göre aldı. Şimdi, yaptığımız görüşmelerde iki şey var: Ya firmayı zorlayacağız, oradan su alacağız, böylece enerji üretimi biraz düşecek veya firmaya “Bu bölgedeki, Uluova’daki pompajlı sulamanın enerjisini oradan ücretsiz karşıla.” şeklinde bir teklifimiz var. Görüşmeler devam ediyor, bu yeni teklif. Bu olursa dolayısıyla çok uzun hatlar yapmaktan kurtulacağız. Böyle bir imkân sağlayacağız.

Yapı denetim firmaları. Mehmet Bey, şimdi, sizinle, biliyorsunuz, daha önce de denetim firmalarıyla ilgili tartıştık kanun çıkarken de ve Komisyonda da. Şimdi, efendim, buradaki esas şu: Yani maksat firmalara yeterlilik vermek. Yani yeteri kadar bunu denetleyecek bilgisi, tecrübesi var mı? Yoksa biz bir şey için firmayı seçmiyoruz, firmaları yetkilendiriyoruz. Yani, özellikle diğer yapı denetim firmalarında da rastgele, isteyen “Ben denetleyeceğim.” diyemiyor. Aynen böyle bakın. İsterseniz bu konuda...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Kaç firma yetkilendirdiniz şimdiye kadar?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Hayır, hayır. Bakın, şu ana kadar onu da söyleyeyim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Kanundan sonra ne oldu onu anlamadım.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Bugün itibarıyla 40 adet şirkete su yapıları yetki denetim firması izin belgesi verilmiş, bu yönetmeliğe göre düzenlenmiş. Kara Yolları Genel Müdürlüğü ve TOKİ tarafından yürütülen işlerin denetim ve kontrolü için danışmanlık hizmet alımı yoluyla 4730 sayılı Kanun’a göre müşavirlik hizmeti ihaleleri yapılmaktadır. Benzer şekilde kurumumuz tarafından yürütülen işler için de yönetmeliğe istinaden müşavirlik hizmet alım ihaleleri yapılmaktadır.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ben orasını soruyorum. Yani yetkilendirme ayrı, bakın işte şimdi söylediniz.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Tamam ama bu şekilde...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır, yetki alım ihalesi sizin işiniz değil ki.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, müsaade edin, bakın, bununla ilgili..

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ama parayı firma ödeyecek size ne yani.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Hayır, efendim, doğru değil.

BAŞKAN – Gene HES tartışmasına mı geldik ya?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Bakın, firma öderse istediği yeri alıyor. Bakın, bununla ilgili başımıza bir kaza geldi. Firma dedi ki: “Firmalar bulsun.” Bir mühendislik ve müşavirlik firmasını bulmuş. Kontrol ediyor ama büyük bir kaza oldu. 12 metre çapındaki...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ona bir itirazım yok ki. Şimdi ne olacak? Evleri yıkılıyor, deprem oluyor. Yani, yapı denetim firmalar var.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Şimdi, bakın, 40 firma... Burada bir de şunu söyleyeyim. Yani bazen lüzumsuz isnatta bulunuyorsunuz yani sizin yakınız olabilir, yeğenleriniz falan diye. Bakın, biz...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır, söylerler diyorum.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Söyleyemezler çünkü neden biliyor musun?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – İhaleye girmeyeceksiniz, girerseniz söylerler.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Bakın, söyleyemezler çünkü ben İSKİ Genel Müdürü olduğum zaman rahmetli babam, aile medisi kararı aldık.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Söylerler, ihale yaparsanız, ihaleyi verirseniz söylerler yani.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Müsaade et kardeş, müsaade et.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 64

Aile meclisi kararıyla bizim ailemizden, yakınımızdan hiçbir kimse ne devlet ihalesi alacak ne tavassutta bulunacak ne de o zaman İSKİ'den kapısından girecek şekilde bir karar aldık. Hiçbirisi girmemiştir. Hatta arkadaşlara söylüyorum. Bizim bir sürü akrabalar var, hiçbirisi de Bakanlığa uğramaz. Yani böyle bir şeyi hiç kimse iddia edemez çünkü biz bu konuda çok hassasız.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Peki, başvurularda ne kadar var? Reddedilmiş, kurulmuş kaç şirket var bu konuda? Yetki verilmeyen kaç şirket var?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Olabilir. İşte, demek ki mutlaka vardır. 40 tane...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır, şöyle söylüyorum: Peki, neye göre kuruyor adam onu yani yeterli değilse? Ben de onu merak ediyorum.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, bir dakika...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Su yapıları denetim şirketi değil mi bunları?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Bir defa bu çocuk oyuncuğu değil, bakın baraj.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Kapattırıl o zaman.

BAŞKAN – Neyi kapattırıyoruz arkadaşlar?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Şimdi, yetkisiz kurulan su yapıları denetim şirketi olur mu? Ne iş yapacak o adam? Ya mühendislik yapacak ya müşavirlik yapacak yani.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yok efendim, bu inşaatın, yapılan inşaatın kontrolüdür, denetimdir bakın. Yoksa...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakan, süre doldu.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Ek süre verebilirsiniz...

BAŞKAN – On beş dakika daha vereyim.

Buyurun.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Bu konuda isterseniz istediğiniz kadar detaylı...

Zekeriya Bey, gitti.

BAŞKAN – Sayın Günel, buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Bakan, son bir şey söylüyorum. Bakın, diyorum ki: İhale ayrı şey...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Ama süreyi...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yok, iki dakika verin ama soru havada kalmasin.

BAŞKAN – Tamam, süreyi ben durdurdum.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Şimdi, arkadaşlar bakıyor anlamadı, onlara anlattım. Şimdi “Hoca yanlış mı söyledi bize?” diye bakıyorlar. Benim itibarım söz konusu burada şimdi. Bakın diyorum ki: Başka varsa...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Evet ama işte demek ki bildiğiniz şey yanlış.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bir dakika ama söylüyorum: Eğer nitelikli değilse, yeterli değilse öteki şirketleri kapatalım, yanlış yapıyorlar o zaman.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, kapatalım değil, o başka şey yapıyor, sulama projesi yapar yani bir şirketin çok sayıda faaliyeti var. Bu dediğimiz barajla ilgili, baraj.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Peki, ihaleyi nasıl yapıyorsunuz? İhale ediyorsunuz. İhaleyle şirket belirlenir mi? Ben de onu soruyorum.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yani, tabii ki bir baraj inşaatı yapacaksa...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – 40'ının tamamı alacak mı şimdi? Denetimin 2'sini ihaleye açınca 5'ine mi vereceksiniz, onu soruyorum. İhale ne işe yarayacak? 40'ından 20'sine mi vereceksiniz, 5'ine mi vereceksiniz, nasıl olacak anlamadım yani.

BAŞKAN – İhalenin şartlarına bağlı Sayın Günel.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – İhalenin şartlarına bağlı.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ya, arkadaş şunu söylüyorum...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Bir dakika, müsaade eder misiniz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Gayet güzel Sayın Bakanım. Şunu anlayayım da...

BAŞKAN – Bu şirketler kimin efendim? Kaç tane şirket var?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – O önemli değil Sayın Başkan.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Şu anda 40 tane denetim firması, verdiğimiz şirket var. Onların içinden...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Bakanım, ya çok net bir şey, bir cümlelik, sadece diyorum ki: Siz ihaleyi açınca bu 40'ın 5'ine verirseniz geri kalan 35 tanesi denetim yapamayacak mı, onu soruyorum.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, yapar onlar da, başka bir şey de yapar.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ya, başkası ayrı. Diyorum ki: İhaleyi açacaksınız, 40 tane yetkili şirket girecek, bunun 3'ü kazandıysa herkes 3'üne denetim yaptırarak arkadaşlar.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yok, değil efendim, yok.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 65

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Veya 13'ü kazandı...

BAŞKAN – Sizin sormak istediğiniz ne Sayın Günel?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bak, 40 şirket ihaleyi mi kazandı, yoksa 40 şirket yeterlilik mi aldı?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – 40 şirket yeterlilik aldı.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Peki, ihale sonucu 3'ü alırsa geri kalan 37 tanesi denetim yapmayacak mı?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, başka şeyler yapar.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Başka şeyler yapar.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bir dakika, soruyorum işte. Yaptığınız ihale ne ihalesi?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, bir dakika, müsaade eder misiniz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ne ihalesi Sayın Bakanım bir söyleyin?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) - Efendim, yeterlilik ihalesi. Efendim, diyelim ki bir barajın ihalesine, denetim mühendislik, müşavirlik ihalesine 40 firma yeterlilik almışsa yeterlilik alanlar arasından ihaleye katılıyor, kim kazanırsa o alıyor. Öbüründe başka şey oluyor...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Anlatamadım. Yeterli olan firmaya ne ihalesi yapıyorsun? Bırak hangisine denetletirsem ben şirket olarak denetleteyim.

BAŞKAN – Sayın Günel, ben size bunu daha sonra anlatayım.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır, yok, ben Sayın Bakana...

Ya, size ne hangisine denetleteceğimden? Diyorum ki: 40 tane yeterli firma varsa ben istediğime HES sahibi olarak denetletme...

BAŞKAN – Arkadaşlar, Sayın Günel bu şuna benziyor...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Bakana sorun: Kaç tane denetlenecek HES var? Yeter.

BAŞKAN – Kapattım, tamam.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Bakanım, kaç tane HES var denetlenmesi gereken, bir de rakamını söyleyin, kapattım.

DSİ GENEL MÜDÜRÜ ALİ RIZA DİNİZ – Devam eden 100 var. Bunun muhtemelen...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – 800 kusur tane vardı o zaman söylediğiniz.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yok, şu anda devam edenler efendim, devam eden 100 tane var.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Kaç HES'imiz var?

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bu yasayı, düzenlemeyi yaparken DSİ Genel Müdürümüz o zaman çok daha yüksek bir sayı verdi.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Ya, bir dakika, siz buna takılmışsınız kusura bakmayın.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Kaç HES var Sayın Bakanım?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Biz, aynen yapı denetimde olduğu gibi bunları denetleme kabiliyetine, ehliyetine sahip mi, değil mi diye onu tespit ediyoruz. Sonra bunlar içinde...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Onda sorun yok, bakın, söylediniz.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Tamam işte.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Onda sorun yok ama kimse YMM belirlemiyor, kimse yapı denetim şirketi belirlemiyor. Yetki veriyor, isteyen istediğini yapıyor.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yetki veriyoruz biz de.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – İhale ne ihalesi?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, yetki verdikten sonra...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bu konuyu geçelim, siz bunu yazılı verin.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Kaç HES varmış, onu duymadım.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – 101 tane HES efendim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır, hayır, bitmiş Türkiye'de toplam?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – 422 tane daha önce, yönetmelikten önce 422 HES.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – 822 tane HES vardı toplam.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – O eskiye göre, bizim yaptıklarımız var vesaire.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır, toplam, Türkiye'de HES sayısı kaç?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, ne yapacaksınız?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ne kadar HES var onu soruyorum.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) - Bir dakika efendim neyi öğrenmek istiyorsunuz? Girersiniz DSİ'nin kayıtlarında var. Şu anda toplam HES sayısını söyleyeyim: İşletme safhasında toplam 561 adet var, işletme ama bu...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Devam eden...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 66

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Devam eden, inşaat safhasında 4 tane DSİ'nin, 101 tane özel sektörün var. DSİ kendi yapıyor zaten. Proje, planlama safhasında -daha planlaması yapılıyor, inşaat değil bu- 636 tane var.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ben de onu söylüyorum, 800'dü, 1.100 kusur olmuş. Yani, bunların hepsi denetlenecek arkadaşlar. Bunu da Bakanlık belirleyecek kimin denetleyeceğini.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Bakanlık sorumlu olduğu için.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Hayır, efendim ihaleyle.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Kavcıoğlu, Bakanlık ihaleye çıkacak, belirleyecek.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Sayın Başkanım, böyle bir usul yok, ben izah edeyim, beni dinlemiyor.

BAŞKAN – Ben dinliyorum Sayın Bakanım, siz bana anlatın.

Şimdi, Sayın Başkanım, biz sadece firmaların yeterliliklerini belirliyoruz. Neden firma seçmiyor? Firma kendi seçerse istediği şekilde denetliyor. Artık bu tamamen DSİ'nin kontrolü altında oluyor. Yoksa biz firma seçmiyoruz kati suretle. Biz sadece denetleyebilecek olan firmalara yeterlilik veriyoruz. Bu kadar, gayet basit.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Akreditasyon veriyorsunuz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır, 40'ı vermiş, 3'üne, 4'üne yeniden veriyor. Akredite belli.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – DSİ adına denetliyor, parasını firmadan alıyoruz. Daha önce firma kendisi yapıyordu, bunun mahzuru ortadaydı, çünkü birtakım hatalar ortaya çıktı.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani, parayı firma verecek arkadaşlar, Bakanlık vermeyecek.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Ben şöyle yapayım...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – İhale yapılacak, parayı firma verecek, Bakanlık vermeyecek.

BAŞKAN – Yani, şunu mu söylüyorsunuz Sayın Günel: “40 firma yeterlilik aldıysa sırasıyla hepsine mi iş verilsin?” diyorsunuz siz?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ya, kime ne ya ben istediğime yaptırırım. Yeterlilik versin.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yok, olmaz efendim zaten mahzuru olduğu için...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Verme o zaman ya, yeterlilik verme.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Mahzuru olduğu için...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ne mahzuru var?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Çünkü bir diğer diyalog oluşmasın, dört dörtlük şey yaparsın diye.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – 40'ı da yeterli değil mi? Yeterli. Size ne ya kime verdiğinden? Ben mi veriyorum parayı?

BAŞKAN – Sayın Günel, lütfen sakin olun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkanım, HES...

BAŞKAN – Sizin HES neredeydi Sayın Günel?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Kanuna göre iş yapıyoruz biz, kanun böyle uygun gördü, bunun...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Kanunu da onun için çıkarttınız.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Ben çıkartmadım.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Sayın Başkan, söz istiyorum.

BAŞKAN – Size söz yok Sayın Turhan, sizi buraya alayım.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ne yapı denetimde var...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Benim kanun çıkaracak gücüm yok.

BAŞKAN – Evet, değerli arkadaşlar, müzakerelerin sonuna geldik.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bir tek DSİ'de var vallahi!

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – İşte, DSİ farklı, dört dörtlük yapıyor.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – HDP değil, AK PARTİ milletvekili söz istiyor.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Bakan konuşurken söz mü olur?

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, bu konu kapanmıştır.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Sayın Başkanım, müsaade ederseniz, bakın, izah edeceğim şeyler çok yarım kalıyor, ondan sonra itiraz ediliyor.

BAŞKAN – Sayın Bakan “Kapanmıştır.” dediğim denetim konusu kapandı. Sürenizi başlatıyorum, lütfen diğerlerine cevap alalım.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Tamam.

Zekeriya Bey'e teşekkür ediyorum, hakikaten söylediği şeyler doğru. Yani tıbbi yönden aromatik bitkilerde ölçek ekonomisi ve aynı zamanda sürekliliği için biz de zaten aynı yapıyoruz. Ben kendisine teşekkür ediyorum.

Kuşburnu için özel bir plan yapacağız, kendisi tavsiye etti.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 67

KOP için... Zaten izah etti. Diğer Sakarya, Kızılırmak, Yeşilirmak için bir çalışma yapacağız. Meriç ve Tunca nehirlerinden özellikle Ergene'ye su aktarılması çalışmalarını devam ediyor zaten.

Sığla ağacını koruma altına aldık; 88 hektar büyüklüğünde, özellikle birtakım alanlarda bunları koruyoruz.

Zekeriya Bey'in söylediği, son üç yılda sığla fidanı dikimi: Aşağı yukarı 12.062 adet sığla fidanı da diktik. Kesim yaptırmıyoruz, sığla ormanlarını koruyoruz.

2/B'yle ilgili, biliyorsunuz, 2/B Anayasa'da belirtilmiş, 31 Aralık 1981 tarihinden önce orman vasfını kaybeden yerlerin değerlendirilmesine amir bir hüküm vardı, onu da biz çözdük Allah'a şükür.

Ergene havzasıyla ilgili çalışmalar hızla devam ediyor. 12 tane ileri biyolojik arıtma tesisini yapıyoruz. İnşallah, bu yıl sonunda bütün belediyelerin atık su ileri biyolojik arıtmaları bitecek. Ancak, sanayiyle ilgili de çalışma yaptık. Onların da 2017 sonunda bir kısmı, 2018 yılında tamamı... Bütün denetimi Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yapıyor, biz sadece nehirlerde ölçüm yapıyoruz.

Zekeriya Bey'in yok kendisi, ona...

Mikail Bey de yok herhâlde. Seyfe Gölü'yle ilgili çalışmalar devam ediyor. Tanıtımla ilgili şeyler hazırladık. Özellikle Seyfe Gölü'yle ilgili koruma esaslı bir plan hazırlandı.

Toplulaştırma, DSİ toplulaştırma... Normalde toplulaştırmayı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı yapıyor. Ama biz Tüzük'e bir madde koydurmuşuk: "Karayolları ve DSİ'nin projelerine münhasır olmak üzere toplulaştırma yapılabilir." diye. Bazı şeylerde, sanıyorum hızlı yapılması gereken yerlerde biz yapıyoruz, onu da arz edeyim.

Kısıklı Projesi'yle ilgili... Gülşehir arası ıslaha bakacağız efendim.

Yamula-Seyfe projeleri devam ediyor şu anda. Ağustos 2015'te başladık, 110.442 hektarlık proje yapım işine başlandı. İnşallah, bu işi, sulamaların tamamını 2019 yılı sonunda bitireceğiz. Zaten, bu konuda, özellikle İç Anadolu Gelişim Projesi hazırlandı.

Selahattin Bey, Kars'ta zaten Kars Barajı'nı bitiriyoruz, sulamalar kapalı sistem yapılacak. Ayrıca, biliyorsunuz Selim Barajı'ndan Kars'a içme suyu getirdik, arıtma tesisini yaptık. Haklısınız, yem bitkileri için bir proje geliştirmekte fayda var, onu da yapacağız.

Kağızman Barajı'nın son durumu şudur: Kağızman Barajı'nın planlama raporu, ÇED raporu onaylandı, projeleri idaremiz tarafından yapılıyor. İnşallah, projeler bittikten sonra bunları tamamlayacağız.

Ayrıca Kars, Ardahan, Iğdır illerinde 35 tane hayvan içme suyu göleti inşa edelim dedik. Onlar bize ait değildi ama inşallah, bunları da hayvan içme suyu göletlerini de yapacağız.

Kağızman Barajı'nın son durumuyla, bununla ilgili bilgi notu var, çok uzun. İsterseniz size bunun bilgi notunu gönderiyorum hemen.

Mevlüt Karakaya...

BAŞKAN – Burada olan arkadaşları cevapları iletir ona.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Tamam, peki.

200 bin hektar merayı ıslah ettik biz Bakanlık olarak. Her yıl 10 bin hektarlık yani 100 bin dekarlık merayı da ıslah etmeye devam edeceğiz. Şimdi, bu yenilenen, avlanma harçları konusunda haklı. Biz bu konuda kendisinin talebini yerinde bulduk; araziye gezince, esnafları.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Avlanma ruhsatları...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Evet.

Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu var, bununla ilgili bir soru olmuştu. Bu kanun, biliyorsunuz, teklif edildi, Genel Kurula kadar indi fakat kadük kaldığı için yeniden Komisyona iletileceğiz. Bu hususu da dercettik efendim bir değişiklik olarak.

Ayrıca, hayvan haklarıyla ilgili kanun oy birliğiyle geçen dönem Genel Kurula intikal etmişti, kadük kaldı. Şimdi Komisyona onu tekrar sunacağız; özellikle Eskişehir Milletvekilimizin talebi olmuştu.

Mevlüt Karakaya'nın diğer talepleri var, kendisi olmadığı için isterseniz onları yazılı olarak gönderelim.

Nursel Hanım, tabii, Hasankeyf'le ilgili bilgi verdim; Yeşil Yol'la ilgili az önce bilgi sundum ama daha detaylı bilgi isterseniz...

Kamulaştırmayla ilgili, Bihlun Hanımefendi, o farka bakacağız, nerede fark var, size yazılı olarak bildirelim. Kamulaştırmayla ilgili fark olduğunu söylediniz.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Esas faaliyet raporunda var.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Evet, ona bakacağım, nerede fark.

Tabii, Sayıştay raporlarına özellikle dikkat ediyoruz, varsa eksiklikler bunları mutlaka ele alıyoruz. Mesela, muhasebenin otomatik olarak görülmesi için yeni bir program yaptırarak Orman teşkilatına. DSİ'de zaten bir problem yok. Ormanda muhasebe kayıtlarının güncellenerek bütün ilgili birimler, amirler tarafından görülmesi için "ORBİS" adıyla çok kapsamlı bir program yaptık ve burada Sayıştayımızın da güzel bir tavsiyesi oldu, bitirdik büyük ölçüde. Şimdi, Karabük Orman Bölge Müdürlüğünden uygulamasına başladık. Çok mükemmel bir program, dünyada da en ileri teknolojiye göre güzel bir program hazırladık.

Tabii, jeotermal suların kontrolü, denetimi... Kanun var, bu tamamen Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından yapılıyor. Aydın Milletvekilimiz vardı. Efendim, bu konuda Büyük Menderes havzası için bir çalışma başlattık. Özellikle bunu da Bakanlığımızdaki Su Yönetimi Genel Müdürlüğü yürütüyor. Ben Aydın'a gittiğimde bu koordinasyon toplantısından kısaca bahsettim. Önümüzdeki aylarda gelecek bütün bu havzanın denetimi... Nitekim, Büyük Menderes Nehri'nde ıslah çalışmaları çok hızla yürüyor biliyorsunuz, onu özette vurgulamak istiyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 68

Ayrıca, şu anda, jeotermal kirlilikten kaynaklanan diğer atık su arıtma tesisi, Uşak'taki diğer birtakım deri sanayisinden kaynaklanan atık suları da kontrol edeceğiz. Bu konuda bütün kurumlar iş birliği yapıyor -ciddi bir koordinasyon- ve bir ekip oluşturduk. Ergene'yle ilgili 15 maddelik bir paket hazırlamıştık. Benzer paketi -15 maddelik- dere ıslahı, ağaçlandırma, erozyon kontrolü, kirlilik kontrolü, katı atık bertaraf tesisi vesaire hepsini dikkate alan 15 maddelik bir eylem planı hazırladık. Aydın'a gelince ben bunu izah edeceğim.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Sayıştay raporlarında iki önemli konu vardı: Bir maden ruhsatları bir de orman köylüsü dışında ticari faaliyete izin verilmesiyle ilgili. Sayıştay raporlarında aslında en önemli konulardı.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Şimdi, efendim, “Orman köylüsü olmayanlar, ihale işi yaptırılmıyor.” dediniz. Bu, Çatalca'da söz konusu.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Sayıştay diyor.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Ama Çatalca'da söz konusu. Orman Genel Müdürlüğü tarafından bütün işler İhale Kanunu hükümlerine tabi olarak yerine getirilmektedir. Yani, bir kere, ihalesiz iş yaptırılması mümkün değil. Maden sahalarında, özellikle bütün izinlerin alınmasından sonra, işletme izni verilmeden sahanın teslim edilmesiyle ilgili yönetmelik hükümlerine göre mümkün değil yani ruhsatlar; ben burada bir örnek varsa bilemiyorum, mümkün değil.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Hayır, Sayıştay bulgusunda var efendim.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Var ama arkadaşlar ona da cevap vermişlerdir size.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Herhâlde Sayıştaydaki arkadaşlar da cevap verebilirler.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Tamam, arkadaşların söylediği, böyle bir bulgu özellikle... Nerede? Öyle bir şey var mı? Ona tekrar bakalım, inceleyelim, nerede olduğunu bizzat ben de kontrol edeceğim zaten.

Şimdi, 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 40'inci maddesine göre orman işleri kooperatifleri ve köylülerin iş güçlerinin yeterli olmaması veya işe ehil olmamaları hâlinde veya aşırı fiyat istemeleri hâlinde işin dağılımı ve yapılabilmesi ile ilgili konularda ihtilaf çıkması gibi hâllerde bu işler taahhüt yoluyla yaptırılmaktadır yani ihale suretiyle. Çünkü bazı yerlerde eleman kalmamış, dolayısıyla bunları kooperatiflere veremiyoruz, onları ihale suretiyle yapıyoruz.

Melen havzasıyla ilgili çalışmalar devam ediyor. Bunu siz sordunuz.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Evet. Oradaki katı atıkla ilgili olarak alınan ÇED raporu iptal olmuştur, inanılmaz kötü şartlarda, orada Melen havzasından İstanbul sularına direkt olarak...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Doğru, onunla ilgili biliyorsunuz, ona uygun bir yer seçelim...

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Katı atık tesisinden kaynaklanan bir problem var orada.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Şimdi, kamulaştırma ile ilgili de bir şey söylediniz, onu arkadaşlar şimdi hemen bulmuşlar. Kamulaştırma -şu anda rakamları veriyorum- 1 milyar 130 milyon TL, yıl içi aktarımlar ilave edilerek... Yıl içinde aktarılmış bir ilave ödenek almıştık, 202 milyon 460 bin TL, ilama bağlı borçlar 95 milyon 545 bin TL, yeniden yerleşim giderleri de 29 milyon 480 bin TL; toplamı 1 milyar 457 bin 485.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Bir önceki dönemle beraber mi?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Evet.

Rakamlar toplamına baktım, doğru, isterseniz bunu size de hemen bilgi olarak arz edeyim.

Ergene'de sanayi atık sularıyla ilgili, biliyorsunuz, üç ayda bir benim Başkanlığımda, her ay da Genel Müdürlüğümüzün ve Müsteşarımızın Başkanlığında toplantı yapılıyor şu anda. Ergene'de biz bu yıl sonunda bütün şehirlerin, Kırklareli'den tutunuz da ta Keşan'a kadar -orada ne kadar burada görüyorsunuz- bütün arıtma tesislerini tamamlıyoruz, sadece 3 tanesi kaldı, onu da bitireceğiz.

Sanayi için ise özellikle şu anda ihaleler yapıldı. Sanayinin atık su arıtma tesisleri de yapılıyor. Yalnız renk problemi için -biz biliyorsunuz- tünel ve Marmara Derin Deniz Deşarj Projesi var -2017'nin sonu, 2018'in Martı gibiydi- ben “2017 sonunda hepsini bitirin.” diye söyledim. Dolayısıyla, Ergene'de şu anda zaten kimyasal oksijen ihtiyacı çok hızla düştü, sadece renk problemi var, onu da inşallah -tuzluluk problemi- derin deşarjla çözüyoruz yani 2017 sonunda bitireceğiz.

Efendim, Fatih Ormanı'nda bir imar değişikliği, yapılaşmada bir artış söz konusu değil, yapılaşma miktarı sadece binde 8, çok küçük. O alan da nasıl biliyor musunuz? O alanda da çocuk oyun alanları, çocuk parkı gibi bir park yapılacak ve ora da çok berbat, oraya siz de giderseniz berbat, salaş yapılar vardı, ormanın içinde değil, onları yıkarak oraya yapıyoruz; bunu özetle vurguluyorum, imar değil yani ormanlık alan, tamamen mesirelik ve çocukların...

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Çevre Bakanlığının aldığı o mu? Çevre Bakanlığının imar değişikliği var.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Evet, o.

Şimdi, bu konuda Çevre Bakanlığı aslında şunu söyledi: “Ormanlık alanlarda İmar Kanunu olmadığı için biz yapamıyoruz.” Dolayısıyla, biz dedik ki “Ya, böyle bir durum var, planı sizin onaylamanız gerekiyor.” Çevreyle ilgili Çevre ve Şehircilik Bakanlığının kendisi özellikle kanun hükmündeki kararnameyle bu yetkiyi almış, o yüzden sevk ettik yoksa binde 8, onu siz kendiniz de kontrol edebilirsiniz.

Erhan Usta, herhâlde ayrıldı. Erhan Usta yoksa ona yazılı cevap verelim. Sayıştayla ilgili bütün cevapları yazılı olarak vereceğiz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 69

Şimdi, efendim, Nursel Hanımefendi, Yeşil Yol da bakın şöyle: Havva Ana'yla ilgili bir şey söylediğimi söylediniz. Havva Ana'nın adı Rabia Özcan. Bu hanım, Ayder Yaylası belediye mücavir alanı içerisinde kısmen tapulu, kısmen Hüsrevdere Vadisi içerisinde kadastro tespit harici alanda kendisine ait...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakan, süreniz tamamlandı, sadece bu başladığınız konuyu bitirin.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Peki efendim.

Rabia Özcan'a ait ruhsatsız ve izinsiz bina yapıldığından dolayı Çamlıhemşin Belediyesi tarafından men edilerek, İmar Kanunu'nun 32'nci maddesi gereğince işlem yapılarak faaliyet durdurulmuş. Ayrıca, kendi çocuklarının birtakım kaçak yapı yaptıkları, pansiyon işlettikleri o alanda... Bunları da özetle belirtmek istiyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Özellikle o mu seçildi?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Hayır, o şey yaptığı için onu araştırdılar, gazeteciler tarafından bulundu. "Vay Havva Ana!" diye böyle bir manşet attıkları için gündeme geldi yoksa herkese bu işlem yapılıyor.

Tokat'la ilgili soruya isterseniz ben yazılı olarak size cevap vereyim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bakan.

Sayın Bakana cevapları için teşekkür ediyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Bakan, bu sene de bana cevap vermediniz şu şeyle ilgili. Orman azalıyor, siz "Çoğalıyor." diyorsunuz.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, kurum bütçeleri üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Sırasıyla bütçe ve kesin hesapları okutup oylatacağım.

Orman ve Su İşleri Bakanlığı bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Orman ve Su İşleri Bakanlığı 2016 yılı bütçesi ve 2014 kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Orman Genel Müdürlüğü bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Orman Genel Müdürlüğü 2016 yılı bütçesi ve 2014 kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2016 yılı bütçesi ve 2014 kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Meteoroloji Genel Müdürlüğü bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Meteoroloji Genel Müdürlüğü 2016 yılı bütçesi ve 2014 kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Türkiye Su Enstitüsü bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Türkiye Su Enstitüsü 2016 yılı bütçesi ve 2014 kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Böylece gündemimizde bulunan bütçeler ve kesin hesaplar oylanmış ve kabul edilmiştir.

Sayın Bakan, hayırlı olsun.

Görüşmelerimizin ikinci bölümünde yer alan, Ekonomi Bakanlığı bütçe kesin hesap ve Sayıştay raporlarını görüşmek için birleşime 20.30'a kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.14

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 70

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 20.34

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: İbrahim Mustafa TURHAN (İzmir)

SÖZCÜ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, çok Değerli Bakanımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın çok değerli bürokratları, basınımızın ve televizyonlarımızın değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 20'nci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Gündemimizde Ekonomi Bakanlığı bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporu bulunmaktadır.

Şimdi, sunumunu yapmak üzere Değerli Bakanımıza söz veriyorum.

Sayın Bakanım, süreniz otuz dakikadır.

Buyurun lütfen.

II.- SUNUMLAR (Devam)

2.- Ekonomi Bakanı Mustafa Elitaş'ın, 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/529) ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/297) hakkında sunumu

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi sevgi, saygı ve hürmetle selamlıyorum.

Yoğun bir süreç başladı. Bu süreç içerisinde hafta sonu demeden, yağmur kar demeden 2016 yılı bütçesini yapmak için gayretler gösteriyorsunuz. Uzun zamandır bu Komisyona girmemiştim. 2004-2007 yılları arasında Plan ve Bütçe Komisyonu üyeliği yapmışım. Şimdi bu Komisyonda bulunmaktan, sizlerle, arkadaşlarımla beraber olmaktan da büyük mutluluk duyduğumu ifade etmek istiyorum.

Değerli Komisyon üyelerim, kısaca dünya ekonomisi ve Türkiye ekonomisinin genel görünümüne değindikten sonra, Ekonomi Bakanlığının bütçesi ve projelerimiz hakkında sizlere bilgi vermeye gayret edeceğim.

Bildiğiniz gibi, dünya hem ekonomik hem de siyasi olarak son derece zor bir dönemden geçiyor. En önemli ticaret ortağımız olan Avrupa Birliği hâlen bir ekonomik durgunluk içinde. Gelişmekte olan ülkelerde dahi bir ekonomik yavaşlamayı gözlemliyoruz. Tüm bu gelişmelerle birlikte çevre ülkelerde yaşanan siyasi problemler de ticaretimizi doğrudan doğruya olumsuz olarak etkiliyor. Küresel ekonomideki zayıf büyüme performansı ihracat ve ithalattaki canlılığı da negatif etkiliyor. Toplam mal ticareti hacminin miktar bazında 2015'te yüzde 2,8, 2016'da yüzde 3,9 artması bekleniyor; değer bazında ise küresel ticaret 2015'in ilk on bir ayında yüzde 11,2 geriledi. Bu gerilemede doların önemli para birimleri karşısında değer kazanması ve başta petrol olmak üzere emtia fiyatlarındaki düşüş etkili oldu. 2015 yılında bir önceki yıla göre ihracatta Amerika Birleşik Devletlerinin yüzde 7,1, Avrupa Birliğinin yüzde 12,9, Çin'in yüzde 2,9, Japonya'nın yüzde 9,4 ve Güney Kore'nin yüzde 8 daralma yaşadığını görüyoruz.

2015 yılında Türkiye ihracatına baktığımızda, yüzde 8,7 değer bazında gerileyerek 143,9 milyar dolarla 2015 yılı ihracatını kapattık, ithalatımız ise yüzde 14,4 gerileyerek 207,2 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiş oldu. Böylece dış ticaret açığımız yüzde 25,2 azalarak 63,3 milyar dolar olurken ihracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 65,1'den yüzde 69,5'e yükseldi.

Yine bu noktada bir konunun altını çizmek istiyorum. Türkiye, 2015'te hem çevre ülkelerden daha hızlı büyümüş hem de cari açığını düşürmüştür. 2015 yılında ihracatımız miktar bazında bir önceki yıla kıyasla yüzde 2 artış kaydetmiştir yani 2015'te daha fazla mal satmamıza rağmen -az önce değindiğim gibi- dolar kuru ve emtia fiyatlarındaki aşağı doğru gelişmelerden dolayı kıymet bazında ihracatımız azalmıştır.

Türkiye ekonomisi son iki yıldır cari açıkla mücadelede takdire değer bir performans sergilemekte. Cari açıktaki aşağı yönlü hareket 2015 yılında da belirgin bir şekilde sürmektedir. Cari işlemler açığı 2015'te bir önceki yıla göre yüzde 26,1 gerileyerek 32,2 milyar dolara düştü. Bu değer son altı yıldaki en düşük cari işlemler açığıdır. Bu azalmada düşük petrol fiyatları ve ithalattaki azalış kadar, disiplinli bir şekilde uygulamakta olduğumuz makro ihtiyati politika tedbirlerimizin de payı büyüktür. Cari açıktaki bu olumlu eğilim sonrası yüzde 4,4 olan orta vadeli plan cari açık/gayrisafi yurt içi hasıla oranı hedefini rahatlıkla yakalayacağımızı düşünüyorum.

Şimdi, dilerseniz, sektörlerin 2015 yılındaki performansını inceleyelim: Tekstil ve hazır giyim sektörünün 2015 yılında 15,1 milyar dolar ticaret fazlası verdiğini görüyoruz. Otomotiv ana sanayisi ihracatımız 12,8 milyar dolar, ithalatı ise 11,8 milyar dolar olarak gerçekleşti; otomotiv yan sanayisinde ise 3,3 milyar dolar dış ticaret açığı verdik. Bu sektörde yerli katkıyı arttırmak için, Bakanlık olarak başta teşvik politikalarımız olmak üzere çalışmalar yapıyoruz. Tarım ürünlerinde ise 2015 yılında 28 milyar dolarlık bir dış ticaret hacmine ulaşılmış ve 5,6 milyar dolarlık dış ticaret fazlası verilmiştir. Kimya sektöründe ise geçtiğimiz yıl 22,9 milyar dolar dış ticaret açığı emtia fiyatlarındaki düşüşün de etkisiyle yüzde 14 azalarak 19,7 milyar dolara geriledi. Demir çelik sektörü için 2015 yılı oldukça sıkıntılı geçti. Ülkemizin demir-çelik ihracatı 12 milyar dolar, ithalatı 17,5 milyar dolar olarak gerçekleşti.

Mal ticaretini özetledikten sonra, küresel ticarete giderek önemi artan hizmet ticaretine de değinmek istiyorum. Bilindiği gibi, Türkiye, hizmet ticaretinde küresel ölçekte son derece rekabetçi bir konumdadır. Özellikle turizm ve müteahhitlik sektörlerimizin

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 71

küresel arenada ön plana çıktığını görüyoruz. 2015 yılı mal ticaretinde olduğu gibi, küresel hizmet ticareti için de zor bir yıl oldu. 2015'te hizmet ihracatımız 46,2 milyar dolar oldu. Bu dönemde turizm gelirlerimiz yüzde 9,9; taşımacılık gelirlerimiz yüzde 9,4 azaldı. Aynı dönemde, hizmet ithalatımız 22,3 milyar dolar, net ticaret fazlamız ise 23,9 milyar dolar olarak gerçekleşti. Müteahhitlik ve teknik müşavirlik sektöründe 1972 yılından bu yana 2015 yılı sonu itibarıyla yurt dışında 107 ülkede 322,6 milyar dolar değerinde 8.693 proje üstlendik. 1972-2002 döneminde otuz yılda üstlenilen toplam proje bedeli 46 milyar dolarken 2003-2015 yılları arasında bu rakam 276 milyar dolar olmuştur. Söz konusu rakam yurt dışındaki toplam işlerin yüzde 85'ine tekabül etmektedir. Dünyanın en büyük 250 uluslararası müteahhitlik firması arasında 42 firmamızın yer alması bizleri gururlandırmaktadır.

Ülke gruplarına göre ihracatımıza baktığımızda, 2015'te Avrupa Birliği en fazla ihracat gerçekleştirdiğimiz bölge olmuştur. Avrupa Birliğini Yakın ve Orta Doğu takip etmektedir. İhracat için birkaç örnek vermek gerekirse, Almanya'ya olan ihracatımız yüzde 11,4 azalırken, ABD'ye olan ihracat yüzde 1 artış göstermiştir. Yine, Meksika yüzde 10 artış kaydederken, Etiyopya yüzde 16, Avustralya yüzde 3,3 artış göstermiştir.

Ülke gruplarına göre ithalatımıza baktığımızda, 2015 yılında ihracatta olduğu gibi, ithalatta da Avrupa Birliği en fazla ithalat gerçekleştirdiğimiz bölge oldu. AB'den sonra en fazla ithalat yaptığımız ülke grubu Uzak Asya ülkeleri oldu. İthalat için birkaç örnek vermek gerekirse, Çin'den olan ithalatımız binde 2 azalırken, Kanada'dan yüzde 16, Şili'den yüzde 22, Arjantin'den de yüzde 28 oranında düşmüştür.

2015'te ülkemizden 239 ülke ve gümrük bölgesine ihracat gerçekleştirilmiştir. 2015'te özellikle Almanya, İtalya ve Fransa gibi Avrupa ülkelerine yaptığımız ihracattaki azalışın esas sebebinin euro/dolar paritesindeki sert düşüş olduğunu hatırlatmak isterim. İhracatımızda ilk on sırada yer alan ülkelere İngiltere, İsviçre, Amerika Birleşik Devletleri ve Birleşik Arap Emirliklerine ihracatımız artmıştır.

Aynı şekilde, 2015'te 237 ülke ve gümrük bölgesinden ithalat gerçekleştirdik. İthalatımızda ilk on sırada yer alan ülkelerin hepsinden ithalatımız geriledi. Burada, özellikle Rusya ve İran gibi ülkelere yaptığımız ithalat, emtia fiyatlarındaki düşüşten etkilendi.

2015 yılında 81 ilimizin 80'inden ihracat gerçekleştirildiğini görüyoruz. Bizi çok sevindiren bir husus da 2002'de Türkiye ihracatında oldukça düşük oranlarda pay alan illerimizin ihracat paylarını yükseltmeleri oldu. 2002'de İstanbul haricinde 8 ilimizin Türkiye'nin ihracatındaki payı yüzde 1'in üzerindeyken 2015'e gelindiğinde bu sayının 13'e yükseldiğini görüyoruz. 2002 yılında 1 milyar doların üzerinde ihracat yapan il sayımız 5 iken, şimdi bu rakam 15'e yükseldi.

2015 yılında ihracatımızın düşüşünde üç ana unsur etkili oldu: Bir, euro/dolar paritesindeki gerileme; iki, emtia fiyatlarındaki düşüşler; üç, çevremizde yaşanan siyasi ve ekonomik gelişmeler. İhracatımızda parite kaynaklı 12,6 milyar dolar gerileme kaydedildi. Eğer parite 2014 yılı seviyesinde kalsaydı hemen hemen 2014 yılındaki ihracat değerini yakalamış olacaktık. Emtia fiyatları kaynaklı ihracat düşüşü 2015 yılı genelinde 9,1 milyar dolar seviyesinde olmuştur. Bölgemizde yaşanan siyasi istikrarsızlık, ekonomik ve güvenlik sorunları hepimizin malumu. Yaptığımız çalışmalar neticesinde yaşanan tüm bu gelişmelerin ihracatımız üzerindeki etkisinin yaklaşık 2,4 milyar dolar seviyesinde olduğunu görüyoruz.

Son yıllarda TL ile dış ticaretin artırılması konusuna Bakanlık olarak ciddi önem veriyoruz. 2002'de dış ticaretimizin binde 6'sını TL ile yapıyorduk, 2015 yılında bu oran yüzde 5,6'ya yükselmiştir. TL'nin payı dış ticaretimizde ne kadar artarsa firmalarımızın döviz kuruna duyarlılığı azalacak ve cari açığımızın finansmanı da o derece iyileşecektir.

Ekonomi Bakanlığı olarak başlıca önceliklerimizden bahsetmek gerekirse, yatırım, üretim, istihdam, ihracat zincirini kuvvetlendirmek, ihracatımızın yapısal dönüşümünü 2023 hedeflerine ulaşmak üzere hızlandırmak, ticari markalarımızın gücünü ve tanınırlığını artırmak, yatırım ortamını hem iç hem dış yatırımcılar için iyileştirip nitelikli doğrudan yabancı yatırımları çekmek ve böylece uluslararası rekabet gücümüzü artırmak, ülkemizde daha fazla katma değer yaratıp net ihracatımızın büyümeye katkısını artırmak, ithalata olan bağımlılığımızı azaltıp politikalarımızı yerli üretim ve sanayiye desteklemek amacıyla yeniden kurgulamak, uluslararası tanıtım, fuarlar, ticaret ve alım heyetleri, AR-GE, inovasyon, tasarım ve markaya ağırlık veren yüksek teknoloji üretim ile birim fiyatı daha yüksek ihracat yapmak, tüm illerin üretim potansiyelini harekete geçirerek bölgesel kalkınmışlık farkını gidermek, küresel ticari gelişmelere proaktif uyum sağlamak ve bu çerçevede ileri teknoloji ürün ihracatımızın payını yüzde 4'ten yüzde 15'e yükseltmek, kültür coğrafyamızla ekonomik ve ticari ilişkilerimizi geliştirip bu ülkeler ile daha etkin çalışmaktır.

Bu önceliklerimiz kapsamında, Ekonomi Bakanlığı olarak merkez teşkilatımızda 1.718, taşra teşkilatımızda 549 personelle çalışmaktayız. Yurt dışı teşkilatımızda ise 250 ticaret müşaviri/ataşesi kadromuz mevcut bulunmakta olup hâlihazırda 164 merkezde 335 ticaret müşaviri, ataşesi ve yerel personelden oluşan bir ekiple hizmet vermeyi sürdürmekteyiz.

Şimdi sizlere Bakanlığımızın son dönemdeki çalışmaları hakkında bilgi vermek istiyorum: Burada son derece önemli olduğunu düşündüğüm "Türkiye" markası çalışmasına değinmek istiyorum. Bahis konusu olan marka Türkiye'nin kendisidir. Biz tüm dünyaya açık bir davet yapıyor ve ülkemiz insan kaynağının gücünü, hizmet sektörümüzün kalitesini, kültürümüzü, sanatımızı keşfetmeye çağırıyoruz.

Bu kapsamda iki ay gibi bir sürede yaptığımız çalışmalarla 150 milyon kişiye bu davetimizi ulaştırdık. İhracatçı sayısını artırmak, mevcut ihracatçılarımızı daha kurumsal hâle getirmek ve markalaşmayı ve tasarımı desteklemek amacıyla Bakanlık olarak ihracatçılarımızın yanındayız. Bu bağlamda, 2015 yılı olarak baktığımızda 257 millî katılım ve 2.723 bireysel katılım fuar organizasyonu kapsamında 5.063 firmaya 189 milyon TL destek aktarılmıştır. 60 ülkede toplam 176 sektörel ticaret heyeti organizasyonu gerçekleştirilmiştir. Firmalarımızın 69 ülkedeki 1.371 ofis/mağaza deposu için 71 milyon TL kira ve tanıtım desteği

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 72

verilmiştir. Ülkemizin pazarlama, dağıtım, lojistik üssü vazifesini görecek Türkiye Ticaret Merkezleri desteğimizin altyapısı da olgunlaşmıştır. Bu bağlamda, ilk etapta Dubai ve Tahran'da Türkiye Ticaret Merkezleri açılacaktır.

2023 ihracat hedeflerimize ulaşmamızda yüksek katma değerli ihracat, inovasyon, markalaşma ve tasarım en önem verdiğimiz kavramlar olarak ifade etmişim. Bu bağlamda, 2015 yılında 15 farklı sektörde, 21 adet tasarım yarışması düzenlenmiştir Bakanlığımızın destekleriyle 2015 yılında İzmir, Adana ve İstanbul olmak üzere üç farklı ilde İnovasyon Haftası etkinliklerinin dördüncüsü düzenlenmiştir. İnovasyon gönüllülerini bir araya getirerek AR-GE proje pazarları sayısı 11'e ulaşmıştır.

2015 yılı ortasında uygulamaya geçen destek kapsamında, 28 tasarım ve ürün geliştirme projesine destek verilmiştir. 2016 yılında ise desteğin yaygınlaşması ve başvuru sayısının da önemli ölçüde artması beklenmektedir.

Bir marka destek programı olarak "Turquality Programı" kapsamında 175 firmanın 187 markasına 369 milyon TL destek sağlanmıştır. "Turquality" firmalarımızın ihracat birim fiyatlarının Türkiye ortalamasının yaklaşık 3 katı olması, markalı, katma değerli ihracata verdiğimiz önemin ve bu çerçevede geliştirdiğimiz politikaların ortaya koyduğu önemli bir başarı göstergesidir. Kümelenme esasına dayalı geliştirilen 242 farklı uluslararası rekabetçiliği geliştirme projesi için 5.235 firmayı destek kapsamına aldık, söz konusu projelere toplam 27 milyon TL destek verdik. Bu anlattığım bütün destekler kapsamında yani ihracatta devlet destekleri kapsamında 2015 yılında 1 milyar 160 milyon TL ödeme gerçekleştirdik. Verilen desteğin ihracata oranı ise binde 3 civarındadır.

Ekonomi Bakanlığı olarak, 1 Mayıs-31 Ekim 2015 tarihleri arasında İtalya Milano'da düzenlenen EXPO Milano 2015 organizasyonuna "Geleceğin Gıdası İçin Tarihin İrdelenmesi" temasıyla ülkemiz katılımının koordinasyon görevini başarıyla yürüttük. Yine, 2017 yılında Astana'da gerçekleştirilecek olan enerji temalı EXPO organizasyonunda ülkemizi en iyi şekilde temsil etmek için çalışmalar başladık.

Firmalarımızın yeni pazarlara girmesine ya da mevcut pazarlarda pazar paylarını artırmalarına yardımcı olmak amacıyla ticari bilgi hizmeti sunuyor ve ülke raporları hazırlıyoruz. Hâlihazırda 150 ülke raporu ve 49 ülke profili düzenli olarak güncellenerek Bakanlığımızın web portalından firmalarımızın istifadesine sunuluyor. Bu çerçevede, ihracatçılarımıza 7/24 hizmet veren İhracat İletişim Noktası, çağrı merkezi diyebileceğimiz bu noktalar üzerinden alıcı bilgileri, pazar bilgileri ve dış ticaret düzenlemelerine ilişkin bilgileri hızlı bir şekilde sunuyoruz.

Bildiğiniz gibi, 2023 yılında 150 milyar dolarlık hizmet ihracatı gerçekleştirilmesi için çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Sağlık turizminden ulaştırmaya, yazılımdan gastronomi, teknik müşavirlik ve eğitim sektörlerine kadar ülkemizin öncü hizmet sektörlerinde faaliyet gösteren markalaşma ve ihracat potansiyeline sahip tüm kuruluşlar Bakanlığımız destek programlarından yararlanabilmektedir.

Çok değerli Komisyon üyeleri, AB'yle ticari ilişkilerimizin temelini oluşturan gümrük birliğinin güncellenmesi ticaret diplomasisi politikamızdaki en önemli gündem maddelerinden birini oluşturuyor. Bu çerçevede, gümrük birliğini ilgilendiren alanlarda karar alma mekanizmalarına dâhil olmak, serbest ticaret anlaşmalarının AB'yle eş zamanlı yürürlüğe konmasını sağlayacak bir mekanizma tesis etmek ve ayrıca, bazı Avrupa ülkeleri tarafından ülkemize uygulanan kara yolu kotalarının kaldırılması temel hedeflerimiz arasındadır. Ayrıca, güncelleme paketinin önemli bir unsuru olarak hizmetler, kamu alımları ve tarım alanlarında da müzakereler yürüteceğiz.

Avrupa Birliğinin ortak ticaret politikasına uyum kapsamında, hâlen 18 Serbest Ticaret Anlaşması (STA) yürürlüktedir. Ayrıca, hâlihazırda 12 ülke/ülke grubuyla STA müzakerelerimiz devam etmektedir. 10 ülke/ülke grubu nezdinde de STA müzakerelerine başlama girişiminde bulunduk. Bugün itibarıyla, ihracatımızın yarından fazlası gümrük birliği ve STA ortaklarımızla gerçekleştirilmektedir.

Ekonomik ve ticari ilişkilerimizi geliştirmek üzere girişimde bulunduğumuz ülkeler içinde ABD ayrı bir önem arz etmektedir. Bu çerçevede, AB ile ABD arasında sürdürülen Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı Anlaşması sürecini yakından takip ediyoruz.

Ekonomik ve ticari ilişkilerin hukuki altyapısının kurulması en öncelikli konularımızdan birisidir. Bu kapsamda, 2015 yılında 9 ülkeyle Karma Ekonomik Komisyonu ve Ekonomik ve Ticari İşbirliği Komite toplantıları gerçekleştirdik. 2016 yılında ise 53 KEK ve JETCO toplantısı gerçekleştirmeyi planlıyoruz. Pakistan'la geniş kapsamlı bir Serbest Ticaret Anlaşması imzalanması hususunda mutabık kaldık. Çin, Japonya ve Hindistan'la ikili ticari ve ekonomik ilişkilerimizin geliştirilmesi için eylem planları çalışmalarını yürütüyoruz.

Türk ve Afrikalı iş çevrelerini bir araya getirmek üzere 2016 yılının son çeyreğinde İstanbul'da Türkiye-Afrika İş Forumu'nu gerçekleştirmek amacıyla çalışmalar başladık.

İran'la 2014 yılında imzaladığımız Tercihli Ticaret Anlaşması'ndan da yararlanarak ikili ekonomik ilişkilerimizi daha fazla geliştireceğiz.

15-18 Aralık 2015 tarihlerinde Nairobi'de düzenlenen Dünya Ticaret Örgütü 10'uncu Bakanlar Konferansı'na Başkanlığımızda bir heyetle iştirak edilmiştir. Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Ticaret Anlaşması, İslam İşbirliği Teşkilatı Tercihli Ticaret Sistemi ve Gelişen Sekiz Ülke Tercihli Ticaret Anlaşması'nı uygulamaya koymamız ülkemizin bölge ticaretinden alacağı payı artıracaktır.

Bakanlığımızla iş birliği hâlinde, OECD tarafından İstanbul'da rekabetçilik merkezi kurulacaktır.

Dünya Ticaret Örgütü Ticaretin Kolaylaştırılması Anlaşması 14 Ocak 2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda uygun bulunmuştur. Anlaşmanın yürürlüğe girmesiyle birlikte ülkemiz ihracatçılarımızın hedef pazarlarda karşılaştığı engellerin bertaraf edilmesi, işlem maliyetlerinin azalması beklenmektedir.

Öte yandan, 2013 yılından bu yana ABD ve AB gibi önemli ticaret ortaklarımız dâhil, 23 DTÖ üyesi ülkeyle birlikte uluslararası hizmet ticaretinin tabi olacağı koşulları şekillendirecek Hizmet Ticareti Anlaşması'nın müzakerelerinde aktif şekilde rol alıyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 73

Gelişen Türkiye artık sadece doğrudan yatırım almakla kalmıyor, aynı zamanda, yurt dışına önemli hacimlerde yatırımlar gerçekleştirerek ekonomik ilişkilerini derinleştiriyor. Türkiye'de yerleşik gerçek ve tüzel kişilerin gerçekleştirdikleri yurtdışı yatırım stoku 2014 yılı sonu itibarıyla 33,9 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Hükümetimizin son on üç yıllık dönem içerisinde yürüttüğü istikrarlı ve öngörülebilir politikalar sayesinde ekonomide güven ortamı oluşmuş ve uluslararası doğrudan yatırım girişleri bu dönemde kayda değer bir biçimde yükselmiştir. 1975-2002 yılları arasında ülkemize gelen doğrudan yatırım tutarı toplam 15,1 milyar dolar iken bu miktar 2003 yılından bu güne kadar geçen sürede 165,2 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Şu hususu özellikle vurgulamak isterim ki 1975-2002 yılları arasındaki toplam yirmi yedi yıllık süre içerisinde sadece 15,1 milyar dolar uluslararası doğrudan yatırım gelmişken bu miktar sadece 2015 yılında 16,6 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Bu da Türkiye'nin uluslararası yatırımcılar açısından cazip bir ülke olduğunun kanıtıdır.

Tipki dış ticarete söz konusu olduğu gibi, doğrudan yatırımlarda da en önemli ortağımız, 2015 sonu itibarıyla toplam yatırım girişleri içerisinde aldığı yüzde 57,6'lık payla Avrupa Birliğidir.

Değerli Komisyon üyeleri, üretim yapımızda dönüşümün gerçekleştirilmesi ve sanayimizin AR-GE içeriği yüksek bir yapıya ulaşabilmesi amacıyla yatırımcılarımıza çok etkili destekler sağladık ve sağlamaya da devam edeceğiz. Bu çerçevede, yatırımların teşviki konusunda ilgili kurumların ve STK'larımızın önerilerini topluyoruz, teşvik sistemimiz üzerinde kapsamlı bir şekilde çalışıyoruz. Bu hedef temelinde, 2015 yılı içerisinde yatırım teşvik sistemimizde önemli değişiklikler gerçekleştirdik. Bu kapsamda yaptığımız bir düzenlemeyle, yüksek teknoloji sanayi sınıfında yer alan ürünlerin üretimine yönelik yatırımları ve yenilenebilir enerji ekipmanları yatırımlarını öncelikli yatırımlar kapsamına aldık. Böylece söz konusu yatırımların 1, 2, 3 ve 4'üncü bölgelerde yapılsa dahi 5'inci bölgede uygulanan desteklerden yararlanmasını sağlamış olduk.

Ayrıca yatırımcılarımızın yatırım döneminde diğer mevcut faaliyetlerinden elde edecekleri kazançlarına yüzde 80'e varan oranlarda vergi indirimi hakkı uygulanarak vergi indirimi desteğinden yararlanma süresini kısalttık.

2015 yılı içerisinde sabit yatırım tutarı 103,1 milyar TL olan toplam 4.587 adet yatırım teşvik belgesi verdik. Bu yatırımlar gerçekleştiğinde toplam 148.427 kişilik ilave istihdam imkânı sağlayacağız.

Bölgesel gelişmişlik farklılıklarının azaltılması amacı çerçevesinde teşvik sistemimizi bölgeler itibarıyla değerlendirdiğimizde geçtiğimiz yıl düzenlenen belge sayısının yüzde 11,2'sinin, istihdamın ise yüzde 15,7'sinin 6'ncı bölgede yer aldığı görülmektedir.

Öte yandan, ülkemizin yüksek teknoloji AR-GE içeriği yüksek ve yüksek katma değerli bir üretim sistemine geçmesini, özellikle ara malı veya ürünlere ithalat bağımlılığının azaltılmasını ve sürdürülebilir bir cari açık hedefine ulaşabilmesini temin etmek üzere stratejik yatırımların teşviki uygulaması kapsamına giren yatırımları ülkemizin hangi bölgesinde gerçekleştirilirse gerçekleştirilsin yüksek destek yoğunluğuyla destekliyoruz. 2012 Hazirandan itibaren yeni karar döneminde desteklenen toplam 25 adet yatırım gerçekleştiğinde 13,5 milyar dolar daha az ithalat yapacağımızı ve cari açığımızın da aynı miktarda azalacağını öngörüyoruz.

2015 yılında faiz desteği kapsamında 1.959 yatırım projesi için 174 milyon TL ödeme yaptık. İstihdam destekleri kapsamında ise tamamlanan yatırımlar için yaptığımız ödeme tutarı 217 milyon TL'dir.

Ülkemiz yatırım çeken ülke olmasının yanı sıra son yıllarda sermaye ihraç eden bir ülke konumuna da ulaşmıştır. Bu durum, gerek ülkemize gelen uluslararası yatırımcıları gerekse de yurt dışında yatırım yapan Türk firmalarını korumak için sağlam bir yasal altyapının oluşturulmasını gerekli kılmaktadır. Bu çerçevede ülkemizin yatırımların karşılıklı teşviki ve korunması anlaşması imzaladığı ülke sayısı 95'e ulaşmıştır.

Bakanlığımızın görev alanı içerisinde olan en önemli konulardan birisi de serbest bölgelerdir. 19 serbest bölgemizde 2015 yılı sonu itibarıyla toplam ticaret hacmi 20,3 milyar dolara, istihdam ise 62 bin 234'e ulaşmıştır. Serbest bölgelerin ülke ekonomisine hedeflenen katkıyı sağlaması için uluslararası yatırım çekme, üretimi, ihracatı artırma ve teknoloji transferi amaçlarına yönlendirilmesi gerekiyor. Bu amaçla 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı 6 Ocak 2016 tarihinde Başbakanlığa sevk edilmiştir.

İhracata dönük üretim stratejisi çalışmaları kapsamında yatırım, üretim, ihracat zincirine bir bütün olarak yaklaştık. Bu yönde yapılan çalışmalarımız arasında "Girdi Tedarik Stratejisi" dediğimiz GİTES yer alıyor. GİTES bakış açısı Türkiye'nin önümüzdeki dönemine yön verecek temel resmî belgelere de yansıtıldı. GİTES'le girdi temininde güvenliğin ve sürekliliğin sağlanmasını, rekabetçiliğin ve ihracatın artırılmasını, ithalata olan bağımlılığın azaltılmasını, ara malı üretiminde yetkinliğimizin güçlendirilmesini, daha fazla katma değerini Türkiye'de bırakılmasını amaçlıyoruz.

Şimdi de sizlere Bakanlığımızın ithalatı yöneten politika araçlarından bahsetmek istiyorum. İthalat politikalarıyla yerli üreticinin korunmasının yanında tüketicilerin temel ihtiyaçlarının kaliteli ve ucuza karşılanması, spekülasyon ve manipülasyonların engellenmesi ve sanayimize ucuz girdi sağlayarak rekabet gücünü yükseltici nitelikteki uygulamalar yapılmasını da hedefliyoruz. Bu maksatla ithalatta gümrük vergileri ayarlanmakta, gerektiğinde sanayimizin ihtiyacına göre askıya alınmakta ve tarife kontenjanı açılmaktadır. İthalatın bir yerli üretim dalı üzerinde neden olduğu zarar ve/veya zarar tehdidini bertaraf etmek amacıyla yerli üreticilerin başvurusu üzerine ticaret politikası savunma araçlarını etkin şekilde uygulamaktayız. İthalatta korunma önlemlerine ilişkin mevzuat kapsamında 5 ürün grubunda tüm ülkelere yönelik korunma önlemi uyguluyoruz. Korunma önlemleri kapsamında ithalatın değeri 2015 yılı itibarıyla 9 milyon dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, beş dakika daha verirsiniz yeterli olur.

BAŞKAN – Tabii ki Sayın Bakanım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 74

Buyurunuz.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ayrıca alınan dumping önlemlerinin etkinliğinin de zaafa uğratılmaması çerçevesinde dumpinge karşı önleme tabi 10 ürün grubunda 12 ülke menşeli 22 önlemin etkisiz kılınmasına karşı önlem alındı. Bunun yanı sıra tekstil ve konfeksiyon ürünleri ile ayakkabı ithalatında teknik mevzuat ve standartlara uygunluğunun denetimi yapılıyor.

Son dönemde yine yerli üreticilerimizi ithalatın olumsuz etkilerine karşı korumak amacıyla ilave gümrük vergisi uygulaması başlattık. Başta tüketim malları olmak üzere ülkemizde üretimi bulunan ancak ithalatı hızla artan bazı eşya gruplarına yönelik olarak yürütülen çalışmalar sonucunda ilave gümrük vergisi uygulamaları yürürlüğe konuldu.

Ayrıca, bir malın ithalatında kaydedilecek gelişmelerin izlenmesi amacıyla ithalatta gözetim uygulamasına gidilebiliyor. Bu kapsamda 137 adet gözetim tebliği yayımlanmıştır.

Bahsetmiş olduğum tüm bu politika araçlarıyla ithalatta almış olduğumuz önlemlerin toplam ithalata oranı yüzde 14,9'dur. Burada esas hedef, ithalatta haksız rekabetin önlenmesi ve yurt içinde rekabetçiliğin geliştirilmesidir.

Piyasaya arz edilen ürünlerin insan sağlığı, can ve mal güvenliği, ayrıca çevrenin korunması yönünden uygun olmaları esastır. Ekonomi Bakanlığı olarak ihracatta ve ithalatta ürünlerin denetimini yapma ve yaptırma, ayrıca yurt içinde piyasa gözetimi ve denetimi uygulamalarının koordinasyonunu ve çalışmalarını sürdürüyoruz. İthalatta ürün güvenliği denetimleri Bakanlığımızca geliştirilen Dış Ticarete Risk Esaslı Kontrol Sistemi üzerinden yürütülmektedir. 2015 yılında fiilen denetlenen 190.826 ürünün 6.444 adeti mevzuata aykırı bularak iç pazarımıza arz edilmesini engelledik.

Sayın Başkan, değerli milletvekillerim; 2016 vizyonumuzu kısaca sizlerle paylaşmak gerekirse, öncelikle ihracatımızı artırmak, net ihracatın büyümeye katkısını pozitif tutabilmek, yerli ve yabancı yatırımları hem niteliksel hem de niceliksel açıdan iyileştirmek, serbest bölgeleri özellikle yabancı yatırımlar için daha cazip kılmak ve müteahhitlik alanında finansman imkânlarını geliştirmek için Bakanlık olarak önümüzdeki dönemde mevcut çalışmalarımıza ilave adımlar atacağız. İhracat alanında mevcut desteklerin etkinliklerini artırmaya dönük çalışmalarımıza hız katacağız, katma değer artışı ve yüksek teknolojiyi destekleyen, hedef pazarları doğrudan dağıtım kanalları hâline getirecek yeni enstrümanlar üzerinde çalışmaktayız. Bu çalışmalarımızı en kısa zamanda sonuçlandıracağız. İhracatçıların finansmanı kapsamında ihracat kredileri ve sigortacılık anlamında yeni enstrümanlar sağlanması bu yıl önceki yıllardan daha önemli bir konu.

Müzakeresi yürütülen tercihli ticaret anlaşmaları ve serbest ticaret anlaşmalarının tamamlanmasına ve hedef ve öncelikli ülkelerde ikili müzakerelerin yoğunlaştırılmasına devam ediyoruz. Bu yıl da bu konu önceliklerimizden biri olacak. Ticaret heyetlerinin sayıca artırılması ve üst düzey temaslara ağırlık verilecek.

İthalat alanında ise başta Gümrük ve Ticaret Bakanlığımız olmak üzere tüm Bakanlıklarımızla iş birliği içerisinde ithalatın her aşamasını yakından takip ederek gerekli önlemleri alıyoruz.

Öncelikle, ülke olarak haksız rekabet yaratan dumping fiyatlı ve/veya sübvansiyonlu ithalat yoluyla yerli üretime zarar veren ithalata karşı etkin önlem alan ülkeler arasında olduğumuzu memnuniyetle ifade etmek isterim. Bununla birlikte, ithalattan kaynaklanan haksız rekabete karşı yerli üretim dalını korumak için alınan dumping önlemlerinin etkinliğinin tesisi ve zaafa uğratılmaması için gerekli izleme ve inceleme faaliyetleri titizlikle yürütülecektir.

Yatırımlar alanında ise özellikle ithalata bağımlılığı azaltacak yatırımların teşvikine yönelik düzenlemelere ağırlık vereceğiz. Bu kapsamda yatırım ortamının iyileştirilmesine dönük çalışmalara devam edeceğiz. Ayrıca 2016 yılı ve sonrasındaki yıllarda büyümeye yatırımların katkısını artırmak için yerli sermayenin yatırım iştahını artıracak ve mevcut desteklerin etkililiğini güçlendirecek bir yapı kurmayı istiyoruz.

Öte yandan, serbest bölgelerimizi uluslararası sermaye için bir cazibe merkezi hâline getirmek istiyoruz. Bu kapsamda, biraz önce ifade ettiğim gibi, düzenlemeler yapacağız.

Müteahhitlik alanındaysa, 2016 ve önümüzdeki dönem yurt dışı müteahhitlik sektörümüz açısından iş yaptığımız pek çok ülkede düşen petrol gelirleri sebebiyle zor geçebilecek yıllar aktif bir politika oluşturmamız ve pazarlarımızı çeşitlendirmemizi gerekiyor. Bu anlamda firmalarımızın daha fazla zorluk yaşadıkları alanların başında gelen teminat tedariki ve proje finansmanı alanındaki özel finansman paketlerinin oluşturulması önceliklerimiz arasında yer almaktadır.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; Bakanlığımıza ait 2014 yılı Sayıştay Başkanlığı Düzenlilik Denetimi Raporu'nda yer verilen 5 adet bulgu Bakanlığımızca, Maliye Bakanlığı ve Sayıştay denetçileriyle koordinasyon hâlinde özenle takip edilmiş olup bulgulara ilişkin gerek mevzuat değişikliği gerekse uygulama değişikliği anlamında konu titizlikle takip edilmektedir.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Özellikle DFİF'le ilgili bilgi varsa Sayın Bakan, söylerseniz iyi olur.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ayrıca, Sayıştay denetçilerince düzenlenen 2014 Yılı Performans Denetimi Raporu'nda kurumumuz uygulamalarından övgüyle söz edilmiş olup Sayıştay denetçilerince dile getirilen 10 adet bulgu ile ilgili olarak Sayıştay denetçilerinin önerileri doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılmaktadır. Bütün bu amaçlar ve faaliyetler doğrultusunda kullanılmak üzere Ekonomi Bakanlığının 2016 yılı bütçesi 2015'e göre yüzde 13,56 artışla toplam 1 milyar 682 milyon 707 bin TL'dir. Bu meblağın 198 milyon 121 bin TL'si personel giderlerine, 23 milyon 179 bin TL'si SGK devlet primi giderlerine, 76 milyon 326 bin TL'si mal ve hizmet alım giderlerine, 1 milyar 356 milyon 537 bin TL'si cari transferlere, 17 milyon 544 bin Türk lirası sermaye giderlerine ve 11 milyon Türk lirası borç verme tertibine tahsis edildi.

Bakanlığımız bütçesinin hayırlara vesile olmasını diliyor, değerli Komisyon üyelerini, Sayın Başkan sizi saygı ve hürmetle selamlıyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 75

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakana sunumları için teşekkür ediyoruz.

Şimdi, görüşmelere geçiyoruz.

İlk olarak Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bakanlık bürokratlarını tanıyabilir miyiz?

BAŞKAN – Pardon.

Sayın Bakanım, bürokrat arkadaşlarımız kendilerini bir ayağa kalkarak tanıtırlarsa Komisyonumuza.

(Komisyona katılan bürokratlar kendilerini tanıttılar)

MUSA ÇAM (İzmir) – Bakanı tebrik ediyoruz, en fazla kadın bürokrati olan Bakan hemen hemen bugüne kadar.

YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Sayın Bakanı tebrik etmen lazım.

MUSA ÇAM (İzmir) – Ediyoruz, ediyoruz.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sizin takdirinize mazhar olmak çok önemli, teşekkür ediyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – Tekrar tebrik ediyorum.

YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Sayın Başkanım, kayıtlara geçsin bu.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yüzde 50'ye doğru.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Gerçekten öyle, 3'üncü sıradan itibaren...

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Biz Musa Bey'le eski dostuz.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Garo Bey, dinliyoruz.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) - Yusuf Bey, biz Musa Bey'le eski dostuz. Garo Bey'le yeni tanışıyoruz

ama...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakan, tebrik ederim yalnız yüzde 50'ye doğru hedefleyin lütfen Bakanlığınızın sonuna

kadar.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yani, açıyoruz...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – AB' de öyle demediniz ama Garo Bey.

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – O kadar da değil yani.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Nursel Hanım, siz de mi karşı çıkıyorsunuz?

BAŞKAN – Sayın Aydoğan, siz niye karşı çıktınız buna, anlamadım yani.

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Yani çok şey istiyor ondan dolayı.

BAŞKAN – Evet, çok şey istediği doğru.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Yalnız “Çok şey istiyor.” diyerek sen mi söylüyorsun? (Gülüşmeler)

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Yani, espri yaptığım anlaşılmalı galiba.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Anlaşıldı, anlaşıldı canım.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Hayır, rekabet iyi bir şey değil.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ben anladım, ben anladım.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/529) ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı hakkında (1/297) ve Sayıştay tezkereleri (Devam)

e) Ekonomi Bakanlığı

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım, Sayın Bakanım, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi öncelikle saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, hayırlı uğurlu olsun göreviniz, Allah mahcup etmesin. Sayın Bakan Yardımcısına da başarılar diliyorum, tebrik ediyorum Fatih Bey'i de.

Sayın Bakanım, sizi 2'nci olarak başka bir konuyla ilgili olarak da tebrik etmek istiyorum. Yeni başladınız ama lüzumsuz konuşmalar yapmadınız bu süre içerisinde. Bir bakanın olması gerektiği gibi bir ciddiyet içerisinde görüyorum. Yani, geçmişte bakanlarımız her konuyla ilgili olarak demeç veriyorlar, her konuya giriyorlardı, günlük siyasete dalgınlardı. Hâlbuki bakanlar siyasi kimliklerini bir tarafa mümkün olduğunca atmalı, bir devlet adamı da olmalı, her konuya girmemeli. “Faiz lobisi, Merkez Bankası şöyle böyle, Fitch böyle, Moody's şöyle.” diye bunlarla günlük politikanın rehavetine fazla kapılmamalı, siz öyle yapmadınız. Onun için, bu konuyla ilgili olarak da sizi tebrik ediyorum.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Konuşma hevesini grup başkan vekiliyken attı, onun için öyle.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ondan mı kaynaklı diyorsunuz? Yani, normal olarak, grup başkan vekilliğinden gelen bir alışkanlıkla belki daha fazla yapması gerekirdi; atmak da olabilir ama böyle de olabilirdi.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 76

BAŞKAN – Ben süreyi baştan alayım mı efendim?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Siz nasıl olsa sonradan da süre verirsiniz gerekiyorsa.

Ama bir taraftan da kötü bir zamanda, partinizin böyle iniş döneminde, ekonominin çöküş döneminde maalesef bakan oldunuz. Bu bakımdan da şanssızınız Sayın Bakanım, en kötü zamanında geldiniz maalesef. Son iki seneden beri bir çöküş var, kötüye gidiş var, düşüş var. Şimdi, bunlarla ilgili olarak sıkıntıları siz önemli ölçüde çekeceksiniz, kolaylıklar diliyorum tabii ki.

Şimdi, siz meslek itibarıyla da denetimi, hesap vermeyi bilen bir kişisiniz. Bu sene 2016'nın bütçesini yapıyoruz. Bütçenizi sundunuz, projelerinizi anlattınız, 2014'le ilgili olarak da yaptığınız harcamalar konusunda hesap vermeniz gerekiyor. Bazı konularını, Sayıştay denetimiyle ilgili konuları söylediniz ama ben onun yine de detayına çok fazla olmadan girmek istiyorum. Dediğiniz gibi, denetim raporunda 5 bulgu var ama Sayın Bakan, bakın “DFİF fonları gider hesabına ait işlemlerin herhangi bir muhasebe birimi hesabına dâhil edilmemesinden dolayı hesapta bulunan paranın atıl bir şekilde bekletilmesi ve hesaptan gider olarak muhasebeleştirilmeden 75 milyon lira harcanması...” Bu bir şirkette olsa ne olur? Yani, böyle bir şirket olamaz değil mi? Yani, 75 milyon lira para muhasebeleştirilmeden harcanabiliyor, olur mu böyle bir şey? Bakın, kamu idaresince DEFİF hesabından -10'uncu sayfada yazıyor- 75 milyon liralık tutar ödeneğe bağlanmadan, tahakkuk yapılmadan, ödeme emri olmaksızın kullanılmış. Tahakkuk yapılmadan, ödeme emri olmadan, ödeneğe bağlanmadan, böyle bir şey olabilir mi? Yani, bu bir firmada bile, özel sektör firmasında bile olmaz böyle bir şey, devlette hiç olmaması lazım. Yani 75 milyon lira keyfekerde harcanabiliyor, böyle bir sistemsizlik olmaz. Bununla ilgili ne yapıldı? Yani, sizin döneminizle ilgili değil belki ama burada bir kusur var, burada bir mevzuata aykırılık var, yolsuzluk var belki bunun altında. Bununla ilgili bir soruşturma açıldı mı? Sizden önceki dönemde açılmış olması gerekiyor, yapıldı mı böyle bir şey?

Yine, 2'nci bulgu “DFİF kaynaklarından kullanılan kredi geri dönüşlerinin muhasebe içerisinde izlenmemesi.” Bu da çok önemli bir konu. Diğerlerine girmeyeyim, siz biliyorsunuz konuyu ama bu bile çok önemli bir sıkıntıdır, sorundur, ki Ekonomi Bakanlığı gibi bir yerde katıyen olmaması gerekirdi.

Sayın Bakanım, ben Avrupa Birliği'nin bizimle ilgili olarak yaptığı çalışmayı önemsiyorum. 2015 İlerleme Raporu'nda da bazı konular var sizinle ilgili. Onlardan bazı şeyleri sormak da istiyorum, dikkatinize de sunmak istiyorum.

35'inci sayfada “Üyelik Yükümlülüklerini Üstlenebilme Yeteneği, Malların Serbest Dolaşımı” bahsinde diyor ki: “Ticaretin önünde bazı teknik engeller var. Türkiye, gümrük birliği kapsamındaki yükümlülüklerini ihlal ederek malların serbest dolaşımını geciktirmekte veya buna engel olmaktadır.” Bunu anlayabiliyorum ama “İhracat kısıtlamalarını kaldırması gerekmektedir.” diyor, bunu anlayamıyorum. Nedir ihracat kısıtlamalarını kaldırması? Nedir ihracat kısıtlaması? Yani böyle bir şey mi yapıyoruz? Kendimizi engelleyen... Öbürünü anlıyorum, öbürü Türkiye'ye girişi engelleyen bazı hükümler içeriyor ama bu ne demektir, onu anlayamadım.

Yine, bir başka konu “Gümrük Birliği” faslında geçiyor, 84'üncü sayfada “Türkiye'nin bir yandan güvenlik ve emniyeti sağlarken, diğer yandan da yasal ticaretin kolaylaştırılması amacıyla risk temelli kontrolleri ve basitleştirilmiş usulleri geliştirmeye yönelik ilave çaba sarf etmesi gerekiyor.” diyor. “Malların etkili bir şekilde serbest dolaşımını engelleyen, ithalat ve ihracat kısıtlamalarını kaldırması gerekir.” diyor burada bir daha. Burada, ithalatı anlıyorum ama tekrar ihracattan bahsediyor. Bu, kendi kendimizin ayağına kurşun sıkmak gibi, bunu anlamakta zorlanıyorum.

Sayın Bakan, bu 64'üncü Hükümet Eylem Planı'nda da 216 tane eylem maddesi var biliyorsunuz, bunlardan birkaç tanesi sizinle ilgili. Bir tanesi, 68'inci eylem, gümrük birliğinin güncellenmesi çalışmaları. Burada, bir etki analizinden bahsediliyor “Özel kesimin de katılımıyla yürütülmekte olan etki analizi ve değerlendirme çalışmaları dikkate alınarak...” deniyor, böyle bir çalışma yapılmış. Bununla ilgili bilgi verilebilirse memnun olurum, son bölümde özellikle gümrük birliğinin güncellenmesiyle ilgili bir detay bilgi verebilerseniz çok memnun olacağım.

Serbest bölgelerin cazibesinin artırılması güzel bir konu ama altı ay içerisinde yapılması gerekiyor galiba. Hazırlıklar yapıldı mı acaba, bilmiyorum.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Taslağı Başbakanlığa gönderdik, Başbakanlık onayladıktan sonra Meclise gelecek.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – O zaman, Plan ve Bütçeye gelecektir büyük ihtimalle.

Yine, bu dâhilde işleme rejiminin gözden geçirilmesi gerekiyor, hakikaten gerekiyor yani geçen dönem, demir çelikle ilgili bazı düzenlemeler yapıldı, iyi de oldu ama genel olarak dâhilde işleme rejimi tekrar gözden geçirilmeli, Türkiye'nin aleyhine dönmeye başladı, bayağı sıkıntı çıkarıyor.

Yine, piyasa gözetim ve denetim sistemlerinin işleyişinin değerlendirilerek etkin bir uygulama mekanizmasının oluşturulması, bu da önemli bir konu ama geçiştirilmemesi gereken bir konu. Avrupa Birliği ilerleme raporunda da değinilen konulardan bir tanesi bu.

Sayın Bakan, bu 2023 hedefleri senelerdir konuşulur. 2023 hedefleri artık kalmadı, 500 milyar dolar ihracat, 600 milyar dolar ithalat; 1,1 trilyon dolarlık dış ticaret hacmi, ileri teknoloji ürünü ihraç payı yüzde 4'ten yüzde 15'e çıkacak, vesaire... Bunlar, tabii, büyük bir sıkıntı yarattı. Artık bundan bahsetmemek lazım yani olmadı artık, çeşitli sebeplerle olmadı ama bir de bu dış politikayla da mümkün değildi. Özellikle son bölümde yapacağınız yorumda, bu Mısır konusunu, Suriye konusunu, Irak konusunu, Rusya konusunu, bir de özellikle Libya'yı ele almamız lazım.

Bakın, İsrail'le çok sıkıntılı yıllar yaşadık, yaşıyoruz hâlâ, şimdi barışmaya çalışıyoruz ama İsrail'le öyle bir dönemde bile ticaret rekor kırdı. Eleştiri anlamında söylemiyorum. Bazı ülkelerle sıkıntılarınız, sorunların olabilir ama bunu ticarete yansıtılmak lazım, kişiselleştirip, Türkiye'nin aleyhine kullanmamak lazım. Bizim Rusya'yla, Mısır'la, Suriye'yle, Irak'la ve Libya'yla böyle oldu,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 77

aleyhimize oldu her şey. Dış politika kötü olabilir ama bunun ekonomiye yansması bu derece olmamalı. Bu, bizi çok büyük sıkıntıya soktu. Sizin bu ülkelerle olan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlar mısınız.

Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Teşekkür ederim.

Dış politikamız böyle olduğu sürece sizin ihracatınızı artırmanız, dış ticaretinizde hedeflediğiniz noktaya gelmeniz mümkün değil. Çok önemli, bunların bir an önce düzeltilmesi lazım. Zira, sizin politikanız, başarınız çok önemli ölçüde dış politikaya bağlı.

Bu “Turquality”den bahsettiniz, Türkiye markası, “Turkey Discover the Potential” bunları kullanıyorsunuz. Peki, bununla ilgili de bir etki analizi var mı? Ne getirdi? Bazı rakamlar vermişsiniz ama ne getirdi gerçekten? Ne getirdi? Ne kadar masraf ettiğimiz var, bununla ilgili harcamalar var ama ne getirdi gerçek anlamda? Böyle bir çalışma yapıldı mı? Onu verebilerseniz memnun olurum.

Bir de net hata noksan, bunu Merkez Bankasına da sorduk, dış ilişkilerle ilgili ya da dışarıdan kaynaklanan sebeplerle açıklıyor Merkez Bankası ama öyle değil tabii. Suriyelilerin gelişi de var, başka sebepler de var ama bu net hata noksanın özellikle 2015'te 10 milyar dolara ulaşması anormal. Son yıllarda bu net hata noksan kalemi hep anormal rakamlar veriyor. Bununla ilgili yorumunuzu almak istiyorum çünkü bu, sıkıntı da getirebilecek Türkiye'ye yakın zamanda.

Sayın Bakan, bir diğer konu da teşvik sisteminden bahsettiniz. Teşvik sistemi, son yıllarda etkisini yitirdi. Çok iddialı bir şekilde bu getirilmişti biliyorsunuz, bu 6 bölge ama görüyorum ki çok fazla etkili değil. İstenilenin çok altında kaldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 2014'te 345 milyon liralık başlangıç ödeneği konmuş, 250 milyon harcanmış. 2015'te 278; 395 harcanmış, şimdi de 296'lık bir teklif getirdiniz, başlangıç ödeneği istiyorsunuz. Hâlbuki, gerçekten, bu teşvik sistemine güveniyorsanız çok daha fazla olması lazım istediğiniz ödeneğin. Bir de (e) cetvelinde bununla ilgili 3'üncü madde var, sağ olsunlar, onları maliyeci arkadaşlar çıkardı. Ona bakıyorum, normalde 5 kalem var, siz bize 2 kalem verdiniz, faiz desteğini 174 olarak verdiniz, bir de 217'lik 2015 için sigorta prim desteğini verdiniz; ikisi 291 yapıyor, zaten 295 yani bu enerji desteği hiç mi kullanılmadı? Turizm işletmeleri için enerji desteği hiç mi kullanılmadı? Bunlar yok mu? Geçmiş yıllardan devreden bakiyeler yok mu? Yükümlülükler hiç mi yok? Yani tümü bu 2 kalem için mi kullanıldı? Normalde 5 kalem bunlar.

Bir de teşvike istediğiniz rakam, eğer gerçekten hedefiniz varsa düşük kalıyor bu rakam, geçen senenin rakamından bile yani 2015 rakamından bile düşük bir rakam istemişsiniz.

Sayın Bakan, gayrisafi millî hasıla 2013'te 823 milyar dolardı, 2014'te 799'a düştü, bakın, 2015'te 722'ye düştü. 823'ten 100 milyar dolar eksik, iki sene içerisinde eksilmiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Kişi başına millî gelir de 10.822'den aynı şekilde 9.286'ya düştü. Çok büyük bir düşüş, her ikisi de. Bunlar da yolsuzlukların da çok büyük bir payı var. Özellikle, sizin Bakanlığınızın, dış ticaretle de ilgili olduğu için, bu konularda daha fazla denetime yer vermesi, daha şeffaf, daha hesap verebilir bir yapı içerisinde olması, bu anlayış içerisinde olması, buna göre çalışması gerekiyor, denetimlerin artması gerekiyor. Hem kendi Bakanlığınız içerisinde hem de dışarıya yönelik, yapılan işlere işlemleri yönelik, iş akışına yönelik çok büyük eksiklikler var, bu konuda biraz daha fazla çalışma yapılması gerekiyor.

Bazı sorularım da olacak ama onları da soru-cevap bölümünde dile getireyim. Tekrar başarılar diliyorum, bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakan, değerli bürokratlar ve değerli basın emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Sayın Bakan, görevinizde başarılar diliyorum öncelikle, bütçeniz de hayırlı olsun şimdiden.

Sayın Bakan, Bakanlığınızın ismi Ekonomi Bakanlığı. Burada biz biliyoruz çerçevesini ama eminim dünyada siz farklı algılanıyorsunuzdur herhâlde, Bakanlar Kurulunun en önemli iki bakanından birisi gibi algılanıyorsunuzdur “Ekonomi Bakanlığı” diye bakınca. Öncelikle, çerçeveye baktığımızda ismi yanlış değil mi Bakanlığınızın? O konudaki görüşünüzü merak ediyorum.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Önemsiz mi yani?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ekonominin bir bölümünü ilgilendiriyor, dış ticaret ağırlıklı ve dışarıya hizmet alım satımıyla ilgili bir bakanlık. Bu konuda gerçekten ismini bir düşünmeniz lazım. Özellikle bütün dünyayla ilişki hâlindeyiz, gittiğinizde “Ekonomi Bakanı” olarak kendinizi tanıtıyorsunuz ama çerçeve ekonomi değil; ekonomi bir bütün, o açıdan bence ismini bir daha düşünmek gerekir diye düşünüyorum, o konudaki görüşünüzü merak ediyorum öncelikle.

Şimdi, 2015 ihracatımız 143 milyar dolar, ithalatımız 207 milyar dolar, yani geriledi, gerileme sebeplerini siz saydınız. Ancak 2023 hedeflerine göre baktığımızda gerçekten ciddi anlamda gerideyiz ve 2023 hedeflerini artık pek dillendirmiyor zaten Hükümet de. Ama siz sunumuzun bir yerinde hizmet satımı anlamında 150 milyar dolar hedeften bahsettiniz, Sayın Bakan o da gerçekçi değil artık. Yani 150 milyar dolarlık bir hizmet ihracı 2023'te keşke olsa, bakın, bütün kalbimle söylüyorum ama bu yıl Rusya'yla bu kadar...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 78

Hizmetin ciddi bir bölümünü Rusya'ya satıyoruz, müteahhitlik hizmetleri anlamında, şu anda büyük oranda bir gerileme olacak bu yıl maalesef diyorum, Rusya'yla olan siyasi ilişkilerimizin gerilemesi çerçevesinde. Bu hedefi siz dillendirdiniz, buraya kasım ayında da geleceksiniz inşallah bir daha bütçe sunmaya ve rakamın ne kadar gerilediğini göreceksiniz. Yani bu hedefleri revize etmek ihtiyacı kesinlikle var, gerçekçi hedefler olmalı. Yani 500 milyar doların yarısını yakalasa şu andaki görüntüye göre iyi bir rakam ama yarı yarıya sapsın bir hedef ve 150 milyar dolarlık hizmet ihracını da lütfen bir dahaki sunumunuzda veya bugün revize edin, yani gerçekçi bir hedef koyalım. Keşke olsa, o ayrı. Üstten yanılmak daha iyidir. Çünkü genelde Merkez Bankamız hep enflasyon hedefine "5-6" diyor, 8-9 gidiyoruz maalesef, hep yanılıyor ve bu imajını bozuyor. Siz de gerçekçi hedefler dillendirin burada lütfen diye öneriyorum ama eğer ki bizi ikna edebilirsiniz -ben ikna olmaya da açığım- 150 milyar dolar hedefi hâlâ gerçekçi mi, bu konudaki görüşünüzü merak ediyorum.

Ciddi bir fırtınanın içindeyiz bölgesel olarak hem de ekonomi dünyası da dünyada çalkantı içinde ama özellikle biz bölgesel olarak ciddi bir fırtınanın içindeyiz, sorunlu bir bölgedeyiz şu anda, etrafımız ateş çemberi ve emtia fiyatlarında ciddi bir düşüş var. Aslında, belki de bu bizim can simidimiz oldu bir şekilde, şu anda hâlâ döviz kuru 2,90'lardaysa belki de buna borçluyuz, en az 20-30 milyar dolarlık bir avantajımız söz konusu. İhracatımız geriledi ama bunu sübvans eden, bunu karşılayan emtia fiyatlarındaki gerileme oldu. Ama bir yandan da baktığımızda, etrafımızda emtia üreten ve satan ülkeler var. Bu anlamda da hani Irak, İran, Rusya gibi sayabileceğimiz ülkeler de gelirleri düştüğü için müşteri anlamında da gerileme söz konusu ama yine de emtia fiyatlarının düşmesinin şu anda bu konjonktürde bize ciddi faydası oldu. En azından istikrarı kısmen de olsa sağlanabiliyor, henüz döviz fiyatları kontrol altına alınabilir noktada.

Sayın Bakan, yüksek katma değerli ürünlerin ihracı meselesini en az 7-8 kez dillendirdiniz sunumunuzda. Her bakan geldiğinde on üç yıldır, on dört yıldır aynı şeyi söylüyor -ben dışarıdan da izledim, yeni milletvekiliyim- hep bunu söyleriz, 1990'ların hükümetleri de aynı şeyi söylerdi ama ihracat içindeki payımıza baktığımızda yükselmiyor, hatta düşüyor. Yani oran olarak söylüyorum, yani yüzde 5, 4, 3 öyle gidip geliyor. Hiçbir şekilde orantı yükselmedi -ihracat içindeki payı- hep dillendirildi.

Şimdi, ben bunun neden olduğunu size söyleyeceğim: Şimdi, yüksek katma değerli mal ihracı 8 kere, 88 kere dillendirmekle olmaz. Yüksek katma değerli mal ihracatını özgür insanlar, özgür beyinler, özgür üniversiteler, özgür araştırma-geliştirme üniteleri çıkarırlar. Yani buna siz istediğiniz kadar kaynak ayırın, bunu üretecek beyinlere ihtiyaç vardır, o yönde bir eğitim politikasına ihtiyaç vardır. Millî Eğitim Bakanına da dün aynı şekilde söyledik, pek çok bakanlıkla da bunun ilgisi var. Bu bir master plan meselesi, yani sizin Bakanlığınızın dillendirmesiyle olacak bir iş değil.

Mesela, dün YÖK Başkanı buradaydı, kendisine söyledik: "2 bin tane akademisyenin kapılarına bir bildiri yüzünden terörle mücadele ekipleri gönderirseniz o ülkede yüksek katma değerli ürün üretilmez." Çünkü özgür değildir o ülke, o ülkede insanlar özgür düşüncelerini ifade edemezler, yeni katma değerli ürünler üretemezler ve bu ülkeden ne bileyim bir Apple çıkmaz bir Microsoft asla çıkmaz, düşünceler oluşamaz çünkü. Böyle bir şekilde oluşabilir ancak, özgür düşüncenin olduğu yerde bunlar olur. Bence Ekonomi Bakanı olarak -böyle diyeyim tekrar- özellikle bunu dillendirmelisiniz ve Bakanlar Kurulunda bence bunu savunmalısınız. Güvenlikçi politikalar elbette olacak memlekette ama güvenlikçi politikalar, özgürlükçü politikalar kantarında kantarın topuzu kaçtı, ciddi anlamda kaçtı. Son derece güvenlikçi, istibdatçı bir düzene doğru gidiyoruz, her anlamda hayatın her alanında özgürlükler kısıyor, bu da özgür düşünceyi savunan gençlerin özellikle...

Bakın, ciddi bir beyin göçü riskiyle karşı karşıyayız, onu söyleyeyim, çünkü böyle sıkı, sert ortamlarda ülkemiz beyin göçü vermiştir. 12 Eylül döneminde ciddi bir beyin göçüyle karşı karşıya kaldık, 1990'larda oldu, 2000'lerde kısmen düzeldi, hatta geri dönmeyi düşünenler vardı, ancak inanın şu anda geleceğini bu ülkede görmeyen pek çok beyin var. Onları geri çağırmanın, burada yaşatmanın yolu özgürlüklerin önünü açmak, özgürlükçü bir sistemi oturtmaktan geçiyor, bu anlamda sizin de çağrılarınızı bekliyorum özellikle.

Sayın Bakan, "Transatlantik Anlaşması" nı yakından takip ediyoruz." dediniz ama bu beni tatmin etmedi, yakından takip etmek değil, proaktif olarak ne yapıyorsunuz? Yani çünkü bazı görüşlere göre, bu bizi etkilemeyecek, bazı görüşlere göre de ciddi anlamda etkileneceğiz, yani dezavantajlı duruma düşeceğiz Gümrük Birliği Anlaşması'ndan dolayı. Proaktif olarak ne yaptığınızı veya eylem planınızın ne olduğunu merak ediyorum bu konuda.

Sayın Bakan, Rusya'yla olan ilişkilerimize baktığımızda, uçak hadisesi sonrası, zaten gerilemekte olan bir ihracatımız vardı... Bavul ticareti de bilmiyorum sizin ilgili alanınıza ne kadar giriyor, o anlamda ilgi alanınıza giriyor sanıyorum. Şu anda Laleli piyasası kan açılıyor, özellikle Rusya'ya ihracat yapan kesimler anlamında söylüyorum ve Rusya'ya ihracat her anlamda gerilemiş durumda ve oradaki hizmet satan müteahhitlerimiz ve hizmet satan daha pek çok kuruluş, biliyorsunuz, turizm acentelerinin zaten hiçbir şekilde rezervasyon almaları bile söz konusu değil... Yaklaşık 10 milyar dolarlık, 12 milyar dolarlık bir maliyetten bahsediliyor bu yıl için, negatif anlamda hizmet ve ihracat kalemleri anlamında 12 milyar dolarlık bir zarardan bahsediliyor. Bunun bir çerçevesini, sizin öngörülerinizi merak ediyorum. Ve sonuç olarak zarar görecektir kesimlere dönük ne tip önlemler düşünüyorsunuz? Çünkü turizmde, bizim ilgilendiğimiz istihdam boyutunda ciddi anlamda işçi çıkarmalar söz konusu. Bu sezon rezervasyon düştüğü için bazı oteller açılmama riskiyle karşı karşıya, çünkü finansman bulamıyorlar, işçi çıkarıyorlar. Şu anda 10 binlerce işçiye "Bu sezon çalışamayacağız..." bilgisi verilmiş durumda. Bu konuda bir eylem planınız var mı, yani bir kriz yönetimi anlamında söylüyorum. Çünkü ciddi bir şokla karşı karşıya kalacağız. Rusya'yla olan bütün kalemlerle ilgili ne tip tedbirler düşündünüz, bir eylem planınız var mı, bir kriz yönetim planınız var mı?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 79

Sayın Bakan, Irak'la ilgili orada da ciddi bir gerileme var. Özellikle Irak Kürdistan'ıyla ilgili son dönemde orada da tabii ciddi bir gerileme söz konusu, çatışmalı dönemin de etkisi var, petrol fiyatlarının düşününün de tabii o yönde etkisi var, orayla ilgili ne tip bir eylem planınız var? Yani ciddi anlamda yüksek ihracat yaptığımız ülkelerden bahsediyorum.

Sayın Bakan, bir konuda daha çağrı yapmanız lazım, hani yüksek katma değerli ihracatın dışında, o da bölgesel barış. Şimdi, Türkiye bence kendi retoriklerinin etkisinde kaldı, şu anda esiri oldu hatta. Özellikle ülkemizdeki iç barışı tesis edemediğimiz için çatışmalı bir ülke algısı -hani Türkiye markasını getirmişsiniz, ben de reklamlarınızı izledim, önemli, ancak- Türkiye'nin dışarıdan algısı günden güne biraz kötüye gidiyor. Her gün negatif yönde gidiyor. Yani Türkiye otoriterleşen bir ülke, tek adam modeline doğru giden bir ülke, güvenliksiz bir ülke, çünkü şu anda ülkede pek çok ciddi bir çatışmalı dönem yaşanıyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Paylan, ek süre veriyorum, toparlayalım lütfen.

GARO PAYLAN (İstanbul) – ...patlamalar söz konusu. Biliyorsunuz, en son İstanbul'da turistlere dönük, Ankara'da, Suruç'ta ve bu algı ülkeye yatırım yapma iştahını da... Yani doğrudan yatırım yapma iştahında da gerileme söz konusu, turizm açısından da gerileme söz konusu, pek çok yönden algımızı, imajımızı, yani üç yıl önceye göre, beş yıl önceye göre ciddi anlamda geriletiyor ve bu yalnızca reklamlarla çözülebilecek bir şey değil. İstedığınız kadar reklam verin, sonuç olarak bir haberle, çatışmalı görüntü haberleriyle o ülkenin imajı yerle yeksan olur, bu ülkeye yatırım yapılmaz algısı söz konusu olabilir.

O açıdan, siz de Hükümetimizin bir bakanı olarak, içeride ve dışarıda bu çatışmalı politikaların yerine barış politikalarını, yani hem içeride Kürt meselesinin barışçı bir yöntemle çözülmesinin hem de Rojova'ya dönük olarak barışçı bir yöntemle çözülmesinin sizin bakanlığınızın da pek çok kalemini her anlamda olumlu yönde etkileyeceğini vurgulamanız gerekiyor diye düşünüyorum, çünkü her anlamda Türkiye'nin imajını yükseltmeye çalışıyorsunuz, ama bunu yükseltmenin birinci yolu demokrasmizi kurumsallaştırmaktan, iç barışımızı ve dış barışımızı tesis etmekten geçiyor diye düşünüyorum, çünkü öbür türlü reklamlar açığa düşer diye düşünüyorum.

Sayın Bakan, et ithalatı meselesi çok popüler bir konu, bu konuda size bir talep geldi mi, yani bunun önünün açılmasıyla ilgili size bir soru soruldu mu? Çünkü fiyatların gerilemesiyle ilgili bir üst sınır konuldu, o konudaki görüşlerinizi de merak ediyorum.

Sayın Bakan, bavul ticareti ve turizm konusunda ciddi gerilemeler söz konusu olacak, yani genel olarak, sırf Rusya değil, bu konudaki öngörülerinizi merak ediyorum, yani sizin kalemlerinizle ilişkileneceği anlamında, hizmet satın alma anlamında.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GARO PAYLAN (İstanbul) – Şimdilik bu kadar.

Teşekkür ediyorum.

Pardon, özür dilerim, bir şey daha var Sayın Başkan.

Şu dış alacaklarla ilgili, Libya'daki müteahhitlerin alacaklarıyla ilgili ve şu anda kriz yaşadığımız bütün ülkelerde alacaklarla ilgili ne durumdayız? Çünkü alacaklarını alamadıklarıyla ilgili söylentiler söz konusu.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Sayın Günal...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, kıymetli bürokrat arkadaşlar ve basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakana hayırlı olsun diyorum ama Sayın Paylan'ın kaldığı yerden söyleyeyim, o yeni olduğu için, Sayın Bakan çok bekleli, onun için ekonomi mi olur, o mu olur, bu mu olur, fark etmiyor, içeriğinde ne varsa, yani ahir ömründe bu kadar süre sonra, üçüncü dönemden sonra bakan oldu, tebrik ediyoruz. Yani eski arkadaş olarak bizi anmadı ama herhâlde çok uğraştırdık diye ondan anmadı, bayağı eskidik biz de onunla beraber.

Tabii, "Zor dönemde geldiniz." demelerinde bir maksat var, tam bu bölgesel krizlerin ortasında, dış ticarete, başta Rusya'yla sıkıntı yaşadığımız bir süreçteyiz, yeni pazar arayışına girdiğimiz bir ortamdayız ve bir tikanıklık var. Sadece dış ticaret kısmında değil, üretimle ilgili de bir sanayi stratejisine geçmemiz gerektiğini, konuttan, tüketimden biraz üretime, yüksek teknolojili, yüksek katma değerli alanlara geçmemiz gerektiğini sizler de yazıyorsunuz, birazdan bakacağız, ama bir tane şey vardı, Sayın Kuşoğlu söyledi, ben ondan önce bir yarım saattir falan arayıp duruyorum, Sayıştay raporuna cevabınızda, "Kesin hesapta var." demişsiniz; kıvrandım, aradım taradım, dipnotlara baktım, evet, var, DFİF'le ilgili var ama DFİF'le ilgili notların bu 75 milyonla alakası yok, yani yeni sisteme göre DFİF'ten yapılan harcamalar var. Onlara dikkat etmemiz lazım, yarın başımız ağrır, çünkü belgesiz harcama, orası söylendiği için söylüyorum, dipnot bulamadım, varsa, arkadaşlar bana gösterirse sevinirim, ama onu ararken başka şeyler gördüm. Şimdi yeni bakan olarak sizi de uyaracağız -Erhan Bey biraz daha ayrıntı söylüyor her bakana ama- ben, burada bakınca, tamam, hadi, raporun içine koyuyorsunuz, konuşmanın içine koyuyorsunuz da kesin hesabın içinde de böyle denir mi? Açıklama bu, kesin hesabın içindeki açıklamayı okuyorum arkadaşlar, Ekonomi Bakanlığının. Diyor ki: "Koordinasyon kurulu kararları, ihracatın artırılmasını sağlamak için 2002 yılında 252 bin lira kaynak kullanılmışken, 2014 yılında..." Böyle gidiyor. Bari kesin hesaba yazmayın ya, bu bir açıklama notu.

Arkadaşlar, değerli bürokratlar, siz mi bakanları yönlendiriyorsunuz? 2013'te kaçtı, 2012'de kaçtı? Yok. Yani kesin hesapta bari yapmayın, zaten onu Sayın Bakan sunumunda yapıyor, siyasi kısmını yazıyor, şimdi buraya 2002'yi yazmanın ne anlamı var kesin hesaba, anlamadım. Nereden buldun diyeceksiniz, DFİF'in içine bakarken, açıklama notlarınıza bakarken buldum, güldüm. Yani size de bunu söylemiş olalım. Onu dışarıda siz yine yapın, analizinizi sunarken yapın, ama bize verirken, geçen sene ne olmuş, ondan önceki

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 80

sene ne olmuş, 2015'te ne gerçekleştirmişiz, 2016'da hedefimiz ne, en fazla OVP çerçevesinde iki üç yıllık... Vermeyin, sıkıntı oluyor. 2011'de verdiğiniz 200 küsur milyardı, 148 gerçekleşme tahminiydi 2015 için, 144 mü oldu? Siz onu FOB filan şey yapmayıp 150'ye çıkarıyorsunuz da onu biz biliyoruz, yani Merkez Bankasından, net olanı, içinden navlunu çıkardığımız zaman 143 küsurdu galiba... Şimdi, böyle uzun hesap verdiğiniz zaman ne oluyor?

Arkadaşlar, arka sayfaya geçtim, bu Sayıştayın o belgelerini koymamış olmanız size biraz pahalya mal oldu. Bir de "Dipnot düştük." diye yazmışsınız ya, oraya baktım, orada, içinde hâlâ "2023 hedefi 500 milyar." yazmışsınız. Bunları oralardan silin, unutuyor musunuz, ne oluyor, artık oranın gerçekleşmeyeceği belli oldu, biz sürekli söylüyoruz... Yazıyor: "2023 hedefi 500 milyara ulaşmamız için şunları şunları yapacağız."

Şu anda 145'e düşmüşüz, bakın, ben üstüne zam yaptım 1 milyar daha... Şimdi nasıl çıkaracağız o zaman? Bir yerde revize etmemiz lazım. Tamam, siz diyorsunuz ki en düşük cari açık oldu. Olur, petrol 100 küsur dolardan 26-27 dolara düştü. Allah'tan ki var, yoksa işimiz daha vahimdi Sayın Bakanım. Yani bir taraftan kötü dönemde geldiniz ama, bir taraftan da ithalat faturası azaldı. Yani hakikaten bu konjonktür olarak lehimize bir durum, bunu, bu aşamada değerlendirmemiz lazım.

Onu söylerken de hemen, Rusya kriziyle ilgili, en fazla etkilenen il olarak Antalya'nın, özellikle tarımsal ihracatta bizim çok büyük sıkıntımız var. Organize sanayiden başka ihracatımız var ama asıl olan, ambargodan dolayı en büyük darbeyi yiyen kısım mevsimlik ürünler olduğu için ciddi sıkıntı oldu. Bunu bir fırsata çevirelim. Önceki gün diğer ilgili bakanlarımızla da konuştuk, yarından sonra Kalkınma Bakanımıza da söyleyeceğiz, krizi bir fırsata çevirelim. Neden?

Hep sizin de en başta gelen bir önceki dönüşüm programlarının da ikinci sırasında yer alan -25 tane açıklandı, sürekli eylem planı açıklıyorsunuz- ithalata bağımlılığın azaltılmasında en önemli şeylerden birisi bu. Yani "girdi tedarik sistemi" dedi Sayın Çağlayan, onun bakanlığı bitti, biz hâlâ... Bakıyorum, arkadaşlar size aylık rapor verdiklerini söylüyorlar, onu bir de yıllık olarak bize verseler de ne gerçekleşmiş, ne olmuş, dışarıdan alınanların yüzde kaçını şimdi içeride üretilmeye başlanmış, bunu çok önemsiyoruz, yerli ara malı ve ham maddeye dönüş açısından, özellikle burada üretilenlerle ilgili ayrı bir teşvik sistemi olması gerektiğini düşünüyoruz. Dolayısıyla, bu kapsamda, bakıyorum şimdi...

Ama şöyle yaparsak olmuyor Sayın Bakanım, ben onu defalarca Genel Kurulda da söyledim, arkadaşlara çıktığında da söyledim, 2013 yılında çıkardığımız beş yıllık kalkınma planındaki hedefi hâlâ hedef diye söylersek, üçüncü yıl bitiyor. Kaldı ki bunun 1'inci maddesi, "Yeni tedarik sistemiyle ilgili eylem planı hazırlanacak, toparlanacak." diyor. Hâlen daha "2013'te çıkardık, 2015 sonunda çıkaracağız." diyorlardı, o da olmadı, şimdi, siz de diyorsunuz ki "İzleyeceğiz." Mesela dahilde işleme rejimi diğer önemli bir şey, onunla ilgili de burada var, şimdi eylem planına baktım, arkadaşlar getirmiş, yazmışsınız, efendim, bir tane tespit var, önemli bir enstrüman, "Yurt içine zarar vermemek hususu esas alınarak konuyla ilgili tüm paydaşların görüş ve önerileri dikkate alınarak gözden geçirilecek ve gerekli düzenleme yapılacak." diyor. Daha yapacağız. Çoktandır konuşuyoruz, en az 5-6 bütçedir dahilde işleme rejiminin tikanıklığını konuşuyoruz, aradan dört yıl geçti, Sayın Emin Haluk Ayhan burada Komisyon üyesiydi, ta o zamandan söylüyorduk, şimdi siz bakan oldunuz, o genel başkan yardımcısı oldu, gitti, biz buradayız, hâlâ konuşuyoruz. Yani lafta kalmasın, yapalım. Buradaki eleştirimiz, işin aciliyetinden dolayı söylüyoruz, yapılması gerekiyor, doğru ama eylem planlarında kalıyor, eyleme geçmemiz lazım. Baktım, sizin bu projeler, faaliyetlerle ilgili kitapçığın içerisinde 4'üncü maddede "dahilde işleme rejimi uygulamaları" demişsiniz. Orada da mesela bu sene verilen şey 7.055 adet dahilde işleme izin belgesi, 56,5 milyar dolar karşılığında 31. Mevcut, yıllar itibarıyla var mı dahilde işleme rejim belgesi? Onu da şunun için söylüyorum: "Şu anda 2015 yılı Ocak-Kasım döneminde gerçekleşenin yüzde 40'ı." diyor. Bana bu eksik gibi geldi, bilemiyorum, İbrahim, ne diyorsun, bir açıklama var mı kardeşim? Yani biraz eksik gibi geldi, ya hesaplamada bir şey var, deminki FOB, CIF falan olayına dönmesin. Yani normalde bizim Merkez Bankası farklı vermeye başladı "ödemeler dengesi manueli" bilmem ne diyorlar da ben onları yutmuyorum çünkü o müdürlükte Durmuş Yılmaz müdürken çalışmışım. Yani bir netini gördüm, bunlar acil şeyler, GİTES'i, bu dahilde işleme rejimini, bütün söylediğiniz öncelikli dönüşüm programlarının ikinci sırasında yer alan... Şimdi de yine eylem planında "üç ayda" dememişsiniz ama bir yıllık şeyin içerisinde yine bunlarla ilgili çalışmalar var. Artı, onun yanı sıra önceki gün görüştüğümüz Enerji Bakanlığında yerli enerji kaynaklarına dönüşle ilgili bir önceliğimiz var, onları da yaptığımız zaman... Demin "Konjonktürü değerlendirelim." derken onu söylüyorum, hazır bu süreçte biraz daha yerli enerji kaynaklarına dönelim. Birazcık petrol fiyatı düştü diye doğal gazın fiyatı da düşer diye bekliyoruz ama diğer yerli enerji kaynaklarına dönüş yaparsak orta, uzun vadede yavaş yavaş dışa bağımlılığımızı azaltmanın yolunu buluruz diye düşünüyorum. Açıkçası, bu fiktif düşüş bizi çok uzun süre götürmeyebilir. O nedenle biraz daha ayrıntıya geçmemiz lazım. Hepimiz söylüyoruz, burada var "yüksek teknoloji, yüksek katma değerli" diye. Peki, nasıl olacak? Buna göre bir teşvik sisteminin olması lazım. Sözde var ama teşvik uygulaması, yabancı sermaye, hepsini söylüyoruz. Yatırım ortamının iyileştirilmesi yirmi senedir Türkiye'de söyleniyor yani yeni değil, herkes söylüyor, her gelen iktidar bir şey söylüyor "Yapacağız edeceğiz..." Ama netice itibarıyla ne kadar adım atsak da bir türlü o istediğimiz fiziki yabancı sermayeyi çekemiyoruz. Arkadaşlar burada, ben eğer yanılıyorsam hatırlatsınlar, yani 2000 yılındaki bir otomotiv fabrikasının İzmir'deki en büyük yatırımdan bu yana -Hyundai'yi kaçtırmıştık hatırlarsanız- 1 milyarlık bir yabancı yatırım varsa bana söyleyinler, ben hatırlamıyorum. Belki arada kaçırılmış olabilir ama. Biz onu deyince ne yapıyoruz? 2 tane AVM aldı, 3 banka aldı, şunu aldı... O değil. Gerçek anlamda fiziki sermaye yatırımı -biz hoca olarak çocuklara makroiktisat dersinde onu anlatırız- yapılmıyor. Ya AVM ekonomisi var ya inşaat var, tüketim ekonomisi var. Tamam bununla bir yere kadar gideriz de tıkanık artık Sayın Bakanım, bunu bir vesile edelim, bu krizleri de vesile edelim, hep birlikte bu yapısal önlemleri alalım. Serbest bölgelerle ilgili söylemişsiniz. Bir taraftan tamam, teşvik edelim, artıralım ama öbür taraftan Sayıştay raporuna bakıyoruz, kirasını şeyini ödeyemeyen yerler var. Bunların tam tutulmadığını söylüyor. Ha, orada da bir

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 81

sıkıntı var demek ki, etkin işlemiyor. Ben sadece bir iki yerdekini biliyorum, tamamını bilmiyorum ama arkadaşlar, daha analitik -bu konuda daha önce konuştuk- bir şey varsa oralarda da köklü bir çalışma yapılması gerekiyor gerçekten. Yani demin söylediğiniz örnek, gümrük birliğiyle ilgili söylemişsiniz işte, etki analizi bilmem ne, defalardır... Bunu konuşuruz Sayın Bakanım. Yani etkisi var mı yok mu, nedir, ne değildir? Tamam, başlarken baktık, otomotiv sektörü, şu sektörü, bu sektörü, rekabet şeyini artırdık, düzeyimizi artırdık, "know how" aldık da şimdi ne oluyor? Bunu ciddi anlamda bir gözden geçirmemiz lazım. AB Bakanımız gelince yine söyleyeceğim. Arkadaşlara sormuştum, o zaman da Egemen Bey Bakandı. "Senin İngilizce de iyi Sayın Bakanım. Ben buna 'never ending but no wedding love' diyorum." dedim. Yani altmış senedir hiç evlilik olmayan nişanlılık olur mu, hiç böyle bir şey dünyada var mı yani? Öbür taraftaki çocuklar babaanne yerine geçti, bunlar hâlâ bekâr duruyor. Dolayısıyla, gözden geçirelim ama gözden geçirelim derken etki analizini yapalım, tercihli ticaret anlaşmalarına etkisi, üçüncü ülkelerle ticaretimize etkisi, bunu yapalım. Buradan da şuraya geleceğim: Özellikle Türk cumhuriyetleriyle bu tercihli anlaşmaların bir an önce Medise gelmesi gerekeni varsa, bu konuda arkadaşlar da bir çalışırsa sevinirim. Ekonomik İşbirliği Teşkilatını önceki gün ilgili bakanımıza da söyledim. Artı yine bu konuda Kalkınma Bakanlığının da -orada temsilcimiz olduğu için, direktörümüz olduğu için biliyorum- onların da ilgilenmesi lazım. Dışişleri Bakanımıza da ilettik. Çünkü orada bütün Türk devletleri var. İran'ın etkisi var ama diğer devletlerin tamamı orada. O bünye içerisinde yeniden gümrükle ilgili şeyleri gözden geçirip kendimize yeni alanlar arıyoruz, bir tarafta yeni pazarlar arıyoruz ama elimizdeki dostluğumuz, kardeşliğimiz bulunan tarihî birtakım bağlantılarımız var, ortada bir de kuruluş var. Yani İSEDAK bünyesinde çok...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bitiriyorum Başkanım.

(Oturum Başkanlığına Başkan Vekili İbrahim Mustafa Turhan geçti)

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hakikaten bu konu bir Türk gümrük birliğinin altyapısı açısından da Türk ekonomik topluluğu açısından da önemli. Arkadaşlar o konuda karşılıklı bir şeyler... Ben daha öncesini bildiğim için söylüyorum, bu konuda bir altyapı var ama onları bir an önce neticelendirmemiz ve o ikili anlaşmaları ki gümrük birliği çerçevesinde bunların da etki analizi yaparken oralara etkisini de arkadaşlarımızın bir gözden geçirmesi lazım, bu konuyu hassaten önemsiyoruz. Tarımsal ihracatla beraber turizm de bizim burada etkilendi. Doğrudan siz şey yapabilirsiniz ama hem görünmeyen kalemler açısından hem de yan etkiler açısından, turist sayısı değil sadece, turizm gelirleri açısından da ciddi kaybımız olacak. Zaten önceki yıllardan gelen kayıplar vardı, dış ticaretle ilgili de turizmle ilgili de, Rusya'da yaşanan Ukrayna krizi, ruble krizinden dolayı. Şimdi bu uçak krizi biraz daha işi kronik hâle getirdi Sayın Bakanım.

Biz şunu söylüyoruz sonuç olarak: Tamam, eylem planları güzel, yapalım güzel ama birtakım sanal kısır çekişmelerle vakit kaybetmeyelim diyorum. Bu konudan sorumlu arkadaşlarımıza, Sayın Şimşek'e de sayın bakanlara da Sayın Elvan'a da hepsine söylüyoruz. Bir an önce şu koyduğunuz eylem planındaki şeyleri Allah rızası için bir önceliklendirelim, gerekirse oturun bakanlar kendi aranızda, bizi de çağırın, Plan ve Bütçe Komisyonu mu olur, ayrı bir komisyon mu kurarız, bu Anayasa Uzlaşma Komisyonu gibi bir şey yapalım, yıllardır bu planlarda kalanları bir eyleme geçirelim diye düşünüyorum Sayın Bakanım. Bizim Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu konuda her zaman yapıcı, yol gösterici bir tutumumuz var, bir an önce de bunları çıkarmamız gerekiyor. Eksik varsa gelin burada tartışalım, öncelik sıralamasına bakalım, ama bunları çıkaralım, Bakanlar Kurulundan bir an önce geçsin, ilgili kurumlardan da geçsin. Gerekirse ondan sonra, sunmadan önce bizler de gelip burada bir şeyler veya Medise sunulduktan sonra bir öncelik sıralaması, bir şey yapalım, bir an önce bunları geçirelim. Yoksa torbalarla, yamalarla bilmem neyle uğraşıp duruyoruz. Siz de aşağıda çok uğraştığınız için biliyorsunuz, zamanımız boşa geçiyor. Uzlaşmayla bunları yapabilirsek... Ülkenin ihtiyacı olanlar belli. Bir şekilde bunu, hep beraber oturduğumuz zaman birimiz birini, birimiz birini öncelikleriz ama bellidir yani. Öncelikli sektörler belli, almamız gereken önlemler belli. Siyasi çekişmeleri yine yaparız, o ayrı. Siyasi konular da olur ama bunlar yapısal önlemler, yani ekonomik, sosyal konular belli zaten. Bürokrasi de biliyor, siz de biliyorsunuz. Ben bir an önce bunları yapalım diyorum. Aksi takdirde boşuna zamanımız geçecek. İnşallah siz de yeni Bakan olmanın getirdiği şeyle bunları yaparsınız.

Sadece bir tek şey daha söyleyeceğim. Doğrudan sizinle ilgili değil ama burada serbest bölgeler, endüstri belgeleri şeyini görünce yatırım teşvikiyle de ilgili... Az önce de söyledim, bunları yaparken biraz doğaya hassasiyetleri... Arazi kısmı sizi ilgilendirdiği için, yabancıları teşvik ediyoruz, kolaylaştırılmıyorduk ama az önce sizden önceki sayın bakana söyledim, Karasu'da endüstri bölgesi yapmışız otomotiv için, doğrudan şahsa yönelik düzenleme ama içeride birçok doğal sit alanı var, bilmem ne var yani biraz sıkıntı oluyor o zaman. Yani onu seçerken de daha başka şekilde, hem çevreye zarar vermeyecek hem de tarımsal alanların biraz daha ötesine kurabilirsek daha iyi olur diyorum.

Bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

Size de tekrar hayırlı olsun Sayın Bakan.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Günal.

Sayın Koçer, buyurunuz lütfen.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli Bakan Yardımcımız, Ekonomi Bakanlığımızın değerli bürokratları, çok değerli Komisyon üyesi arkadaşlarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ekonomi Bakanlığının 2016 bütçesinin öncelikle hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum. Zor bir süreçten geçiyor dünya. Özellikle dünya ticaretindeki gerileme çok önemli bu süreçte. Dünya ticaretinde gerileme varken paritenin değişimi, özellikle

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 82

ihracatçıları sıkıntıya sokan en büyük unsurlardan bir tanesi ve dolayısıyla Türkiye ihracatını önemli ölçüde etkileyen bir faktör. Avrupa Birliğinde bütün Avrupa Birliği ülkelerini incelersek aslında krizin hâlâ devam ettiğini ve bir süre daha, önümüzdeki birkaç yıl daha devam edeceğini şimdiden görüyoruz. İşte bütün bunlara rağmen Sayın Bakanın sunumunda da olduğu gibi, her ay bu rakamları çok yakinen takip eden birisi olarak Türkiye'nin şu anda elde ettiği rakamların gerçekten önemli bir başarı olduğunu düşünüyorum. Bütün bu krizlere rağmen, dünya ticaretindeki gerileme ve pariteye rağmen ve etrafımızdaki komşu ülkelerdeki sıkıntılara rağmen Türkiye ihracatını önemli ölçüde korumayı başardı.

Tabii, burada önemli olan unsurlardan bir tanesi ürün çeşitliliği. Son yıllarda ihracatımızda ciddi anlamda ürün çeşitliliği gerçekleşti. Bunun yanı sıra ülke çeşitliliği de çok arttı. Birçok ülkede, Türkiye, ihracat pazarında yer alıyor. Bu ülkelerde rekabet gücümüzü artırmaya yönelik birçok çalışma yapılıyor. Bunu memnuniyetle izliyorum.

Tabii, bu çalışmaları yapan unsurlardan bir tanesi de ticaret müşavirlerimiz. Ticaret müşavirlerimizin son yıllarda ülke ihracatını artırmadaki rollerinin artması gerçekten memnuniyet verici. Çünkü, geçmiş yıllarda bunu daha az seviyede görüyorduk. Son yıllarda bu konuda daha az şikâyet geliyor. Bunu da memnuniyetle izliyorum.

Burada bir öneride bulunmak istiyorum. Özellikle ticaret müşavirlerimizin, büyükelçiler toplantısı gibi Anadolu'nun çeşitli sanayi şehirlerinde dönüşümlü olarak Türkiye'de misafir edilmesini; o illerin ekonomik potansiyeli, ihracat potansiyeli, altyapısı, sanayi bölgelerini gezmeleri, görmelerini, aslında Türkiye'nin gücünü hissetmeleri açısından çok önemsiyorum. Yakın bir tarihte Dışişleri toplantısının ikinci ayağını Gaziantep'te yaptık. Bunun bütün dünyadan gelen büyükelçilerimiz üzerindeki etkisini gördüğüm için özellikle buradan teklif etmek istiyorum.

Ekonomi Bakanlığının sorun çözme yeteneğini çok önemsiyorum. Birçok konuda... Benim şehrim ölçek bir şehir. Bizim yaşadığımız birçok sorun aslında Türkiye'nin yaşadığı sorun hâline gelebiliyor çok kısa bir süre içerisinde. Bununla ilgili, Ekonomi Bakanlığı bürokratlarını aradığımızda bu sorun çözme yeteneğinin çok gelişmiş olduğunu ve hızla, zamanla yarışarcasına sorunları çözdüğümüzü görmekten büyük memnuniyet duyuyorum. Geçmiş yıllarda bu konuda sıkıntılarımız vardı ama şu anda bu konuda ben teşekkürlerimi özellikle ifade etmek istiyorum.

Sayın Bakanım, benim bu 5'inci bütçem. Sizin de Plan ve Bütçe Komisyondan çıkan bir büyüğümüz ve bir Bakanımız olduğunuzu biliyorum ve size başarılar diliyorum. Konuşmamın başında yoktunuz. Ekonomi Bakanlığı konusunda Türk iş âlemini yakinen tanıdığınıza ve bu konuda çözüm yeteneğinizin ve Türkiye'nin ithalatına ve ihracatına olan katkınızın çok yüksek olacağına yürekten inanıyorum. İhracatta devlet destekleri...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – İthalat olmasın, ithalatı düşürmeye olsun, ihracat düşmesin.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – İthalata katkı derken ithalatın artması değil tabii ki. Özellikle ithalatla ilgili çok sorunları birlikte çözüyoruz Ekonomi Bakanlığıyla. Katkı derken...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Tutanağa yanlış geçmesin.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Tabii ki, tabii ki.

İhracatta devlet destekleri çok önemli Sayın Bakanım. Komisyonda görev aldığım ilk yıllarda bunları hep dile getirmiştım. Bugün baktığım zaman, 2015 yılında 1 milyar 160 milyon TL'lik bir katkı sağlanmış ihracatta devlet desteği olarak. Bu önemli, ancak bu katkının miktarının ve çeşidinin artmasının da önemli olduğunu düşünüyorum.

AR-GE proje pazarı çok önemli bir unsur. Bunun sayısının artması gerek diye düşünüyorum. 11 sayısı Türkiye ekonomisi ve sanayisi için az bir rakam.

Yine, 28 tasarım ve ürün geliştirme projesi desteği de az bir destek. Bunun, inşallah, 2016 bütçesinde daha da artmasını temenni ediyorum.

Bakanlığınızın desteklediği ve İstanbul'un dışında Anadolu illerinde de gerçekleştirilen İnovasyon Haftası etkinliklerini çok anlamlı ve değerli buluyorum. Lütfen, 2016 ve daha sonraki yıllarda Ekonomi Bakanlığının bu farkındalık çalışmasının devamını temenni ediyorum. Bu çok önemli bir konu.

Yine, buna bağlı olarak AR-GE bilincinin geliştirilmesi noktasında da yine tıpkı İnovasyon Haftası etkinlikleri tarzında AR-GE haftası etkinlikleri ya da AR-GE bilinciyle ilgili bir proje geliştirmesini ve önemli illerde bu etkinliklerin yapılmasını Ekonomi Bakanlığınızdan bekliyorum.

Kurumsallık çok önemli. İhracatla ilgili şehirlerin en büyük sorunlarından bir tanesi kurumsallaşma. Kurumsallaşamayan birçok firmanın AR-GE geliştirmesi, inovasyon düşünmesi mümkün değil. Şu da mümkün değil: Tabii, ihracat da yapamıyor sonuç itibarıyla. İhracat bilinci de çok önemli, fuar bilinci de çok önemli, hepsi ayrı ayrı. Ama Bakanlığınızın konusu olduğu için söylüyorum. İhracat bilincinin geliştirilmesine yönelik, özellikle kurumsallaşmada sorunu olan firmalarımızın geliştirilmesine yönelik yeni bir kampanyanın başlatılması gerekiyor. Çünkü, her yıl tıpkı işçi gibi işveren olarak da iş piyasasına çok yeni katılımlar oluyor. Gençlerimiz üniversiteyi bitiriyor, yeni firma kuruyor, işe başlıyor ve en büyük korkusu ilk ihracatı yapmak. İlk ihracat konusunda mutlaka bir şey vermek lazım. Özellikle o yeni gençlere, ilk ihracatını yapacaklara ne vereceksiniz mesela -ben sormak istiyorum- 2016 bütçesinde? Yani, bir kampanya başlatın. Üniversiteyi bitirmiş, firmasını açmış, ilk defa ihracat yapacak. Ona bir teşvik verelim yani onu bir heyecanlandıralım diye düşünüyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – Geçen hafta Meclisten çıkardık.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Geçen hafta yaptınız. Geçen hafta Meclisten çıkarılan, Musa Bey'in söylediği gibi, 75 bin liraya kadar vergi muafiyetinin benzeri...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 83

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Efendim, o ihracatla ilgili değil, biliyorum, tabii, biz görüştük.

MUSA ÇAM (İzmir) – Ve sayemizde aşağıda, Genel Kurulda yaptığımız itirazlar sonucunda yükseltildi.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Teşekkür ederiz, biliyorum, o da çok önemli.

Çıkan kanundaki şey de çok güzel. Üniversiteyi bitirmiş, iş kurmuş bir genç kardeşimiz üç yıl vergi vermeyecek ve bir proje desteği alacak. Ama buradaki benim bahsettiğim şey de buna benzer bir şey. İlk ihracatını yaptığında biraz önce bahsettiğim ihracatta devlet destekleri kapsamında bu işveren veya kardeşimiz ne alabilir, nasıl teşvik edebiliriz, bunu çok önemsiyorum.

Sayın Bakanım, siz yokken söyledim -arkadaşlar şey yaparlar- tıpkı büyükelçiler toplantısı gibi ticaret müşavirleri toplantısının Anadolu illerinde, Denizli’de, Kayseri’de, Gaziantep’te, Konya’da, nerede şey yaparsanız...

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) - Antalya’da. Antalya’yı unutmayın.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) - Antalya’da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Koçer, buyurunuz efendim.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) - ...o ilin ihracat performansını, sanayi gücünü ve kurum temsilcilerini yakinen tanıması açısından çok önemli buluyorum. On beş-yirmi gün önce Büyükelçiler Toplantısı’nın 2’nci ayağı Gaziantep’te yapıldı, bunun önemini de orada görmüş olduk.

Her şeye rağmen, her ay rakamları yakinen izliyorum, sektör sektör. Bu ay düşüyse neden düştü, hangi ülkede ne oldu, bunlara baktığımızda ortaya çıkan tablo şunu gösteriyor: Evet, Türkiye ihracatında kısmen bir gerileme olmakla birlikte dünya gerilemesi ve Avrupa krizi devam ettiği sürece Türkiye’nin kendini koruduğunu ve bu anlamda da geleceğe daha umutlu bakmamızı gerektiriyor bu durum.

Sayın Bakanım, beni şu anda 2016 Ekonomi Bakanlığı bütçesinden çok daha önemli bir şey ilgilendiriyor: Bakanlığın performansı. Ekonomi Bakanlığı bürokratlarımızın -siz yokken söyledim, tekrar etmek istiyorum- sorun çözüme yetenekleri bu şekilde devam eder ve sorun bildirildiği andan itibaren üzerine gidilir ve en asgari seviyeye indirilir, bir diğer konu da dahilde işleme rejimi kapsamında firmalarımızın sorunları en kısa zamanda çözülebilirse 2016 bütçesinden bu çok daha önemli bizim için, bunun özellikle altını çizmek istiyorum.

Son olarak da, serbest bölgelerin yıllardır yeniden yapılandırılması ve üretici sanayicilerimizin buradan daha fazla katkı almasını hedefliyoruz ama bir yol alamadık. Bu konuda, 2016 çalışmalarını içerisinde serbest bölgelerimizin ihracata daha fazla katkı verir hâle gelmesini de özellikle temenni ediyor, 2016 bütçenizin hayırlı uğurlu olması dilekleriyle saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Koçer.

Sayın Karabıyık, buyurunuz lütfen.

LALE KARABIYIK (Bursa) - Teşekkürler.

Sayın Bakan, sayın Komisyon üyeleri ve milletvekilleri, değerli bürokratlar ve basın mensupları; şimdi, sunum konuşmanızın başında “Türkiye’de 2015’te hem çevre ülkelerden daha fazla büyüdük, hızlı büyüdük hem de cari açığı düşürdük.” diyorsunuz. Önce, bu nasıl büyüme, yeterli mi, yetersiz mi, bunu bir dikkate almak lazım. İthalatla büyüme, tüketimle büyüme ve istihdam yaratmayan, işsizlik oranını da geriletmeyen bir büyüme, yatırıma dönüşmeyen bir büyüme, önce bunun altını çizelim.

Ardından, “Cari açık küçülmüştür.” diyoruz ama bu, büyüme azaldığı için ve petrol fiyatları, enerji fiyatları, emtia fiyatları düştüğü için gerçekleşen bir cari açık küçülmesi. Yani, cari açıktaki bu küçülme, başarılı bir ekonomi politikası sonucunda uygulanmış da ondan gerçekleşmiş değil Sayın Bakan. Bu küçülme, cari açık küçülmesi, katma değeri yüksek sektörlerle geçtik de nitelikli ihracat yaptık, nitelikli ürünler sattık diye değil.

Ayrıca, şu da var -parantez içinde belirtiyim- aslında o hep ilginçtir, orada bir ikilem vardır: Bizde -özellikle cari açığı inceleyenler bilirler- cari açık büyüdükçe bütçe açığı küçülür çünkü cari açıktaki ithalat kısmı arttıkça ithalat vergisinden cari açığa gelir yazar. Bir de böyle bir ikilemimiz vardır, cari açık büyürken ithalat vergisinden dolayı öbür tarafta bir küçülme, bir iyileşme, bir tarafın kötüleşmesi, bir tarafın iyileşmesi tablosunu oluşturur, o da parantez içinde.

Yani, şunu söylemek istiyorum: Cari açıkla bir mücadele yapılmış da bir başarı sağlanmış gibi görmeyelim. Görmeyelim ki bundan sonraki çabalarımızı bu gerçekleri bilerek sürdürelim ve daha başarılı sonuçlar elde etmeye gayret edelim, bunu bunun için söylüyorum.

Şimdi, aslında, tabii, bir ihracat hedefiniz var, 2023 hedefiniz de var ancak tamamen ithal girdiye bağımlı ve katma değeri son derece düşük bir ihracatta hedef tutsa da bir anlam ifade etmiyor ya da etmeyecek. Şimdi, ithal girdi düşünce, aslında, 100 dolarlık ihracattan ülke ekonomisine sağlanan katma değer yüzde 40’lar civarında. Tabii, ürüne göre, sektöre göre de değişiyor.

Şimdi, biz, lütfen, montaj sanayisinin adını “gerçek ihracat” olarak görmeyelim sayın üyeler. İhracat artışı ithalat büyümesini de beraberinde getiriyor ve dış ticaret dengesinin, aslında, aleyhine çalıştığını da biliyoruz.

Yine, şöyle bakalım rakamlara: Yıllık 150 milyar dolarlık ihracat için mevcut sanayi politikasında, şu anda, yaklaşık 175 milyar dolarlık ara malı veya ham madde ithalatı ve 250 milyar dolar gibi bir ithalat yapılıyor aslında. Yani, ya öyle ya öyle.

Şimdi, dahilde işleme izin belgelerine baktığınız zaman, sektörlerle göre en fazla ithal girdi bağımlılığı elektronik, demir çelik ve elektrikli makineler sektöründe. Hani, çok övündüğümüz “Araba satıyoruz.” olayı da montaj sanayi, işte, yüzde 22 yerli girdiyle yapılan.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 84

Yine, dahilde işleme rejimi kapsamında elektronik sektörü firmalarının tahhüt ettiği ihracat tutarının yüzde 79,9'u, demir çelik firmalarının yüzde 78'i, elektrik makineleri sektörü firmalarının da yüzde 71,2'si oranında girdi ithalatı yaptığını, yine, bu rakamlardan görüyoruz.

Biz tarım ürünleri de ithal ediyoruz Sayın Bakan ve tarım ürünlerinde de net ithalatçı durumundayız aslında. Hatta gıda ürünlerinde, bazı ürünlerde gerçekten ithalat oranı çok artıyor, yerli girdi oranı oldukça düşüyor, bunu da dikkatinize sunmak isterim.

Evet, cari açıkta bir küçülme yaşadık, "Enerji fiyatlarından da bu sağlandı." dedik. Peki, enerji fiyatları -evet, bu yıl da artmaz ama- sonra artarsa ne olacak? Tekrar büyüyen cari açıkla, gayrisafi millî hasılanın daha yüksek seviyesine ulaşan bir cari açıkla karşı karşıya geleceğiz. Şimdi, tabii, bunun için kalıcı politikalar lazım.

Değerli üyeler, montajcılık bizi asla sanayi ülkesi hâline getirmez, bu 2 kere 2'nin 4 olduğu kadar kesin. İthal girdi bağımlılığı yerli ara malı sektörünü öldürüyor, parçaların ithal yoluyla dış ülkelerden getirilerek yalnızca birleştirilmesine dayalı bir sektör aynı zamanda bizim millî sanayimizi de olumsuz etkiliyor. Hele hele şunu da söylemekte belki yarar var: Montajcılık özelliği daha fazla, az gelişmiş ülkede görülen bir özellik, bunu da ifade edelim.

Yani, şunu demek istiyorum: Siz ihracat rekoru kırsanız bile kârlılık açısından bir anlam ifade etmeyecektir böyle giderse.

Peki, bu yapıyı değiştirecek bir hamle var mı? Çok kalıcı ya da faydalı olacak bir reform paketi -ben OVP'de de inceledim- görmedim. Yapılanlar var ama kalıcı, sürdürülebilir bir anlam ifade ettiğini göremiyorum. Teşvikler var ama gerçekten, ben millî vekili olmadan önce SİAD'larla beraber çok projeler yürüttüm, SİAD'lara ekonomi danışmanlıkları da yaptım ama, maalesef, bu teşvikler çoğuna iki numara, iki beden büyük geliyor, yani, teşviklere erişimde de bir sıkıntı var. Bunun da tekrar gözden geçirilmesini arzu ederim.

Yine, iş fikirleri önemli. Biz katma değeri yüksek ürünler, nitelikli ürünler ihracatına önem vereceksek iş fikirlerini de üretime dönüştürmeye gayret edeceğiz. Bu "genç girişimci istisnası, vergi istisnası" diye geçen hafta gündeme getirdik. İşte, aslında bu da bunlardan bir tanesi. Genç girişimci yeni iş fikirleri de ortaya çıkartabilir ama bu da sayemizde. Biliyorsunuz ki kamuoyu -az önce sizin de bir cümlede ifade ettiğiniz gibi- üç yıl vergiden istisna zannediyordu kendisini çünkü böyle ifade edilmişti ama ilgili madde buraya geldiğinde, 12.600 liraya kadar olan gelirin, o da 1.800 liralık bir kısmına tekabül ediyordu, istisnası. Biz bunun üstüne, özellikle ben yaptım, basın açıklaması yaptım. O ilgili maddeyi de hatta aşağıda işledik ve herhâlde bir tepki geldi ki gecenin bir buçuğunda teklif değişti, madde değişti ve 75 bin liraya kadar çıktı. Gençlere böyle bir olanak sağladığımız için son derece mutluyum. İyi ki bunu dile getirdik, iyi ki burada muhalefet yaptık, en azından 75 bin liraya çıktı. Yeterli mi? Yetersiz ama arttığı için seviniyoruz. İşte, bu yeni iş fikirleri için, bakın, girişimcilik dersleri var. Girişimcilik dersleri, evet, tamam, faydalı ama siz teşvik edecek başka modeller yapmazsanız yeterli olmaz. Mesela, az önce vekilimizin söylediği ihracat desteğini de son derece olumlu buluyorum ama kamuoyuna hissettirilen ile buradan geçen maddenin gerçekten gençlerin ihracatına olumlu etki yapacak rakamlarda olmasını da arzu ediyorum.

Evet, şimdi, cari açık aslında bir meseleydi önceki yıllarda ama şimdi başka bir mesele var, cari açığın finansmanı meselesi. Biz cari açığımızı herhangi bir sebeple de olsa, işte, hani başarılı olmasak da enerjiden, şundan, bundan küçültmüşüz; 43,6 milyar dolardan 32,2 milyar dolara inmiş. İnmiş de finansmanı zorlaşmış, finansman kalitesi bozulmuş. Bakın, 32,2 milyar dolarlık bu cari açığın 25,7 milyar doları yabancı sermaye girişiyle finanse edilmiş. Fakat, bu bizi aldatmasın, 25,7 milyarın ise hepsi doğrudan veya dolaylı ya da kredi şeklinde portföy yatırımı filan değil, direkt kaynağı belli olmayan paralardan girmiş bir miktar. Onun da rakamını size 9,8 milyar dolar olarak verebilirim. Yani, 32,2 milyar doların 11 milyar doları sadece normal finansman yollarından dışarıdan, doğrudan ve dolaylı şekilde; yaklaşık 9 küsur, 10 milyar dolara yakın kısmı nereden geldiği belli olmayan kaynaklardan, paralardan; diğer kısmı yani 12 milyar dolara yakın kısmı da rezervlerden karşılandı sayın vekiller. Üst üste iki yıldır rezervlerden yiyoruz, rezervlerden yemeye devam ediyoruz. Bunun da altını çizmek isterim. Evet, bütün ülkelerden sermaye çıkışı var ama kimden ne kadar diye baktığımızda sebebi buraya bağlamayalım sadece, bizde de olumsuz bir ayrışma var. Özellikle gelişmekte olan ülkelerle değerlendirdiğimizde olumsuz bir ayrışma olduğunu da kabul etmek durumundayız.

Yine, bu net hata noksan kalemi yani kaynağı belli olmayan paraları ben artık söylemeye utanıyorum. 3 kere aşağıda, 2 kere burada, en son Merkez Bankası Başkanına sordum, maalesef cevap yok. Hatta, Sayın Başkan dediler ki: "Biz de bilmiyoruz. Birtakım şeylerden tahmin ediyoruz ama bilmiyoruz." Birtakım buraya belgeler geldi, orada da yok. Tekrar söylüyorum: Eğer şeffaf değilse kötü ama gerçekten Merkez Bankası da bilmiyorsa eyvah, gerçekten eyvah. Çünkü, böyle bir belirsizlik, böyle bir risk demek, bu şekilde Bakanlığınızın veya diğer birimlerin bir planlama yapması, bir bel bağlaması bile mümkün olmayacak demektir. Bu nedenle, bu net hata noksan kaleminin bir daha, bir daha, bir daha altını çiziyorum. Belki bıktırıyorum ama son derece önemli görüyorum.

Evet, yine, yabancı sermaye çıkışının devam edeceğini de görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Karabıyık, süre vereceğim. İki dakika yetecek mi?

LALE KARABIYIK (Bursa) – Her zaman eksik kullanıyorum ya şimdi onu telafi ederiz diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Tamam ama yalnız, süre vermeden bir hususu hatırlatayım. Yani, siz bunu geçen söylediğinizde de ben arz etmişim tekrar. Yani, sebebi bilinse ona istatistiki olarak "net hata noksan" dememesi lazım Merkez Bankasının, sebebini bilmediği için "net hata noksan" diyor. Sayın Başkan da onu izah etmişti ama tabii ki...

LALE KARABIYIK (Bursa) – Hayır "Bilemiyoruz." demişti.

BAŞKAN – Onun için net hata noksan zaten, bilse net hata noksan olmaz, ait olduğu ilgili kalemde görünür.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 85

LALE KARABIYIK (Bursa) – Onun anlamını biliyorum ben. Eğer istatistiksel farklardan sayılsa, sebep bulsak, istatistiksel farklar hep üst üste, her yıl artmaz. Bir yerde bir yıl artarken bir yıl dengeye gelir ama on yıl üst üste artıyorsa...

BAŞKAN – On yıllık toplam sifıra yakındı benim orada hatırladığım, tekrar bakalım.

LALE KARABIYIK (Bursa) – 37,7 milyar dolar efendim, iktidarınız zamanında gelen yabancı kaynak yani kaynağı belli olmayan miktar 37,7 milyar dolardır. Bunun rakamları konusunda hiç tartışmayalım.

BAŞKAN – Buyurun efendim, siz devam edin.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Şimdi, efendim, ödemeler bilançosunu hepimiz biliyoruz. Dış ticaret tarafı, evet, ithalat-ihracat tamam ama her zaman bizim dış ticaret açığımızın negatifliğini azaltan, biraz yumuşatan diğer taraf var, hizmet tarafı var. Yani, turizm var en başta ama artık turizm gelirlerindeki olumsuz gerilemeyi bu sene herhâlde görüyoruz, görmekteyiz. Burada, işte, Rusya veya birtakım stresler ortamında turizm gelirlerinden çok fazla olumlu bir katkı göremeyeceğimizi tahmin ediyorum. Başka ne var hizmet tarafında? Taşımacılık var. Taşımacılıkta biz hep artıydık ama şu anda onun ne olacağını ben çok kestiremiyorum ama inşallah öyle devam eder. Ne vardı? Müteahhitlik vardı. Müteahhitlik, tabii, bu Orta Doğu'daki birtakım risklerden dolayı orada da birtakım belirsizlikler oluşabilir, bunları göz ardı etmemek lazım. Geriye kalıyor AR-GE, "know how" ve bir de sağlık kısmı. Oralarda da zaten biz genelde net alıcıyız, net satıcı değiliz.

Şimdi, efendim, ben tekrar şunu ifade ediyorum: Bu teşvik sisteminin mutlaka, mutlaka yeniden gözden geçirilmesine büyük ihtiyaç var. Özellikle genç girişimcilerin, ihracatçıların ve yeni iş fikri üretenlerin teşvik edilmesi gerekiyor. Yani, gerçekten katma değer üretmek için bir yol katetmek gerekiyorsa biz AR-GE'de, inovasyonda birtakım kalıcı yol haritaları belirlemek zorundayız. Belki hemen olmayacak, hani "Boyacı küpü değil ki..." diye bir laf vardır ya, evet ama kalıcı birtakım reformlarla, birtakım çözüm önerileriyle biz burada iyi bir yol katedebiliriz. Bu nedenle, bu konuya dikkat çekiyorum ve Türkiye'nin geleceğinin, ihracatının, cari açığının iyileşmesinin kalıcı çözümünün buna bağlı olduğunun bir kere daha altını çizmek istiyorum. Kendi kendimizi kandırarak bir yere varamayız, çözüm üretemeyiz, bu ülke hepimizin, onun için bu gözle bakmanızı rica ederim.

Teşekkür ediyorum.

Ek süre verdiğiniz için de teşekkürler.

BAŞKAN – Estağfurullah efendim.

Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, Ekonomi Bakanlığımızın çok değerli temsilcileri, değerli basın mensupları; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, öncelikle hayırlı olsun, Allah hayırlı hizmetler nasip etsin.

Tabii, Ekonomi Bakanlığı, bizim yakından çalıştığımız bir kurumdu biz de devlette çalışırken. Benim de çok değerli promosyon arkadaşlarım var, sizinle beraber çalışıyorlar. Onlar hakikaten sizin için çok önemli bir fırsat.

Şimdi, Sayın Bakan, bu isim konusunda ben de biraz vakit geçirmek istiyorum. Bu "Ekonomi Bakanlığı" ismi hakikaten çok yanlış oldu. 2011 yılında çıkan bu kanun hükmünde kararnameyle zaten doğru bir şey yapılmadı pek ama belki de en büyük yanlış da sizin Bakanlığınızın isminde yapıldı. Ama, Allah'tan, ismi böyle koyduk diye içerisiyle oynamadılar da yine de işte kısmen idare ediyor. Fakat, tabii, ismi "Ekonomi Bakanlığı" olunca ekonomi bakanlarımız da... Sayın Zeybekci ilk Ekonomi Bakanı oldu, tütünle ilgili bir fiyat ayarlaması vardı, onun enflasyon üzerindeki etkisi tartışılıyordu, ilk beyanatı öyle bir şey oldu. Çok talihsiz bir beyanattı. Teknik olarak çok ciddi açığa düştü çünkü Ekonomi Bakanlığının konusu değildi. Böyle şeylere girmek lazım. Dedi ki: "Arz-talep kendisini dengeler, fiyatlar enflasyona yansımaz." Hâlbuki tütünde öyle bir şey yok. Yani, sigara zaten yüzde 75'i vergi olan bir şey, fiyatla falan vergi artışını absorbe edemezsiniz. Böyle bir şey olmuştu. O yüzden, siz, çok şükür, şimdiye kadar Ekonomi Bakanlığı ismine çok aldanmadan gidiyorsunuz, umarım böyle gider. Tabii, bu işi düzeltmek lazım, bunun doğrusu bunun düzeltilmesi. Mesela, en son Orta Vadeli Program açıklandı, siz yoktunuz. Hâlbuki Ekonomi Bakanısak... Artık Orta Vadeli Program bir ekonomik programa dönüştürülmüş, sadece ekonomi var orada ama siz yoktunuz.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yurt dışındaydım o zaman.

ERHAN USTA (Samsun) – Yurt dışındaydınız ama yurt içinde olsaydınız olur muydunuz, onu bilmiyorum çünkü siz yoktunuz, Sanayi Bakanı da yoktu. Orada, ekonomi, planlama, kalkınma, hazine ve maliye şeklinde giden bir yapı oluşturmuşlar. Yani, o yüzden, bu işin düzeltilmesi lazım Türkiye açısından. Eğer hakikaten...

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Bir dahakine sizden izin alıp ondan sonra gidecek yurt dışına Sayın Bakan.

ERHAN USTA (Samsun) – Tabii, benim de sizden izin alıp o zaman konuşmam lazım. Siz sürekli böyle...

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Yok, konuşmana müsaade ediyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) – Ediyorsunuz değil mi? Teşekkür ederim yani hakikaten sağ olun, eksik olmayın.

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Siz de eksik olmayın.

ERHAN USTA (Samsun) – Yani büyük lütf yapıyorsunuz. Yani sizin tabii başka söyleyecek bir şeyiniz olmadığını için böyle arada bir satışarak işi idare etmeye çalışıyorsunuz.

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Satışmıyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Çok doğru bir şey değil yaptığınız.

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Sizin yaptığınızın doğru olmadığını söylüyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 86

ERHAN USTA (Samsun) – Konuşmam kendimi bağlar. Sayın Bakanın bir rahatsızlığı varsa cevap verir. Sizin oradan müdahale etmenizi gerektirecek herhangi bir durum yok. Size bir şey söylersem o zaman müdahale ederseniz. Çok arzu ederseniz size de söylerim.

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Söylersen cevabını alırsın.

ERHAN USTA (Samsun) – Yani sizin onda sıkıntınız olmaz zaten, söylemediğimiz hâlde cevap yetiştirdiğinize göre yani öyle bir sıkıntınız olmaz.

Şimdi, bunun yanlışlığı şurada. O zaman biraz açalım ki mevzunun ne kadar önemli olduğunu belki Sayın Vekil de idrak eder. Çünkü bakın bu ilk yapıldı, bir sürü uluslararası toplantılarda sıkıntı oldu. Sayın Bakan onu hatırlamayacaktır çünkü o zaman Bakan değildi ama biz devletteydik. Yani Ekonomi Bakanı olunca toplantılara... Siz bugüne kadar hiç G20'de Ekonomi Bakanları Toplantısına katıldınız mı Sayın Bakanım? Sizden önceki ekonomi bakanları katıldı mı?

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – G20 zamanında ben Bakan değildim.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, sizden öncekiler de katılmadı. Yani IMF, Dünya Bankası toplantılarına ekonomi bakanları... Antalya'ya gidilmiş olabilir kendi ev sahipliğimizdeki...

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Avustralya'da vardım ama.

ERHAN USTA (Samsun) – Avustralya'daki toplantı, biz G20'ye ev sahipliği yapacağımız için, bir yıl öncesi orada çok geniş kapsamlı katıldığını için.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sorduğunuz için söylüyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, hayır, anladım. Sayın Bakanım, ben bunda sizin bana hak verdiğinizi düşünüyorum da fazla uzatmak yanlış değildim hani arkadaşlar şey yapınca.

Şimdi, düzeltilmesi lazım veya şunun yapılması lazım: Hakikaten bir Ekonomi Bakanlığı lazım bu ülkeye ama "Ekonomi Bakanlığı" ismi konulmaksızın başka kurumlar tarafından götürülüyor. Eğer böyle olarsa, bu isim kalacaksa da bunun altını Ekonomi Bakanlığına göre dönüştürüp, diğer bakanlıkların da bu tür fonksiyonlarını burayla birleştirip bir şeyler yapmak lazım yani hakikaten buraya o zaman Ekonomi Bakanlığı hüviyeti kazandırmak lazım. Yoksa ismi başka, altı başka şey çok doğru bir şey olmuyor.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Peki, Kalkınma Bakanlığı olsun.

ERHAN USTA (Samsun) – Kalkınma Bakanlığında da problem var, onu da pazar günü söyleyeceğiz.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Orada da problem var...

ERHAN USTA (Samsun) – Orada da problem var.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Orada KHK çalışıyor.

ERHAN USTA (Samsun) – Arkadaşlar, KHK'lar hakikaten çok sıkıntı yarattı. Bakın, işin içerisini bilen herkes o KHK'lar... Bakın, burada evvelsi gün görüştük, Gümrük ve İç Ticaret. Allah aşkına böyle bir şey olabilir mi ya? Yani gümrük ile iç ticaret birleştirildi. Böyle çuvaldan rastgele çeksen bu kadar kötü çıkmaz, hiç olmazsa bir tanesi doğru olurdu.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Müsteşar Yardımcısıydı ya.

ERHAN USTA (Samsun) – Müsteşar yardımcısına kim bıraktı bu işi? Bakanlara bırakmadı ki?

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, lütfen hatibe müdahale etmeyin.

ERHAN USTA (Samsun) – Yok, önemli değil yani arkadaşların bence yapıcı o şeyleri, problem değil.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Kötü bir şey konuşmuyoruz.

BAŞKAN – Efendim, bırakın, hatip konuşmasını tamamlasın.

ERHAN USTA (Samsun) – Eğer Ekonomi Bakanlığı olacaksanız burada istihdamdan bahsetmemiz lazım, enflasyondan bahsetmemiz lazım, para politikasını konuşmamız lazım, kamu maliyesini konuşmamız lazım, maliye politikasını konuşmamız lazım, onların hiçbirisini konuşmuyoruz. Zaten sunumunuz da "Bu bakanlık Ekonomi Bakanlığı değil." diyor, sunum zaten onu söylüyor çünkü Ekonomi Bakanlığı sunumlarında bunlar olur. Sizin yaptığınız yanlış demiyorum yani isimle ilgili şu anda Bakan olarak sizi suçlayamayacağımıza göre yapılan şey bu anlamda doğru, isim yanlış. İsmi düzeltilmesi için de sizin Bakan olarak bence gayrette bulunmanız lazım. Daha doğrusu, diğer yanlışların hepsinin birlikte düzeltilmesi lazım.

Sayın Bakanım, şimdi sunumunuzda ihracatla ilgili bir kısım hususlar var ama yeteri kadar ithalat yok. Tabii, bu alışık olduğumuz bir şey bizim. Sizden önceki bakanlarımız da sanki orası bir ihracat bakanlığıymış gibi, Dış Ticaret Müsteşarlığı döneminde de sadece böyle ihracat konuşuldu, ithalat konuşulmadan bu oldu. Tabii bu da bir yanlışlık, temel bir yanlışlık çünkü ihracat ile ithalatı birbirinden ayırma imkânımız yok. Hele hele bizde şimdi dışa bağımlılığın yani ihracatın da ithalata bu kadar bağımlı olduğu veya üretimin ithalata bu kadar bağımlı olduğu bir ekonomide bütün hedeflerimizi, ihracatla ithalatı, hedef ve analizlerimizi aynı anda vermemiz lazım. Yani birazdan 500 milyar dolar konuşacağız. Bakın, 500 milyar dolar ihracat hedefi konulurken onun ilkinde de hiç ithalat yoktu. 500 milyar dolar değil, Türkiye 1 trilyon dolar ihracat da yapabilir ama diyelim ki karşılığında 3 trilyon dolar ithalat yaparsanız o zaman 1 trilyon dolar ihracat yapabilirsiniz. İhracatı ithalattan bağımsız konuşamazsınız. Sonradan, daha sonraki zorlamalarla veya geliştirmelerle diyelim -yanlış hatırlamıyorsam- 800 milyar dolar civarında...

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bülent Bey söyledi biraz önce. Bülent Bey söylemişti konuşmasında.

ERHAN USTA (Samsun) – Bülent Bey de "600 milyar dolar." dedi, 600 milyar dolar değil. İhracat stratejisini, yanlış hatırlamıyorsam, İbrahim Bey bilir...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 1,1 dış ticaret hacmi olacak.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 87

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 1,1’ di zaten.

ERHAN USTA (Samsun) – Tamam, başlangıçta yoktu, daha sonrasında diyorum.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yok, başından beri vardı.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır efendim, hayır. Bakın, bunun ilk raporları kurumlarınızda var, bürokrasinize sorabilirsiniz, başlangıçta yoktu.

Şimdi, dolayısıyla, ihracat ile ithalatı aynı anda konuşmamız gerekiyor. Bu, son hâlinde var Sayın Bakanım siz bana itimat edin.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Peki.

ERHAN USTA (Samsun) – Son hâlinde, sonradan konuldu yani hiç ithalat konuşulmadan hatta o zaman şu eleştiriler yapıldı: Ya, hani bunun ithalatı ne? İthalatını da söyleyelim, ihracat o zaman.... Ondan sonra da bir ithalat hesabı yapıldı.

Şimdi, sunumuzla ilgili diğer bir husus: 2016’lar. Eğer ben kaçırmadıysam 2016 ihracat, ithalat, dış ticaret, cari açık -yok değil mi- hedeflerini göremedim sunumuzda, onlardan hiç bahsetmediniz. Hâlbuki 2016’ya ilişkin bunlar bilinmeyen şeyler değil, Orta Vadeli Program’da var, onlardan farklı şeyler söylemeyeceksiniz ama yine de sizin sununuzda olması daha iyi olurdu çünkü onun üzerinden değerlendirme yaptık. İnsanın aklına şöyle geliyor: Yani siz oradaki rakamlara katılmıyorsunuz gibi bir şey geliyor. Tabii, öyle bir şey olacağını zannetmiyorum.

Şimdi, tabii şu dürüstlüğü bütün analizlerimizde hepimizin yapması gerekiyor. Şu açıdan dürüst olmakta fayda var: Şimdi, Sayın Bakan, ihracattaki düşüşün veya ihracattaki sapmanın nedenlerini açıklarken üç tane unsur söylediniz. Bir tanesi de emtia fiyatları. Emtia fiyatlarından da... Ne kadar dediniz? 12 milyar dolar civarında -yanlış hatırlamıyorsam- bir sapmanın nedenini açıklarken...

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Emtia fiyatlarından “12,9” dedik. 2,4 de bölgesel.

ERHAN USTA (Samsun) – Evet, euro/dolar paritesinden kaynaklanan 12,6; emtia fiyatlarından 9,1; bölgeseldeki siyasi istikrarsızlık da 2,4. 24 milyar dolarlık bir açıklama yaptınız. Peki, size ben şunu sorsam o zaman: Bu emtia fiyatlarındaki düşüş cari açık analizinizde niye yok, ithalat analizinizde niye yok? En fazla orada oldu. Şimdi, yani bu dürüstlüğü göstermek lazım.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – İthalatta da var aslında, sayfanın içinde var.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, o şekilde vurgu yok yani bunu bizim atlamamız mümkün değil.

Şu dürüstlüğü de göstermeniz lazım: “Yani bizim ihracatımız işte 36 milyar dolardan şuralara geldi buralara geldi.” Ya, o geldiği yıllardaki fiyat değişimi neydi? Şimdi “Fiyat negatife gitti.” diyoruz değil mi? Yani bunlar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Usta, buyurun efendim.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, bakın, o fiyatlara şöyle bir bakalım. İhracat fiyat değişimleri. 2003 yılında yüzde 12,7. Bunun anlamı ne Sayın Bakanım? İhracatınız hiç değişmese bile mal olarak, sadece fiyattan, değer olarak ifade ettiğinizde, 2002’de 100 olan ihracatınız 112,7 dolara çıkıyor bakın. Yani 2003 yılında 12,7 ihracat fiyat değişimi var. 2004 yılında 16,6. Yani yine söyleyelim: Diyelim ki 2002 yılında 100 dolar olan bir tane ürün satıyorsunuz, şunu satıyorsunuz -böyle bir şey satamıyoruz maalesef de- 100 dolar. Bunun 2003’teki adına -yine bir tane satıyoruz yani hiçbir şey değişmedi reelde- biz 112,7 dolar diyoruz. “İhracatımız yüzde 12 arttı.” Yani benim gırtlığım patlıyordu “Kardeşim bu fiyattan geldi kendimizi kandırmayalım bu ihracat artışı.” diye. O zaman Hükümet, sayın bakanlar böyle “İhracat arttı.” Ondan sonra aynı 100 dolara devam ediyoruz, bu 100 dolar olan şeyi, 1 tane satıyoruz ürünü yine, 2004’te değere bir 16,6 daha koyun, 12,7’nin üzerine 16,6 koyun, yüzde 28-29’a gelir, kümülatifi yüzde 30’a gelir bileşik gittiğiniz zaman. Yani 2002’de 100 dolar olan bir telefonun 2004’te değeri 130’a çıkıyor. “Bizim ihracatımız yüzde 130’a çıktı.” diye biz bas bas bağırдық. Ha bağırдық, iyi yaptık bağırduğımıza diyelim ki, yani yanlış, çünkü bakın buna sonradan kendimiz de inanmaya başladık ama şimdi gerçek hayatla yüzleşmeye başladık. İhracattaki fiyattaki o yüksek fiyat artışları -12’ler, 16’lar, yüzde 6’lar, 7’ler hepsini çıkardım buraya yıl yıl- onlar gitti, kayboldu küresel krizden sonra, biraz gitti, biraz geldi, şimdi makulleşti, hatta negatife döndü. Ha, şimdi ne demeye başladık: “Efendim, aslında bizim miktar olarak ihracatımız artıyor da, fiyattan kaynaklanıyor.” Bu dürüstlüğü on iki yıldır niye sizin Hükümetinizin bir tane bakanı göstermedi Sayın Bakanım? Yani bunu içinize sindirebiliyor musunuz? Böyle bir şey olabilir mi? Yok muydu o zaman...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Usta, lütfen sözlerinizi tamamlayın.

Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkanım, benim bir otuz dakikaya ihtiyacım var, lütfederseniz.

Şimdi aynı şey, dünya ticaret hacmi. Efendim, şimdi diyoruz ki: “Ya dünya ticaret hacmi kötüye gidiyor. İşte bu şartlarda bile...” Sayın Koçer de öyle dedi: “Bu ihracat büyük başarıdır, bilmem nedir.” filan. Dünya ticaret hacmindeki artışlara bir bakalım geçmiş yıllarda, bizim ihracatımızın çok arttığı dönemlerde.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – “Başarı” dedim ama “Bilmen nedir.” demedim.

ERHAN USTA (Samsun) – Pardon, affederseniz, kısaltmak için... Başarıyı da söyledim de.

2003 yılında 5,4; 2004 yılında yüzde 11 dünya ticaret hacmi artışı, 2005 yılında yüzde 7,7; 2006’da yüzde 9,2; 2007’de yüzde 7,9; ondan sonra küresel krizde 2,9’a düşüyor, 2009’da eksi 10,3 oluyor, ondan sonra 12,5; 6,7 diye gidiyor.

Şimdi, buralarda biz iç ve dış ticaretimizi konuşurken, ihracatımızı konuşurken dünya konjonktürünün olumlu yanlarından hiç bahsetmedik. Ama şimdi 3’lere düşmeye başlayınca “Dünya ticaret hacmi daralıyor, o yüzden ihracatımız daralıyor.” demeye başladık.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 88

Yani bunlar dürüstlük değil, burada dürüst olmakta fayda var. Sonra ne oluyor biliyor musunuz? Sadece siyaset yapmakla kalınmıyor bunlardan sonra, sonrasında kendimiz de inanmaya başlıyoruz, ondan sonra iş kötü oluyor, memleket açısından olup biteni toplama imkânı olmuyor.

Şimdi, bir diğer şey yani hangi birini söyleyeceksiniz... Şimdi, o yüzden vakte ihtiyacımız var diyoruz. Bunları bugün konuşmazsak başka konuşamayız. Bunları en iyi konuşulacağı Ekonomi Bakanlığı. Biliyorsunuz, ben bunları zaman zaman diğer bakanlıklarda da konuşuyorum.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydınlı) – Sayın Usta, içi dolu bir Bakanlık ki konuşacak çok şey var.

ERHAN USTA (Samsun) – Elbette.

Sıkıntılar çok, Bakanlıkla ilgili değil bazı şeyler, bakanlardan kaynaklanıyor birçoğu, ben size söyleyeyim.

Şimdi, euro/dolar paritesi... Bir mazeret daha: “12,6 milyar dolar euro/dolar paritesinden gitti.” filan diye başladık. Peki, bu euro/dolar paritesi 1999’da kaç lira çıktı? 1,17 çıktı. 2000’de kaç oldu? 0,87’ye kadar düştü. Siz devraldığınızda 2002’de 0,90’larla devraldınız. Ondan sonra işte Allah’ın lütfü; euro/dolar paritesi 1,59’a, 1,60’a kadar çıktı. Belki de şu son dönem hariç, hükümetleriniz döneminde ortalama 1,40-1,45 yani şuradan bakmak lazım. Şöyle bir ortalama bakınca bana 1,40 gibi geliyor. İbrahim Bey bu işleri daha iyi becerir ama herhâlde öyle bir şey olabilir.

BAŞKAN – Beni karıştırmayın Sayın Usta, tarafsızlığımı muhafaza etmek mecburiyetindeyim.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim.

Euro/dolar paritesiyle çalışıldı, gayet güzeldi. Şimdi euro/dolar paritesi 1,10’lara filan düşünce “Efendim, yani ne yapacaksın? İşte, ihracat euro/dolar paritesinden düşüyor.” Daha da düşecek belki ama bunun olması gereken yer belki burası, belki öbürleri size bonustu.

Şunun için söylüyorum yani hep aynı şeyi söylüyorum, ben bunu çok çok söyledim, bunu ben devlette çalışırken kendi bakanlarıma da söyledim, açın sorun çalıştığımız bakanlara: Ya, dürüst olmak lazım, şu dürüstlüğümüzü bir koruyalım. Yani işte ne oldu? Fiyat, euro/dolar, dünya ticaret hacmi, dünya büyümesi... Şimdi sizin konunuz olmadığı büyümeye filan girmiyorum. Yani “Biz çok iyi büyüdük.” dediğimiz zaman da dünya bizden daha yüksek büyüdü, onlardan bahsetmedik. Şimdi büyüme düşmeye başladı: “Efendim, ne yapacaksın, dünya büyümesi düşüyor.” Bunlar olmaz, bunları kabul etmek çok mümkün değil.

Şimdi, Türkiye ekonomisi... Sayın Bakanım, Ekonomi Bakanlığı olduğu için bir miktar ihracat tabii ekonomiyle, büyümeyle yakından alakalı. Uzun süredir aslında Türkiye ekonomisi adı konmamış bir krizde, bunu görmemiz lazım. Ekonomi tıkanıp, yanlış iktisat politikalarımız oldu, betonlaşma ve işte, diğer tarafında düşük yurt içi tasarruf, düşük yatırım -yani tasarrufun düşük olduğu için yatırım yapamıyorsun- yüksek cari açık, ondan sonra var olan kaynakların üretken alanlara değil de üretken olmayan alanlara yönlendirilmesi Türkiye ekonomisini geldiğimiz noktada düşük büyümeye...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Usta, on altı dakika oldu. Bakın, size dört dakika daha vereyim ama lütfen benden daha fazla süre istemeyin, olur mu?

ERHAN USTA (Samsun) – İnşallah, söz vermiyorum ama inşallah.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Böyle bir şey yok ki, on dakika.

BAŞKAN – Efendim, lütfen, istirahat ediyorum sizden.

ERHAN USTA (Samsun) – Kendinize müdahale ettirmeyin.

BAŞKAN – Efendim, ben sizden bir istirahatta bulundum. Bakın, gerekli esnekliği de gösterdiğimi siz de takdir edersiniz. Lütfen... Anlıyorum, söylediğiniz konular kuşkusuz önemlidir ama burada da bir çalışma düzenini sağlamamız lazım. İstirahat ediyorum.

Bakın, on altı dakika konuştunuz, dört dakika daha vereyim, ondan sonra lütfen bitirin sözlerinizi.

Sürekli müdahale etmek istemiyorum, o bakımdan...

Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Tamam, teşekkür ederim.

Yani zaten bir şey kalmadı, insicam filan kalmadı.

Şimdi, yani, anlıyorum tabii, tepkinin nedenini anlıyorum; sizin için değil, arkadaşlar için tepkinin nedenini anlıyorum, ağır geliyor.

BAŞKAN – Sayın Usta, efendim, bakınız, arkadaşlar filan değil, ben sizden bir şey istirahat ediyorum, lütfen...

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Bakanım, 2015 büyümesi sizi yanıltmasın. Türkiye ekonomisinin yüzde 4 civarında büyüyeceği tahmin ediliyor ama bu, inanın, büyük ölçüde net ihracattan yani emtia fiyatları ve özellikle enerji fiyatlarındaki düşüşten kaynaklanıyor ve bu bir defalık bir etki yani bu etkiyi 2016’da biz göremeyeceğiz, ona göre bütün hesabımızı kitabımızı yapmamız lazım. Dolayısıyla, burası bu anlamda...

Şimdi, ciddi finansman sorunları var -hangi birine geleceğiz- ödemeler dengesinin finansman tarafına bir bakmamız lazım. Burada, üzerimdeki zaman baskısını düşünerek şu 500 milyar doları sona bırakayım. En son ödemeler dengesinin finansmanına bir bakalım Sayın Bakan; 32,2 milyar dolar. Bir defa, o zaman, siz bana sorarsanız veya farklı bir şey söylerseniz şey yapayım: Cari açıkla mücadele başarısızdır. Yani burada, konuşmanızda “Başarılı bir cari açık mücadelesi.” demek son derece, bana göre yanlış. Başarısızlığı şu: Enerji fiyatlarından gelen ve kalıcı olmayacak -büyük ihtimal- bir husus var, bunu görmemiz lazım. İkincisi de talebi

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 89

kırsak elde edilen bir şeydir ve bu kalıcı değildir. Yani yapısal hiçbir tedbir alınmamıştır, alınmamıştır cari açıkla mücadelede, o yüzden cari açıkla mücadele başarısızdır. Cari açık bu şekliyle, yapısal tedbirlerimizi almadığımız sürece, bakın, Türkiye ekonomisi büyümeye başladığında -eğer büyütebilirsek Türkiye ekonomisini- tekrar cari açık çok yüksek boyutlara ulaşacaktır. O ikazı ben şimdiden yapmak istiyorum.

32,2 milyar dolar cari açığı dahi finanse edemedik, bunun farkındayız, değil mi? Yani 9,7 milyar doları net hatadan geliyor, istatistiki hata kaynağı belirli belirsiz ama net hata sağlıklı bir finansman değildir yani buna güvenilmez. Bugün pozitif olur, yarın bu negatife döner, dolayısıyla buna sağlıklı finansman diyemeyiz. Kalan 11,8 milyar dolar rezerv düşüşünden geliyor. 2 defa üst üste rezerv azalışını Türkiye ilk defa yaşıyor. Bakın, bu önemli bir husus. Türkiye 2 defa, iki yıl üst üste rezervden harcayarak finansman yapıyor. Yani bizim toplumda sağladığımız sağlıklı finansman sadece 10,8 milyar dolar ve bu, 2016'da maalesef daha da zorlaşacak çünkü FED'in olası kararları bizi önümüzdeki dönemde daha da sıkıntıya sokacak.

Şimdi gelelim şu 500 milyar dolar meselesine. Önce, 2015 yılında Orta Vadeli Program'da geçen yıl hedefiniz 173 milyar dolardı, şu anda 143,9 gerçekleşti, 29,1 milyar dolar bir yılda hedefte sapma.

Şimdi, bugün burada 500 milyar doları söylemediniz. Ama şunu söylerseniz konuşmayı çok çabuk bitirebiliriz: "Bundan sonra 500 milyar dolar hedefini zikretmeyeceğiz, biz bu hedefi revize edeceğiz veya vazgeçtik." dersanız 500 milyar dolar analizine devam etmeyeyim.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Et, devam et.

ERHAN USTA (Samsun) – Peki.

Çünkü birkaç gün önce söylemişsiniz, gününü tam almamışım ama şu kâğıda "Elitaş" yazmışım: 500 milyar dolar, 2 trilyon dolar, 1,5 dünya ticaret hacmi hedefini söylemişsiniz.

Şimdi, Sayın Bakanım, ben bunu şöyle ifade ediyorum: Şu 500 milyar dolar yalanından da artık vazgeçmek lazım. Niye? Bakın, 500 milyar doları koy, önce 2015'in, geçen yıl ile bu yıldaki 29 milyar dolar, 30 milyar dolar sapmayı söyledik. 2011 yılında seçime giderken 2015 hedefiniz ne, ihracat hedefiniz? Sadece ihracatları söylüyorsunuz: 201 milyar dolardı, şimdi 143,9. Yani 201 milyar dolar dedik, sonradan düşürdük, en son 173'e düşürdük, 143,9 olarak gerçekleşti. Şimdi, 2018 hedeflerine bakalım: 500 milyar dolarlık hedefi... Daha sonra, en son 10'uncu Kalkınma Planı'nda 500 milyar dolar hedef konulurken, daha önceden konuldu da orada da teyit edilirken...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Usta, lütfen iki cümleyle bağlayın, istirham ediyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

2023 için 500 milyar dolar hedefi konulurken 2018 ihracat hedefi 277,2 milyar dolardı. Şimdi, 2018 hedefine en son yayınladığınız Orta Vadeli Programda kaç diyorsunuz Sayın Bakanım? 201,4. Yani baz ne kadar aşılmış durumda? 75,8 milyar dolar. 277'den 500'e giderken yüzde 80 artışın aynısını, o iddialı rakamın aynısını varsayalım. Yani "O kadar artışı gerçekleştireceksiniz." desek bile, şu anda sizin hedefiniz olan 201'in üzerine bu yüzde 80 artışı koyduğumuzda gelecek maksimum nokta 363 milyar dolardır. Tabii, yüzde 80, oradaki artış çok iddialı yani şimdi yapamadığımızı beş yıl sonra katlaya katlaya 20 katıyla nasıl yapacağız, onu düşünmek lazım.

Hesabı anlatabildim mi Sayın Bakanım? Yani sadece bazdaki sizin kendi veriniz. 277'yi 201'le revize ediyorsunuz, 277'in üzerine yüzde 80 artışla 500'ü bulacağım diyorsunuz. Yüzde 80 artışınızı aynen alıyorum, koruyorum; 201'in üzerine koyduğumda geldiğim nokta 363 milyar dolar. Bundan sonra hâlâ 500 milyar doları konuşabilecekseniz, bunu sizin insafınıza bırakıyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Avrupa Birliği...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Çok teşekkürler Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Son cümlem: Avrupa Birliği pazarı çok önemli, biz bu pazardan çok kolay vazgeçtik; geçmiş konuşmalar için söylüyorum. İşte pazar çeşitlenmesi yaptık komşu ülkelerle; bunların hepsine katılıyorum, pazar çeşitlenmesi çok önemli, komşu ülkeler stratejisi çok önemli. Ama, Avrupa Birliği pazarından bir ara o kadar kolay vazgeçtik ki... Hâlbuki Avrupa Birliği pazarı bizim açımızdan çok önemli, üretimimizin teknoloji seviyesi açısından, disiplini açısından, kalite açısından, ekonomideki kayıt dışılık açısından; bundan kolay vazgeçmemek lazım.

Artık, sözlerimin bir kısmını son kısımda şey yapacağım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkürler, sağ olun.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Sayın Başkan, bir dakika söz istiyorum ben.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Koçer.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Sayın Başkan, az önce konuşan sayın hatip, benim ismini de zikrederek "dünyadaki gerilemeler ve daha neler neler" derken sonucu da şöyle bağladı: "Dürüst olun." şeklinde. Şimdi, sayın hatibin eleştireceğim en az 10 tane söylediği şey var, en az 10 tane ama hiçbirinde ben kendisinin dürüstlüğüne sorgulamıyorum. Bakış açılarıdır, saygı duyarım ama kendi rakamlarını açıklarken, kendi sözünü söylerken bir başkasını dürüstlüğe davet etmek pek şık olmadı, özellikle bu konuda bu lafın geri alınmasını istiyorum. Sayın Bakan da kendine düşen tarafın cevabını verecektir. Bu benim görüşüm, siz benim görüşüme saygı duymak zorundasınız. Eğer ben görüşlerimde diyorsam, "Dünyada gerileme var -tüm ülkeleri ben de

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 90

inceliyorum- parite bugünkü şartlarda bunu gerektirdi." ya da başka başka sebepleri söylüyorsam benim bu şeyime sizin saygı duymanız gerekir, tıpkı benim sizin konuşmanızı dinleyip saygı duyduğum gibi.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Yani, "yanlış değerlendirme" denilebilir ama dürüst olmamakla itham etmemek gerekir diyorsunuz.

ERHAN USTA (Samsun) – Ben de söz isteyebilir miyim?

BAŞKAN – Lütfen, yeni bir tartışmaya sebep olmayalım.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, kastımız şu burada: Şimdi, bir dönemi analiz ediyoruz.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Zaten ben tartışmıyorum.

BAŞKAN – Yok, ben Sayın Usta'ya söyledim.

ERHAN USTA (Samsun) – Ben, zaten sizin sözünüzü kesip bir şey söylemedim. Yani, ben sizi dinledim, saygıyla da dinledim ama en sonunda siz nasıl benim şu andaki konuştuğuma bir değerlendirme yaptınız, ben de sizin konuşmanıza ve aslında sizden daha ziyade ben bugünkü Ekonomi Bakanımıza da değil... Bundan önceki ekonomi bakanlarımız da hep aynısını yaptı. Bu ihracat meselesi, büyüme meselesi, bunları ısrarla söylüyoruz. Ben şunu söylüyorum: Burada bir yanlışlık varsa, buyurun, beraber konuşalım. Şimdi, geçmiş dönem, 2002 mukayesesi yapıyoruz ya, hani böyle bir hastalığımız var, 2002 mukayesesi yapılırken sürekli... Mesela, hiç bugüne kadar duyduk mu arkadaşlar, Allah aşkına insafı olan söylesin, euro/dolar paritesinin bizim ihracatımız üzerindeki olumlu etkisinin konuşulduğunu? Yani, siyasetçiler tarafından konuşulsun, teknisyenler konuşmuş olabilir...

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Tabii ki konuşuldu. Aynı şeyi söylüyorsunuz. Siz şimdi şeyi düzelttin yani bunun dürüst olup olmamak bakımından değil...

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, oraya geleceğim.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Benim konuşmamla ne alakası var?

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Siz bürokratken, biz milletvekiliyken biz bunları konuştuk.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Konuşuldu tabii ki.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bu sırada oturan iktidar ile o sıralarda oturan muhalefet bu konuları değerlendirdi. İktidar partisi 36 milyar dolarlık ihracattan 48 milyar dolara, 100 milyar dolara, 150 milyar dolara çıkarken muhalefet tarafı "Bunun parite etkisi ne kadardır?" diye sordu ve değerlendirmelerini yaptı. İktidar bunun doğru olduğunu bu şekilde ifade edecek, muhalefet de bunu yapacak. Yani, burada arkadaşlarımızın söylediği gibi "dürüstlük" ifadesini herhâlde dil sürçmesi veya anlamı farklı şekilde söylüyorsunuz diye tahmin ediyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, dil sürçmesi değil.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bakın, ben birkaç bütçe konuşması yaptım, siz de Müsteşar Yardımcısıydınız, o bütçe konuşmalarının büyük bir kısmını siz hazırladınız bana yani o rakamların büyük bir kısmını siz bana hazırladınız. Ben bir saat konuşma yaptım Genel Kurulda. Yani, onun için, bakın, şu şeylerde dürüstlikle ilgili konuları herhâlde farklı bir anlamda söylüyorsunuz diye tahmin ediyorum. Yani, "dürüst olmayan bir tavırla" şeklinde ifade etmeyi o anlamda demiyorsunuz yani "Rakamları doğru kullanalım." diyorsunuz anlamında anlıyorum ve algılıyorum ben.

BAŞKAN – Çok teşekkürler.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, ben...

BAŞKAN – Lütfen, değerli arkadaşlar, bu tartışmaya ben daha fazla müsaade etmiyorum.

Sayın Çaturoğlu, lütfen, buyurun...

ERHAN USTA (Samsun) – Ama, Sayın Başkan...

BAŞKAN – Ben, bu tartışmaya daha fazla müsaade etmeyeceğim efendim.

Buyurun Sayın Çaturoğlu...

Siz, tekrar, sonda söz isterseniz, size söz veririm ama karşılıklı bu şekilde konuşmaya ben Oturum Başkanı olarak müsaade etmiyorum.

Sayın Çaturoğlu, buyurun lütfen.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Sayın Bakanım, Değerli Bakan Yardımcım, Müsteşarım, müsteşar yardımcılarım, çok kıymetli genel müdürlerim, kurum ve kuruluşların değerli temsilcileri, Sayın Başkan ve değerli Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi arkadaşlarım; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Bence dürüstlük dün nasıl konuşuluyorsa ve davranılıyorsa bugün de aynısını sergilemektir.

ERHAN USTA (Samsun) – Çok güzel.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Eğer adam bürokratken başka konuşuyor, siyasetçi olduğu zaman başka konuşuyorsa bunun adına "dürüstlük" denemez. İkincisi...

ERHAN USTA (Samsun) – Kardeşim, bak...

Sayın Bakanım, bana söz vereceksiniz!

BAŞKAN – Hayır, bunu karşılıklı tartışmaya dönüştürmeyelim, daha sonra satışmadan dolayı söz isterseniz.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Ben şahsi kanaati mi söylüyorum kardeşim.

ERHAN USTA (Samsun) – Kalkınma Bakanlığının İnternet, web sayfasında Erhan Usta'nın yaptığı bütün sunumlar duruyor.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – İki...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 91

BAŞKAN – Sayın Usta, söz isterseniz size söz veririm.
ERHAN USTA (Samsun) – Ama, bana ima yolu bir şey söylüyor!
BAŞKAN – Sayın Çaturoğlu, lütfen, siz devam edin.
FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – İki...
ERHAN USTA (Samsun) – Bürokratken yaptığım bütün sunumlar burada. Bütün eleştirileri o gün de yaptım, aynısını yaptım, varsa bu kadar dürüst bir kişi bana gösterin!
FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Sayın Usta, tamam, güzel de burada...
ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, şimdi benim söylemediğimi söylüyorsunuz!
FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Ben Plan ve Bütçe Komisyonunun yeni üyesiyim, eğer burada 100 tane “yalan” kelimesi kullanıldıysa bunun 99 tanesini siz kullandınız. Sizden başka bu kelimeyi kullanacak insan yok mu?
ERHAN USTA (Samsun) – Bakın, 500...
FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – “Yalan” denmez, niye denmez bakın, ben size söyleyeyim: Hükümet bir proje ortaya koyar, bir projeksiyon ortaya koyar ama onu engelleyen bazı sebepler ortaya çıkar, ulusal, uluslararası krizler gibi. Bir hedef koymuşuzdur Hükümet olarak, bunların gerçekleşmesi noktasında.
ERHAN USTA (Samsun) – O şans Sayın Bakana verdik.
FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Efendim, bir dakika, her şeye müdahale etmeyin ya! Ya, böyle bir usul yok ki!
MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Erhan Bey, inanmadığınız bir işi o zaman niye yaptınız?
FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Böyle bir usul yok!
BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen, Sayın Çaturoğlu konuşuyor.
FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Hatibin sözünü kesmeyin arkadaşlar!
BAŞKAN – Lütfen, Sayın Çaturoğlu, devam edin.
FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Bu hedeflerden sapma olabilir, bu “yalan” diye nitelendirilemez. Hedeflere ulaşamamış olabilir veya geç ulaşılabilir olabilir, bunun adı “yalan” değildir; bunu düzeltmek lazım. İki...
ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Çaturoğlu, bakın, hayır...
FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Müdahale etme kardeşim ya, sataşmadan söz al!
ERHAN USTA (Samsun) – Olmayacağı ortaya çıktığında, bak, o yüzden soruyorum, diyorum ki...
BAŞKAN – Sayın Usta, lütfen, efendim, istirham ediyorum, böyle bir usul yok!
FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Bu ülkenin AK PARTİ hükümetlerinden önce bir hedefi var mıydı? Yoktu. Bugün iyi kötü hedeflerimiz var, kusura bakmayın yani.
ERHAN USTA (Samsun) – Bak, 2023 hedefleri...
FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Ya, arkadaş, bir dakika ya! İyi de böyle bir hedef yok ki!
ERHAN USTA (Samsun) – Hayır ama öyle bir soru soruyorsunuz ki tahrik ediyorsunuz!
FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Etmeyorum, konuşuyorum ben.
BAŞKAN – Efendim, size soru soran yok Sayın Usta! İstirham ediyorum, hatip konuşuyor! Size söz vereceğim!
ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, adil olmak zorundasınız!
BAŞKAN – Efendim, size söz vereceğim diyorum!
ERHAN USTA (Samsun) – Adil olmak zorundasınız!
BAŞKAN – Size söz vereceğim diyorum, beyefendi, lütfen, istirham ediyorum!
ERHAN USTA (Samsun) – Söz verecekseniz mesele yok.
BAŞKAN – Ama, her söze bu şekilde müdahale ederseniz bitmez ki bu iş!
ERHAN USTA (Samsun) – Ama, doğrudan şahsıma yönelik...
BAŞKAN – Efendim, lütfen, istirham ediyorum, istirham ediyorum, lütfen...
ERHAN USTA (Samsun) – Söz verecekseniz problem yok.
BAŞKAN – Lütfen, böyle bir usulümüz yok! Sonra söz istersiniz. Size söz vermedik değil ki efendim 22 dakika konuştunuz. Şu Komisyonunda en çok toleransı size gösterdik, istirham ediyorum, yine de söz veririm.
ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ettik ama boş şeyler konuşmadık.
BAŞKAN – Efendim, yine de söz veririm ama böyle bir usul yok diyorum. Lütfen, hatibi sabırla dinleyin, ondan sonra talep edersiniz, söz de veririm size.
Buyurun Çaturoğlu.
FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Bir de “montaj” lafı geçti. “Montaj” denilince benim aklıma şu geldi: 1970’li yıllarda rahmetli Erbakan Hocamızın bu montajcı sanayi anlayışından kalkınmacı ağır sanayi anlayışına yönelik ekonomi politikaları geliştirip ağır sanayi yatırımları için temeller atarken bir zihniyetin de bu temelleri söküp arabaya yükleyip Ankara’ya getirdiği günleri biliyoruz biz ve ne acıdır ki bu ülkede 1960’larda yerli otomobilden söz edildiğinde bunun yapılamayacağını söyleyenleri, buna itiraz edenleri biliyoruz ama bugün inşallah o da yapılacak, hiç kimsenin endişesi de olmasın. “Finans kalitesi” denince de 1994 yılında üç aylık faizlerin yüzde 150, yıllık kümülatif faizlerin de yüzde 400’den fazla olduğu, 2001 yılında ise gecelik faizlerin yüzde 7.500 olduğu aklımdan hiç çıkmıyor; bunları da ayrıca belirtmek istiyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 92

Sayın Bakanım, benim üzerinde konuşacağım konu teşvik sistemimizle alakalı. Bizim teşvik sistemimiz, siz de takdir edeceksiniz ki ülkemizde uygulanan teşvik sistemi illeri ayırıyor, onları sınıflıyor ve bu sınıflamalardan sonra da birtakım onlara dereceler veriyor ve bu derecelerden sonra da ona göre birtakım teşvik tedbirlerinden yararlandırılıyor. Ama, maalesef, bu sistemin bazı iller için, bazı bölgeler için verimli olmadığını ve sonuç vermediğini de müşahade ediyoruz. Benim ilim olan Zonguldak bunun en büyük örneği, üçüncü derecede yer alıyor ve teşvik sistemi uygulandıktan sonra bizim bu teşviklerle alakalı olarak Zonguldak ne istihdamda bir artış sağlayabildi ne göçü tersine döndürebildi ne sosyal ve ekonomik olarak insanlar hayatından memnun hâle geldi. O zaman, burada bir sıkıntı var, burada bir sorun var. Yani bir doktor-hasta ilişkisinden örnek vermek gerekirse, bir hastalık var, bunun teşhisini yapıyoruz, buna reçete yazıyoruz ama bu hasta ne yazık ki iyileşmiyor, günden güne de kötüye gidiyor. O zaman ya bizim koyduğumuz teşhiste bir yanlışlık var ya da ilaçların dozajında bir yanlışlık var, bunları düzeltmemiz lazım.

Bakın, ben size Zonguldak'la ilgili çarpıcı rakamlar vereceğim. Zonguldak, Osmanlı'nın son döneminde ve cumhuriyetin önemli bir bölümünde hâlbuki Bartın'la birlikte büyük Zonguldak, ülkenin sanayi, madencilik, istihdam, ağır sanayi açısından yükünü omuzlamış ve bu ülkeye çok önemli katkılar sunmuş bir şehirdir. Ama dünyada demir çelik ve madencilik sektöründe meydana gelen olumsuz gelişmeler bizim şehrimizi de eksi yönde etkilemiş ve biz bu muhteşem günlerimizden göç veren, istihdam noksanlığına düşen, işsizliğin bol olduğu, enflasyonun yüksek olduğu ve -efendime söyleyeyim- sosyal olarak sorunlu hâle gelen bir şehir olmuşuz. Mesela Zonguldak'ımızın 2013 yılı nüfus sayımı 602 bin 127, 2015'te bu 592'ye düşüyor, 2023 projeksiyonu da 539 bin 515, yani bir şeyler yapılmazsa bu şehir yavaş, yavaş, yavaş ölecek. Buradaki araştırmalardan bu gözüküyor. Bu araştırmayı da Bülent Ecevit Üniversitesi yapmış, ben bunu size de takdim edeceğim Sayın Bakanım.

Biz en çok İstanbul'a, Ankara'ya, Kocaeli'ye, Bartın'a, Karabük'e göç vermişiz. Göç ile ilgili yapılan kapsamlı bir araştırmada göç edenlere niye göç ettikleri sorulmuş ve şu cevaplar alınmış: Yaşam şartlarının kötü olması, gelir yetersizliği, Zonguldak'ta iş bulmanın zor olması, pahalı bir şehir olması, iklim koşulları ve çevre kirliliği. Merkezî yönetim bütçe gerçekleştirmelerine göre bizim Zonguldak'ımız 11 il arasında 6'ncı sırada, gelirleri giderlerinden fazla olan... Gelir gider karşılama oranı yüzde 152.

Çeşitli yatırım teşvikleri verilmiş ama bunlardan yeterli neticeyi alamamışız.

Şehir açısından öne çıkan sorunlarımız, madencilik sektörü, bunun büyük sorunları var, Filyos Projesi'nin gerçekleşmemiş olması bizim büyük sorunlarımızdan, tersaneler bölgesinde 6 bin kişiye yaklaşan bir istihdam sağlanmıştı ama dünya krizi ve diğer sebeplerden dolayı şu anda bu 200'lü, 100'lü rakamlara düştü. Ulaşım altyapımız hâlen yeterli değil, bitirilemedi. Teşvik sisteminin temelini oluşturan SEGE 2011 çalışmalarının revize edilmesi ve teşvik sisteminde ilimizin durumunun yeniden gözden geçirilmesi mutlaka sağlanmalıdır. Zira ilimiz ekonomik ve sosyal pek çok göstere açısından yenilenen bir yapı arz etmektedir. Teşvik Kanunu'nda yer alan stratejik yatırım ve büyük ölçekli yatırımların tutar ve türleri bölgeleriyle uyumlu hâle getirilerek değerlendirilmeye alınmalıdır. Avrupa Birliği Kırsal Kalkınma Programı destekleri ilimize de yansıtılmalıdır.

Organize sanayi bölgelerimiz var ama bu teşvik sisteminden dolayı Düzce'ye yatırımcı geliyor, Bartın'a yatırımcı geliyor -onlar bizden daha üst derecedeler- Zonguldak'a yatırımcı gelmiyor. Gelmeyince de bizim organize sanayi bölgelerimiz hâlen hem Ereğli hem Çaycuma yatırımcı bekler durumda. Şu anda faaliyete geçen Alaplı Organize Sanayi Bölgesi de tamamen boş durumda Sayın Bakanım.

Biz bunlar için ne öneriyoruz? Öncelikle, bu teşvik sisteminin değiştirilmesini, bu SEGE'nin değil de başka birtakım faktörlerin göz önüne alınmasını. Göç olayının önemli bir fonksiyon olmasını. İstihdam noksanlığının ve insanların sosyal ve ekonomik... Hani diyorlar ki: Zonguldak'ın bankalarında çok para var. Tamam, vardır, bir zamanlar altın çağını yaşamış, insanlar TTK'dan, ERDEMİR'den emekli olmuş, almış olduğu yüklü ikramiyeleri de bankaya yatırmış, bir kısım millet bunun nemasını yiyor ama diğer insanlar iş dahi bulamıyor. Bu noktada bir...

BAŞKAN – Sayın Çaturoğlu, lütfen tamamlayın sözlerinizi.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Nasıl tamamlayayım? Yirmi dakika konuştu Sayın Usta, ben daha on dakika konuşmadım, üç dakikası polemige gitti. Bana izin verin de ben de konuşayım.

BAŞKAN – Sayın Çaturoğlu, onu kastediyorum efendim, ilave süre veriyorum.

Sayın Bilgiç, lütfen gelir misiniz ya? Ben bu arkadaşlarla iletişim kurmakta güçlük çekiyorum.

(Oturum Başkanlığına Başkan Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

BAŞKAN – Çekmezsiniz, çekmezsiniz efendim.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Sizi özlediler anladığım kadarıyla, sizin tarzınızı.

Buyurunuz efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Çaturoğlu, son cümlelerinizi alayım lütfen.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Bu teşvik sisteminin değiştirilmesini, USG parametrelerinin yeniden gözden geçirilmesini... Mesela orada bir parametre var, İnternet'e ulaşım fazlamış Zonguldak'ta, o bile bizim şeyimizi etkiliyor ama boş adam ne yapacak? Gidiyor kahveye, İnternet kafeye, orada İnternet'e giriyor veya başka işler yapıyor.

Şimdi, önerimiz: Biz, Sayın Bakanım, Filyos vadi bölgesi için özel bir proje idaresi kurulmasını istiyoruz, birinci isteğimiz bu.

İkincisi: Daha önce Zonguldak-Bartın-Karabük Projesi yapılmış, 1997 yılında tamamlanmış bu, 1995 yılında başlamış. Projenin amacı "Özel sektöre yeni yatırım alanları açmak, uzun ve orta vadeli bölgesel gelişme planları hazırlamak ve bölgede yatırım alanları oluşturmak." demiş ama bu proje neticeye varamamış. Zonguldak'a özel, çevresiyle birlikte... Çünkü bunun örnekleri var, Almanya'nın Ruhr bölgesi var, o bölge de böyle Zonguldak gibi kömür ve çelik bölgesi, orada da bu sıkıntılar yaşanmış. Orada o şehri, o bölgeyi, o

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 93

eyaleti kömür ve çeliğe bağımlılıktan kurtaracak birtakım tedbirler uygulanmış ve onun sayesinde şu anda o Nordrhein-Westfalen bölgesi gerçekten turistik bir bölge gibi gözüküyor. Bizim Zonguldak'a gitmeye insanlar korkuyor.

Üçüncü önerimiz: Bölgesel Batı Karadeniz Kalkınma Projesi. BAKAP yani GAP gibi, DOKAP gibi, KOP gibi biz de Batı Karadeniz'deki illeri kapsayan Zonguldak, Bartın, Karabük, Sinop, Kastamonu, Çankırı ve Düzce'yi kapsayan bir Batı Karadeniz Kalkınma Projesi, BAKAP projesinin hayata geçirilmesini sizlerden talep ediyoruz Sayın Bakanım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çaturoğlu, lütfen toparlayalım.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – En son bir konuya daha değinmek istiyorum. Özelleştirilen KİT'lerle alakalı sıkıntımız var. Bizde de bir KİT var, eski bir KİT, ERDEMİR, şu anda özel sektörde. Özelleştiği zaman "Millî sermayeye gitsin, yabancıya gitmesin." diye millet davul ile zurnayla orayı OYAK'a teslim etti ancak OYAK, yani yerli yatırımcı, yabancıya rahmet okutacak şekilde uygulamalara imza atıyor şu anda. İlk yaptığı icraat, kurumsal ve sosyal sorumluluk çerçevesi içerisinde benim ilçem olan Alatlı'da bir lise yapacaktı, ihalesini de bitirmişti eski yönetim, yani kamudayken bitirmişti, özelleşince yeri de teslim edilmesine rağmen ihale iptal edildi, o yapılmadı. Şu anda o kadar gülünç uygulamalar yapıyor ki Sayın Bakanım. Ereğli Belediyesinin bayan futbol takımı var, Türkiye çapında meşhur bu, bunlar bile... Şu anda Spor Bakanlığının stadında yapılan bir çim yenileme çalışması var, ondan dolayı mecburen Erdemir stadında bunlar maç oynamak zorunda kaldılar ve ücret ödeyerek değerli arkadaşlar, orada belediyenin takımı antrenman yapmak, futbol oynamak zorunda kaldı. Bunlarla kalsa iyi, hadi sosyal sorumluluklarını yerine getirmezse gene bunları sineye çekebilirim ama gerek alım gerek satım programları açısından da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alayım lütfen.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – ...bölgedeki esnafa, tüccara sırt çevirecek şekilde -efendime söyleyeyim- bütün alımlarını İstanbul'a taşıdığı, şu anda kurmuş olduğu fason şirketler aracılığıyla -bunların yüzde yüzü OYAK sermayeli; hâlbuki ERDEMİR'in yarısı OYAK'ın, yarısı da halkın elinde- örtülü bir şekilde değil, açıktan kâr transferi de yapıyor; kim ne yaptı, biliniyor. ERSEM, OYPA ve OMSAN üzerinden de kâr transferi yapıyor. OYPA'yla taşeronluk, müteahhitlik yapıyor; ERSEM'le kendi müşterilerinin müşterilerine teklif veriyor, çelik servis merkezini yapıyor; OMSAN'la da taşımacılık yapıyor. Oradaki küçük esnafı, kamyon şoförü esnafını bitirdi. Bizim orada bir de altın hissemiz var ama maalesef bunu temsil eden valimiz de bu konuda fazla bir çaba sarf etmiyor. Bu konuda mutlaka bir şeylerin yapılması lazım çünkü bizi 3'üncü dereceye alan en önemli sebeplerden bir tanesi ERDEMİR, TTK, oradaki enerji santralleri vesaire. Bunların bu bölgeye çok da faydası yok. Biz bunların tozunu, kirini, pasını çekiyoruz ama bunların nimetinden de yararlanamıyoruz.

Bu duygu ve düşünceler içerisinde Sayın Bakanım, sizlere başarılar diliyorum. 2016 bütçesinin hayırlı hizmetlere vesile olmasını Cenab-ı Allah'tan temenni ediyor, siz ve ekip arkadaşlarınıza saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Çaturoğlu.

Sayın Çam...

ERHAN USTA (Samsun) – Pardon Sayın Başkanım. Geçmeden satışmadan bir söz talebim vardı.

BAŞKAN – Satışma?

ERHAN USTA (Samsun) – Evet, Sayın Çaturoğlu'nun...

BAŞKAN – Sayın Çaturoğlu satış mı? Ne dedi?

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Ben fikrimi söyledim.

ERHAN USTA (Samsun) – "Bürokratken ayrı, siyasetçiysen ayrı konuşuyorsunuz." dedi.

BAŞKAN – Çok satışma sayılmaz ama buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Zonguldak Milletvekili Faruk Çaturoğlu'nun Ekonomi Bakanlığı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Olur mu öyle şey ya. Yani, bize çok ağır gelir böyle şeyler.

Sayın Bakanım, ben size hiç konuşma metni hazırlamadım, inanmadığım hiçbir şeyi de yazmadım, söylemedim. Onları yapmış olsaydım ben zaten -2001 yılında genel müdür oldum- şimdi çok farklı pozisyonlarda olurum bu devlette. Genel müdür oldum, müsteşar yardımcısı olarak ayrıldım. Genel müdürlük ile müsteşar yardımcılığı... Devleti bilenler bilir, hatta genel müdürlük daha havalıdır. Artık çok fazla, yedi buçuk, sekiz yıl kaldık, arkamızdan bir kişiye yer açılın diye müsteşar yardımcılığı teklifini üç yıl sonra kabul ettim, 2009'da müsteşar yardımcısı oldum. Yani, o yüzden, çok farklı pozisyonlarda da olurum eğer ben öyle nabza göre şerbet verme işini başarabilmiş olsaydım. Beni kimlerle çalıştıysam o bakanlara sorun; Abdüllatif Şener'e sorun, Nazım Ekren'e sorun, Cevdet Yılmaz'a sorun. Ali Babacan ve Mehmet Şimşek beni çok iyi bilirler Erhan Usta kimdir diye. Aslında o şeyleri de o yüzden kabul etmiyorum.

Şimdi, Sayın Çaturoğlu, 2003-2023 hedefleri... Hani "Hiç var mıydı böyle hedefler?" diyorsunuz ya, işte ben ne diyeyim? Bunları söyleyince kızılıyorsunuz. Şu Sekizinci Kalkınma Planı Haziran 2000'de yüce Meclis tarafından kabul edilmiş. Bunun 2001-2023 stratejisini açarsanız... Bazen böyle hani birilerinin sesi çok çıkınca başka şeyler hep yalan oluyor ya, o zaman görürsünüz burada ne hedefler kondu? 1,9 trilyon dolar hedefi, bilmem ne hedefi. Doğru yanlış, ulaşılar ulaşılamaz ama bunlar o zaman konuşuldu ve o zaman Türkiye için bu hedefler tutturulabilir hedeflerdi. Hatta 2007'den sonra da...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 94

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – O doğru, yanlış diye...

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, hayır. Bakın, 2007’den sonra da hiçbir sorun yoktu. Şu az önceki yaptığım 500 milyar dolar hesabına ilişkin teknik bir açıklamayı -burada bir sürü bürokratiniz var- eğer yaparsanız ben sözlerimin hepsini geri almaya hazırım. Yani, bizi 500 milyar dolara şurada ikna edebilirsiniz...

Bakın, arkadaşlar, 277’yi 200’e revize etmişsin, 277’den 500 demişsin; yüzde 80 artış. 200’den 500’e çıkmak için yüzde 150 ihracat artışı olacak. Beş yılda hangi ekonomide, hangi dünya konjonktüründe bunu yapabiliriz? Bakın, o yüzden bu revize edilmeli diyorum, o yüzden, başlangıçta konulmasına bir şey demiyorum. Ama artık bunu revize etmek lazım. Bakan “Ya, biz ona biraz bakacağız.” deseydi zaten hiç o faslı açmayacaktık ama “İsrarlıyız orada.” veya “Söyle o zaman.” dediği zaman konuşuldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) – O yüzden 500 milyar dolar yalan diyorum. O kelimeyi kullanmamız mümkün değil.

BAŞKAN – Toparlarsanız lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Son şey... Dört konuda çünkü şey olmuştu. “500 milyar doları” söyledik, “2023”, bir de “Size hiç konuşma hazırladım.”

Şimdi, ben tabii ki bunu iyi niyetli olarak karşılıyorum yani burada hani bazen insan öfkeleniyor filan.

Arkadaşlar, bakın, diğer türlü küle hakkına girer.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Olamayacağını mı söylüyorsunuz?

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, hayır. Şunu söylüyorum: Başka türlü küle hakkına girer. Müsteşar yardımcısıyken orta vadeli program sunumları filan, yani makroiktisat konusunda tamamen bütün sunumları ben yapardım, benim o sunumlarım Kalkınma Bakanlığının web sayfasında duruyordur, durmuyorsa bile bende “hard copy”leri var, size verebilirim. Oradan bir tanesine bakın, hepsini inceleyin. Bir tanesini getirdim. En son Necmettin Erbakan Üniversitesinde 5 Kasım 2014’te konuşmuşum. İnanın, diyeceksiniz ki: “Ya, bugün, burada konuşulanların hepsini orada konuşmuş.” Mesela, kamu açıkları düşerken kamu açıklarının düşüşünü başarılı olarak söylemişim, “başarılı dezenflasyon süreci” demişim ama “Büyümede tıkanmışız.” demişim. Ondan sonra “Tasarruflar düşüyor, yatırım şöyle oluyor.” demişim, “AR-GE’de şöyle kötüyüz...”

Hatta, bak, o zaman bürokratken kimse veremez. Şurada bir şey yapıyorum...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkanım, müsahabanıza sığınıyorum.

BAŞKAN – Tabii, tabii.

Buyurun, sorun değil.

ERHAN USTA (Samsun) – Bakın, “Türkiye’nin Küresel Ekonomik Konumu” diye bir tablo vermişim. Tabloda 1990 yılı, 2000 yılı, 2010 yılı, 2013 yılı; sadece 10’lu yılları ve en son, o zaman 2014 bitmediği için 2013’ün biten değerini vermişim. Mesela, verdiğim bir şey GSYİH sıralaması. Türkiye 1990 yılında satın alma gücü paritesine göre 15’inci sırada. Yani, şimdi, bazı şeyler çok yüksek sesli konuşulunca geçmişte hiçbir şey yokmuş gibi anlaşılıyor bu ülkede. 2000 yılında 16’ncı sırada, 2010 yılında 18’inci sırada, 2013 yılında 17’nci sırada. Yani, böyle, Sayın Bakan, sizin dediğiniz gibi, “Bize bunları yazdınız...” Böyle bir bürokrat olsaydım ben bunları vermezdim, beni kimse bunu vermeye zorlamadı. Ben burada olabilirdiğince dürüstlüğüyle -çok kişiselleşti bu mesele ama- daha konuşulmasını diye bunu şey yapıyorum. Bakın, sunumum burada, vereyim inceleyin arkadaşlar.

Dolayısıyla, hiçbir şekilde bürokratken ayrı, siyasetçiye ayrı konuşan bir kişiliğimiz yok. Bunun artık kanıtları var. Daha fazlasını ısrar ederseniz artık sizi de öbür tarafa havale ederiz. Başka yapacak bir şey yok.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Oralara bırakmayalım, onun için zaten bu Komisyon var.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Sayın Başkan, ben itiraz ediyorum.

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/529) ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı hakkında (1/297) ve Sayıştay tezkereleri (Devam)

e) Ekonomi Bakanlığı

BAŞKAN – Sayın Çam, buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri, Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarının çok değerli yöneticileri, saygıdeğer basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum. İyi akşamlar diliyorum.

Sayın Bakan, kutluyoruz, görevinizde başarılar diliyoruz.

Türkiye, dış ekonomik ilişkiler açısından enteresan bir döneme giriyor tabii ki. Yıllık ortalama dolar kuru 2014 yılında yüzde 24,3 arttı; 2014, 2015 yıllarındaki toplam kur artışı yüzde 43’ü buldu. Diğer bir ifadeyle, Türk lirası 2015 yılında yüzde 20’ye yakın, son iki yılda ise yüzde 30’a yakın değer kaybetti.

Merkez Bankasının reel efektif döviz kuru endekslerine göre, Türk parası, Türk parası yıllık ortalamalara göre, son beş yılda reel olarak yurt içi üretici fiyatları enflasyonuna göre yüzde 12,3, tüketici fiyatları enflasyonuna göre yüzde 17,4 oranında reel anlamda

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 95

değer kaybetmiş. Gelişmekte olan ülkelerin paralarına göre son beş yılda Türk lirası reel olarak yüzde 19, gelişmiş ülkelerin paralarına göre de yine reel olarak yüzde 12,6 oranında değer kaybetmiş gözüküyor. Türk parası hem cari olarak hem de reel olarak değer kaybediyor, buna rağmen ihracatımız azalıyor, müteahhitlerimiz yurt dışından daha az iş alabiliyor, turizm geliri de azalıyor. Türk parasının yüzde 20'ye yakın değer kaybettiği 2015 yılında Türkiye'nin ihracatı yüzde 8,7 oranında azaldı. Hatta altın ihracatını hariç tutarsak, ihracatta 2015 yılında yaşanan azalış yüzde 11,5'i buldu. 2015 yılında ihracat son dört yılın en düşük rakamına geriledi. Türkiye İhracatçılar Medisinin ocak ayına ilişkin verileri ihracatta yaşanan azalmanın 2016 yılında da devam ettiğine işaret ediyor. Ocakta ihracat geçen yılın aynı ayına göre yüzde 14,4 oranında azaldı ve aylardan sonra ilk kez 10 milyar doların altına indi.

Türk parasının değer kaybetmesi demek Türkiye'nin yabancılar için daha ucuz hâle gelmesi demektir. Bu da daha çok turist, daha çok turizm geliri anlamına gelir. Oysa 2015 yılında Türkiye'nin turizm geliri de yüzde 10'a yakın oranda azaldı arkadaşlar.

Sayın Bakan, konuşmanızda müteahhitlik hizmetleriyle ilgili bölümde "1972-2002 döneminde, otuz yılda üstlenilen toplam proje bedeli 46 milyar dolar iken 2003-2015 yılları arasında bu rakam 276 milyar dolar olmuştur. Söz konusu rakam yurt dışındaki toplam işlerin yüzde 85'ine tekabül etmektedir." dediniz. Bu 1972-2002-2003 ve 2015 yılları arasında ama ben bir örnek de vermek istiyorum: Özellikle, Türk müteahhitlik firmaları -yine sizin iktidarınız döneminde- 2013 yılında yurt dışında 417 proje, 2014 yılında 328 proje üstlenirken, 2015 yılında üstlenilen proje sayısı 177'ye düştü. Yani, siz 2002'le mukayese ederken artmış görünebilir ama kendi yıllarınız içerisinde 2013, 2014, 2015 yıllarını mukayese ettiğinizde ciddi anlamda bir düşüşün olduğunu görüyoruz ve 2015 yılında 177'ye düşmüş. Müteahhitlik firmalarının 2015 yılında üstlendiği projelerin bedeli 2013 yılına göre yüzde 33, 2014 yılına göre yüzde 24 oranında azalmış. Türk müteahhitlik firmalarının yurt dışındaki inşaat işlerinden elde edip Türkiye'ye getirdikleri para geçen yılın ilk on bir aylık döneminde yüzde 70 oranında azalmış, 1 milyar dolardan 300 milyon dolara düşmüş arkadaşlar. Demektir ki eğer kendi içerisinde, önceki yıl ve bir önceki yıla göre mukayese ettiğinizde, müteahhitlik hizmetlerinde ciddi anlamda büyük bir gerilemenin olduğunu görüyoruz. Bu gelişmeler Türkiye'nin dış ekonomik ilişkiler anlamında nasıl bir gerileme döneminde olduğunu açıkça göstermektedir. Türkiye'nin dış ekonomik ilişkilerde yaşadığı bu olumsuz gelişmeler AKP'nin bir türlü anlayamadığı ekonominin yapısal sorunlarının yanı sıra, kime hizmet ettiği belli olmayan, Saray entrikalarıyla yönlendirilen dış politikasının, daha doğrusu politikasının eserdir. Gerçekten de bu dış politikanın kime hizmet ettiğini bilmiyoruz ama Türkiye'ye hizmet etmediğini çok iyi biliyor ve görüyoruz. Öylesine bir dış politikasızlıkla karşı karşıyayız ki bütün komşularımızla kavga hâlindeyiz. En çok ihracat yaptığımız ilk 15 ülkenin 5'yle kavgalıyız ve kötü durumdayız. Ne tesadüf ki geçen yıl bu 5 ülkeye yaptığımız ihracatımız da azalmış durumda. "Musul'u geri aldıktan sonra Türk askeriyle savaşaacağız." naraları atılan, Irak'a yapılan ihracat geçen yıl yüzde 21,4 azaldı. Suriye politikası yüzünden çatıştığımız İran'a yapılan ihracat yüzde 5,7 düştü, Mısır'a yaptığımız ihracat yüzde 5,1 azaldı, İsrail'e ihracatımız yüzde 8,5 düştü, Rusya'ya ihracatımız yüzde 40 azaldı. Kavgalı olduğumuz ülkeler Türkiye'den artık daha az mal alıyor. Türk firmaları, müteahhitleri artık bu ülkelerde iş yapamaz duruma geldi. En son çıkan haberlere göre, Fiba Holding gerilen Türkiye-Rusya ilişkileri yüzünden iş yapamadığı için Rusya'daki bankasını satışa çıkardı. Türkiye artık kavgalı olduğu bu ülkelerden ihale alamıyor, bu ülkelerden Türkiye'ye daha az turist geliyor. Türkiye ekonomisi artık yerinde saymakta ve saymaya devam ediyor.

Dediğim gibi, ne yazık ki bugünkü ekonomik zorluklarımızın altında, AKP'nin ekonomiyi kötü yönetmesinin yanı sıra, uyguladığı dış politikayla Türkiye'nin çıkarlarına ihanet etmesinden de daha büyük bir payı bulunmaktadır. Ne yazık ki Türkiye'nin ekonomik çıkarları ve dolayısıyla, ekonomik hedefleri AKP tarafından birilerinin ham hayallerine, ihtiraslarına kurban ediliyor. Daha iki yıl önce yürürlüğe giren Onuncu Kalkınma Planı'nda Türkiye 2018 yılı için 277 milyar dolar ihracat hedefliyordu. Bu yıl hazırlanan Orta Vadeli Program 2016-2018 yılı için ihracat hedefi 201 milyar dolar. O da olursa tabii ki, gerçekleşirse yani. Onuncu Kalkınma Planı'nda 2018 yılı turizm geliri hedefi 40 milyar dolardı. Orta Vadeli Program 2016-2018 yılı için turizm geliri hedefi 31 milyar dolar yani 9 milyar daha düşük olarak revize edilmiş.

Türkiye AKP döneminde çok yüksek cari işlemler açığı verdi. 2011 yılında cari açık 75 milyar dolara kadar yükseldi, 2015 yılında ise enerji fiyatlarının azalması ve altın ihracatının artması gibi nedenlere bağlı olarak 32-33 milyar dolara kadar geriledi ama yine de millî gelirin yüzde 4,5'u kadar bir cari işlemler açığıyla karşı karşıyayız. Yıllardır olduğu gibi 2015 yılında da cari açığın millî gelire oranı millî gelirin büyüme oranından yüksek. Türkiye ekonomisinin büyüme hızının yüzde 4'ün altında kaldığı 2015 yılında, millî gelirin yüzde 4,5'u kadar açık vermek başarı sayılmamalı. Yani, Türkiye yıllardır verdiği cari işlemler açığı kadar millî gelirini büyütemeyen bir ekonomik politikaya mahkûm edilmiş ve sıkıştırılmış durumda. Cari işlemler açığı 2015 yılında miktar olarak azalmış olabilir ancak dış dengesizlikler büyümektedir. 2015 yılında Türkiye, cari işlemler açığının finansmanı konusunda zorlanmış, 2014 yılından sonra, 2015 yılında da finansman açığı vermiştir. Yani, Türkiye son iki yıldır dışarıdan cari açığını finansa edecek kadar bile borç para bulamıyor, sermaye çekemiyor; aksine Türkiye'den dışarıya sıcak para çıkışı yaşanıyor. Cari işlemler açığı yüzünden döviz rezervi azalıyor, parası hızla değer kaybediyor. Amerika, Avrupa Birliği gibi ekonomilerin sorunları devam ediyor; Avrupa Birliği, ABD, Çin gibi büyük ekonomilerin içinde bulunduğu durum ve bu ülkelerin aldığı kimi kararlar Türkiye gibi ülkelerde şok yaratıyor. Türkiye'nin bu tür şoklara karşı koyacak cephanesi, tamponları gittikçe zayıflıyor, eğer döviz kurlarında bugünkü istikrarsızlık devam ederse 290 milyar dolarlık bir dış borç yüküyle karşı karşıya. Bunlar, özel sektörde iflaslar, işten çıkarmalar alıp başını gidecek. Türkiye ekonomisi giderek zayıflamaktadır, içeriden ve dışarıdan gelecek şoklara daha fazla dayanamayabilir.

Sayın Bakan, dün, Türkiye Genç İşadamları Konfederasyonuna Sayın Cumhurbaşkanıyla birlikte gittiniz ve orada konuşma yaptınız, siz de yaptınız ve Sayın Cumhurbaşkanı da yaptı. Cumhurbaşkanı o konuşmada aynen şöyle diyor... Konuşma burada, metin olarak; Sayın Cumhurbaşkanının yaptığı konuşması ve sizin konuşmanız elimde. Sayın Cumhurbaşkanı diyor ki: "2015'in ilk üç çeyreğinde Türkiye yüzde 4 büyüdü. Geçtiğimiz yıl sanayi üretiminde yıllık ortalama artış yüzde 3,2 olarak gerçekleşti. Böylece yılın

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 96

tamamındaki büyüme hızımızın yüzde 4 seviyesinde gerçekleşmesi neredeyse kesinleşmiş oldu.” -konuşma metninde- “Kamu ve özel toplam yatırımlarında 2015’in ilk üç çeyreğinde yüzde 9,7’lik bir reel artış yaşandı.” diyor ve devam ediyor Sayın Cumhurbaşkanı. Cumhurbaşkanı “Ekonomimiz iyi gidiyor.” görüntüsü verebilmek için halkın karşısına yanlış rakamlarla çıkıyor. Bir defa 2015 yılının ilk üç çeyreğinde Türkiye’nin büyüme oranı yüzde 4 değil Sayın Bakan, TÜİK’in verileri de elimizde; 3,4. Sanayi üretiminin yıllık bazda yüzde 3,2 artmış olması...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Ek süre veriyorum Sayın Çam, buyurunuz.

MUSA ÇAM (İzmir) - ...yılın tamamındaki büyümenin yüzde 4 olmasını bize garanti etmez. Bu TÜİK’e bir talimattır aynı zamanda, büyümeyi yüzde 4’ten daha düşük hesaplama mesajıdır; doğru bir tavır ve doğru bir davranış biçimi değildir Sayın Bakan.

Kamu ve özel sektörün yatırımlarında 2015 yılının ilk üç çeyreğinde reel büyüme de Cumhurbaşkanının iddia ettiği gibi yüzde 9,7 değil, yüzde 3,3’tür. Cumhurbaşkanının, istatistikleri böylesine çarpıtarak güllük güllüştürme göstermeye çalışması doğru bir tutum ve davranış biçimi değildir. Bu, aynı zamanda, TÜİK’e karşı yapılan bir mobbing uygulamasıdır.

Sayın Bakan, son zamanlarda Ekonomi Bakanlığının İnternet sitesine girdiğimizde -biraz önce buradaki sunumlarınızda da görmüştük- İnternet sitesinde var, "Turkey, Discovery the potential" sloganı karşılıyor. Adına yani Türkçesi herhâlde tercüme edersek "yeni Türkiye markası" diyorsunuz galiba, anlayabildiğimiz kadarıyla. Bir de bu yeni Türkiye markasının tanıtımında şöyle deniliyor: "Azmi inovasyonla bilenen, genç ruhu tutkuyla büyüyen, inancıyla gelişen bir ülkemiz biz. Türkiye, yeni markasıyla hikâyesini dünyaya anlatıyor." Keşke gerçeğimiz de böyle olsa Sayın Bakan. Bunun böyle olmasını samimi olarak, içten isteriz, olmasını isteriz ama bunun böyle olmadığını hepimiz açık ve net biliyoruz. Bugün, Türkiye’ye dışarıdan ya da içeriden bakanlar, azmi yolsuzluk, yasaklı, yoksulluk ve kanunsuzluk, adam kayırmayla bilinen, genç ruhu işsizlikle sürünen, gazetecisinin, yazarının tutuklu olduğu ve AKP Hükûmetine biat etmeyen, itiraz eden kimi iş adamlarının iflas noktasına kadar sürüklendiği, vergi müfettişleriyle çok zor ve baskı altında tutuldukları...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlayınız.

Buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – İş adamlarının çok zor koşullar altında fabrikalarına ve iş yerlerini korumaya çalıştıklarını biliyoruz. O nedenle, sizin İnternet siteniz çok pembe bir tablo gösteriyor ama Türkiye’nin, gerçek anlamda, pembe bir tablo içerisinde olmadığını söylüyor, 2016 yılının bütçesinin hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çam.

Sayın Savaş, buyurunuz lütfen.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar; hepinizi sevgiyle saygıyla selamlarım, hayırlı akşamlar dilerim.

Sayın Ekonomi Bakanımıza vermiş olduğu değerli bilgiler ve Bakanlığımız çalışmalarından dolayı teşekkür ediyorum.

Hepimizin malumu, ülkemizi çevreleyen coğrafyada meydana gelen gelişmeler hem insani hem de ağır ekonomik etkileri olan olaylar zinciri şeklinde oluştu. Gerek önemli pazarımız olan ülkeler gerekse önemli ihracat yaptığımız ülkelere geçiş temin eden ülkelerde birbiri ardına çeşitli sorunlar baş gösterdi. Bu zaman zarfında AK PARTİ hükûmetleri, 2002 yılından bu yana öncelikler listesinin en önünde tutmuş olduğu ekonomiye hep gereken önemi verdiler ve ülkemiz ekonomisi olağanüstü durumlar hariç hep bir büyüme trendi yakaladı. Türkiye ekonomisi tüm zorluklara rağmen 24 çeyrektir büyümesini devam ettiriyor. Orta Vadeli Program’da öngörülen yüzde 4’lük büyüme hedefinin de Allah’ın izniyle yakalanacağına ve hatta aşılacağına inanıyorum. Dünyadaki o gelişmiş ekonomilere baktığımızda onların büyüme öngörüsü de yüzde 2,2; daha önce yüzde 2,4’tü, onlar da revize etti, 2,2 olarak revize ettiler. Yani bu yıl yüzde 4’lük büyüme, gelişmiş ekonomilere göre mukayese ettiğimizde önemli bir orana tekabül ediyor.

Bir yandan Türkiye istihdamını sadece bir dönem, iki dönem değil kalıcı olarak artırmak için gerekli adımları attı, sanayide açıkları tespit ederek öncelikli dönüşüm planlarını ortaya koydu, ülke ekonomisinin ara malında ithalat bağımlılığına çözüm olması amacıyla girdi tedarik stratejisini yürürlüğe koydu, cari açığı artık bu ülke için sorun olmaktan çıkaracak adımları attı, gelir dağılımında, sosyoekonomik göstergelerde iyileşmeye yol açacak sağlık, eğitim ve sosyal güvenlik reformlarını aynı zamanda yaptı, bir yandan bütçe disiplini korurken bir yandan da insani sorumluluğunu unutmuyarak bu ülke, Suriye’de zulümden kaçan insanlara da kucak açtı.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, döviz kurundaki artışlar sadece ithalatı değil aynı zamanda ihracatımızı da etkilemektedir. Zira, ihracatçımız ister istemez bazı sermaye ve ara mallarını ithal etmektedir. Bu ithalatın, demin bahsetmiş olduğum politika ve stratejiler çerçevesinde, artık ülkemizde üretilebilir duruma gelmesi en büyük arzumuzdur. Bu tedbirlerin sonucunu alıncaya kadar mevcut sanayi yapımız bazı malların ve ham maddenin ithal edilmesi sonucunu doğurmaktadır, bu da ihracatçımıza ek bir maliyet olarak yansımaktadır. Ekonomi Bakanlığımızın da bu ek yükleri ihracatçımızın, ihracatımızın sırtından kaldırmak ve ihracatımızı artırmak için dâhilde işleme rejimi gibi, devlet yardımları gibi teknik enstrümanları etkin bir şekilde kullanmakta olduğunu da biliyoruz. Konjonktürdeki değişimleri ihracatçılarımız aktif bir şekilde değerlendirerek kendilerine açılma imkânı olan pazarları değerlendirmektedirler. Örneğin, dışa açılan İran pazarı Türk ihracatçısının yeni hedeflerinden birisi olacaktır. Ekonomi Bakanlığımız burada gerek Bakanımızın bizzat çalışmaları gerekse merkez ve müşavirlik teşkilatıyla ihracatçının yanında olmaktadır ve olacaktır bundan sonra.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 97

Değerli milletvekilleri, ekonomi dengeleri gerçekten hassas olan bir yapıdır. Siz demir çelik sektöründe bir tedbir alırsanız doğaldır ki demir çelik kullanan diğer sektörler, örneğin otomotiv, örneğin beyaz eşya sektörü de otomatikman etkilenecektir. Bu bakımdan, ithalatta alınmakta olan tedbirlerin sektör dengeleri gözetilerek ve mikroiktisadin temel ilkeleri gözetilerek ancak, haksız rekabetin giderilmesi noktasında alınması esas olmalıdır. Ekonomi Bakanlığımızın çalışmalarında bu dengeyi hassasiyetle gözettiğine inanıyorum.

Diğer önemli bir konu, yatırım teşviklerinde bölgesel teşvik uygulaması, son yapılan değişikliklerle ülke ekonomisinin stratejik ihtiyaçlarına ve gerekliliklerine yanıt verir duruma getirilmiştir. Öte yandan, yapılması gereken bazı revizyonların da Bakanlığımızın gündeminde olduğuna inanıyorum. Örneğin, bölgesel teşvik uygulamasında bölgeler içerisinde kalkınma açısından çok ileride olmayıp daha fazla teşvik oranı almayı hak eden bazı ilçeler veya bölgeler olabilmektedir. Buna çözüm getirecek bir değerlendirme ve/veya istisna mekanizmasının da getirilmesinin yararlı olacağını düşünüyorum. Dünyada tüm ülkeler, özellikle, gelişmekte olan piyasalar serbest bölgelerini aktif bir şekilde kullanmaktadır. Bizim de bugüne kadar uyguladığımız bu mevzuatı artık ihracata ve sanayinin dönüşümüne yönelik daha cesur ve aktif bir şekilde kullanma zamanımız gelmiştir. Serbest bölgelerimizdeki boş alanlar değerlendirilmeli, çalışan bölgelerde genişletmeler yapılmalıdır. Bakanlığımızın bu konuda ivme kazandıracak yeni bir kanun çalışması içerisinde olduğunu biliyorum, bu gelişmeye güçlü bir destek verilmelidir diye düşünüyorum.

Son olarak, altını çizmek isterim, gayet zor bir dönemden geçen gerek bölgemizde gerekse dünya konjonktüründe ülkemiz ekonomik olarak güçlü olmalıdır. Türkiye ekonomisi yapısal reformlarını kararlılıkla uygularken ihracatı büyümenin lokomotifi hâlinde tutmak ve bu şekilde lider konumunu sürdürmek durumundadır.

Ben bu vesileyle Bakanlığınız bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum, çalışmalarınızda başarılar diliyorum Sayın Bakanım.

Tekrar hayırlı olsun Bakanlığınız.

BAŞKAN – Sayın Savaş, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Çakırözer, buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Divan, Sayın Bakan, değerli Komisyon üyelerimiz, saygıdeğer milletvekillerimiz, saygıdeğer Bakanlık bürokratları, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanı görevi nedeniyle de kutluyorum, hayırlı olsun. Bakanlığınızın bütçesinin de ülkemize hayırlı olmasını diliyorum.

Efendim, ben Sayın Usta'nın kaldığı yerden, bu 2023 hedefinden başlamak istiyorum sözlerime izin verirseniz. Bundan iki yıl önce, üç yıl önce hatta kondu, 2023 ihracat hedefi 500 milyar dolar olarak açıklandı. Şimdi, yılın ilk ayını geride bırakıyoruz, yedi yıl kalmış gözüküyor, Sayın Usta da az önce benzer bir hesap yapmıştı ama bir kere daha tekrarlamak istiyorum. İhracatımız ne durumda diye baktığımızda, sizin verdiğiniz rakamlardan da faydalanarak 2016 yılında 155 milyar dolar olacak, 2018 yılı sonunda 201 milyar dolara çıkacak, 2018'den sonra ise beş yıl gibi bir sürede 2 katından daha fazla artması öngörülüyor. Bugüne kadar Türkiye'de ihracatın yıllık ortalama artışı biliniyor, siz tabii ki öngörüyorsunuzdur ama sanırım ya bir sihirli değnek ya bir ekonomik mucize gerekiyor. Böyle bir sihirli formülünüz mü var 500 milyar dolar için, yoksa 500 milyar dolar hedefi aynı bu metinde olmadığı gibi rafa kaldırılmış diyebilir miyiz diye sormak istiyorum.

Yine, konuşulan bir başka rakam, cari açığın azalması, sizin de bugün bize yaptığınız sunumda vurguladığınız, bahsettiğiniz, övündüğünüz bir konu, bunu bir başarı olarak gösteriyorsunuz. Tabii ki çok önemli bir rakam, barometre ekonomimiz açısından ama onun düşmesi kadar nasıl finanse edildiği de önemli, burada meslektaşlarım, mevkidaşlarım ifade ettiler, ben bir kere daha bir vurgu yapmak istiyorum. Bu noktada, bugün yine basındaydı, dikkat etmişsinizdir, nasıl finanse ediliyor diye baktığımızda, bir anda 2015 yılında Türkiye'ye giren gizemli para miktarında cumhuriyet tarihinin rekorlarından birinin kırıldığını görüyoruz. Türkiye'ye geçen yıl 10 milyar dolara yakın bir para girişi olmuş gözüküyor. Net hata noksan kalemi yani kaynağı belirsiz para girişini ifade eden net hata noksan kalemi 2015'in tamamında 9,66 milyar dolar fazla vermiş. Bu rakam 2014'te, bir önceki yıl sadece 1,56 milyar dolardı, 6 katlık bir artış meydana gelmiş gözüküyor bir yıl içinde. Bu da gösteriyor ki ekonominin çarklarını döndüren ve sizin de başarı olarak gösterdiğiniz, krize girmekten bizi alıkoyan şeyin, kaynağını bilmediğimiz bu 10 milyar dolarlık giriş olduğu anlaşılıyor. Bir başka deyişle, Türkiye ekonomisi kayıt dışı paraya emanet edilmiş durumda gözüküyor. AKP olarak yıldan yıla katlanarak büyüyen kayıt dışı sermaye girişleriyle, açıklanamayan sermaye hareketleriyle ekonomiyi yönetiyor ve bir başarı hikâyesi olarak önümüze koyuyorsunuz. Tabii burada bir başka soru da gündeme geliyor, ekonomi yönetimi bu kadar büyük tutarın nereden kaynaklandığını açıklayamayınca "Türkiye ekonomisi kara para trafiğinde bir kavşak hâline mi geldi?" sorusu akla geliyor, sadece bizlerin değil, ekonomistlerin, birçok değerli fikir ifade eden ekonomistin de bugün aynı yorumu yaptığını gözlemliyoruz.

Sayın Bakan, müteahhitlik sektöründen bahsettiniz. Gerçekten de Türk müteahhitleri yıllardır hakikaten her türlü zorluğa rağmen rekorlar kırıyorlar, siz de konuşmanız da bahsettiniz. Sadece, Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarlarında değil ama daha öncesinde de hep ekonomimizin motor sektörlerinden biri inşaat sektörü ama tabii, ki son dönemde, özellikle iktidarlarınız döneminde performansın arkasında inşaat sektörünün olduğunu herkes kabulleniyor. Ancak, dikkat çekici bir husus, ülkemizin izlediği komşularla sıfır sorun politikası döneminde özellikle taahhüt sektörünün komşularla ilişkilerde çok sıkıntı çektiği... Bugüne kadar birçok ülkeyle iş yaptılar, Türkiye'ye döviz kazandırdılar ancak ne zaman ki komşularla sıfır sorun politikasını uygulamaya soktunuz müteahhitlik sektörü SOS vermeye başladı. Daha birkaç gün önce Müteahhitler Birliği Başkanı Sayın Mihtat Yenigün yaptığı açıklamalarla sıfır sorun politikasının sektöre maliyetini açıkladı, Libya, Irak ve Rusya'da yaşanan sorunlardan dolayı toplam iş hacmi kayıplarının yüzde 35'e ulaştığını söyledi, bunun rakamsal değerinin 10 milyar dolar olduğunu açıkladı. Bir başka deyişle, Hükümetin izlediği vizyoner politikanın inşaat sektörüne maliyeti 10 milyar dolara ulaşmış durumda şimdilik. Dahası, sektör 2016'dan da umutlu gözüküyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 98

Bunu ben ifade ediyorum ama ben de bunu inşaat sektörünün temsilcilerinden ödünç alarak ifade ediyorum. Müteahhitler Birliğinin 2016 yılı bülteninin başlığı, size de gönderilmiştir muhtemelen ya da paylaşılmıştır “2016 Zor Bir Yıl Olacak” diye ifade ediliyor.

Müteahhitlik sektöründen bahsederken size bir soru da yöneltmek isterim, Libya'daki alacaklarla ilgili son durumu çünkü onlar için çok önemli, açıklamalarında da görüyorum. Rusya gerilimi ve enerji fiyatlarındaki düşüş nedeniyle yurt dışı pazarlarda sıkıntı yaşayan bu sektör için bir önlem paketi hazırlığınız var mı? Bunu bizimle, kamuoyuyla paylaşır mısınız?

Bir de ben konuşmanızda önemli gördüğüm -çalışmalarınızı da burada dikkatle okudum- Türkiye markası konusu var Sayın Bakanım. Bu konuda yapılan çalışmalarını, milyonlarca kişiye ulaşma çabanızı takdir ediyoruz. Tabii ki biz de ülkemizin dünya çapında bir marka olmasından gurur duyarız, onur duyarız ancak ben yanlış hatırlamıyorsam bu hedef yıllardır vardır, daha önce de sanırım, 2004 yılında bu “Turquality” hedefimiz, vesaire... Yani on, on bir, on iki yıl geçmiş durumda. Hep biz “Turquality”, işte Türkiye markası bunu konuşuyoruz. Acaba, bizlerle bu on yılda yaratılmış olan yani bu kampanyayla yaratılmış olan 10 Türk markasını paylaşmak ister misiniz yani 2004'te olmayıp da şu anda olan markaları? Yani bu çalışmaların faydası olmuş mu? Bu konuda ben mütevazı bir katkı yapmak isterim. Gerçekten bir marka olmak istiyorsak -ki ben çok arzu ederim bir marka olmamızı- bence demokrasimizi geliştirmemizde fayda var, insan haklarını, özgürlüklere bakımımızı geliştirmemizde faydası var. Tabii ki bizim insanımız üretken, bizim insanımız çalışkan ama dışarıdan bakıldığında bazen bazı görüntüler -az önce yine değerli meslektaşım, mevkidaşım söyledi- cezaevindeki gazetecilerden tutun da terörle mücadelemizi -ki haklı bir mücadeledir, bunun kesinlikle altını çiziyorum- bunu yaparken işte demokrasi dengesi, insan hakları dengesinde yaratabileceğimiz, yarattığımız görüntüler işte bu marka yaratma çabamıza belki de ket vurmakta kendi kendimize.

Yine vurgulamak istediğim -markadan geçerek- sanırım toplam dış ticaret hacmimizin, yanlış ifade etmiyorsam, yüzde 57,6'sını Avrupa Birliği oluşturuyor, değil mi efendim? Bizim bu bakışın, doğrusu metinden... Yani ağırlıklı bölümünü Avrupa Birliği ülkeleriyle ticaretimiz oluşturuyor, Avrupa'yla. Bunu hiç aklımızdan çıkarmamız lazım, Avrupa'nın önemini, Avrupa Birliğinin önemini. Tabii ki komşularımız önemlidir, içinde bulunduğumuz bölge önemlidir ama yine ne olursa olsun, hangi kriz yaşanırsa yaşansın Avrupa Birliği motor güçtür ve burada Avrupa'yla ilişkilerimizde olabildiğince işte güncel krizlerden yararlanan bir üsluptan belki kaçınmakta fayda var. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın bugünlerde basına yansıyan, kendisinin de son açıklamasında yalanlamadığı yani işte “Onların parasına muhtaç değiliz.” ya da “Açarız sınırı, göndeririz.” şeklindeki yaklaşımlar... Tabii ki bu sorunu birlikte çözmeliyiz, mülteciler sorununu ama bunu çözerken bu tür yaklaşımların belki konjonktürel olarak bize bir katkısı olabilir, 3 milyar dolar gelebilir ya da Avrupa Birliği konjonktürel olarak karşımızda boyun bükebilir ama bizim uzun erimli, sizlerin bizimle paylaştığınız hedeflere, ihracat hedeflerine ulaşmamıza, döviz hedeflerine ulaşmamızda Avrupa'yla daha farklı ilişkilerin faydalı olacağına inanıyorum. Yani “Biz parasına muhtaç değiliz.” değil ama bakın yüzde 57,6 rakamı burada, siz paylaştınız, ticarete muhtacız. Biz de satıyoruz, biz de alıyoruz, onlar da muhtaç.

BAŞKAN – Sayın Çakırözer, ek süre veriyorum lütfen tamamlayın.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Buna belki karşılıklı ilişki diye bakmakta ve bu tür hani işte “Açarız sınırı, göndeririz otobüsleri.” yaklaşımı dönemsel olarak onları belki önümüzde el pençe divan edebilir oradaki diyaloglardaki gibi ama uzun erimde bizim ihtiyacımız olan daha farklı bir ilişkidir Avrupa Birliğiyle ve bizi tam üyeliğe taşıyacak ve ondan sonra dünyaya daha işte markamızla vesaire örnek hâline getirecek yaklaşımdır.

Sayın Bakanım, bir de size vurgulamak istediğim... Az önce bürokratlarınızı bize tanıtırken yanlış duymadıysam yani ön sırada sanırım tamamı ya da bir eksiği ama arka sıralarda da vekâletle yönetildiğini gördüm. Acaba, bürokratların asaleten atanmasında bir sıkıntı var mı? Yoksa bu makamlara arkadaşlarınızı asil atamayı mı düşünüyorsunuz? Yoksa bu işte Hükümetin içinde ya da sarayla diyaloglarda atamalarda bir sıkıntı var mı, onu merak ediyorum paylaşırsanız.

Bir de -siz de vurgulamışsınız- serbest ticaret anlaşmaları konusuna değinmek isterim. Tabii, dünya yeni bir kulvarda ilerliyor. Ekonominin, küresel ekonominin büyük bölümünü -siz de vurguluyorsunuz- elinde bulunduran Çin ve Amerika bu konuda öncü, serbest ticaret anlaşmaları konusunda. Yükselen ekonomilerle serbest ticaret anlaşmaları imzalıyorlar. Ancak, ne yazık ki sizin tabirinizle yıldızı parlayan ülkemiz ne Çin ne de Amerika Birleşik Devletleri'nin serbest ticaret anlaşması yapmak istediği ülkeler arasında ya da onların radarında. Bakanlığınızın şu anda 18 ülkeyle serbest ticaret anlaşması bulunuyor ancak bu ülkeler arasında ne Çin ne Amerika var. Oysa Çin'in işte imzaladığı ülkeler arasında Pakistan, Şili, İzlanda, Yeni Zelanda, İsviçre, Güney Kore, Avustralya hatta Moldova bile bulunuyor.

BAŞKAN – Sayın Çakırözer, lütfen tamamlayalım sözlerimizi.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Tabii, bitiriyorum Sayın Başkan.

Türkiye'nin AB ile ABD arasındaki müzakerelere dâhil olmasını siz de önemsiyorsunuz, vurguladığınız konuşmanızda, bizler de. Oysa Amerika Birleşik Devletleri, AB dışında 20'den fazla ülkeyle de anlaşma imzalamış durumda. Bu konuya yani hem ABD'yle bahsettiğiniz anlaşmanın imzalanması konusunda hem de Avrupa Birliği ile ABD arasında imzalanacak olan -ki şu anda müzakereleri sürmekte olan, tüm dünyanın nefesini tutarak- serbest ticaret anlaşması görüşmeleri çok önemli. Türkiye ise görebildiğimiz kadarıyla maalesef bu süreci, sizin ifade ettiğiniz gibi, yakından takip ediyor ama dâhil olabilmemiş değil. Bu konuda daha fazla çabaya ihtiyaç var. Belki ilişkilerimizde daha farklı bir söylemin de -az önce vurguladığım şekilde- katkısı olabilir. eğer bu ortaklığın dışında kalırsak, uzmanların dediği gibi, bunun bizlere kaybı yaklaşık 20 milyar dolar olacak.

Sayın Başkanın izniyle son olarak vurgulamak istediğim, konuşmanızda ihracatın önemini anlatıyorsunuz ve buna yönelik önceliklerinizi paylaşıyorsunuz, çok teşekkürler. Ben kendi ilimizden, Sayın Emine Nur Günay'ın da yani birlikte seçtiğimiz ilden

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 99

örnek vermek istiyorum. Eskişehir dış ticaret fazlası veren nadir illerden biridir. Yaklaşık ihracata 4 birim katkı yapıyorsa bunun yüksek teknoloji içeren 1 birimi Eskişehir'dendir. Eskişehir'de ihracat ve dış ticaret hacminin -ki ülkeye de katkısı artar- artabilmesi için raylı sistemler test merkezinin, motor mükemmeliyet merkezinin ve hava araçları bakım merkezinin kurulması ve bürokrasinin hızlanması gerekiyor. Tabii ki bunları Kalkınma Bakanlığı bütçesinde de ifade edeceğiz ama sizin konuşmanızın ağırlıklı bölümü "İhracatı nasıl arttırabiliriz?" şeklinde olduğu için Eskişehir'in bu konuda öncü bir il olabileceğine inanıyorum yeter ki desteği hep birlikte verelim.

Sizlere çok teşekkür ediyorum, Bakanlık bütçesinin ülkemize hayırlı olmasını diliyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Tamaylıgil...

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, değerli hazırun; öncelikle Sayın Elitaş, Sayın Bakan hayırlı olsun, başarılar diliyoruz çalışmalarınızda, inşallah ülkemiz için de iyi olacaktır.

Şimdi, tabii, oldukça yine geç bir saat ve arkadaşlarımız tarafından pek çok konuda önemli başlıkların altı çizildi, paylaşıldı.

BAŞKAN – Ve yine yirmi dörde geliyoruz siz konuşurken.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Evet, ben, yalnız ya yirmi dördten on dakika önce, on dakika sonra; yine aynı saat.

Gerçekten baktığımızda hem Türkiye hem de genel dünya ekonomisi açısından yaşanan şartların iç açıcı olmadığı ve bu iç açıcı olmayışında da sanki hani hep tekerrür eden bir yedi yıllık dünya ekonomisinde sıkıntılı dönemler var. Şöyle bir geriye dönüp baktığımızda her yedi yılda bir ekonomiyle ilgili dünya genelinde sorunlu günler yaşadığımızın örneklerini görüyoruz.

Şimdi yine baktığımızda, tabii "dış ticaret" dediğimizde bizim gayrisafi yurt içi hasılamız açısından değerlendirdiğimizde, yaklaşık yüzde 50' sine yaklaşan bir güç ve ağırlık olduğunu dikkate aldığımızda, ekonomimiz açısından dış ticareti en önemli başlıklar içerisinde değerlendirerek dünyadaki hassasiyetle beraber bakıp ona göre bir gelecek yorumu yapmanın da gerekli olduğu düşüncesi içindeyim ben. Tabii, IMF, Dünya Bankası, OECD gibi dünya ekonomisiyle ilgili tahminleri ortaya koyan pek çok kurul maalesef karamsar tahminlerle geleceği şekillendiriyor ve hatta bu sene, 2015'te Birleşmiş Milletlerdeki "Bu seneyi biraz tökezledik ama daha da kötüsü olacaktır." diye birtakım yorumlar ortaya koyuyorlar ve yine aynı şekilde uluslararası finans kurumları açısından baktığımızda da 2016'yla ilgili artık risk tahminleri ortaya konmaya başladı. Yani, olumsuzluğun yaşatacağı riskin oransal tahminini ortaya koyuyorlar ve yeni yeni birçok uygulamayla karşılaşılıyor. Amerika'da bir taraftan FED'in faiz artırımını tartışırken Japonya'ya dönüp baktığımızda negatif faiz uygulamalarının gündeme gelmesinin pek çok finansçı tarafından ne anlama gelip neleri beklediğini bize anlatıyor olduğunu iyi değerlendirmek gerekiyor.

Şimdi, tabii, cari açığın 2015 yılında geçen yıla göre düşmüş olması, aşağı yukarı yüzde 26-27'ler seviyesinde düşmüş olması, bunun da sebebinin hem uluslararası etkenler hem içeride yaşanan gelişmelerle birleştirdiğinizde siz olumlu bir yönünü de koydunuz, işte "cari açığı iyi bir mücadele etme politikası" dediniz ama Sayın Bakanım yani böyle bir gerçekliği tartışırken bunu çok "Orada da biz -yanında- iyi yaptık." deyip sanki bundan dönemsel bir fayda çıkarma anlayışı gibi görülüyor.

Şimdi, yani, Türkiye'ye bugün her şeyi bırakıp bir çıplak gözle baktığımızda gerçek ekonomi sonuçlarıyla bir bakalım. Türkiye'nin; 1) Geliri düşüyor. 2) Enflasyonu artıyor. 3) İhracatı geriliyor. 4) İşsizliği artıyor. İşte "Şükredelim ki pariteler, döviz hareketleri, ithalatı düşüyor." gibi bakıp bir de tabii enerji fiyatlarının düşmesiyle ithalatı düşüyor. Şimdi, bunca göstergenin içinde eğer ki birçok dengede bir değişim varsa biz bunu ülke lehine kullanmakta doğruları yapsaydık bu kadar olumsuz başlıkla peş peşe olmazdık.

Yani, enflasyon için de bakın. Bakın, dünyada enerji fiyatları düşüyor, enerjiyle ilgili maliyetler düşüyor, en başta petrol fiyatı düşüyor. Petrol fiyatının düştüğü dönemde bizim gibi gelişmekte olan ülkelerde petrol fiyatının düşüşü enerji maliyetlerinde bir avantaj yaratıyor; bizim ülkemize geldiğimizde, içeride kendi bütçe dengemizi tutturmak için düşen petrol fiyatlarının yansımaları bir tarafa bırakıp, benzin istasyonunu vergi dairesi gibi çalıştırmaya devam edip ondan sonra da artan enflasyona da "Ya '5' dedik, '6' dedik, niye 8 oldu, niye 9 oldu, niye düşüremiyoruz?" hesaplaması. Yani, bir sarmal çözemeyen bir ekonomi politikası içinde olunca biz cari açığı düşürdü "Yani, biz iyi, doğru uygulamalar yaptık da böyle oldu." diye değerlendirmeyi biraz daha insafli olsun diye açıkçası dile getirmek isterim.

Tabii, burada çeşitli açıdan bu cari açığı ilgili değerlendirmeyi yaparken bir açık finanse edilirse açık olmaya devam edebilir. Şimdi, biz cari açığı ilgili olarak baktığımızda sermaye girişlerinin de giderek azaldığı bir dönemdeyiz. Yani, 2015 yılına baktığımız zaman cari açığın finansmanını da sağlayamıyoruz ve burada finansmanını sağlayamadığımız ve yüzde 80'ini ancak sermaye girişiyle sağladığımız için -geçtiğimiz yıl itibarıyla- bunu rezervlerle finanse eden noktaya gelen bir yapıyla karşı karşıyayız. Bunun ötesinde, tabii, bu iki yıl üst üste gidiyor. Yani, biz oluşan cari açığı, seçilen ekonomi politikaları ve tercihleriyle ortaya çıkan nihai sonuçlarda çare olacak kaynağı iki senedir yavaş yavaş kaynaktan kaybederek geçirdiğimiz ve daha çok riski de yaşadığımız bir döneme doğru gidiyoruz. Çünkü, Uluslararası Finans Enstitüsünün açıkladığı 2014 ve 2015'te gelişmekte olan ülkelere nakit çıkışlarına baktığımızda 2014'te 111 milyar dolar, 2015'te bu rakam -daha hızlı bir noktada- baktığımızda 735 milyar dolara kadar çıkıyor, bu sene de 430-440 milyar dolar civarında devam edeceği açıksa biz, sermaye noktasında baktığımızda, finanse edecek sermaye yapısındaki sorunların devam edeceğini göz ardı edemeyiz.

Diğer taraftan, portföy yatırımları açısından da Türkiye'nin şu an içinde olduğu gerçeği iyi tespit etmek ve ona göre değerlendirmek lazım. Portföy yatırımları açısından 2014 yılında 20,1 milyar, 2013'te 24 milyar, 2012'de de 41 milyarlık giriş vardı

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman :Sayfa: 100

ama baktığımız zaman dökme suyla değerimden dönmeyeceği ortaya çıktı ve bu sefer çıkışlarla beraber 15,4 milyar dolarlık bir çıkışı yaşadık.

Şimdi, aslında ihracatı bir değerlendirdiğimizde, ihracat açısından değerlendirdiğimizde dış ticareti, cari açık ve dış ticaret dengesiyle ve sermaye yapılarıyla beraber baktıktan sonra bir de ihracat özelinde baktığımızda, aslında, dış ticaret içerisinde bir rakamı daha sizinle paylaşmak isterim. Böyle çok enteresan gelen bir rakam ve ülke sıralaması: Şimdi, biz altın ihracatı ve ithalatı noktasında 2014 ve 2015 açısından baktığımızda birinde, artı, net ihracatçıysak ertesi sene döndük ithalatçı olduk. İsviçre burada çok dikkati çeken bir ülke olarak karşımıza çıkıyor. Bir anda İsviçre bizim ihracat yaptığımız 7'nci ülke noktasına geliyor ve bu dönemde altınla ilgili rakamlarla karşılaştırdığımızda enteresan bir rakam orada ortaya çıkıyor.

Şimdi, bizim tabii ki -arkadaşlarım da saydı- yani Avrupa Birliği ülkeleri, Avrupa Birliği üyesi olmayan Avrupalı ülkeler, burada onların ihracattaki payları gerçekten yüksek ve bu süreçte yeni pazar arayışlarıyla ortaya çıkan yapılarımlar da enteresan ama şu gerçeği unutmamak lazım: İhracat pazarlarını aramak için çok çeşitli çalışmalar olduğu, ihracat çeşitlendirilmesi noktasında, ürün çeşitlendirilmesi, teşviklerin artırılması, serbest bölgeler, serbest ticaret anlaşmaları, bunların hepsi yapılması gereken şeyler ama bunları yapabilmek için içerideki şirketlerinizin ve firmalarınızın sağlam olması gerekiyor ve o firmaların içinde buldukları şartlar, bugün baktığınızda, bir kere Türkiye'deki imalat sanayiyle ilgili maalesef gelinen nokta üzücü. Artı, 500 büyük sanayi kuruluşu açısından baktığınızda, bu firmaların öz varlık kârlılıkları, öz varlık kârlılıklarındaki düşüş özellikle finansman yapılarından kaynaklanan kur farkı giderlerinin yarattığı riskle beraber baktığınızda, şirketlerin bu mücadeleyi devam ettirecek, ayakta duracak gücü ortaya koyması lazım ancak tabii, şu gün baktığınızda, şirketlerin yapısıyla ilgili, 2015 yılında karşılıksız çıkan çek tutarı yüzde 37 artış gösteriyor ve bu artışla beraber karşılıksız çıktuktan sonra ödenen çekler de yüzde 20 azalıyor yani makas açılıyor şirketlerin durumu açısından.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) - Protesto edilen senetler açısından baktığınızda da yüzde 22-23'lük bir artışla 10 milyara varan bir rakamla karşılaşıyoruz ve çökle, senetle beraber sorunlu alacağa dönüşen tutar olarak da 37 milyara ulaşmış bir rakamla karşı karşıyayız. Böyle baktığımız zaman da banka dışı özel sektör şirketlerinin, yine daha önce söylediğim gibi, kârlılık oranlarında karşımıza çıkan tablo maalesef çok aydınlık değil.

Diğer taraftan, geçtiğimiz son iki yıl içinde Türkiye'de Merkez Bankası, Merkez Bankasının aldığı kararlar, Merkez Bankasının Başkanıyla ilgili söylemler sizin de şu anda başında olduğunuz Bakanlığın temsilinde olan kişiler tarafından da günlük ekonomik söylemin veya iç politikanın malzemesi yapılan bir konuydu ama şimdi, bakın, Türkiye açısından değerlendirdiğinizde, Şeffaflık Örgütünün açıkladığı "data"larda bile en çok altı çizilen Türkiye'yle ilgili bakış açısında bir güvensizlik var ve bu güvensizlik Dünya Bankasının raporlarında da çıkıyor ve özellikle hukuki güvensizlikle beraber Türkiye'deki çok başlılıkla ortaya çıkan söylemdeki güvensizliğin sorgulaması.

Nisanda Merkez Bankası Başkanıyla ilgili süre doluyor, süreç belli olacak. Birçok ülkede bunun böyle spekülasyon, tartışma, beklenti, sonrası... Kaldı ki çok hassas bir dönem ve birçok yabancı yatırımcının da bu konuda bir an önce netleşme olmasını beklediğini hepimiz biliyoruz. Böyle bir süreci yumuşatma gibi ön çalışmalar yerine, tahminim, yine o çift başlılığın getirdiği bir değerlendirme yine kendini hissettiriyor.

Sayın Bakanım, diğer taraftan, geçen seneye ilgili enteresan, sizin Bakanlığınızı da ilgilendiren...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Tamamlıyorum. Çok kısa... Tamamlıyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz lütfen.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Aslına bakarsanız, Türkiye'deki karar, bir 32 sayılı kararnamede yapılan kararlarla ilgili değişiklik oldu. Kişilerin yurt dışına çıkarken yanlarında çıkaracağı dövizle, daha doğrusu yolcu beraberinde çıkarabileceği dövizle ilgili birtakım sınırlamalarda genişlemeler oldu ama onun akabinde, sizin Bakanlığınızla ilgili olarak ortaya çıkan -tam ismini de söyleyeceğim- yine serbest bölgeleri de ilgilendiren bir düzenleme yapıldı. Bu Kıymetli Eşya Lojistiği ve Borsa Kasa Hizmetine İlişkin Genelge, bu genelgenin sanırım geçen sene haziran ayında olması gerekiyor, bu genelgeyle beraber serbest bölgelere nakit para ve kıymetli maden çıkışıyla ilgili bir yetkilendirme oldu ve nakitle ilgili bankaların yaptığı işlemler yerine özel şirketlere ruhsat şartıyla bir yetkilendirme verdiniz. Bu yetkilendirmenin de 2 tane şartı vardı ruhsat şartı için: Birisi, para ve kıymetleri madenleri serbest bölgelere taşıma ruhsatları olacaktı; ikincisi de serbest bölgelerde saklama hizmeti olacaktı. Şimdi, buna ihtiyaç nereden duyuldu? Neden bu uygulama oldu? Bu uygulama hayata geçtikten sonra bizim dış ticaretimiz açısından hangi faydaları yaşadık? Sonuçları ne oldu? Nedir, ne değildir, konusunda da açıkçası... Çünkü bu konunun üzerinde çok spekülasyon yapıldı. Hatta biraz önce size söylediğim, altın ithalatı, altın ihracatı, oraya çıktı, tutuldu, tekrar geldi, rakamların üzerinde bir sürü spekülasyon ortaya konuldu. O konuyla ilgili açıklayıcı olunursa da çok sevinirim.

Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Durmaz, buyurun lütfen.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Sayın Başkanım, saygıdeğer Komisyonumuz üyeleri, Saygıdeğer Bakanım, sevgili bürokratlar ve basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman :Sayfa: 101

Sayın Bakanım, sizi de tebrik ediyor, görevinizde başarılar diliyorum.

2016 yılı bütçemizin hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum.

Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar; ülkemizin ekonomisi son derece kırılgan gidiyor. Üretici ve ihracatçılarımız uluslararası arenada olumsuz gelişmeleri karamsar bir şekilde izlemektedirler. Bu konuda tıkanıkları, yalnız kaldıkları, yalnızlaştıkları da olmaktadır, hedeflerinden uzaklaşıyorlar.

Sayın Bakanım, sizin kitapçığınıza şöyle baktığımızda, ülkemizin ihracatçılarının grupları var. Unlu mamuller, narenciye, fındık, zeytinyağı, şekerli mamuller, makine ve devam edip giriyor ama bunların büyük bir bölümü etrafında hiç de iyi ilişkilerimizin olmadığı ülkelerde ciddi rakamların bulunduğunu gösteriyor. Avrupa düzeyinde de iyi değiliz, komşularımızda da iyi değiliz. Artık ülkemizde on dördüncü yılını dolduran Hükümetinizin hasımlıktan öteye bir hisımlık politikasını izlemesi gerekiyor. Sıradan bir esnafın dahi komşularıyla iyi olmadığı zaman işinde ve potansiyelinde çok ciddi düşüşlerin olduğunu hepimiz biliyoruz.

Dünyanın kalbi olan bu güzel coğrafyadaki zor şartlarda kurulmuş bu ülkeyi yönetmek, birtakım konularda ciddi olarak yaşamını, uyguladıklarını gözden geçirmeyi de beraberinde getiriyor. Gelişen ve değişen dünyada devlet geleneğinden uzaklaşan yönetim anlayışıyla, işimiz daha da zorlaşmaktadır. Diliyoruz ki, dünya ticaretindeki gerileme ülkemize çok fazla zarar vermeden, adı çok konulmamış küresel sıkıntıyı aşmayı dayanışarak başarırız. Böyle dönemlerde içeride rekabete dayanacak ihracatçılar ve Hükümetimiz, dışarıda Bakanlığımızın çok değerli bürokratları -bir hayli isim de sayıldı programda, baktım- olağanüstü bir görev ve sorumluluk üstlenmektedirler. Bu arkadaşlarımızın bu kriz döneminde birikimleriyle sunacağı katkılarla ülkemizin içinde bulunduğu bu durumu aşacağına inanmak istiyorum.

Kamu kaynakları yani desteklerin çok verimli kullanımı yurt içerisinde sağlanmalıdır. Ekonomi Bakanlığımız bu kırılgan dönemlerde daha hareketli olmalıdır. Hükümetimiz, Avrupa Birliği ve diğer istikrarlı pazarlara yapılan ihracat ürünlerini ve bu ihracatı yapan pilot illeri, bölgeleri ve sanayicileri mutlak bir araya getirerek çıkışı, ülkemizin içinde bulunduğu açmazı birlikte masaya yatırıp değerlendirmek durumundadır.

Yine, Hükümetimiz, ülkemizin kurulduğu gündeki “Yurtta barış, dünyada barış” rotasına dönmeli, komşu ülkelerle tıkanan yolları açmalıdır ve güven vermelidir. Bu adı açıklanamayan hızlı çıkış için Avrupa Birliği kriterleri ve altına imza attığımız uluslararası sözleşmelerin gereğini ve gerekli yasal düzenlemeleri zaman geçirmeden yapmak zorundayız. Güven veren adalet sistemini yeniden tesis etmeli ve beraberinde uygulamalarını dünyaya göstermeliyiz. Adalet sistemi güven vermeyen ve istikrarı olmayan ülkelerde sıcak para girişini beklemek hayal olur ve aynı zamanda da ülkemizden sermaye çıkışını önleyemeyiz. Bunları göz ardı ettiğimiz süre içerisinde, yurt içerisinde de yeni yatırım ve yatırımcıları kesinlikle bulamayız.

Sayın Mehmet Şimşek, geçtiğimiz günlerde bir açıklama yaptı, aynen şöyle: “Belki de ilk kez bu kadar belirsizliğin olduğu bir dönem içindeyiz. Küresel ölçekte ciddi anlamda belirsizlikler ve jeopolitik gerginlikler var.” yine devamla, “Enflasyonda yüzde 10’a yaklaşan resimle karşı karşıyayız, bu ciddi bir tehdit. Çünkü büyüme potansiyelini aşağı çekiyor.” Ülkemizde küresel ekonominin durumunun pek de iyiye gitmediğini ifade etti.

Sayın Bakanım, bunu Başbakan Yardımcısı söylüyor, ekonomist, eski bir Maliye Bakanı söylüyor. Bu rakamlarla ortaya konulan büyüme hedefleri de hayal, enflasyon hedefleri de hayal, işsizliği aşağıya çekme çabaları da hayal gibi görünüyor. Hükümetimiz acilen kendileri dışındaki muhalefeti ve önerilerini önemsemeli. İş çevrelerinin, sivil toplum örgütlerinin görüşlerini mutlaka acilen dikkate alarak hayata geçirmelidir. Ülkemiz, insanı merkeze oturtan, yüksek katma değerli ürünlerin üretimine yönelmiş, teşvik eden yeni kalkınma planlamalarını acilen hayata geçirmelidir. Bu yaşadığımız dönemde inanıyor ve diliyorum ki, bu kriz ülkemize zor şartlar yaşatmasın, dünyaya da ülkemize de, etrafındaki komşulara da barışı, güzellikleri getirsin.

Bakanlık bütçemizin ülkemize hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum, şahsınızda çalışma ekibinize de başarılar diliyorum.

EKONOMİ BAKANİ MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sağ olun.

BAŞKAN – Sayın Durmaz, çok teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, bütçeler üzerindeki konuşmalar tamamlanmıştır.

Şimdi, on dakika süreyle soru işlemi yapacağım.

İlk soru talebi Sayın Usta’ya aittir, Sayın Usta, buyurun lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Çok hızlı hızlı sorayım, biraz fazla sorum var: 500 milyar dolar ihracat hedefiniz duruyor mu? 500 milyar dolar hedefinde euro/dolar paritesi varsayımınız nedir? Türkiye’de temel sektörlerde ithalat bağımlılık oranı nedir? 5 tane dokümanda kalkınma planı, orta vadeli program, yıllık program, ithalatın azaltılması programı ve 2016 Eylem Planı’nda dahilde işleme rejimi gözden geçirilecek diye bir tedbir var, fakat buna rağmen geçen yıl torba kanunda beş yıl süreyle uzatıldı, dahilde işleme rejimini gözden geçirecek misiniz? GİTES’in son durumu nedir? Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı Anlaşması’na ilişkin Türkiye’nin pozisyonu nedir? 15 tane iç denetçi kadronuz var, sadece 1 tanesi dolu, atama yapacak mısınız? Rusya’yla ticaretimiz orta vadeli program öngörülerinde nasıl gelişecek, ihracat hedefiniz nedir Rusya’ya? Dar bölge teşvik sisteminin bir gereklilik olduğuna inanıyorum, sistemde bu yönde bir değişiklik öngörüyor musunuz? Samsun 3’üncü bölge teşvikten yararlanıyor ve son sırada, SEGE değeri 4’üncü bölgenin ilk iline daha yakın, buna rağmen 3’üncü sırada kalmış, açık bir haksızlık var, bunu düzeltme yönünde bir gayretiniz olur mu? Son iki sorum: İhracatın teknoloji düzeyinde 2014 yılında bir kötüleşme var, bunu nasıl değerlendiriyorsunuz, bu şekilde hedeflenen ihracat hedeflerine ulaşılabilir mi? AR-GE Yasası Meclisten geçti, dün akşam Genel Kurulda onun bir değerlendirmesini yaparken “Doğu Bloku mantığıyla hazırlanmış bir yasadır.” diye nitelendirdim, çünkü bütüncül değildi, ticarileştirme ayağı eksikti. Yani tesis kurma,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman :Sayfa: 102

patent, lisans, akreditasyon, standardizasyon, sertifikasyon ve markalaşma kısmı yoktu, böyle bir AR-GE Yasası'nı ihracat hedefleriniz açısından yeterli buluyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Başka soru sormak isteyen arkadaşımız var mı?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bir sorum var Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakan, cari transferler kalemi bütçenizin yüzde 80, 85'ini oluşturuyor zaten ama detay verebilir misiniz biraz, hangi konularda hedefiniz var? 1,3 milyar TL konusunda biraz detay verirseniz sevinirim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Başka soru talebi yok.

Değerli arkadaşlar, soru işlemi de tamamlanmıştır.

Şimdi, görüş, eleştiri ve sorulara cevap vermek üzere Sayın Bakana söz vereceğim.

Sayın Bakanım, süreniz 45 dakikadır. Lütfen, ağırlıklı olarak sorular üzerinde gidersek...

MUSA ÇAM (İzmir) – Hepsini kullanmasın.

BAŞKAN – Hepsini kullanmaz zaten Sayın Bakanım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama sorulara cevap versin.

BAŞKAN – Sayın Bakanımız soruları çok hızlı cevaplar, biz onu biliyoruz.

Buyurun Sayın Bakanım.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli üyeler; hepinize teşekkür ediyorum.

Hem iktidar partisinden hem muhalefet partisinden katkı sağlayan, yapıcı eleştirilerle yol göstermeye çalışan Komisyonumuzun değerli üyelerine teşekkür ediyorum. Muhakkak ki her fikir birbirinden üstündür ama biz bu inandığımız fikirler doğrultusunda, partimizin, Hükümetimizin aldığı program doğrultusunda bir fikir ürettik ve bunun doğru olduğu inancıyla devam ettirmeye çalışıyoruz.

Öncelikle, yanlış anlaşılmaya meydan vermemek için bazı konularla ilgili bazı arkadaşlarımızın söylediği konuyu anlık düzeltme ihtiyacı olduğunu ifade etmek istiyorum.

Birinci sırada, Sayın Musa Çam'ın söylediği bir konu vardı, Fiba Holdingin Rusya'daki bankasıyla ilgili bir durum söz konusuydu. Bu konuyla ilgili medyada yer alan ilk değerlendirmelerde Fiba Holdingin Rusya'daki krizden dolayı bankasını satmak mecburiyetinde kaldığıyla ilgili bir görüş vardı. Bugün yine medyada yer alan bir görüş çerçevesinde Hollanda uçağının Rusya tarafından düşürüldüğü tespit edildiğinden dolayı Hollanda Hükümetinin aldığı bir yaptırım kararı münasebetiyle Fiba Holdingin bankasının da Hollanda merkezli olduğundan dolayı çıkma şartını öne sürdüğüyle ilgili bir görüş yine medyada yer aldı. Ama Fiba Holding yöneticilerinden Sayın Murat Özyeğin'in bir televizyon programında yaptığı en son açıklama -herhâlde medyadaki alınan kararlar çerçevesinde değil Fiba Holding Yönetim Kurulu Üyesi Sayın Murat Özyeğin'in açıklaması- şu şekilde: "Rusya'da en ufak bir sorunumuz yok, baskı da yok. Rusya'daki ilişkilerimiz iyi, devam ediyor. Credit Europe'un satışıyla ilgili bir süreç içinde değiliz." Bu konuya bir açıklık getirme ihtiyacı hissettim.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sevindirici.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Değerli arkadaşlarımızın söyledikleri konuların gerçekten kıymetli, ehemmiyetli konular olduğunu düşünüyorum. Bazı arkadaşlarımız bizim hem yaptığımız açıklamalar konusunda fikirlerini beyan ettiler hem de siyasi meselelerle ilgili konuları da gündeme getirmeye çalıştılar.

İlk konuşmacı, eleştirilerini ve katkılarını sağlayan değerli arkadaşımız Sayın Bülent Kuşoğlu, "Partinizin iniş döneminde zor bir zamanda göreve geldiniz." diye ifade etti. AK PARTİ'nin zirve yaptığı bir dönemde, Bakan olarak görevi devralmış olduk. Biz bildiğiniz gibi 1 Kasım seçimlerinde yüzde 49,5'lik bir oy oranıyla bugüne kadarki aldığımız en yüksek oylardan birini aldık.

Dünya ekonomisinde zor bir durum var, bunu her fırsatta, her platformda bütün ekonomistlerin söylediklerini ifade etmek mümkün. Ama şu gerçeği de her zaman görmemiz lazım ki, her sıkıntının içerisinde bir fırsat beraberinde vardır diye düşünüyorum. Ben bunu şu şekilde ifade ediyorum: Her kriz kendi fırsatını içinde taşır. Eğer biz bu kriz döneminde, dünya ekonomisinin daralmaya gittiği, herkesin kaygı ve korku içerisinde bulunduğu böyle bir dönemde, bu süreç içerisinde bu süreci iyi bir şekilde değerlendirip fırsata dönüştürmek için hep birlikte gayret gösterdiğimiz takdirde... Ki burada değerli arkadaşlarımız -yaptıkları değerlendirme ve eleştirilerle bütün amaçlarının- Türkiye ekonomisinin gelecekte nasıl iyi olabirliğiyle ilgili bize görüşlerini beyan ettiler. Bazı fikirlerle bir araya gelemezsek, bazı konularda anlaşamayabiliriz ama şunu gördüm ki hem muhalefet tarafından hem iktidar tarafından değerli milletvekili arkadaşlarımızın bugün yaptıkları bütün konuşmaların büyük bir kısmı teknik meseleleri değerlendirmek şeklinde geçti. O anlamda baktığımızda, biz hep birlikte bir araya gelip bu memleketin meselelerini çözmek için gayret gösterdiğimiz takdirde dünyada ortaya çıkan kriz ortamını fırsata çevirmemiz için herhâlde önümüzde bir engel olmadığını düşünüyorum. İnşallah 2016 yılı ve bundan sonraki yıllardaki süreçte Türkiye ekonomisinin krizi fırsata çeviren bir süreç içerisinde hareket edeceğini de ümit ediyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Engel de dış politika Sayın Bakanım, maalesef bu da sizin dışınızda olan bir şey.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman :Sayfa: 103

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Değerli arkadaşlar, dış politikada da Türkiye'nin -bu içinde bulunduğu coğrafyanın, yeniden şekillenmeye çalışmak isteyen bu coğrafyanın dışındaki ülkelerle ilgili- birilerinin aldığı karara da kayıtsız durma pozisyonunda olmaması gerektiğini düşünüyorum. Çünkü bir tarafta Suriye öbür tarafta Karadeniz'deki bölge ve komşularımızla ilgili durum, bir taraftan Irak ve Afrika gibi ülkelerde ortaya çıkan sorunlarla başka ülkelerin almaya çalıştığı kararlar çerçevesinde, herhâlde Türkiye bu konuda da kayıtsız kalamazdı diye ifade etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, 2016 yılını Türkiye'nin yeniden yapılanma, Türkiye'nin yeniden hedef belirleme yılı olarak değerlendireceğimi ifade etmek istiyorum.

Bugüne kadar yaptığımız ihracat, çevre ülkelerle ve enerji yoğunluklu gayrisafi yurt içi hasılaya dönük ülkelerle yaptığımız ticaret odaklı bir yaklaşımdan hareketle giden ve başarıyla devam ettirilen bir konumdaydı. Çevremizdeki ülkelerin 2008 yılı ve daha önceki dönemlerde de başlayan, 2013, 2014 yılına kadar devam eden, hem petrol fiyatlarındaki hem de emtia fiyatlarındaki artış münasebetiyle, o bölgelerdeki gelir artışından kaynaklı, bu ülkelere yapılan ticaret hacmimizde ortaya çıkan fazlalığın bir sonucunda değerlendirme yapılmıştı ama sizlerin de bahsettiği gibi, 2015 yılından itibaren hızlı bir şekilde ortaya çıkan, hem akaryakıt fiyatlarında, enerji fiyatlarında, petrol fiyatlarında olağanüstü derecede bir düşüş, hem de emtia fiyatlarındaki olağanüstü derecedeki düşüşle birlikte, Türkiye'nin yeni pazarlara doğru dönme, yeni pazarları ortaya çıkarma ihtiyacı hasıl oldu diye düşünüyorum.

Yine, bir arkadaşımız herhâlde dile getirdi, bundan önceki dönemlerde demir çelik fiyatlarında bin doları görmüş bir seviyeden bugün ortalama 250 dolara düşmüş bir demir çelik fiyatlarının var olduğunu görüyoruz. Bir arkadaşımız herhâlde ürünle ilgili bir örnek verirken, örneğin daha önceki süreçte kullandığımız bir mamuldeki demir çelikte 1 ton kullanıp bin dolar öderken, bugün aynı 1 ton kullandığımız demir çeliğe 250 dolarlık bir ödeme ortaya çıktığından dolayı, ihracat fiyatlarında beklenmedik bir şekilde düşüş ortaya çıktığını söyledi.

Aynı şekilde...

ERHAN USTA (Samsun) – Ham maddesinde de düştü.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – İşte, onu söylüyorum zaten, iki taraflı onu söylüyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Yani o kullanılan değer kadar kaybımız oldu.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – İşte, onu ifade etmeye çalışıyorum, yani bütün emtia fiyatlarında ortaya çıkan maliyet unsurlu azalmadan dolayı ki 250 dolara düşen mamul fiyatı... Eğer bir sacı mamul olarak görüyorsak, onun unsurlarına baktığımızda daha önce tonu 300 dolar olan hurda fiyatları 180 dolara, 200 dolara düştü, öyle mi? Daha önce tonu 150 dolar civarında olan maden fiyatları bugün 70-80 dolarlar civarına düştü, o düşüşle birlikte dünyadaki emtia fiyatlarının düşüşüne paralel olarak dünya ticaret hacminde bir daralma ortaya çıktı ki bunu da hepimiz tespit ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, üzerinde durduğunuz en önemli konulardan birisi de şu: Diyorsunuz ki "500 milyar dolarlık 2023 hedeflerinde hâlâ kararlı mısınız, iddialı mısınız?"

Bakın, 2023 hedefleriyle ilgili ortaya koyduğumuz dönemle bazı rakamları birlikte değerlendirmek lazım. Biz, o zaman dünya ekonomisindeki gelişme, dünya ticaret hacmindeki büyüme ve Türkiye ekonomisindeki büyümeyle birlikte değerlendirerek bir yol haritası çizdik. Bu yol haritamızda dedik ki "2008 yılında dünyadaki ihracat rakamı 18 trilyon dolardı. 2023'e gidildiğinde eğer dünyadaki büyüme aynı şekilde devam ederse, euro/dolar paritesinde bir değişiklik olmazsa, şartların hepsi aynı kaldığı sürece, Türkiye ekonomisi de bu büyümesini devam ettirdiği takdirde, 2023 yılında 500 milyar dolarlık ihracatı gerçekleştiririz." Nasıl dedik?

Bu konuyla ilgili, bakın, 2002 yılında bizim dünya ticaret hacminden, ihracatından aldığımız pay yüzde...

ERHAN USTA (Samsun) – Bugünkünden düşüktü Sayın Bakanım.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – İşte, onu söylemeye çalışıyorum.

Hayır, 2002 deyince alınganlık gösteriyorsunuz da siz bu işleri iyi bilirsiniz, bir fotoğrafı çekmemiz gerekir. Yani biz iktidara geldiğimiz dönem 2002'ydi, ondan önceki dönemleri de karşılaştırma konusu gündeme geldiği takdirde bunu ona göre değerlendirmemiz gerekir.

ERHAN USTA (Samsun) – İthalatla birlikte değerlendirmek gerekir.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Eğer siz de iktidar olursanız, AK PARTİ iktidarı döneminde yapılacak konuları da bu şekilde yapmış olursunuz.

Bakın, 2002 yılında dünya ihracatından Türkiye'nin aldığı pay on bin de 56, 2010 yılında on bin de 82, 2015 yılında yüzde 1'e yaklaşmış.

ERHAN USTA (Samsun) – İthalat ne olmuş?

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ben ihracatla ilgili konuşuyorum.

Şimdi, bakın, 500 milyar dolarlık ihracatı sorguluyorsunuz. 500 milyar dolarlık ihracatla ilgili kısmı ben açıklayayım, ithal atla ilgili kısmı da zaten söylüyoruz. Sayın Kuşoğlu ifade etti. Biz o konuyla ilgili 2023 yılında toplam ticaret hacmimizin 1,1 trilyon dolar olacağını ifade ettik. Yani 1,1'den 500'ü çıkarırsanız ithalatın ne olduğunu anlarsınız, bu hesabı da biliyorsunuz diye düşünüyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, dünya ticaret hacmindeki payı söylüyorsunuz.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bakın, şimdi, bizim bu noktada geldiğimiz, 2015 yılındaki dünya ihracatından aldığımız yüzde 1, bizim hedefimiz, 2023 yılında beklediğimiz rakam, dünyada her şey normalken 36 trilyon dolarlık bir ihracat hacmine ulaşacağı hesabı vardı. 36 trilyon dolarlık ihracat hacminden yüzde 1,5'lük bir ihracat hedefine ulaşabildiğimiz takdirde, 2023 yılında 500 milyar dolarlık hedefe ulaşıyoruz varsayımındayız.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman :Sayfa: 104

Şimdi, buna şöyle bakmak lazım, eğer rakamları dürüst bir şekilde yorumlayacaksak, altını o şekilde çizmemiz gerekiyor. Nasıl yapmamız lazım? İki unsurun bir araya gelmesi lazım.

Birinci unsur, dünya ticaret hacmi 36 trilyon dolar olduğu takdirde 500 milyar dolara ulaşacağı, ama burada varsayım olan nokta nedir? Bizim dünya ihracatından alacağımız payın yüzde 1,5'a ulaşıp ulaşmayacağıyla ilgili kısımdır. Eğer dünya ticaret hacmindeki ihracat rakamı 40 trilyon dolara ulaşırsa, bizim yüzde 1,5'umuz 600 milyar dolara ulaşacak demektir.

Eğer 30 trilyon dolara ulaşacaksa, bunun yüzde 1,5' u 450 milyar dolara ulaşacak demektir. Nitekim...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakan, söylediğiniz rakama ulaşması için dünya ticaretinin her yıl yüzde 7 büyümesi lazım.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Garo Bey, bakın, o günkü şartlar çerçevesinde...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, dünya ticareti...

BAŞKAN – Garo Bey, ihracat her zaman büyümenin 2 puan üzerinde olagelmiştir.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Müsaade eder misiniz.

Bir arkadaşımız 2001'le ilgili kalkınma planını gösterdi, "2023 hedeflerimiz böyle olacak, şöyle olacak." diye söyledi, ama 2001 yılında hiç kimse 2023 hedeflerini dikkate almadı. Niye? O günkü iktidarın inandırıcılığı yoktu. O günkü iktidar "2002 yılında ihracat 40 milyar dolar olacak." dediği takdirde, vatandaş bunu satın almıyordu, kabul etmiyordu, ama bakın, 2011 yılı seçimlerine giderken, AK PARTİ iktidarı döneminde 2023 hedefleri gündeme getirildi.

Bir siyasi partimiz dedi ki: "Ben AK PARTİ iktidarının 2023 hedeflerini bir tarafa bıraktım." Onlar aslında dünyadaki gelişme ile Türkiye'nin performansını iyi bir şekilde değerlendirebilirlerse, 2023 yılında ihracatımız 650 milyar dolar, ithalatımız 750 milyar dolar olacak diye, 2011 seçimlerine giderken bir söylem geliştirdiler.

Bu neyi gösteriyor? AK PARTİ iktidarı dönemindeki gelişmeler değerlendirildiği takdirde, 2002 yılından 2011 yılına gelen süreç içerisinde, hem dünyadaki gelişme hem de Türkiye'deki taşların yerine oturmasıyla birlikte, güven ve istikrarın var olmasıyla birlikte bu hedefe ulaşabileceği inancı kamuoyu tarafından da kabul gördü. Kamuoyu tarafından kabul görünce, bir siyasi parti çitayı daha da yükseltti. Ne dedi? "AK PARTİ 500 diyor ama bu azdır, ben ihracatı 650 yapacağım." dedi.

ERHAN USTA (Samsun) – Siz 2011'de "202 milyar dolar ihracat" dediniz, 142 milyar dolar gerçekleşti.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Usta, bakın, niye böyle söz kesmeye şeyiniz var.

Hani, az önce arkadaşlarımızdan biri, Sayın Beyribey dedi ki: "Bütün insicamımı bozdun." Benim insicamım kolay kolay bozulmaz da...

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Bakan, siz çok tecrübelisiniz.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Doğru söylüyorsunuz, yani biz yıllarca...

ERHAN USTA (Samsun) – Katkı yapmaya çalışıyorum.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Teşekkür ediyorum.

Katkıyı daha sonra yapın, zaten katkıyı yaptınız, teşekkür ediyorum.

Bakın, değerli arkadaşlar, şartları bu şekilde değerlendirmemiz gerekir. Bizim bu şartlarımızı ifade ettiğimiz süre içerisinde, önce şunu takip edelim. 2023 yılında dünya ticaret hacmindeki, ihracattaki payımızın yüzde 1,5'a ulaşıp ulaşmayacağı konusunu netleştirelim.

Biz, 2008 yılında, sac fiyatlarının bin dolar olduğu bir dönemde, 2015 yılında bunun 250 dolar olacağını düşünebilmek mümkün değildi.

Bakın, size bir örnek vereyim, konum olduğu için söylüyorum, iş saham, çalışma saham olduğu için söylüyorum. 2004 yılında dünyada çelik ihtiyacı 750 milyon ton idi. Bunun 270 milyon tonunu Çin Halk Cumhuriyeti kullanıyor, 170 milyon tonunu Çin Halk Cumhuriyeti üretiyordu. Şu anda 2015 yılının rakamlarına geldiğimizde dünya çelik tüketimi 1,5 milyar tona çıkmış, bunun 800 milyon tonu Çin Halk Cumhuriyeti tarafından üretiliyor. Yani 2004 yılında, on yıl önce dünya çelik tüketimi 800 milyon ton iken bugün 2015 yılında 2 katına çıkmış, 1,5 milyar tona çıkmış. 2004 yılında 170 milyon ton üreten Çin Halk Cumhuriyeti, 2015 yılında 800 milyon ton çelik üretimine geçmiş. Şu anda Çin Halk Cumhuriyeti'nin 2015 yılı çelik talebi 500 milyon tona düşmüş, üretim kapasitesi 800 milyon tonda. 2016 yılı hedefleri 600 milyon ton çelik üretmek ama tüketim miktarları 500 milyon ton. Yani 2015 yılının başında 700 dolar/ton civarında seyreden çelik fiyatları 2016 yılının başında Karadeniz Bölgesinde 250 dolar/ton, Akdeniz bölgesinde 260 dolar/ton seviyesine gerilemiş vaziyette. Bunu öngörebilmek mümkün değildi. Yine aynı şekilde, bakın, 2015 yılında, Dünya Ticaret Örgütü'nün verilerine göre, petrol fiyatlarının ortalama 60 dolar seviyesinde gerçekleşmesi tahmin ediliyordu, 2015 yılındaki petrol fiyatlarının ortalaması 51 dolar seviyesinde gerçekleşti. 2016 yılındaki petrol fiyatlarının ortalama gerçekleşme seviyesi 40 dolar/varil hesaplanırken, bugün 2016 yılının ilk günlerinde 30 dolar/varil petrol fiyatlarıyla karşı karşıyayız. Hatta dünyanın çeşitli önde gelen ekonomi dergilerinin... Ne derece doğrudur bilemiyorum çünkü hem Sayın Tamaylıgil'in hem diğer arkadaşlarımızın ifade ettiği gibi, Sayın Şimşek'ten de alıntılarla "Dünyadaki belirsizliklerin en yüksek olduğu bir dönemi yaşıyoruz." diye ifade eden değerli milletvekilimizin söylediği gibi, bugün petrol fiyatlarında 10 dolarların konuşulduğu bir süreci yaşıyoruz. 27 doları görmüş petrol fiyatlarının önümüzdeki günlerde hangi noktaya geleceğini tahmin etmenin de zor olduğunu ifade etmek istiyorum. Çünkü bir taraftan petrol ihraç eden ülkelerin günlük petrol üretimlerinin 31,5 milyon ton olduğu bir süreçten, Amerika Birleşik Devletleri'nin petrol ihracatını yasakladığı bir dönemden izin verdiği bir sürece geçerken, yine İran'ın petrol üstündeki, önündeki ambargoların kaldırılmasıyla birlikte petrol üreten ülkeler saffına girip ihraç edebilir pozisyona geldiği süreçte, ki kimilerinin 3,5 milyon varil günlük

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman :Sayfa: 105

üretim imkânı olduğunu ifade ettiği, kimilerinin “Yok, o kadar olmaz, 1,5 veya 2 milyon varil petrol üretebilir, ihraç edebilir.” şeklinde ifade ettiği bir süreçte petrol fiyatlarıyla ilgili yarın hakkında bir şey söyleyebilmek mümkün değil. O anlamda...

ERHAN USTA (Samsun) – Vazgeçtik diye anlıyoruz biz Sayın Bakan.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Neden vazgeçtik?

BAŞKAN – Sayın Bakanım, biraz daha... Efendim, bunlar Sayın Usta'nın soruları zaten.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Kırk beş dakika vaktimiz var, hepsi de soru-cevap kısmı.

BAŞKAN – Tabii, tabii sıkıntı yok Sayın Bakanım, buyurun. İsterseniz bir yarım saat daha veririz yani.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, değerli arkadaşlar, 500 milyar dolarlık kısmı... Bizim dünya ticaret hacminden, ihracatından aldığımız pay yüzde 1,5 olduğundan hedefimiz odur. O günkü şartlar çerçevesinde dünya eğer gelişmesini tam beklenen bir şekilde ortaya çıkarmış olsaydı, az önce...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Olmayacak!

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Olmayacağı konusunu şu andaki baktığımız çerçevede söylüyoruz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Görünen köy...

ERHAN USTA (Samsun) – “36'yla 1,5'i çarparsak 500 çıkar.” diyor. Yani bunda matematik olarak bir yanlışlık yok da 1,5 sizin elinizdeki bir şey mi?

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Değerli arkadaşlar, bizim hâlâ o konuda, dünyadaki gelişmeler normal seyrine geldiği takdirde 500 milyar dolarlık ihracat konusunda kararlı olduğumuzu ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkanım, iki arkadaşımız DFİF ile ilgili bir soruyu gündeme getirdiler. Hem Sayın Günel hem Sayın Kuşoğlu hem siz de getirdiniz herhâlde Garo Bey; Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu gider hesabına ait işlemlerin -bu, Sayıştayın bulgusu- herhangi bir muhasebe birim hesabına dâhil edilmemesinden dolayı hesapta bulunan paranın atıl bir şekilde bekletilmesi ve hesaptan gider olarak muhasebeleştirilmeden 75 milyon 410 bin 640 lira 61 kuruşunun kullanılması; bu konuyla ilgili açıklamayı da yapmışız. Zaten Mehmet Günel Bey de açıklamasında şunu da ifade ediyor: Biz bunu Maliye Bakanlığında sormuşuz. Demişiz ki: “DFİF te biriken bir kaynak var. Bu kaynakla ilgili ne yapabiliriz?” Bu kaynak bizim hesaplarımıza girmeden muhasebeleştirilmesi mümkün olmadığından dolayı kanunda ortaya çıkan bir sıkıntının var olduğunu ifade ediyoruz. Nitekim, Maliye Bakanlığı bu konuyla ilgili cevabi yazısında şöyle diyor... Biz Ekonomi Bakanlığı olarak DFİF ile ilgili ödeneğin kalmaması nedeniyle Maliye Bakanlığında ek ödenek istemişiz. Maliye Bakanlığında alınan cevabi yazıda, atıl olarak bekletilen söz konusu meblağın harcanabileceği yönünde görüş alınmış ve alınan bu görüş doğrultusunda da harcama gerçekleşmiştir.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Bakan, burada “Ödeme emri olmaksızın, ödeneğe bağlanmadan, tahakkuku yapılmadan harcanmıştır.” diyor. Yani, bunun için bir işlem yapılması lazım. Bunun sizin döneminizle de bir ilgisi yok, usulsüzdür.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bakın, bizim dönemimizle alakası yok, 2013'le ilgili. 5018 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanmasına ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmaya yetkili olan Maliye Bakanlığının yazılı ve şifahi görüşlerine istinaden gerçekleştirilmiş olup söz konusu ödemeler, ilgili mevzuat çerçevesinde, hak eden firmalara anılan kaynak kullanılarak zamanında yapılmıştır. Yani, firmaların DFİF'ten hak ettikleri rakamı... Sayıştayın “Atıl olarak bekletilen 75 milyon liralık paradan niye ödemiyorsunuz?” şeklindeki eleştirisi, bizim Maliye Bakanlığında görüş olarak, bunu nasıl değerlendireceğimiz görüşü çerçevesinde firmalara kaynak olarak kullanılması imkânı verilmiştir. Yani burada “5018 sayılı Kanun'dan dolayı muhasebeleştirme imkânı bulunmadığından dolayı bu yola müracaat edilmiştir.” diye açıklamalarımız da zaten Sayıştay raporunda verdiğimiz açıklamalarda gözüküyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayıştayın da görüşüne başvurabilir miyiz Sayın Başkan?

BAŞKAN – Sayıştayın da görüşünü alacağız.

Sayın Bakanım, siz buyurun.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yatırım teşviklerinin önemli bir kısmı vergisel indirim, KDV istisnası, gümrük vergisi gibi konuları ifade ettiniz. Sayın Kuşoğlu, bizim burada rakam çok küçük olduğundan dolayı bir rakamı ihmal ettiğimizi ifade etmek istiyorum. Burada elektrik ve faiz desteğini ifade etmemişiz. 2015 yılındaki bu rakam çok küçük olduğundan dolayı... 3,9 enerji desteği var, 0,12 milyon lira da turizm enerji desteğiyle ilgili kısım var. Bu rakamı topladığınız zaman siz de zaten oradaki 3'lük bir rakam eksikliğini ifade ederken ortaya koymuştunuz, bu da...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Önümüzdeki yıl için, 2016 için ödeneği eksik istemişsiniz. 395 milyon var 2015'te, siz 200 küsur talep ediyorsunuz. Neden düşük talep ediyorsunuz? Yani düşeceğini mi teşvikin...

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bizim talebimiz 675 milyon, bütçeye konulan 395 milyon.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hayır, 2015'te gerçekleşen 395 milyon.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ek ödeneklerle beraber bu yalnız.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Siz 2016'da yine düşük istiyorsunuz, onun altında bir rakam istiyorsunuz.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Düşük istemiyoruz, 675 milyon istiyoruz, talebimiz ama...

BAŞKAN – Hayır şeye giren değil Sayın Kuşoğlu.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bütçeye giren değil, talebimizi söylüyoruz.

BAŞKAN – “Ama ek ödeneklerle o rakamı yakalarız.” diyor Sayın Bakan.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman :Sayfa: 106

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – “Yeni Türkiye” markası yurt dışı tanıtım faaliyetleriyle ilgili... Değerli arkadaşlar, Türkiye'nin marka değerini, algı değerini yükseltmek için bir çalışma başlatılmış iki yıl önce. Bizden önceki bakan arkadaşlarımız zamanında başlatılan, artık Türkiye markasının bir üst segmentinin oluşturulabilmesi için...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 296 istiyorsunuz.

BAŞKAN – Efendim, Bakanlığın talebi 600 küsur, Maliyenin öngördüğü...

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bakanlığın talebi 675, bütçede Maliye Bakanlığının verdiği 296.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Bunlar Maliyeye 600 küsur diyorlar, Maliye vermiyor “Paramız yok.” diyor.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bihlun Hanım doğru söylüyor, siz de zamanında Maliyeciydiniz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Burada bunu tartışalım Sayın Bakanım. Genel Kurula inince olmaz, madem öyle bir talebiniz var, burada tartışalım, artırım gerekiyorsa yani. Zaten buranın bu konuda yetkisi var.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Doğru söylüyorsunuz, Genel Kurulda yetki yok.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Genel Kurulda yetki yok. Böyle bir talebiniz varsa o zaman ortaya koyun, hakikaten tartışalım.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, siz her zaman böyle açık çek vermediniz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ben vermedim.

MUSA ÇAM (İzmir) – Makul olursa evet.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Kuşoğlu'na teşekkür ediyoruz, iyi niyetlerinden, yaklaşımından dolayı.

Değerli arkadaşlar, Türkiye...

BAŞKAN – Bütçe bütünlüğü esas olduğu için onu Maliyenin bütçesinde değerlendiririz.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Türkiye markasını bir üst segmente çıkarmak istiyoruz. Hani, bazı ürünlere markalarıyla, bazı ürünlere de ülke orijinleriyle bir değer tespit edilir. Şimdi, herhangi bir ülke -isim vermek istiyorum- bilinen bir ülke veya Avrupa Birliği ülkelerinden, büyük ülkelerinden birinin “made in şu ülke” diye yazan bir malın önce tüketici veya alıcı üzerindeki bir değeri, fiyat algılaması mevcuttur. Öncelikle ona bakılır. Cebimizdeki telefonların hangi ülkede üretildiği değil, hangi marka taşıdığıyla ilgili de bir konu vardır. Bir de hiç bilmediğimiz bir ürünün, tanımadığımız bir ürünün kamuoyuna yeni lanse edildiği durumlarda, hangi ülke tarafından üretildiğine bakıldığında onun alıcı nezdindeki bir fiyatı belirlenir. Az gelişmiş ülkelerdeki algı ile gelişmiş ülkelerde üretilen bir malın o ülke ürünü olduğu, o ülkenin mamulü olduğu takdirde farklı bir algıyla yeni bir fiyat ortaya çıkmış olur. İşte buradan, cebimizde taşıdığımız cep telefonlarının hangi ülkede üretildiğiyle ilgili bir segmenti ortaya çıkardıktan sonra, 2016 ve sonraki yıllarda artık ülke algısından ziyade marka algısının oluşturulduğu... Sayın Çakırözer'in söylediği konu “Kaç tane markamız vardır son on yılda?” diye ifade ettiği, “10 tanesini sayabilir misiniz?” diye söylediği konunun artık Türkiye'nin de dünyada markasının olabileceği noktaya doğru gitmesinin adımlarını atmak istiyoruz.

Bugüne kadar Türkiye'nin dünya çapında olağanüstü derecede kabul görmüş bir markasının olduğunu söylemek yanıltıcı olur. Hem bizden önceki dönemde de bu konuyla ilgili markalaşma gerçekleşmemiş hem AK PARTİ iktidarı döneminde çok gayret etmemize rağmen bu işleri ulaşamamışız. Ama, şu anda önce Türkiye markasının bir üst segmente çıkmasıyla ilgili yani Türkiye algısının “made in Turkey” yazısıyla birlikte, onun yazdığı ürünlerin bir üst noktada alıcının algısını değiştirebilecek noktaya getirirken öte yandan bundan sonraki süreçlerimiz içerisinde de Türk mallarının artık hangi ülkede olursa olsun üretildiği intibasına bakmadan, o markanın olduğu bir şekilde ürünün bir noktaya doğru gelebilmesi için, Türk markasının oluşabilmesi için, noktasal gayret göstermek için, bu heyecanı taşıyan markaları da tespit edip onlara gerekli desteği vermek için gayret göstereceğiz.

Burada gördüğüm kadarıyla, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyesi arkadaşlarımız bu eksikliğin varlığını hissediyorlar, Ekonomi Bakanlığının bu konuda yapacakları olumlu çalışmaları da destekleyeceklerini ifade ediyorlar diye de bir anlam aldığımı görüyorum. Herhâlde Sayın Çakırözer de destekliyor.

BAŞKAN – Dünya çapında marka organizasyonlarımız var ama Sayın Bakanım, değer itibarıyla. Global olarak dünyanın her yerinde olmayabiliriz ama değer itibarıyla dünya çapında marka organizasyonlarımız var; mesela bir LC Waikiki.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Doğru söylüyorsunuz, evet.

BAŞKAN – Ben de Kurucu Genel Müdürüyüm de mağazacılığın, o yüzden söyledim.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Evet, Sayın Başkanım da katkılarından dolayı teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, bu konuyla ilgili biz 30 Kasım 2015 tarihinde başladığımız “Turkey Discover the potential” tanıtımıyla birlikte önce yurt dışındaki hedef ülkelerde bu işi başlattık. Türkiye'ye yatırım yapmak isteyen ülke sermayesini Türkiye'ye çekebilme için bir reklam filmini başlattık. Bu reklam filminin etkisinin ne olduğuyla ilgili muhakkak ki sonuçlar geldikten sonra bakacağız. Hedef kitlemiz büyük bir kitleydi ve yaptığımız etki analizine göre 150 milyonun üzerinde bir dünya nüfusuna hitap ettiğimizi varsayıyoruz. Çünkü, hem televizyonlarda hem medyada bu konuyla ilgili etkin yayın organlarında yaptığımız reklam kampanyası da bu şekilde devam etti. 27 televizyon kanalı, 25 gazete, 20 dergi, 21 havaalanı ve dijital medyada bu konularla ilgili tanıtım faaliyetlerimize devam ediyoruz. 31 Aralıktan itibaren de Türkiye genelinde bir yayın başladı. Bu yayınlar da devam ediyor. Yani, bu konuda bir heyecan ortaya çıkarabilmek için yaptığımız işlerden birisi.

“Turquality” markası 2004 yılında başlamış. Bu, markalaşma ile ilgili değil, yurt dışında faaliyet gösteren firmaların rekabet gücünü artırabilmek için yapılmış, “Turquality” yani değer cinsinden katma değeri yüksek olan ürünleri pazarlayan, üreten firmaların

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman :Sayfa: 107

başka ülkelerde yapacakları faaliyetleri desteklemek adına iş yeri kirası, çalışanların istihdamıyla ilgili, ücretleri ve diğer unsurları karşılamak amaçlı, katma değeri yüksek olan ürünlerin başka ülkelerde satışını ve onların pazarlanabilme imkânlarını rahatlatıcı bir şekilde ortaya çıkarmış teşvik unsurlarından birisidir ve bugüne kadar da çok olumlu ve verimli karşılık aldığımızı inanıyorum. Ama "Turquality" markası ile birlikte yani "Turquality" destekleriyle birlikte bu firmaların markalaşma yönündeki atacakları adımlar biraz daha etkin bir şekilde desteklenerek daha iyi bir noktaya getirilme imkânı mevcuttur diye düşünüyorum. Bununla ilgili yapacağımız işlerde de, bu süreçte reklam kampanyası içerisinde de yeni hedeflerimizde marka oluşturabilmek için yani marka değerini yükselterek malın katma değerini daha üst bir noktaya getirmek için gayret göstereceğiz.

Hep ifade ediyorum, söylüyorum. Üstümüzdeki elbiseler Türk markayla olduğu takdirde 100 dolar, 200 dolar olurken aynı ürün aynı fabrikada, aynı emekle, aynı işçiyle yapıldığında, çok tanınmış bir markayla piyasaya çıktığında kimi zaman bin dolar, kimi zaman 10 bin dolarlık etikete sahip olabiliyorsa bu bizim emeğimizin hakkını tam olarak alamadığını, katma değer noktasında marka belli bir noktaya gelmediğinden dolayı eksik tahsil ettiğimizin ifadesidir diye düşünüyorum. Onun için, markalaşmaya 2016 yılında özel bir önem vereceğiz diye ifade etmek istiyorum.

Dahilde işleme rejimiyle ilgili, Bakan olduğumun birinci haftasında Bursa'da bu konuyla ilgili bir toplantı yapıldı. Aslında ben de dahilde işleme rejiminin Bursa'da sivil toplum örgütlerinin ve bu konuyla ilgili paydaşların bulunduğu toplantıda, 250 kişilik bir kitlenin katıldığı, herkesin fikir beyan ettiği, odalar birliğinin, sanayi ticaret odalarının, ihracatçı birliklerinin, bu konuya muhatap olan kim varsa onların bulunduğu bir ortamda arkadaşlarımız bu konunun artı ve eksi yönlerini değerlendirdiler. Uzun yıllardır, dahilde işleme rejimi -yanlış hatırlıyorsam, 1995'te herhâlde hayata geçti dahilde işleme rejimi- hemen hemen yirmi bir yıldır devam eden bir sürede ortaya çıkan, ilk zamanlarda olumlu ama sonradan bazı olumsuz etkilerinin de var olduğunu, istismar edildiği konularla ilgili de eleştirilerin var olduğu söylenen bir durum. Bu konuyla ilgili değerlendirmeler yapılıyor. Dahilde işleme rejimi konusunda, arkadaşlarımızın hassasiyetleri çerçevesinde değerlendirmeler yapılacak. Ona göre iyi bir noktaya gelecektir diye ümit ediyoruz.

"Net hata noksan Türkiye'de neden yüksek?" konusuyla ilgili, arkadaşlarımız birbirlerine zaten sorarken cevaplarını verdiler. Bir arkadaşımız "Anlayamadım, bu konu niye böyle oluyor, gelecekte nasıl olacak?" diye ifade ederken, Bülent Bey aynı cevabı verirken Komisyon üyesi bir arkadaşımız da birbirlerine cevabı verdiler. Net hata noksan kaleminin -gönül ister ki- en minimum seviyede olması lazım yani kaynağı belirsiz giren dövizin minimum seviyede olması, herhâlde herkesin istediği bir şeydir ama cari işlemler dengesinin parasal miktarı kesin. Bu para alt kalemlerden giriyor, bavul ticaretinden kaynaklanabilir, turizm gelirlerinden kaynaklanabilir. Bu konunun anket yaparak ne olduğu, net hata noksan kalemleriyle ilgili kısım ortaya çıkabilir.

ERHAN USTA (Samsun) – Pardon Sayın Bakanım, burada, yalnız yani kaynağı belirsizlik ile anket, istatistiki hata ayrı bir şey. Siz hangisini demek istiyorsunuz? Kaynağı belirsiz mi diyorsunuz, istatistiki hata mı olmuş olabilir? Çünkü, mesela turizmi yanlış ölçersen, bavul ticaretini yanlış ölçersen, bu istatistiki hatadır.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – İstatistiki bir hatadır zaten. Bunun şeyinde ne farkı var?

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, ikisi ayrı şey. "İstatistiki hata" mı diyorsunuz, "kaynağı belirsiz para" mı diyorsunuz? Ekonomi Bakanısınız. Sizin burada ne söylediğiniz çok önemli.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – İstatistiki hata diyorum. Net hata noksan kalemi de Merkez Bankasının kayıtlarında ne görünüyorsa odur zaten.

ERHAN USTA (Samsun) – Yok, istatistiki hataysa bir artı, bir eksi olmaz. İstatistiki hata hep aynı yönde olur. Yani, bavul ticaretini hep diyelim ki eksik ölçüyorsunuz...

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Evet.

Şimdi "DİR'in ihracat içindeki payı doğru mu?" diye Sayın Mehmet Günel sormuş. 2003 yılında toplam ihracat içindeki DİR'in payı yüzde 51,3; 2004 yılında yüzde 54,1; 2014 yılında yüzde 42,56; 2015 yılında yüzde 39,97. Sayın Günel "Yıllar itibarıyla var mı?" diye sordu, DİR'in yıllar itibarıyla toplam ihracat içindeki payını Sayın Günel'a da ifade etmiş oluyoruz.

Sayın Günel Rusya krizinin Antalya'yı etkilemesi konusunu ifade ettiler. Kendi bölgesi yaş meyve-sebze ihracatı konusunda önemli bir konumda olan bir ilimiz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, buradaki vekillerimizin sorularını cevaplasa.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Efendim? Size geleceğiz, sizin şeylere de.

BAŞKAN – Vaktimiz var. On dakikanız var daha. Hem "Buradaki milletvekillerimize öncelik verdim." diyor arkadaşlarımız. Olabilir.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi, 24 Kasım tarihinde uçak kriziyle ilgili durum ortaya çıktı. Aynı gün, 24 Kasım 2015'te de ben Bakan oldum. Saat ikide Bakanlığım açıklandı, 10.20'de de uçak krizi oldu. Yani, sabah 10.20'de uçak krizi oldu, saat 14.00'te Bakan oldum. Aynı gün Yaş Meyve Sebze İhracatçı Birlikleriyle derhâl telefon trafiği gerçekleştirdik; bir taraftan Müsteşarımız, bir taraftan ben, bir taraftan arkadaşlarımızla birlikte bunu yaptık. 25 Kasım tarihinde Yaş Meyve Sebze İhracatçı Birliklerindeki arkadaşlarımızla toplantı yaptık, dertlerini dinledik ve derhâl Rusya masası oluşturduk. Yaş meyve sebze ihracatçısı arkadaşlarımızın sıkıntılarını hemen masaya yatırdık ve çözüm yollarını bulduk. Şu anda yaş meyve sebze ihracatçılarının, Rusya'dan kaynaklı ihracatlarının eksilmesini başka ülkelere yaptıkları ihracatla birlikte telafi ettiklerini ifade etmek isterim.

Bakın, değerli arkadaşlar, 25 Kasım tarihinden 15 Aralık tarihine kadar geçen süre içerisinde Rusya'yla yaptığımız ihracatta, 2015 yılının 1 Ocakından 2015 yılının 25 Kasımına kadar ya da 2015 yılının 1 Aralık'ına kadar normal seyirindeki ihracatımızda yüzde 40'luk bir düşüş var. Niye? Çünkü, az önce sizlerin de ifade ettiği gibi, emtia fiyatlarının, ham madde fiyatlarının düşmesinden

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman :Sayfa: 108

kaynaklı, Rusya'nın 110 dolara sattığı petrolün 30 dolarlara düştüğü bir dönemde gelirindeki düşmeden kaynaklı zaten yüzde 40 civarında bizim Rusya'ya olan ihracatımızda bir düşüş var. Normal şartlar altında bizim Rusya'ya olan ticaretimiz 3,7 milyar dolarlık bir seyre ulaşacaktı. Rusya krizi olduğu, uçak krizi olduğu dönemde, bizim o on beş günlük süre içerisinde ihracatımızda yüzde 80 civarında bir azalma oldu. 15 Aralıktan itibaren Aralık sonuna kadar olan sürede normal seyrine geldi Rusya'yla olan ihracatımız. Yani, toplam olarak baktığımızda, 2015 yılındaki Rusya'ya ihracatımızdaki düşme yüzde 54; 24 Kasım-31 Aralık itibarıyla ihracatımızdaki toplam düşme yüzde 54. Yani, normal seyri 39,4 -yuvarlak 40 dersek- 24 Kasım-31 Aralık tarihi itibarıyla da yüzde 55 -54,6- civarında ihracatta bir azalma söz konusu olmuş. O anlamda, baktığımızda, yaş meyve sebze ihracatı yapan, özellikle Antalya bölgesindeki durumda olağanüstü bir sıkıntının olmadığını ifade etmek istiyorum.

Et ithalatıyla ilgili kısmı herhâlde siz sormuştunuz. Ben bu konuyla ilgili bir açıklama yaptım. Merkez Bankası Başkanının enflasyonla ilgili, sanıyorum, Plan Bütçe Komisyonunda yaptığı sunum çerçevesinde...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Gıda fiyatlarındaki artış.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Efendim, gıda fiyatlarındaki artış ve et fiyatlarının da enflasyon içerisindeki payının yüzde 24 olduğuyla ilgili. Herhâlde öyle...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Dünyada düşerken bizde artıyor.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Dünyada düşerken bizde artıyor konusuyla ilgili. İstanbul'da bu konunun tam gündem olduğu sırada basın mensupları bu konuyu söylediler; biz de et ihracatıyla, ithalatıyla ilgili bir karar alabileceğimizi, spekülasyon gayret içerisinde bulunanların bundan nemalanmalarının engellenmesi konusunda bir karar alabileceğimizi ifade etmiştik.

Bildiğiniz gibi, Avrupa Birliğinden, Gümrük Birliği Anlaşması çerçevesinde, ithal etmek zorunda olduğumuz 19 bin tonluk bir et ithalatı mecburiyetimiz var. Bir de, öte yandan, daha önceki yıllarda yaptığımız Bosna-Hersek'le ilgili anlaşma çerçevesinde 6.500 tonluk almamız gereken et ithalatı var. Toplam 25 bin tonluk et ithalatının alınacağını ifade ettik. Nitekim, dün itibarıyla Resmî Gazete'de yayınlandı. Hem Avrupa Birliğinden ithalatımız hem de Bosna-Hersek'ten yapacağımız ithalatla ilgili Resmî Gazete'de yayınlandı. Bunun ithalatı Et Balık Kurumu tarafından gerçekleştirilecek.

"Transfer giderinin detayı nedir?" diye, son sorduğunuz soru. İhracata yönelik devlet desteği 1 milyar 57 milyon lira, yatırımlara yönelik devlet desteği ise 296,7 milyon lira; toplamı 1 milyar 354 milyon lira. Transfer harcamalarının dağılımına baktığımızda bu gerçekleşiyor.

Yine, "Uçak krizi nedeniyle Rusya'ya ihracat yapan, zarar gören firmaların zararlarının telafi edilmesi için Bakanlığınızla ilgili ne gibi önlemler alınmıştır?" diye siz sormuştunuz. Yaş meyve sebzeyle ilgili kısmı ifade ettik. Bunun farklı şekilde... İhracatçı Birliklerinin bildiği ama şu anda elimizde net rakamlar olmadığından detayla açıklamayı ben size daha sonra ifade edebilirim. O konuyla ilgili telafi edici faaliyetlerimiz var. İhracatçı Birlikleri bu konunun ne olduğunu da teferruatıyla biliyorlar.

Rusya'yla ilgili krizin bazı konularda, özellikle tekstil konusunda sadece Rusya'ya çalışan firmalardan, Tekstil ve Konfeksiyon İhracatçı Birliklerinden arkadaşlarımızla yaptığımız toplantılarda hangi firmaların hangi ölçüde zarar görebilecekleriyle ilgili bir çalışma yaptılar, onu bize getirecekler. O çerçevede de o arkadaşlarımızın önündeki engelleri kaldırmaya çalışıyoruz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Toplamda 10 milyar dolarlık bir kayıp olacağından bahsediliyor.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yok, öyle, Rusya'yla zaten...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yalnızca bu değil, yani, tüm boyutlarıyla 10 milyar dolarlık bir kayıptan bahsedildi.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi, Garo Bey, Rusya'dan 2015 yılında gelen turist sayısı 4-4,5 milyon kişi. Bizim turist başına ortalama gelirimiz de, yanlış bilmiyorsam, 750-800 dolar civarında. Yani, bu çerçevede, baktığımızda, şimdi, diyorlar ki: "Bu turistin tamamen gelmeyeceği varsayımıyla." Ama benim öngörüm, benim tahminim şu: 4,5 milyon turist herhâlde 3 milyonu gelecektir.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Rezervasyon yok.

MUSA ÇAM (İzmir) – Rusya'dan mı gelecek?

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yani, bu doğrudan oradan değil. Başka yönlerden de gelenler var. O çerçevede değerlendireceğini... Çünkü, alıştıklarından dolayı olur diye tahmin ediyorum. Bu da bir tahmin. Rezervasyon iptalleri...

KADİM DURMAZ (Tokat) – Olmasını arzu ediyoruz.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yani, olur diye tahmin ediyorum ben de.

ERHAN USTA (Samsun) – Siz ne kadar etki görüyorsunuz, yani, sizin tahmininiz ne?

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Nereden?

ERHAN USTA (Samsun) – Ben de onu sormuştum: Rusya krizinin 2016 için...

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Turizm konusunu mu diyorsunuz?

ERHAN USTA (Samsun) – Turizm artı yaş sebze-meyve.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Turizm konusuyla ilgili, yaş meyve sebze...

ERHAN USTA (Samsun) – Tamamıyla ilgili, yani, bavul ticareti...

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bakın, şimdi, Rusya'ya 2015 yılı toplam ihracatımız 3,7 milyar.

ERHAN USTA (Samsun) – Bavul ticareti hariç.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bavul ticareti hariç, tabii. 3,7 milyar, o şeyini söylüyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman :Sayfa: 109

2015 yılına baktığımızda, Rusya'ya olan Şubat ihracatımızda yüzde 50 bir düşüş söz konusu. 2015 Şubatı ile 2016 Şubatı arasında, yani, 11 Şubat 2015'te 12 milyon 392 bin dolar ihracat yapmışız, 2016 yılı Şubat ayının 11'ine kadar 6 milyon 144 bin dolarlık...

ERHAN USTA (Samsun) – Gösterge olduğu gibi de belki daha az olur, yani, o kadar, yüzde 50 düşüş yüksek bir düşüş.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ocak ayı geneline baktığımızda da, 2015 yılı Ocak ayında 313 milyon dolarlık ihracat yapmışız. 2016 yılı Ocak ayında da ihracatımız 109 milyon 898 bin dolar; yüzde 65 civarında bir düşüş söz konusu.

Turizmle ilgili kısım... Toplam bavul ticaretinin 3,5 milyar dolar olduğunu tahmin ediliyor 2014 yılında. 2015 yılında 2,5 milyar dolar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakan, süre doldu.

Bir on beş dakika daha vereyim Sayın Bakan, toparlayalım lütfen.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 2015 yılında 2,5 milyar dolarlık bir bavul ticareti olduğu tahmin ediliyor, 2016 yılında bavul ticaretinin yüzde 30 kayıpla 1,7 milyar dolara inmesini tahmin ediyoruz, 750 milyon dolarlık bir düşüş olabileceği ihtimali var.

Turizm gelirleriyle ilgili, 2014 yılında 4,5 milyon turist gelmiş, 2015 yılında 3,6 milyon turist gelmiş. Yani, biz 2014 yılı rakamlarıyla baktığımız takdirde yüksek bir rakam gibi geliyor ama 2015 yılında Rusya'daki gelir seviyesindeki düşmeden kaynaklı 3,6 milyon turist gelmiş. 2016 yılında 1 milyar dolar bir azalış bekliyoruz turizm gelirlerinden. 1,8 milyar dolarlık 2015 yılı turizm gelirleri rakamı -tahmin ediliyor- 1 milyar dolarlık düşerse 800 milyon dolarlık veya 1 milyar dolarlık turizm geliri bekliyoruz, Rusya'dan geleceklere bizim beklentimiz.

ERHAN USTA (Samsun) – 4,5-5 milyar dolar kabul edebiliriz toplam etkiyi. 1,5 milyar bavuldan, 1 milyar turizm, sizin dediğinizden öyle anlıyorum, 3,5'un da üçte 2'si giderse normal ihracattan da 2 milyar dolar...

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yani, 2015 yılında 3,5 milyar dolarlık...

ERHAN USTA (Samsun) – Toplamını diyorum Sayın Bakanım, aklımızda kalıcı bir şey kalsın yani...

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bakın, 2,5 milyar dolarlık bavul ticareti olmuş 2015 yılında, biz 750 milyon dolar bavul ticaretinde eksilme tahmin ediyoruz, yaklaşık 1 milyar dolar da turizm gelirlerinden tahmin ediyoruz, 1 milyar 750 milyon dolar.

ERHAN USTA (Samsun) – 2015'e göre yapmayın çünkü 2015'te de sıkıntı vardı.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Neye göre yapacağız? 2015'e göre...

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Bakanım, benim amacım rakamı yükseltmek değil.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır, şöyle: Siz 2014'e bakarsanız o şekilde. Ben size 2015'ten 2016'ya geçtiğimiz takdirde bu olacak diyorum. Siz bu rakamı, ona göre, 2018'den mi yaparsınız, 2015'ten mi yaparsınız, 2010'dan mı yaparsınız, ona göre değerlendirin.

ERHAN USTA (Samsun) – Standart yıllara göre yapmak en uygunu olur diye söylüyorum ben. İlişkilerimizin düzgün olduğu bir döneme göre etkiyi görmek daha uygun olabilir.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ama, 24 Kasım bu ilişkilerin bozulduğu zaman.

ERHAN USTA (Samsun) – Ben de o yüzden diyorum, 2015'te de etkisi...

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bakın, şimdi, 2015 yılı, otuz beş günü hariç, normal bir yıldır Rusya'yla, doğru mu? Sadece otuz beş günü anormal bir dönem oldu. Bizim 2015 yılının tamamında ihracatımız 3,7 milyar dolar olmuş, bavul ticaretimiz 2,5 milyar dolar olmuş, 3,6 milyon turist ve 1,8 milyar dolar turizm gelirimiz olmuş. 2014 yılında 2,7 milyar dolar turizm gelirimiz olmuş. Normal şartlar altında, 2014'ten 2015'e gelirken Rusya'nın gelir seviyesindeki düşmeden kaynaklı zaten 1 milyar dolarlık bir azalma hasıl olmuş diye ifade etmek istiyorum. Yani, rakamsal olarak 1 milyar 750 milyon dolarlık bir eksilme öngörüyoruz.

Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanımızın, benim de katıldığım, TÜGİK Genel Kurulunda ifade ettiği sözle ilgili Sayın Çam "Vatandaşları yanıltmayın." diye ifade etti. Bakın, Türkiye ekonomisinin büyüme oranlarının -Sayın Cumhurbaşkanı da zaten aynı şekilde söyledi- birinci çeyrekte 2,5 büyüme, ikinci çeyrekte 3,8, üçüncü çeyrekte yüzde 4 ve üç çeyrek ortalamasının 3,4 olması gerekiyor. Sayın Cumhurbaşkanı "4" demiyor orada.

MUSA ÇAM (İzmir) – "4" diyor.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yani, Sayın Cumhurbaşkanım "2015 yılının ortalamasının 4 olacağı hemen hemen kesinleşmiştir." diyor. Niye? "Sanayi üretimindeki ve tarım üretimindeki artış münasebetiyle öyledir." diye ifade ediyor. İmalat sanayisinin büyümesi yüzde 3, dördüncü çeyrekte imalat sanayisinin büyümesi yüzde 8,1, tarımda yüzde 7,4 büyüme, özel tüketim de ilk dokuz ayda yüzde 4,5 büyüdü, özel yatırımlar da... Yani, "2015 yılının 4 olarak büyümesi hemen hemen kesinleşmiştir." diye bir ifade kullanıyor. Yani, rakamın doğrusu bu, bu şekilde olması gerekir.

GİTES'le ilgili, Girdi Tedarik Stratejisi konusunda, GİTES eylem planları uygulama dönemi 2013-2015 yılları arasında sona erdi. Şimdi ikinci dönem hazırlıklarını tamamlamak üzereyiz. Özel sektörle beraber birinci dönemin sonuçlarını değerlendirerek ikinci dönem eylemlerini belirledik. Ayrıca, öncelikli dönüşüm programları arasında yer alan İthalata Olan Bağımlılığın Azaltılması Programı Eylem Planı'nda GİTES güncellemesi yapıyoruz. Onun da mevcut olduğunu ifade etmek istiyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman :Sayfa: 110

Yurt dışı müteahhitlik sektöründe komşu ülkelerle kayıplarımız ve alınan önlemler... Değerli arkadaşlar, yine sizin de ifade ettiğiniz gibi, komşu ülkelerin esas zenginlikleri yer altı zenginlikleri, petrol zenginlikleri, doğal gaz zenginlikleri. Petrol fiyatlarını hep biliyoruz ama doğal gaz fiyatları konusunda benim bir fikrim yok, ne aşamada olduğunu da tam bilmiyorum. Onlar da petrole paralel olarak aynı şekilde düşüyor ama onların hesaplama yöntemleri beş altı ay geriden geldiğinden dolayı...

ERHAN USTA (Samsun) – 3, 6, 9 aylık kontratlar olduğu için...

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – ...o kontratlar olduğundan dolayı o şekilde geliyor ama petrol fiyatları cari fiyatlarla, güncel fiyatlarla yapıldığından dolayı anlık takip etme imkânımız söz konusu. Bildiğiniz gibi, bu 110 dolar ortalama 2014 petrol fiyatlarının 39 dolar 2015 ortalama fiyatına gelmesiyle birlikte bu ülkelerdeki gelir seviyesindeki azalma bizim de müteahhitlik hizmetlerimizde bir düşmeyi ortaya koyuyor.

Ben iki gün önce Kazakistan ve Türkmenistan gezisi gerçekleştirdim. Orada iki ülkenin Devlet Başkanıyla da görüşme imkânı bulduk. Kazakistan Devlet Başkanı Sayın Nazarbayev'le -Sayın Başbakanımızla birlikte- heyetler arası toplantıda bulunduk. Aynı zamanda, Türkmenistan Devlet Başkanı Sayın Berdimuhammedov da birlikte yaptığımız toplantıda Türk müteahhitlerinin bugüne kadar yaptığı işlerden memnuniyetlerini ve bundan sonraki süreçte de Türk müteahhitlerinin Kazakistan'ı, Türkmenistan'ı mamur hâle getirmeleri için aynı şekilde devam etmek istediklerini ifade ediyorlar. 2017 yılında, az önce konuşmamın içerisinde de söylediğim gibi, orada yapılacak EXPO fuarını Türk müteahhitleri gerçekleştiriyorlar. Yine, Türkmenistan'da yapılan havaalanı yapımını 2,5 milyar dolarlık bir rakamla yine Türk müteahhitleri gerçekleştiriyorlar. Asya Olimpiyatlarının yapılacağı kompleksi de 6,5 milyar dolar bir bedelle Türk müteahhitleri gerçekleştiriyorlar.

Biz, Sayın Cumhurbaşkanımız ve Sayın Başbakanımızla yaptığımız Afrika seyahatleri, Sahra Altı Afrika seyahatleri ve bir önceki hafta Sayın Cumhurbaşkanımızla gittiğimiz Güney Amerika seyahatlerinde de gördük ki Türk müteahhitlerinin ünü, siz değerli arkadaşlarımızın da ifade ettiği gibi, sadece çalıştıkları bölgelerde değil, dünyanın her tarafında haklı bir noktaya doğru gelmiş. Bugün müteahhit firma sayısı bakımından dünyada 2'nci sıradayız, ciro bakımından dünyada 8'inci sıradayız ve övünerek ifade ediyorum, övünmemiz gerektiğini söylüyorum, bu bölgenin insanı olarak, bu ülkenin insanı olarak müteahhitlerimizin yaptığı işlerden de övünüyoruz, hep beraber de haklı bir övünç duymamız gerektiğini ifade ediyorum.

Bakın, bazı ülkelerde, özellikle Sahra Altı Afrika'da rakibimiz olan, dünyanın 1'inci olan ülkeyle bizim müteahhitlerimiz arasında kalite yönünden ve zamanlama yönünden olağanüstü derecede bir farklılık var. Diyorlar ki: "Dünyanın 1'inci olan ülkenin yaptığı imalatların, ürünlerin taahhüt işlemlerinin makyajı döküldükten sonra en fazla iki yıl ömrü var. İki yıl sonra bunların bakımları imalatlarından daha fazla tutuyor. Ama, Türk müteahhitlerinin yaptığı imalatlar, Türk müteahhitlerinin yaptığı inşaatlar -Anadolu tabiriyle- evladiyelik oluyor. Onların yaptıkları işle övünüyoruz, gurur duyuyoruz. Bizim burada yatırım yapsınlar, bizim taahhüt işlerimizi, inşaat işlerimizi gerçekleştirsinler."

Afganistan'da 20 milyar dolarlık gelecekte bir yatırım... Kabil'in 10 kilometre yanında bir yeni şehir kurmak istiyorlar, Türk müteahhitlerinin gelmesini istiyorlar. Kenya'da, "Sahra Altı Afrika" dediğimiz Orta Afrika'da, bir taraftan Batı Afrika, bir taraftan Doğu Afrika'ya uzanan süreç içerisinde, Etiyopya'dan Senegal'e uzanan bir çerçevede, Türk müteahhitlerinin burada imalat yapmalarını, taahhüt işlerini yerine getirmelerini istiyorlar. Biz Güney Amerika'dan dönerken...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama rakamlar düşüyor Sayın Bakanım.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yani maliyetler de düşüyor biliyorsunuz. Şimdi bu rakamlar üzerinde...

GARO PAYLAN (İstanbul) – 1 milyar dolar hedef koyuyorsunuz.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bakın, Garo Bey, dünyanın...

GARO PAYLAN (İstanbul) – 150 milyar dolar gerçekçi yani?

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – O 150 milyar dolar olacağına inanıyorum ben.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Gerçekçi buluyorsunuz.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ben gerçekçi olduğuna inanıyorum çünkü bakın şimdi Orta Asya'daki rakamlarımızın, Afrika'daki ortaya çıkacak yeni rakamlarımızın... Orta Asya'da haklı bir övgüyü almışız. Müteahhitlerimiz öncelik hakkını elde etmişler Orta Asya'da, Rusya'da da aynı şekilde. Eğer biz Orta Afrika'ya ve Güney Amerika'ya gittiğimiz takdirde oradaki haklı övgüyü devam ettirebilirsek Orta Asya'daki azalan taahhüt hizmetlerimizi, işlerimizi Orta Afrika ve Güney Amerika'ya doğru götürebildiğimiz takdirde bu rakamların olacağına inanıyorum. Çünkü müteahhitlik sektörümüz gerçekten hem proje nezdinde hem iş bitirme olarak hem de kalite olarak belli bir seviyeye gelmiş, onların yapabileceklerine inanıyorum. 500 milyar dolarlık kısmın yüzde 1,5 hesaplamalarından gittiğini... Eğer 40 trilyon dolar dünya ihracat hacmi olursa 600 milyar doların hesabını sorun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – İki de olmayacak.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yüzde 1,5 olacağını iddia ediyorum. Ömrümüz vefa ederse sorarsınız hesabını, bakarsınız gelecek çerçevede.

ERHAN USTA (Samsun) – Siz gelecekte durumumuzun ne olacağını söyleyin de...

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Nasıl olsa AK PARTİ iktidarı dönemi 2023'e kadar devam edecek. O zamanki bakan arkadaşımıza bu soruyu bu sıralarda, muhalefet sırasında olan milletvekili arkadaşlarımız sorar diye düşünüyorum.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Müteahhitlik hizmetleriyle ilgili bir şey soracağım Sayın Bakan?

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Efendim?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih : 12/02/2016

Saat :

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman :Sayfa: 111

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Bir şey söyleyeceğim. Müteahhitlik hizmetleriyle ilgili bu kullanılan makine parkı ve malzeme açısından katma değeri artıracak olan istatistiksel rakamlar bizde var mı yani Bakanlığınızda var mı?

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Müteahhitlik hizmetleri açısından...

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Kullanılan makine parkı ve malzeme. Yani müteahhidi orada hizmet olarak götürdüğünüzde tabii bizim mesela inşaat sektörünün kendi içinde sektörel bir katma değeri var alt sektörlerle. Onun beraberinde sağladığı alt sektörler açısından katma değer ve onun getirisini hesaplıyor musunuz? Sizde istatistiksel rakamı var mı?

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bunun ayrı bir istatistiği yok ama ihracat rakamlarımızla, orada müteahhitlik hizmetleriyle gittiğinde, baktığımızda inşaat malzemelerinin ön planda ihracat rakamları içerisinde olduğunu görüyoruz.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Yani, onu bir çıkarma imkânınız olur herhâlde değil mi?

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yani öyle bir hazırlık yapılabilir mi? Herhâlde olabilir diye tahmin ediyorum. Bakarız onun şeyine. Yapılabilir diye de düşünüyorum.

Aslında bunun, müteahhitlik hizmetlerinin Türkiye ihracatına katkısının ne olduğu konusunda herhâlde bir araştırma yapmak doğru olur. Belki bir çimento ihracatı düşünülmeyebilir ama demir konusundaki ihracatlarda önemli bir şey olduğunu, inşaatın iç malzemelerinde, boyasında, elektrik tesisatında, diğer malzemelerde de önemli bir şeyin olduğunu görüyorum. Çünkü Türkmenistan'da gezdiğim yerlerde kullanılan malzemelerin, kapı kolları, kapıların, iç kapıların dâhil Türkiye'den gittiğini gördüm. İhracata önemli bir katkısının olduğunu bu çerçevede de ifade etmiş oluyoruz.

Şimdi, değerli arkadaşlar, Lale Hanım bir soru sordu: "Montaj sektöründen çıkalım." diye. Haklı bir soru olarak değerlendirilebilir ama o konuyla ilgili şöyle bir açıklama yapmak istiyorum. Lale Hanım'ın sorusu: "Otomotiv sektörü ithalat bağımlılığı olan montaj sanayisi durumunda." Bakın, motorlu kara taşıtları sektörü 2006-2016 yılı Ocak ayı döneminde 131,2 milyar dolar ihracat gerçekleştirmiş yani on yılda 131,2 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirmiş. Dahilde işleme rejimi kapsamında yaptığı ithalat 57,2 milyar dolar olmuştur. Döviz kullanım oranı yüzde 43,16 olarak gerçekleşmiştir. Sektör bu dönemde DİR kapsamında 74 milyar dolar net ihracat yapmıştır diye ifade edebiliriz.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, heyecanla takip ettik ama bir saati doldurduk.

Teşekkür ediyoruz.

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, soru soran arkadaşlara teşekkür ediyorum, katkı sağlayan arkadaşlara teşekkür ediyorum. Soruların bir kısmını cevaplayamadık.

BAŞKAN – Yazılı gönderirseniz lütfen...

EKONOMİ BAKANI MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ama kayıtlardan değerli arkadaşlarımız soruları çıkardıktan sonra biz o arkadaşlarımıza yazılı olarak cevap vereceğiz.

Bütçemize katkı sağlayan muhalefet milletvekili arkadaşlarımıza, iktidar partisi milletvekili arkadaşlarımıza ve bu süreç içerisinde nezaket çerçevesinde eleştiri yapan değerli milletvekillerimize çok çok teşekkür ediyorum.

2016 yılı Ekonomi Bakanlığı bütçesinin tüm bütçemizin hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Hepinize hayırlı sabahlar diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar, daha bitmedi kimse yerinden kalkmasın lütfen.

Efendim, Sayın Bakana biz de sunumları için ve cevapları için teşekkür ediyoruz.

Bu arada Sayın Gizligider, 1979 yılında bir gün, "İyi ki varsınız." diyoruz yani kutluyoruz sizi.

Değerli milletvekilleri, kurum bütçesi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Sırasıyla bütçe ve kesin hesapları okutup oylayacağım.

Ekonomi Bakanlığı bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Ekonomi Bakanlığı 2016 yılı bütçesi ve 2014 kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Böylece, gündemimizde bulunan Ekonomi Bakanlığı bütçe ve kesin hesapları oylanmış ve kabul edilmiştir.

Hayırlı olsun.

Sayın Bakanım, Komisyona ve Komisyondaki arkadaşlara da ikramlarınız için de ayrıca teşekkür ediyoruz.

Görüşme programımızda yer alan bütçe, kesip hesap ve Sayıştay raporlarını görüşmek için 13 Şubat Cumartesi günü saat 12.00'de toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 01.18